Thierry Bizot

Paradisul derizoriu

Thierry Bizot

Paradisul derizoriu

Pentru Anne.

Şi pentru Louise, Jacques şi Jeanne.

Şedinţa întâi

Bună ziua.

„Bună ziua. Luaţi loc acolo, în fotoliu. Aşa. Spuneţi-mi ce vă aduce aici. Vă ascult.”

Ei bine, să vă spun drept, nu ştiu cu adevărat pentru ce mă aflu aici. Poate că asta e problema mea. În ansamblu, pot spune că o duc mai degrabă bine, dar în acelaşi timp am impresia că o grămadă de lucruri nu sunt în regulă la mine. Văzut din afară, sunt un tip normal; am treizeci şi unu de ani, sunt căsătorit, am un fiu de patru ani şi lucrez la Beafrance. Încep să fac burtă, fiindcă de vreo doi-trei ani beau vin. S-a întâmplat pur şi simplu.

Fără îndoială, vârsta-i de vină. De asemenea, fumez prea mult. Şi, după părerea mea, nu fac destul amor. Poate că tot vârsta-i de vină. Altminteri, pe când majoritatea colegilor mei chelesc, eu am norocul de a nu-mi fi căzut încă părul. Sunt unii care chiar îşi fac cu discreţie implanturi, în fine, li se pare că ţepii de pe scăfârlia lor nu se văd prea tare. Altfel, ce să vă spun? Practic, nu am nici un fel de avere. Am patru sau cinci costume, câteva discuri şi o maşină veche, al cărei merit este că porneşte în fiecare dimineaţă. Asta-i tot. Calitatea mea de căpătâi este faptul că intru cu uşurinţă în contact cu oamenii. Fratele meu spune că-i un dar; după el, pot să intru într-un restaurant, să mă aşez la indiferent ce masă cu nişte necunoscuţi şi să mă împrietenesc cu ei. Dar nu posed măreţele diplome la care multă vreme am visat. Acum, puţin îmi pasă… Aşa că, vedeţi, nu ştiu de ce am venit la dvs. Dar am venit. De altfel, la sfârşitul acestei prime şedinţe e posibil să-mi spuneţi: „Bătrâne, eşti drăguţ, dar nu te mai pune în centrul universului, mă aşteaptă pacienţi care au probleme adevărate. N-am să te păstrez ca pacient şi n-am să te las să speri că într-adevăr ai nevoie de o terapie…” Aş înţelege, să ştiţi. La urma urmei, nu sunt nici depresiv, nici

paranoic, nu am nici fobii, nu am nimic… Nu am nici genul acela de mic defect foarte plicticos, de care ţi-ar plăcea să scapi — cum ar fi să faci pipi în chiloţi de-ndată ce iei cuvântul în public ori să te gândeşti la al doilea război mondial atunci când vezi un copil… Nu, e O.K., mă descurc destul de bine şi sunt căsătorit cu o femeie pe care o iubesc. Spunând lucrul acesta, îmi dau seama că cine gândeşte astfel este un mic-burghez…

„Nu are importanţă."

Nu are, desigur. De altfel, prefer să recunosc imediat că sunt un mic-burghez. Însă un mic-burghez care s-a îndrăgostit cu-adevărat de soţia lui la prima vedere. Poftim. Mai mult, sunt deja şef de grup la Beafrance, prima multinaţională agroalimentară. Evident, asta nu vă spune prea mare lucru… Să zicem că este ceea ce se cheamă o carieră frumoasă. În grupul Beafrance, la vârsta mea trebuie că doar patru sau cinci ne situăm în poziţia aceasta.

„Vă place meseria pe care o aveţi?"

Eu fac marketing. Renovez produse vechi, din care creez altele noi. E bine să faci aşa ceva la Beafrance, pentru că ţi se oferă nişte facilităţi incredibile şi o foarte mare autonomie în dezvoltare. Iată forţa Beafrance. Şi apoi, eşti mutat la fiecare doi ani, ceea ce, de asemenea, e bine, fiindcă asta îţi permite să schimbi des produsele şi deci să te menţii în formă, lărgindu-ţi câmpul competenţelor. În Statele Unite, întâlneşti deseori şefi de produse bătrâni, care pot avea şi patruzeci şi cinci de ani, în vreme ce eu, ca şef de grup, conduc deja şase oameni. În sfârşit, ca să zic aşa, toate astea… Dvs. faceţi terapie, nu analiză, nu-i aşa?

„Exact."

Prefer terapia. N-am chef să-mi schimb personalitatea, să mă „reconstruiesc pe de-a-ntregul", cu riscul de-a mă trezi într-o dimineaţă dându-mi seama că sunt făcut pentru preoţie… Înţelegeţi ce vreau să spun… Şi apoi, ideea de a sta culcat, de a trebui să vorbeşti în gol, fără să primeşti vreodată un răspuns ori să ai certitudinea că eşti ascultat… Eu am nevoie ca dvs. să-mi răspundeţi şi să mă îndrumaţi. Nu ezitaţi să interveniţi dacă sunt pe cale de-a spune, fără să-mi dau seama, o prostie. Iar dacă simţiţi că vă spun gogoşi, opriţi-mă. În munca mea, trebuie să ştii să convingi, să vinzi de dimineaţă până seara idei. Aşa că am devenit un

vorbitor iscusit. Pot să stau şi să ascult ore întregi. Mă cunosc, aş putea sta preţ de o şedinţă întreagă fără să spun nimic.

„Foarte bine.”

Voi începe prin a fi cinstit cu dvs.: nu sunt mândru că fac psihoterapie.

„De ce?”

Pentru mine, oamenii care fac psihoterapie sunt nişte ţicniţi. M-ar deranja să se creadă aşa ceva despre mine… De altfel, nu ştiu dacă o să le spun celor apropiaţi că fac una…

„Nu sunteţi obligat să faceţi cunoscut lucrul acesta nimănui.”

Când spun că nu sunt mândru înseamnă şi că-mi este frică. Frică să nu descopăr lucruri abjecte despre mine însumi, care mă vor dezgusta.

„Nu este nimic miraculos într-o terapie. Nu vă va schimba şi nu veţi descoperi decât lucrurile care există deja în dvs.”

Şi dacă descopăr că sunt prea laş ca să spun lucrurile care trebuie spuse?

„Veţi vedea că este firesc să vă fie puţin frică.”

Asta-i bine.

„Veţi putea să spuneţi absolut orice, fără teama că veţi fi judecat. Sunt obligată prin secretul profesional ca nimic din ceea ce spuneţi aici să nu părăsească niciodată încăperea.”

Trebuie într-adevăr să-i dăm drumul, nu-i aşa? Prevăzând mo-mentul acesta jenant, am pregătit lista motivelor care m-au împins să fac psihoterapie. E oarecum ridicol, dar cred că am să v-o arăt…

„Cum doriţi.”

Vă propun să o parcurgem rapid, chiar dacă vom reveni asupra ei după aceea, de acord?

„Dacă doriţi.”

Bun: încep. Unu: am mania de a face liste. Nu cred că aşa ceva e normal. În orice caz, nu ştiu pe nimeni care să facă lucrul acesta.

„În legătură cu ce anume faceţi liste?”

În legătură cu tot. Fac lista fantasmelor mele; fac lista prostiilor pe care le-am făcut anul acesta, lista fetelor cu care mi-ar plăcea să mă culc, a motivelor pentru care mi-ar plăcea să mă culc cu ele. Fac lista visurilor tâmpite la care mă gândesc în timpul şedinţelor, a defectelor pe care le prefer la oameni, a teoriilor mele despre viaţă, a argumentelor mele de dimineaţă pentru a începe să ţin un regim şi a pretextelor descoperite la masă pentru a nu-l mai ţine, fac lista pantofilor pe care mi-ar plăcea să-i cumpăr, a senzaţiilor plăcute pe care trupul meu le-a încercat măcar o dată… Poftim, am aici o listă mai veche… Iată: „Lista groaznicelor momente meschine.” Vă citesc un extras, ca să vă faceţi o idee:

- Când chemi ospătarul la un restaurant, fără ca acesta să te vadă. Cu braţul încă ridicat, te prefaci că nu eşti contrariat.

- Când dansezi gol în faţa oglinzii, imitându-l pe Michael Jackson, şi îţi dai seama că la fereastră, vecina se strică de râs privindu-te împreună cu fiica ei. Nu cea mare, cea drăguţă.

- Când patronul te felicită în faţa tuturor… stâlcindu-ţi numele de familie.

- Când, după o examinare minuţioasă, dentistul îţi spune: „Totul mi se pare în ordine, de data asta n-am nimic de spus…” În momentul în care îţi relaxezi muşchii feselor, încordaţi de frică, se răzgândeşte: „A, nu, poate că m-am cam grăbit… Doare?” Bineînţeles că doare, dobitocule.

Am, de asemenea, o listă a tuturor imbecililor pe care-i cunosc şi a tuturor platitudinilor care ne scapă, de pildă: „Ţi-am spus eu…” Vedeţi, nu se mai termină. Cel mai nasol e că port listele astea asupra mea ca pe o comoară, adunate în acest carneţel în care notez totul, la orice oră din zi. În fond, este foarte plăcut. Sunt pe deplin mulţumit atunci când descopăr o teorie nouă sau o fantasmă nouă. E ca şi cum aş da peste o piesă rară pentru colecţia mea. Majoritatea listelor mele sunt incomplete, ceea ce este liniştitor: sunt ca nişte poveşti de iubire care nu se sfârşesc niciodată. Nu ştiu de ce le fac, poate fiindcă nu am încredere în mine însumi sau din

dragoste, nu ştiu. Lucrul acesta nu mă nelinişteşte prea tare, dar ţineam să vi-l semnalez…

Astăzi, am impresia că sunt la service, pentru o revizie. Mi-e aşa de greu să mă duc la service, că profit, ca toţi ceilalţi, de ocazie şi semnalez toate micile probleme ale maşinii, cu speranţa că-n aceeaşi seară s-o găsesc ca nouă… (Tăcere.)

Aşadar, merg mai departe cu lista mea: sunt obsedat de sex. Îmi închipui că e ceva banal la un bărbat, dar la mine este exagerat.

„De ce spuneţi asta?”

Îmi simt sexul umflându-mi-se pe sub costum de douăzeci de ori pe zi. Şi pentru că pot să vă spun totul, o să-mi permit să fiu direct, cu riscul de a vă şoca… Cel dintâi lucru pe care încerc să-l ghicesc la o femeie este despicătura ei umedă, pitită în chiloţi. Dacă aţi şti de câte ori m-am surprins privind pe sub vreo fustă! Foarte des (şi când spun des, este des, credeţi-mă), mi se întâmplă să mă duc să mă masturbez… După aceea, încerc un sentiment caraghios şi complex: o uşurare imediată, amestecată cu o formă de tristeţe înfrigurată…

Nu există şedinţă la Beafrance la care să nu sfârşesc prin a mă întreba cu care dintre femeile de faţă mi-ar plăcea să am o relaţie sexuală. Pe a mea o hărţuiesc aproape-n fiecare seară să facem dragoste. Dacă ar fi de acord, nu ne-am mai opri… Chiar şi foarte obosit fiind, pe cale să adorm: cunoaşteţi momentul acela magic în care simţi că te cufunzi, apoi că pluteşti, ca un buştean bătrân purtat de râu… E de ajuns să-i simt fofoloanca cea aspră pe coapsă ca să mă redescopăr într-o stare de alertă maximă! Iată cum aş rezuma eu situaţia: din noaptea timpurilor, din cea mai îndepărtată noapte de care îmi amintesc, sexul mi-a fost întotdeauna… autoritatea cea mai înaltă a trupului. El comandă. Îl văd ca pe o fiinţă aparte, independentă de voinţa mea, cu propria-i personalitate… (Tăcere.) Că tot vorbim despre asta, mai e ceva pe care nu l-am trecut pe listă şi pe care mă simt obligat să vi-l spun. Nu ştiu dacă le dăruiesc femeilor plăcere. Incertitudinea aceasta îmi displace în cel mai înalt grad.

„De ce credeţi lucrul acesta?”

Dacă vreţi — cred că-i ofer soţiei mele câte-un orgasm aproape de fiecare dată. Trebuie deci să fie mulţumită…

„Aţi întrebat-o?”

Uneori, mă mai hazardez cu câte-un „ai avut?”, iar ea-mi spune că da. Însă nu-i oare un da aşa, din politeţe? O dată, am întrebat-o, în afara contextului, dacă este mulţumită de relaţiile noastre sexuale şi mi-a răspuns afirmativ.

„Şi-atunci, de ce vă neliniştiţi?”

Fiindcă nu sunt deloc, dar deloc sigur de chestia asta.

Când vine momentul în care nu mă mai pot stăpâni, detest să nu ştiu care-i părerea ei despre treaba asta. Dacă aş avea o baghetă magică, aş face în aşa fel încât să mă pot controla, oricând.

„Ştiţi că ceea ce creează farmecul sexului este exact misterul dorinţei şi pierderea controlului pe care îl avem asupra noastră. Fără asta, ar fi o plăcere banală, precum mâncatul ciocolatei.”

Poate. (Tăcere.) Cu bagheta mea magică, dacă aş avea dreptul la o a doua dorinţă, aş alege să mi se lungească sexul cu cel puţin… trei centimetri. De altfel, lucrul acesta e pe listă. Eu zic trei, dar dacă tot vorbim despre asta, să spunem patru sau cinci.

„De ce?”

Găsesc că e prea mic. Ştiu ce o să-mi spuneţi: majoritatea bărbaţilor au complexul acesta, nu-i deloc important etc.

„Dacă pentru dvs. are… Soţia ce zice?”

Îmi spune că-i minunat. Dar nu pot s-o cred. Când mă întreabă dacă mi se pare că s-a îngrăşat, iar eu îi spun „da, dragă, puţin”, o să-mi facă mutre un an de zile. Dacă mă eschivez printr-un „oricum, te plac aşa cum eşti”, e şi mai rău! Va suspina spunând că nu mă mai uit la ea. Prin urmare, răspund invariabil, nu fără a-mi fi luat răgazul de a o examina pe la toate cusăturile, că, dimpotrivă, a slăbit un pic. E un joc. Ştiu că nu mă crede. Ei bine, şi eu sunt la fel, nici eu nu o cred.

„Şi totuşi, reuşiţi să-i dăruiţi plăcere.”

Nu asta-i problema. Aveţi dreptate când spuneţi că lucrul cel mai important este, într-adevăr, să-i dăruiesc plăcere. Însă dacă, brusc, aş avea acei patru sau cinci centimetri în plus, ea s-ar obişnui cu ei, asta-i tot.

„Şi atunci, cu ce vă deranjează lucrul acesta?”

Nu vă daţi seama cât e de important. Toată copilăria mi-a fost întunecată de acest detaliu idiot, până la tardiva-mi pubertate, pe la şaisprezece ani. La ştrandul municipal, în vestiarele liceului, pândeam cu spaimă momentul fatidic în care trebuia să mă dezbrac. Ideea de a-mi arăta chestia impuberă mă îngrozea. Am devenit specialist în şiretlicuri, ca să nu îndur proba comparaţiei… De câte ori nu am spus, cu un aer hazliu: „Vă ajung din urmă!”, aşteptând ca toată lumea să fie în bazin până să-mi pun costumul de baie. Cel mai rău era să întrezăresc sculele mari ale celorlalţi masculi, pe după vreun prosop prost aşezat… Câte lovituri de pumnal am primit în inimă! Erau, sub ochii mei, enorme, leneşe… Nonşalanţa lor, greutatea lor reprezentau pentru mine o agresiune de o violenţă neobişnuită. După care, preţ de-o clipă, aveam gâtul uscat. Îmi spuneam că nu sunt normal, că n-aş putea avea niciodată o femeie, că sunt condamnat să rătăcesc de unul singur. Adesea m-am gândit că am devenit un tip sensibil pentru că am o sculă mică. Chiar şi astăzi, deşi puţin îmi pasă, oarecum, nu mi-o arăt niciodată… La un moment dat, am vrut să i-o arăt tatălui meu.

„De ce?”

Pentru că mi-am închipuit că această micime e un factor ereditar.

„Nu l-aţi văzut niciodată gol pe tatăl dvs.?”

Ba da, însă nu-mi amintesc, era prea mic. Îmi spuneam, turbând împotriva lui la mine-n cameră, că nu ai dreptul să faci copii atunci când rişti să le transmiţi un defect atât de grav, care le va distruge viaţa.

„Aţi făcut un lapsus.”

Eu? Care?

„Aţi spus, în legătură cu tatăl dvs., că nu vă amintiţi să-l fi văzut gol, pentru că…”

Pentru că eram prea mic…

„Aţi spus: pentru că era prea mic.”

Ciudat! De fapt, sexul lui trebuie că era atât de mic, încât nu-mi mai amintesc de el.

„Sau vă gândiţi că tatăl dvs. nu este destul de viril…”

De ce spuneţi asta? Nu văd legătura…

„Îmi vorbiţi de mărimea sexului dvs., care este un simbol al virilităţii. Şi aveţi un lapsus apropo de tatăl dvs., spunând că este prea mic.”

Ce raţionament sucit! Bineînţeles că-l consider pe tata pe deplin viril. Chiar prea viril. Ceea ce mă duce în mod firesc cu gândul la un alt punct de pe lista mea, care se referă la tata… Nu-l suport. E greu să spui aşa ceva, dar asta-i situaţia.

„Cum adică?”

Dacă l-aţi întâlni, v-ar îmbrobodi în două minute.

Mai întâi este plăcut, glumeţ, simpatic, cultivat… Are un fizic de general american ieşit la pensie, fizicul ălora care joacă golf în pantaloni ecosez, cu părul alb, impecabil spălat, şi c-un pistol în torpedoul maşinii, pe care n-ar ezita să-l folosească… Cunoaşteţi genul? Toată lumea îl consideră atât de carismatic, atât de puternic, de strălucitor! A reuşit totul: ieşit de la ENA[1] de foarte tânăr, a pus tare accentul pe o carieră într-un mare grup, în care a devenit numărul unu. A scris mai multe cărţi, care, după câte se pare, nu sunt proaste, şi încă mai face două sute de flotări pe zi… Pur şi simplu nu-l mai suport.

„De cel”

Pentru că nu trăieşte decât pentru el însuşi. E pătruns de propria-i putere, de propria-i reuşită… Pentru el, eu sunt un ratat, ştiu foarte bine asta. A ţinut cu orice preţ să fac aceleaşi studii ca şi el, însă nu am reuşit. Din fericire, frăţiorul meu a făcut o facultate, ceea ce i-a mai oblojit orgoliile.

„Nu găsiţi că este lăudabil ca un tată să vegheze asupra reuşitei fiului său?”

Lăudabile nu sunt însă metodele pe care le-a folosit: certuri, umilinţe, pedepse… Chiar şi acum mă consideră un băiat de doisprezece ani. Cu ceva timp în urmă, cinam la părinţii mei şi, la un moment dat, am început să vorbim despre unchiul meu, adică de fratele lui. Am spus ceea ce toţi gândesc pe ascuns, şi anume că este cam prost. Chiar şi el crede lucrul ăsta! Ei bine, fără să mă prevină, tata m-a pălmuit. Vă daţi seama? La masă!

„Şi cum aţi reacţionat?”

Am rămas stupefiat. Fratele meu mai mic se făcuse roşu la faţă şi stătea cu nasul în farfurie. Tata trebuie că a spus o porcărie de genul: „Eu sunt încă cel ce are dreptate la mine în casă” — şi a atacat o nouă felie de friptură rece de miel, apoi a urmat o tăcere. Pe care mama a rupt-o printr-una dintre frazele numai de ea ştiute pentru tipul ăsta de ocazie: „Mai luaţi nişte salată, dragilor, salatele care se găsesc acum pe piaţă sunt nişte minunăţii”. Am auzit o mulţime de astfel de fraze în copilărie… Aş putea chiar să încep o listă, ia te uită. Lista frazelor care nu vor să spună nimic atunci când trebuie spus totul.

„Aţi fi putut să vă ridicaţi şi să plecaţi spunând: «La vârsta mea, nu accept să mă pălmuieşti». Este totuşi un gest extrem de violent.”

Ştiu. Dar în faţa lui mă blochez. Nu de frică e vorba, fiindcă, obiectiv vorbind, bătrânul nu mă mai sperie. E ciudat: frăţiorul meu, care mai degrabă e tipul laş şi neîndemânatic, se descurcă cu tata ca un şef. Îl manipulează, îl pune la locul lui fără să ridice vreodată vocea şi îşi atinge întotdeauna scopul, în vreme ce eu, care am în familie reputaţia de tip curajos şi puţin nebun, în faţa tatei mă scurg de-a dreptul.

„Ce v-ar plăcea să îi spuneţi?”

Nimic. Mi-ar plăcea să-i bag pumnul în gură! Nu mă gândesc neapărat să-i fac rău, ci mai degrabă să-i savurez stupefacţia. Aş plăti gras ca să văd aşa ceva.

„Nu credeţi că fratele dvs. visează să facă acelaşi lucru?”

Nu ştiu. Ăştia doi au aerul că se înţeleg atât de bine… Dar, în acelaşi timp, nu-i imposibil. Când eram mici, tata îl obliga pe frăţiorul meu să se scalde împreună cu el atunci când marea era agitată. Îl lua în braţe, iar fratele meu urla de groază. Totul se termina rău. Cum fratele meu nu înceta cu zbieretele, tata sfârşea prin a se descotorosi de el lăsându-l jos, unde acesta îşi termina smiorcăiturile, plin de nisip şi de amărăciune. Eu eram adolescent, trupul meu era o chestie filiformă, ezitând între a deveni fată sau un mare nătăfleţ plin de coşuri, însă eram mândru că sunt curajos. Mă aruncam în valurile bubuitoare, chiar îmi forţam un pic destinul. Am făcut anumite porcării numai pentru a-mi hrăni imaginea de erou temerar în faţa frăţiorului meu… Într-o vară, am pătruns prin efracţie într-un local de noapte, care în ziua aceea era închis, trecând prin sistemul de ventilaţie. Fratele meu aştepta afară tremurând de îngrijorare. Am băut o Cola sau două şi am mai luat cu mine câteva rânduri la jumătate. A doua zi de dimineaţă, o mulţime de poliţişti mişuna în jurul localului, iar fratele meu a crezut că pe noi ne caută.

„O să ne prindă după amprente! Astăzi nu vin la plajă.”

Eu am coborât, cu tupeu, dar nu prea eram în apele mele. De fapt, în localul acela se făcea trafic de droguri — iată de ce se-apucase poliţia de percheziţie…

„De ce făceaţi toate acestea?”

Ca să-l impresionez pe frate-meu, desigur.

„Sau pe tatăl dvs.”

E posibil. Mai spuneam şi tot felul de gogoşi. De altfel, şi astăzi continuu să o fac… Îi spuneam fratelui meu în miez de noapte că plec la Marsilia să mă îmbarc pe un vapor şi să le zică părinţilor să nu mă caute a doua zi. El plângea şi atunci, ca un mare senior, îmi amânam călătoria pe altă dată. Sau îi spuneam că dacă am cădea pe şinele de metrou, ne-am face mici de tot ca liliputanii şi că exista un soi de azil pentru oamenii care au căzut din metrou. Cum el nu-mi dădea crezare, îi spuneam că este un uriaş secret de familie, dar că avem o soră mai mare care-şi duce zilele în azilul acela; i-am promis că într-o zi vom merge s-o întâlnim sărind din metrou. Povestea a ţi-nut multă vreme. De fiecare dată când luam metroul, mă prefăceam că vreau să sar, iar frate-meu plângea. Îi spuneam: „Bine, mai

rămân un pic cu tine”. E adevărat că întotdeauna i-am purtat pică pentru că este atât de apropiat de tata. Ai zice că amândoi împărtăşesc lucruri de la care eu sunt exclus… Detest felul lor de-a fi, în genul: „Ne pare rău, bătrâne, dar noi doi suntem din aceeaşi rasă”. E insuportabil. (Tăcere.) Recitindu-mi lista, remarc un punct care vi se va părea ciudat, dar în fine… Pentru asta sunt aici. Întotdeauna am crezut că sunt femeie.

„Ce vreţi să spuneţi?”

Vă asigur că nu mă-mbrac seara în femeie, singur în vreun salonaş de bordel…

„Aţi avea dreptul s-o faceţi. De altfel, există mult mai mulţi bărbaţi decât credem care fac genul acesta de lucruri.”

Serios?

„Da, bineînţeles. Travestiţii au adesea un succes mai mare decât prostituatele în faţa bărbaţilor heterosexuali.”

Zău?

„Mulţi bărbaţi au fantasme homosexuale…”

Bine, dar nu e cazul meu: pot să vă garantez că nu am fantasme homosexuale. Nu, eu bănuiesc că sunt oarecum un fel de femeie închisă într-un trup de bărbat. E foarte ciudat. Lucrul acesta nu-mi pune probleme în mod special, niciodată nu m-am gândit să-mi schimb sexul sau la alte prostii de genul ăsta… Poate că e o fantasmă, nu ştiu, dar… mă simt feminin.

„De ce?”

Fiindcă am gusturi feminine: nu mă uit niciodată la fotbal la televizor, nu-mi plac nici berea şi nici zbieretele din prelungiri, răsfoiesc cu plăcere revistele de modă… Am atitudini feminine: sunt intuitiv, sensibil.

„Credeţi că v-ar fi fost mai uşor dacă aţi fi fost femeie?”

Cum adică mai uşor?

„În relaţia cu tatăl dvs., de pildă.”

Tata m-ar fi necăjit mai puţin cu privire la studii, asta e sigur. Însă…

„Da?”

Nu, ca să vă dau o idee în legătură cu partea mea feminină: sunt fascinat de când mă ştiu de David Bowie care totuşi nu-i virilitatea întrupată. La optsprezece ani, i-am cumpărat din întâmplare un disc, am venit cu el acasă, l-am ascultat o dată, mi-am luat toate economiile şi m-am întors la magazin ca să-i cumpăr toate discurile. De atunci, încerc o fascinaţie absolută, excesivă faţă de el. Până într-atât, încât prietena mea din vremea respectivă spunea că singura ei rivală e David Bowie.

„Mitul androginului a fascinat numeroşi bărbaţi, ştiţi bine. Mai cu seamă în adolescenţă, când pătrunzi în lumea adultă fără posibilitatea întoarcerii… Să nu-ţi alegi sexul ori mai degrabă să le alegi pe amândouă în acelaşi timp este ispititor… De altfel, mulţi cântăreţi mizează pe registrul acesta… Cum se numeşte cel care cântă în Rolling Stones?”

Mick Jagger. Este al doilea cântăreţ preferat al meu.

„În ce raporturi vă aflaţi cu mama dvs.?”

Cu mama? Nimic special. Sunt în raporturi întru totul normale cu ea. (Tăcere.) Vă deranjează dacă îmi reiau lista? Mi-e frică să nu uit lucruri importante…

„Cum doriţi.”

Bun. Mi-ar plăcea să fiu complet chel. Nu ştiu de ce. De fiecare dată când merg la frizer, îmi vine să-i cer să mă radă pe cap. Dar soţia mea nu vrea. Treaba asta nu vă inspiră nimic?

„Să fie oare, poate, pentru a vă dovedi că sunteţi într-adevăr bărbat? La urma urmei, dacă nu mă-nşel, numai bărbaţii chelesc…”

Nu-i deloc o interpretare proastă. Alt aspect: îmi cheltuiesc toţi banii şi chiar mai mult. De când mi-am deschis un cont în bancă, n-a fost zi în care să nu fiu descoperit. Totuşi câştig bine, dar nu mă pot împiedica să n-arunc cu banii în stânga şi-n dreapta. Cu cât câştig mai mult, cu atât cheltuiesc mai mult…

„„Vă pune probleme treaba asta?”

Filosofic vorbind, nu. Consider că banii există pentru a fi cheltuiţi. Totuşi, concret vorbind, îmi cam pune… Îmi petrec viaţa negociind cu directoarea agenţiei, care aproape că mi-a devenit prietenă, modalităţi din ce în ce mai fantastice de a face slalom printre datorii… Când îl văd pe frate-meu, cu economiile lui… pare mai senin…

„Vă îngrijorează conturile fără acoperire?”

Mai ales pe tata îl îngrijorează. De altfel, mă folosesc de lucrul acesta pentru a-l necăji din când în când.

„Aşadar, aceste goluri permanente nu reprezintă cu adevărat o problemă…”

Nu. Pur şi simplu, v-am spus ca să ştiţi.

„Ca şi cum aţi fi la service, pentru o revizie.”

Exact. Alt punct de pe lista mea: mă-ncearcă nevoia imbecilă de a teoretiza totul. Ca şi cum aş încerca să descopăr tot felul de teoreme cu privire la viaţă…

„Puteţi să-mi citaţi una, cu titlu informativ?”

Bineînţeles… De pildă: oamenii care stau până târziu la birou nu au mai multă treabă decât ceilalţi, ci doar o problemă de cuplu. Remarcaţi că teoretizarea aduce pe undeva cu boala listelor.

„Cu mania listelor, desigur. După părerea dvs., ce vă împinge să faceţi lucrurile acestea?”

Nu ştiu. Poate nevoia de a domina, de a poseda ceea ce-mi scapă? Fac teorii pornind de la ceea ce am trăit, ca să am sentimentul că am trecut prin faptul acela, că am o idee despre drum. De fapt, sunt ca Scufiţa Roşie… Nu! Ca Degeţel, tipul care aruncă pietricele în urmă ca să-şi găsească drumul înapoi… Cu singura diferenţă că eu n-am nici un chef să mă-ntorc acasă.

„Interesant. Şi ştiinţific, ca abordare. Să îţi cataloghezi propria viaţă, să încerci să extragi din ea nişte reguli, nişte principii imuabile…”

Nu vă ambalaţi, pentru că teoriile mele sunt nule. Din cauza asta vorbesc despre ele. E ca şi cum Degeţel, în loc să-şi alinieze cu mare grijă pietricelele, le-ar arunca aşa, peste tot, rânjind nervos, cu gesturi convulsive… Adevărul este că mă simt incapabil să… să gândesc. Să produc raţionamente, cum ar veni. Nu sunt decât intuitiv, iar când încerc să reflectez la modul abstract, am brusc impresia că firele mi-s puse pe dos. Totul o ia razna. Încerc atunci un oribil sentiment de neputinţă. Mă uit la teoriile pe care le creez şi văd prea bine că sunt monstruos de ridicole. Fratele meu însă are în cap nişte mecanisme care torc ca un motor nemţesc. Are opinii pe care şi le-a făcut de unul singur… Acuma, eu nu vă spun dvs. că sunt un imbecil. Cred doar că nu sunt prea prost. De pildă, mă descurc foarte bine în munca mea… Dar în cazul ăsta vorbim de ceva concret, vedeţi dvs., iar mie mi-ar plăcea să-nvăţ să mânuiesc abstractul… Iată de ce mă antrenez cu micile mele teorii…

„Daţi-mi nişte exemple.”

Prietenei mele nu-i plăcea David Bowie şi pe bună dreptate; ei bine, am tras din treaba asta următoarea concluzie: femeile nu iubesc muzica. Iată. Cum formula părea să ţină de domeniul evidenţelor, am adăugat: în mod fundamental, femeile nu iubesc muzica; sună mai bine. Drama este că dacă o împăunaţi cu ceva convingere, găsiţi întotdeauna oameni care să fie de acord cu dvs. şi care chiar să vă dea apă la moară, prin nişte exemple mai mult decât grăitoare… Printre aceştia, se va găsi unul care va sublinia că printre marii compozitori clasici nu există femei… Şi sfârşesc prin a crede în teoria mea şi chiar prin a mă convinge că am auzit-o la televizor, din gura vreunui sociolog… Altă teorie: să n-ai încredere într-un bărbat care poartă cămăşi albe; adesea este rău. Când descopăr o nouă teorie, sunt pe deplin mulţumit; o încerc pe soţia mea şi, oricare i-ar fi verdictul, o spun la toată lumea. Asta o exasperează. În momentul de faţă, ultima mea teorie este că femeile nu ştiu să viseze.

„Explicaţi-vă, nu e foarte limpede.”

Ei bine, noi, bărbaţii, suntem imaturi. Idealişti. Iresponsabili şi egoişti… De acord, însă toate aceste defecte ne transformă în nişte formidabili visători, capabili să uite contingenţele concrete. Ceea ce femeile nu ştiu să facă… Afirm, de exemplu, că n-am fi ajuns niciodată pe Lună dacă pe pământ ar fi fost numai femei.

„Oare nu confundaţi visul cu spiritul de aventură?”

Nu numai aventura există, ci şi ideea de aventură. Dar nu vreau să mă bat cu dvs., pentru că, în fond, nu ţin la teoriile mele. Lucrul acesta îmi permite să enervez oamenii la cină. Există pe lista mea un punct, care trebuie să fie încă şi mai revelator: treaz fiind, am întotdeauna acelaşi fel de vise. Nu ştiu dacă aşa ceva s-ar putea numi fantasme…

„Depinde dacă exprimă sau nu o dorinţă…”

Nu ştiu. Într-un vis pe care îl am adesea în maşină, Ludovic al XIV-lea a fost teleportat în secolul nostru şi numai ce-a aterizat pe scaunul din dreapta mea. Trebuie să-i explic toate câte s-au schimbat din vremea lui încoace. Petrec ore întregi în ambuteiaje, făcându-l să înţeleagă, atât cât îmi stă în putinţă, cum merge o maşină, ce este electricitatea, televiziunea, telefonul mobil… Şi pot să vă spun că nu este uşor! Când ţi se întâmplă genul acesta de lucruri, realizezi cu groază că nu ştii mare lucru despre lumea care te înconjoară… Un alt vis pe care îl am adesea este că nişte terorişti îmi pun toţi membrii familiei la zid, cu intenţia de a-i mitralia, renunţând la planul lor nu-mai dacă unul dintre noi este capabil să cânte toate cântecele lui David Bowie, album după album şi în ordine. Înaintez timid, mă execut şi îmi salvez astfel familia. Vedeţi, creez întotdeauna filme. Povestindu-vi-le, am impresia că toate astea ţin de aceeaşi nevoie de a arăta că-mi ştiu lecţia, că sunt un om de bine şi util. Nu ştiu de unde îmi vin lucrurile acestea. (Tăcere.) Spuneţi-mi, trec de la una la alta, dar voiam să vă pun o întrebare… Se întâmplă că nu mi-am înşelat niciodată soţia şi mă întrebam dacă e normal. Mă uit ca toată lumea după fete drăguţe şi foarte des mi se întâmplă să le doresc. Dar niciodată n-am trecut la fapte. În timp ce mulţi dintre prietenii mei se dedau cu dragă inimă la aşa ceva… Uitasem să trec punctul acesta pe listă, dar mi-a venit dintr-o dată în minte.

„Nu înţeleg sensul întrebării dvs.”

Fără să vă trădaţi secretul profesional, aţi putea să-mi spuneţi dacă oamenii care vin la dvs. îşi înşeală soţia? Sau soţul? În linii mari, mă situez în afara regulilor?

„Nu există reguli.”

Iată ce se cheamă răspuns într-o limbă de lemn, dar, de fapt, nici n-aşteptam altceva de la dvs. … Ultimul punct de pe listă: obsesia mea de-a reuşi.

„Sunteţi ambiţios?”

Nu chiar. E ca şi cum voinţa de-a reuşi ar fi înscrisă în ADN-ul meu. Încerc să lupt, însă o forţă mă împinge spre ambiţie. Degeaba minimalizez importanţa succesului, întotdeauna sfârşesc prin a mă compara cu ceilalţi sub aspectul acesta… După toate câte vi le-am relatat, mi se pare că problema mea de căpătâi este aceea că nu ştiu ce doresc; uneori am impresia că am fost condiţionat, alteori nu. Uneori cred că sunt foarte inteligent şi alteori foarte prost. Nu cu multă vreme în urmă, mergeam pe-un trotuar căutând o tutungerie şi, dintr-o dată, am înţeles că dacă am intrat la Beafrance, am făcut-o pentru a rivaliza cu frate-meu şi pentru a-i face plăcere tatălui meu. Era atât de evident, încât mi-a fost ciudă pe mine că am aşteptat atât de mult timp ca să-mi dau seama de lucrul acesta… Am, mai cu seamă, momente de mare descumpănire, care mă copleşesc fără să reuşesc să mi le explic. Crize subite de descurajare, care mă distrug de fiecare dată, ca o gripă zdravănă. Iată de ce mă aflu aici. Sub înfăţişarea mea de tânăr funcţionar pe cale de-a reuşi, sunt, de fapt, destul de pierdut.

„Sunt de acord să vă ţin sub observaţie. Vă propun o şedinţă pe săptămână, joia, la ora nouă, dacă sunteţi de acord. Vă costă două sute cincizeci de franci. Vă convine?”

Aşteptaţi să-mi consult agenda… Joia nu am întâlniri importante… E bine.

„Perfect, atunci ne vedem săptămâna viitoare.”

De acord.

„Nu e cazul să faceţi o nouă listă.”

Foarte bine, vom lucra „în afara listei”.

Şedinţa a doua

De data asta, nu ştiu deloc ce-o să vă povestesc. Fără listele mele, mă simt în pielea goală…

„Daţi-vă drumul, spuneţi ce vă trece prin minte.”

Imposibil. În ziua în care voi reuşi să fac lucrul acesta, problemele mele se vor fi terminat.

„Vorbiţi-mi puţin despre viaţa dvs. profesională.”

Despre Beafrance sunt multe de spus. Este unul dintre grupurile de frunte în lumea agro-alimentelor şi-un loc de muncă al taraţilor. Zilnic mă întreb de ce am ales să fac parte din grupul ăsta. Trebuie că şi eu sunt nebun. E o firmă dinamică, modernă, care le împarte acţionarilor săi o grămadă de bani, iar celorlalţi pachete din hârtie glasată, în care vezi top modele degustând un iaurt de parcă viaţa lor ar depinde de el. Îmi amintesc de prima zi în care m-am dus la Beafrance, ca să mă întâlnesc cu un director de la serviciul personal. Am fost fascinat de clădire. Aveam douăzeci şi cinci de ani, iar din afară, în noaptea hibernală a unei dimineţi de luni, mulţimea de ferestre luminate lăsa impresia unui ansamblu perfect, a unei sume de eforturi individuale miraculos coordonate în aceeaşi direcţie. Îmi imaginam şefi de serviciu în cămăşi albe, eficienţi, dar umani, secretare în taior, disponibile şi sexy, birouri împodobite cu lambriuri de lemn, telefoane cu sonerii moderne, iar pe culoarele tăcute, mirosul jilav al xeroxului… Am intrat şi primul tip cu care am dat nas în nas a fost unul din serviciul de pază, un individ scund, cu un aer trist, în uniformă verde, una dintre nuanţele acelea infame de verde pe care le folosesc asiaticii în confecţionarea treningurilor… N-aţi observat? Toate treningurile sunt verzi şi violete. Acum că v-am spus, gândiţi-vă şi dvs. E un mister. Tipul cu haină verde a fost cât pe ce să mă întoarcă din drum. Mi-am zis: „O instituţie care le impune angajaţilor ei asemenea orori trebuie c-o să ne poată obliga într-o zi să sărim legaţi de un elastic împreună cu o gaşcă de cretini motivaţi”. Din fericire, paznicul cel verde avea în creştetul capului o adevărată capodoperă de artă capilară. Ca să-şi mascheze calviţia, îşi adusese bietele şuviţe de păr de la spate în faţă, de-ai fi zis că sunt o mie de şerpi daţi cu lac şi convergând lamentabil spre frunte, lăsând vaga impresie că dau bine. Ceea ce îmi place mie la oamenii care-şi piaptănă părul aducându-l pe creştet este naivitatea lor. Sunt singurii care chiar nu văd că lucrul acesta se observă. Uitaţi-vă la Giscard, care trebuia văzut la televizor o dată la două zile şi pe care caricaturiştii îl reprezentau prin ziare cu trei fire de păr spălăcit ce porneau dimineaţa de la o ureche, ca să ajungă seara la cealaltă… Nu-şi

dădea seama de nimic! Călăuzit de micul paznic dat cu lac, în mai puţin de două minute am ajuns în biroul DRH[2]-ului, de parc-ar fi înţeles dorinţa mea de a da bir eu fugiţii. Şi nu DRH-ul m-a determinat să-mi schimb părerea. El punea întrebări la care n-ai cum să răspunzi, de genul: „Care este background-ul dvs.?” şi-apoi, mai ales, vorbea în şoaptă, ca şi cum am fi fost la spovedanie; eram obligat să mă aplec în faţă cât puteam de mult ca să-i descifrez murmurul de recrutor, astfel încât nările mele reuşeau să-i distingă halena din dinţii găuriţi. Biroul lui imens era pe de-a-ntregul gol. Nici o hârtie pe masă, nimic pe etajere, un tablou prost şi confuz din anii şaptezeci pe perete. Şi tăceri. Lungi tăceri, jenante, între noi; nu ştiam dacă aşteaptă de la mine vreo performanţă anume. Dar nu, el părea să petreacă nişte clipe plăcute. Telefonul suna din când în când, şi el tot în şoaptă. DRH-ul se azvârlea asupră-i şi răspundea cu mici mormăituri. Uneori, scăpa câte o frază terifiantă, cum ar fi: „îşi manifestă dorinţa de autonomie ? Bine, foarte bine… Ajutaţi-l să plece”. Închidea şi îmi adresa o nouă tăcere. Apoi, fără să mă prevină şi oarecum a lehamite, a început să-mi debiteze un discurs în care îşi căuta fără încetare cuvintele, nişte cuvinte simple! Iar eu încercam să le ghicesc pentru el, în tăcere. Mi-a spus:

„Ştiţi, a venit timpul ca Beafrance să se doteze cu… cu…”

Sacouri noi pentru paznici?

„Generalişti. În ultimii ani, am recrutat prea mulţi… prea mulţi… prea mulţi…”

Prea mulţi premiaţi cu Nobelul pentru chimie? Prea mulţi chelboşi? Prea multe respiraţii fetide?

„Prea mulţi din filierele comerciale şi financiare, excesiv de specializate. Iată de ce suntem interesaţi de dvs. Dacă vreţi, acest ceva al dvs. … acest ceva al dvs. …”

Experienţa dvs.? Mutra dvs.? Costumul dvs.?

„Profilul dvs. ne-ar putea împinge să facem un… un…”

Un look complet nou? Un regim?

„O bucată de drum împreună.”

Iată cum am intrat la Beafrance… Urmarea? O succesiune de momente când îmi venea s-o iau la fugă, în vreme ce mă înfundam şi mai tare în jungla stufoasă a firmei, cu sentimentul clar că n-am să mă mai pot întoarce.

Am început prin a petrece şase luni pe drumuri, ca reprezentant, vânzând iaurturi, deserturi, bere şi biscuiţi prin supermarketuri. Mi-a plăcut mult universul vânzărilor, singurătatea reconfortantă a maşinii, emisiunile care ţârâiau la radioul meu auto ieftin şi mai cu seamă vânzătorii, cu şosetele lor albe, maşinile lor puternice, costumele lor călcate şi mirosul lor de deodorant şi onestitate… Bătrânii purtau în ei bunul-simţ, învechit în butoi de stejar, şi poantele bune; cum ar fi povestea cu reprezentantul care a adormit în timp ce lua o comandă sau cu cel care, ca să câştige un concurs, îi făcuse clientului său reduceri vreme de şapte ani şi, în sfârşit, povestea celui care începuse la Beafrance prin anii şaizeci fiind comis-voiajor şi care dădea pe-afară de amintiri deşucheate cu gospodine suferinde din amor… Am detestat, în schimb, universul marii distribuţii şi al cumpărătorilor, specia asta de dictatori mizerabili care sperau să ne terorizeze în birourile lor oribile, ameninţându-ne că nu vor mai comanda niciodată un produs de la noi. Erau două soiuri de cumpărători: cei răi şi cei foarte răi. Dacă te-ai fi luat după ei, în magazinul lor nu se vindea niciodată vreo porcărie de iaurt…

Apoi, într-o zi, m-au numit şef de produse pe o bătrână şi prăfuită marcă de biscuiţi, numită „Le petit cure de Sabie”. Când am aflat că destinul meu urma să se rezume de-acum înainte la un pachet de biscuiţi, mi-am zis că e vremea s-o tai. Nu ştiam pentru ce eram făcut, însă niciodată, în copilărie, nu visasem să reprezint un soi de fursec. „Le petit cure” este o marcă de biscuiţi consumată mai ales de bătrânii fără dinţi, care aşteaptă să moară. Lucrul acesta mă stresa; de fiecare dată când petreceam prea mult timp în şedinţe, mi se părea că pierd o parte din clientelă. M-am ataşat de marca aceasta aşa cum te ataşezi de prima mobiletă. La început, obsesia mea era să-i modernizez ambalajul. Am convocat trei firme de design, explicându-le renovarea pachetului de „Petit cure” ca pe una dintre mizele majore ale societăţii. Vedeam Beafrance-ul prin pachetul meu de biscuiţi, era deci imposibil ca acesta să nu aibă un viitor măreţ! În două săptămâni, aveam pe birou o grămadă de proiecte geniale, pe care m-am

grăbit, mândru nevoie-mare, să i le arăt directorului meu de marketing. M-am ales cu o săpuneală.

„Dvs. risipiţi bugetul de packaging! Marca dvs. merge de la sine de patruzeci de ani, mulţumiţi-vă să vă uitaţi la ea plin de admiraţie. Învăţaţi cel dintâi principiu al marketingului: nu schimbi ceea ce merge. Şi vi-l dau şi pe-al doilea, ca bonus: gândiţi-vă cum să-i faceţi pe plac clientelei mărcii dvs. şi nu dvs. înşivă! Pachetele lucioase sunt bune pentru tinereii ca dvs., nu pentru bunicuţe!”

Din clipa aceea, n-am mai pus mâna pe nimic, iar felicitările n-au întârziat.

La vremea respectivă, era o secretară la patru şefi de produse. Sfertul meu de secretară era mai zdravănă decât o secretară obişnui-tă. Se numea Josiane, dar voia să i se spună Josy. „E mai modern”, zicea ea. Rochiile ei erau din pânză acrilică cu imprimeuri; ai fi zis că se îmbracă de la raionul agricol din Redoute[3].

„Nu mă duc după cafele, nu bat la maşină notele interne şi nu scriu după dictare…”, mi-a declamat ea pe tonul monoton al unei funcţionare de la impozite.

Profita de faptul că avea patru şefi, ca să lucreze de patru ori mai puţin. Şi să bombăne în permanenţă… De ce vă povestesc toate as-tea? Da, pentru că Josy a însemnat prima mea experienţă de conducere, pe care am ratat-o complet. De-atunci, n-am mai reuşit vreodată să mă impun în faţa secretarelor. Că erau frumoase sau urâte, inteligente, proaste, amabile, ale dracului, întotdeauna am fost sclavul lor. Visez să le pot spune cândva: „Fii amabilă, adu-mi o cafea” sau „îmi faci două copii, e urgent”, dar fantoma lui Josy mă împiedică…

După doi ani şi jumătate de „Petit cure”, am ajuns şef de grup peste toate berile. Am descoperit ce-i acela „management”. Pentru prima dată, am devenit şeful unei alte fiinţe umane, pe de-a-ntregul asemănătoare mie; era cam de vârsta mea, se îmbrăca la fel ca mine şi nu ştia o iotă despre beri. Totuşi, avea o particularitate: era prost. Însă de o prostie mondenă, care nu se observa. Era înspăimântător. Alcătuia fraze care nu voiau să spună nimic, dar, la urma urmei, oamenii adoră pălăvrăgeala care nu deranjează. Directorul meu gene-ral, care acum a ajuns DRH-ul Grupului, mi-a spus:

„Îţi dau pe mână un pur-sânge, bătrâne. Ai grijă de el.”

Gândul de a petrece cincisprezece ore pe zi într-un birou strâmt împreună cu abrutizatul ăla m-a făcut să mă clatin. Apoi mi-am zis: „Dacă va trebui să se aleagă între mine sau el, voi fi ales eu.” După un an, m-am descotorosit de el făcându-i rost de-o promovare. Acum, e director de marketing în Paraguay…

„Aşadar, i-aţi dat o şansa primului dvs. angajat.”

Nu, direcţia de marketing din Paraguay e-un fel de cimitir poleit… Iată, sunt la Beafrance de şapte ani şi mă ocup de iaurturi şi deserturi. Şapte ani trec repede: renovări, ieşiri pe teren, lansări, promoţii… Şi mai ales şedinţe. Cred că imaginea Beafrance-ului care-mi revine cel mai des, sunt eu ducând o cutie cu machete, pe un culoar care duce spre o sală de şedinţe. Merg febril şi zăresc, ca într-un flash, oameni în birourile lor cu uşile întredeschise; secretara care îşi pileşte o unghie, şeful de produse care dă telefoane cu picioarele pe masă, tânăra care îşi face ordine în fişet…

„Cred că în toate întreprinderile se ţin şedinţe multe.”

Da, însă la Beafrance, lucrul acesta nu e o practică, ci un cult: tot ce este important se petrece în şedinţe, contrar celorlalte firme. În şedinţă se decide, pocnind din degete, investirea mai multor sute de milioane într-o lansare, în şedinţă îţi joci viitorul: adoptă atitudinea potrivită, găseşte vorba adecvată sau cifra magică la momentul oportun… şi eşti salvat… Până data viitoare. În şedinţă şi-au distrus cariera unii tipi strălucitori, într-o clipită. Acolo îţi dai seama cum bate vântul prin Beafrance şi de poziţia ta în acest mediu… De altfel, avem o mulţime de şedinţe diverse şi toate sunt pitoreşti: avem „Coşul cu provizii”, o dată pe an, la care trebuie să aduci machete cu kilogramul, aşa cum duci mânătărcile la piaţă; avem „Confruntarea”, care, în pofida numelui său teribil, este mai degrabă blândă, şefii afacerilor din Grup venind să-şi confrunte rezultatele şi limba de lemn într-o torpoare[4] de siestă; avem „Inducţia prospectivă” care, prin această denumire, ne-ar putea trimite cu gândul la un curs de mecanică generală, când, de fapt, este vorba despre o întâlnire intimă între o afacere şi direcţia generală. Intimă nu vrea să spună simpatică… Şi apoi, avem şedinţa „Preşedinte”, de primă clasă: VIP-uri, şampanie şi însoţitoare sexy, dar care este de departe cea mai îngrozitoare.

„De ce?”

Pentru că şedinţa aceasta seamănă cu un circ. Tânărul şef de produse, de-abia ieşit din copilărie, în costumul lui nou, cu picioarele lui nostime, va susţine un proiect în arenă. În faţa lui, preşedintele şi cele mai mari douăzeci de salarii din Grup. În spatele lui, „familia” de moment, adică afacerea lui, cu directorul general, directorul de marketing, controlorul de gestiune şi ceilalţi şefi de produse. În clipa în care i se adresează preşedintelui, nimeni nu mai poate face nimic pentru el… De pildă, ieri a fost o şedinţă „Preşedinte” extraordinară. Vă vorbesc despre ea, însă totul e confidenţial…

„Bineînţeles.”

Nu vreau să spun mai multe, dar ca să afle ceea ce vă voi povesti, concurenţii noştri ar plăti scump… Ca să vă introduc în ambianţă, sala în care întotdeauna are loc şedinţa „Preşedinte” este spectaculoasă. Ai zice că este biroul personajului negativ din James Bond, înţelegeţi? E o imensă cameră circulară, toată îmbrăcată în lemnărie strălucitoare, un soi de teatru antic plin de gadgeturi; există telecomenzi pentru toate cele: pentru ecranul uriaş, pentru jaluzelele electronice care dau spre patio, pentru proiectorul de diapozitive etc. Toată lumea are microfon, iar în mijloc se află o masă rotundă, decupată în centru, pentru ca oratorii să se poată mişca în timpul expozeului lor. Ieri, pentru şedinţa „Preşedinte” extraordinară, au venit şefii din lumea întreagă, toate afacerile fiind suspendate. Când am intrat, sala era deja plină — era un zgomot amestecat, ca de orchestră înaintea ridicării cortinei. Şeful meu s-a aşezat la masa principală, rezervată directorilor generali, iar eu m-am instalat într-o gradenă, cu plebea. Oamenii se salutau, mulţumiţi să se revadă; erau tinerii lupi francezi detaşaţi în străinătate, fericiţi să-şi revadă Casa mamă, erau bătrânii patroni din ţările respective, care au mai văzut şi alte asemenea şedinţe. Mi-am zis că, dacă în sală ar exploda vreo bombă, grupul Beafrance ar risca falimentul. Sau o nesperată înnoire… O clipă, mi-am dorit, ca un copil, să se întâmple lucrul acesta. Mă aşezasem lângă un nou director de marketing englez, un tip care avea aerul că s-ar fi aşezat pe propria-i umbrelă. Am aşteptat vreme îndelungată sosirea şefilor mari. Ceea ce prezenta unele avantaje. Într-adevăr, cele mai multe lucruri se petrec înaintea şedinţei; se schimbă informaţii reale, nu informaţii care sunt pe placul direcţiunii, se dau şi se iau colaboratori, se

rostesc ameninţări, se creează alianţe în privinţa anumitor dosare politice etc. Ieri, toată lumea îşi punea întrebări asupra motivului acestei reuniuni, am auzit explicaţii de toate soiurile. „Preşedintele vrea să ne anunţe răscumpărarea fabricilor de biscuiţi din nord”, „după părerea mea, se retrage” sau „o să le arate el nemţilor”… Eu îmi revedeam notele cu privire la un desert pe care îl lansasem de curând, în cazul în care subiectul ar fi fost luat în discuţie. În şedinţele acestea, trebuie să fii gata să răspunzi la orice. Eram cufundat în recapitularea mea, încercând să găsesc o metodă mnemotehnică de a reţine cifrele de desfacere ale produsului meu, când, brusc, atmosfera s-a încins. Nici nu a fost nevoie să ridic capul ca să aflu că vicepreşedintele Forlani tocmai îşi făcuse intrarea şi că preşedintele nu era cu el: lucru care nu ar fi produs acelaşi fel de linişte. În tăcerea lui Forlani se simte foarte bine o uşoară briză de bonomie, asemenea unui parfum familiar de pin. În vreme ce tăcerea preşedintelui n-are miros: este polară. Forlani seamănă cu regele maimuţelor din *Cartea junglei*, desenul animat al lui Walt Disney. Atenţie, este un om important şi foarte puternic, dar e scund, voinic, bătrân, chefliu şi tare viclean. De fiecare dată când îl văd, nu mă pot împiedica să nu mi-l închipui ca pe-un senator roman, cu nişte săndăluţe ridicole în picioare şi cu o togă de bumbac, albă şi bine călcată, sub care îi atârnă cele două bătrâne coaie… Forlani reprezintă generaţia trecută, cea care a fondat întreprinderea; trebuie că are şaizeci şi patru de ani şi jumătate, iar de cel puţin cinci se spune despre el că e la un pas de pensionare. Dar este tot aici. E un om ursuz, autoritar şi uman. Tinerii îl plac cu adevărat, în ciuda ţinutei sale demodate de mafiot. De altfel, Forlani nu încetează să susţină sus şi tare că-i tânăr. Într-o zi, un mic şef de produse i-a prezentat machetele unui nou biscuit, destinat celor cuprinşi între cincisprezece şi douăzeci şi patru de ani. Proiectul se numea „Crac” sau „Boum” sau ceva de soiul ăsta. Forlani a fost cuprins de-o furie oarbă:

„Sunt mai tânăr decât voi toţi ăştia care v-aţi adunat aici! Ştiu mai bine decât voi ce vor tinerii! Nu-i veţi seduce folosind culori hidoase — da, am zis hidoase, iar eu îmi cântăresc cuvintele! — ori botezându-vă biscuiţii «Crac» şi «Boum»! Astea nu sunt mărci! Credeţi că am fi reuşit să clădim imperiul ăsta industrial care este Beafrance cu de-alde «Crac» şi «Boum»?”

Noul şef de produse s-a considerat obligat să se justifice, furnizând rezultatele unui studiu care arătase că şaptezeci şi opt la sută dintre tineri

apreciau marca, pe care o considerau „modernă, convivială, autentică”… genul de banalităţi pe care le citeşti prin studii. Forlani a explodat:

„Tăticule, dacă începi să ţii seama de studii, atunci nu mai termini cu prostiile! Laşi consumatorii să facă marketing în locul tău ? De ce să nu-i aduci cu autocarul şi să le dai cheile de la casă? Nu, prietene, tinerii vor produse bune şi mărci solide… Zi-le „Biscuiţi pentru tineri” sau ceva de genul acesta… Şi doar n-o să-ţi fac eu treaba-n locul tău.”

După ce şi-a consumat furia, s-a înmuiat, ca întotdeauna, şi a început să vorbească despre unicul lui fiu:

„Înţelegi? Am un fiu de şaptesprezece ani, aşa că oarecum cunosc problema. Fiul meu adoră motocicletele, aşa că numeşte-ţi prăjiturile „Biscuiţii motociclistului”. Nu sunt supărat pe tine, tânărul meu prieten, ai vrut să procedezi bine, dar, crede-mă, e naşpa. Ascultă la un bătrân ca mine…”

Datorită unor asemenea izbucniri de furie, fiul lui Forlani a devenit un mit în Beafrance. Toată lumea îl cunoaşte. Într-o zi, unul dintre consilierii lui Forlani l-a tras pe şeful meu de mânecă, pe un hol, spunându-i:

„Ah, prietene, nici nu ştii cât suntem de uşuraţi! Astăzi e o zi mare. De două săptămâni nu mai trăiam…”

La vremea respectivă, Beafrance trebuia să răscumpere un mare concurent american. Toată lumea vorbea despre lucrul acesta. Atunci, şeful meu a întrebat dacă răscumpărarea avusese, în sfârşit, loc. Consilierul, surprins, şi-a încruntat sprâncenele şi a răspuns foarte serios:

„Nu eşti la curent deloc cu ce se-ntâmplă: Frederic, fiul lui Gerard Forlani, şi-a luat în cele din urmă bacul, după un oral dificil. Ieşim din două săptămâni de coşmar.”

Vă daţi seama ce soi de om este? Forlani e un taur bătrân, un taur care a fost nemaipomenit, dar care este constrâns să le lase locul din arenă leilor tineri. Tipii de cincizeci de ani, reprezentaţi de preşedinte, formează un trib cu mult mai crud.

Ieri, într-o tăcere sporită de curiozitate, Forlani a bătut uşor cu degetul în microfon, ca şi cum ar fi fost pentru prima dată că venea în sala aceea.

Englezul care stătea lângă mine mi-a cerut să-l luminez asupra a ceea ce urma să se spună, pentru că avea handicapul unei franceze nesigure şi al sosirii recente în instituţie. Forlani şi-a dres vocea:

„Îl vom aştepta pe preşedinte, care vă va anunţa un lucru important. De altfel, trebuie s-apară dintr-o clipă-n alta…”

Tensiunea generală a scăzut cu un grad, chiar au fost oameni care s-au pus din nou puţin pe pălăvrăgit. I-am spus englezului că, deocamdată, putea să doarmă. Forlani şi-a luat avânt:

„Dragi prieteni, mai întâi îmi face o mare bucurie să vă văd pe toţi adunaţi aici bine sănătoşi. Sper că familiile dvs. sunt bine…” I-am tradus englezului: „Dragi prieteni, sper că cifrele dvs. de afaceri sunt bune”.

„Mi-ar plăcea să vă spun câteva cuvinte despre ultimul trimestru care, în ansamblu, a fost acceptabil. Cred că perspectivele sunt promiţătoare, pieţele rezistă, coşul nostru cu provizii este plin, aşa că lucrurile acestea trebuie să ne dea tuturor un formidabil elan spre a ne înscrie în nişte obiective voluntariste…” I-am strecurat în ureche englezoiului:

„Criza s-a făcut simţită şi, dacă vreţi prime, va trebui să vă mişcaţi fundurile.”

„Laboratoarele noastre au făcut o treabă formidabilă şi avem formule noi, pe de-a-ntregul inedite, pentru viitorii cinci ani. De altfel, dacă vom avea timp, ar fi bine ca doamna Magrange să ne facă la repezeală o prezentare…” Englezul îşi aştepta traducerea simultană. „Din fericire, nu va fi vreme pentru o prezentare… fiindcă laboratoarele, lăsând la o parte faptul că ne scot din minţi cu stările lor sufleteşti deontologice, nu au făcut nimic de la inventarea cremei caramel industriale, acum patruzeci de ani.”

„În aşteptarea preşedintelui, mi-ar plăcea să facem un mic tur de masă. Un tur de masă viril. Scuzaţi-mă, doamnelor, dar să avem vigoarea de le a spune lucrurilor pe nume…” I-am zis englezului: „Primul care spune adevărul şi ţine un discurs defetist o să petreacă un sfert de oră groaznic în biroul meu, după şedinţă”.

De fiecare dată, englezul m-a ascultat fără să-şi încrunte sprâncenele, astfel încât m-am întrebat dacă nu-i cumva vreo cârtiţă a direcţiunii, lângă

care eu tocmai m-am ars făcând dovada unui spirit atât de negativ. Şi aici, Forlani a adăugat:

„Propun să începem cu englezii, care ne vor vorbi despre experienţa lor în lansarea produsului «Cremy» şi despre fenomenalul succes pe care l-au obţinut în numai câteva săptămâni cu produsul acesta.”

Englezul s-a aplecat asupra mea şi mi-a şoptit: „Englezii vă vor povesti cum le-am tras eu un picior în fund ca să lanseze produsul «Cremy», în care ei nu cred deloc, şi cum sunt obligaţi să reuşească, chit c-or să-l mănânce acolo, la ei acasă, secole de-acum încolo.”

După, am petrecut o bucată de şedinţă tipică, degajată în formă şi goală în conţinut. Patronul englez a făcut un bilanţ al activităţii lui de o falsă modestie, apoi s-a oprit asupra unei promoţii minore, care se desfăşurase prost; parcă pentru a arăta că nu vorbeşte o limbă de lemn, a scos în evidenţă acest minuscul şi inofensiv eşec, ca şi cum nu mai dormea noaptea din cauza lui. M-a trimis cu gândul la tipii aceia care, la interviul de angajare, când sunt întrebaţi despre lipsurile pe care le au, nu-şi descoperă decât nişte defecte de necrezut: „Sunt dezolat să recunosc aşa ceva, dar nu suport să lucrez singur, am nevoie să mă contopesc într-o echipă…” Sau: „ Mi-e ruşine, dar sunt încăpăţânat şi, atunci când mi se încredinţează un dosar, merg până la capăt. Ştiu, e neplăcut…” Nimeni nu spune niciodată adevărul: „Nu mă interesează decât propria-mi persoană; ambiţia mea este să câştig cât mai mulţi biştari; n-am intenţia să muncesc ca un bolnav şi, oricum, n-or să mă prindă bătrâneţile în firma asta…”

După englez, s-a apucat să-şi mărturisească naiv inofensivele-i eşecuri neamţul. Parcă era un exerciţiu de confesiune publică. Am văzut momentul în care Forlani urma să cadă în genunchi şi să re-cunoască, cu chipul şiroind de lacrimi:

„Da, m-am lăsat invitat la restaurant de un furnizor şi am cheltuit din timpul meu de lucru ca să mă dedau plăcerilor mâncatului. Chiar am comandat de două ori plăcintă.”

Apoi, a venit preşedintele, mergând încet; a coborât treptele până în mijlocul camerei, aruncând la întâmplare câte o privire vioaie. Este un om scund, hotărât, bine îmbrăcat. Asupra noastră s-a abătut o tăcere strivitoare, ca şi cum s-ar fi prăbuşit tavanul. Ne simţeam cu toţii legaţi unii de alţii

prin tăcerea aceasta ca de-un fir nevăzut de care ne puteam ţine. I-am aruncat o privire lui Devot, şeful meu: ai fi zis că e un discipol urmându-şi din ochi propriul guru, complet captivat. Şi nu era singurul! Dintr-o privire aruncată peste întreaga asistenţă, am observat fascinaţia de care erau cuprinşi oamenii aceia: cu toţii sunt nişte indivizi care au diploma unei şcoli importante şi conştiinţa că sunt unici. Ţin la locul lor în societate şi la maşina lor de serviciu. Au despre toate o părere, o monedă de zece franci în buzunar pentru boschetari şi o alta pentru băiatul care-ţi parchează maşina la restaurant, au nepoţi cărora vor fi nevoiţi să le găsească un stagiu, un împrumut pe cincisprezece ani la bancă, au sfaturi bune despre cum să reuşeşti în viaţă, prieteni de pocher sau de fotbal, un văr enervant care a fost ministru şi un altul mai simpatic, dar care n-are un sfanţ. Iar lucrul de care se tem cel mai tare este criza cardiacă… Ei bine, toţi aceşti oameni erau ca hipnotizaţi de preşedinte, care-şi permitea vizibil răgazul de a-şi da haina jos şi de a se aşeza ca şi cum ar fi fost absolut singur.

„De ce credeţi că exercită o atât de mare fascinaţie asupra acestor oameni?”

Mai întâi, pentru că se arată puţin. În şapte ani, trebuie că l-am văzut, poate, de… zece ori. Lucrul acesta creează un soi de mister. Şi apoi, toată lumea îi întreţine legenda înnoind-o mereu. Se povesteşte că, în tinereţe, a ucis un om, nu ştiu nici unde, nici cum. Unii spun că era în Legiunea Străină… Se pare că atunci când călătoreşte, i se rezervă numai lui cinci camere: camera lui şi alte patru despărţitoare, ca să nu fie deranjat de gălăgie. Se spune că la restaurant, atunci când o femeie îi trezeşte dorinţa, i se întâmplă să-i strecoare cartea lui de vizită… Înţelegeţi ce fel de specimen este? Săptămâna trecută a fost în Germania: a făcut măcel.

„Măcel?”

Era acolo un sărman şef de produse, prea timid, care îl agasa; la un moment dat, ăsta n-a ştiut să răspundă la o întrebare tehnică, iar preşedintele l-a măcelărit cu sânge rece în faţa tuturor.

„Vreţi să spuneţi că l-a concediat?”

Nu, l-a umilit. Ceea ce e mai rău. Acum, bietul flăcău va trebui să înveţe din nou să vorbească în public… Şi-apoi vă spun din ce anume-i făcută aura asta a preşedintelui: emană un fel de putere naturală, care

fascinează. Ieri, după ce s-a aşezat, în loc să rupă tăcerea, a început să-şi contemple în tihnă oamenii, cu un ochi calm şi pătrunzător, ca şi cum ar fi avut tot timpul din lume. Se fixa asupra unuia sau a altuia o vreme, apoi, cu o bătaie de pleoape grea şi înceată, îşi schimba ţinta, uitându-se cu nonşalanţă peste capetele atente. Aducea cu leul care somnolează, toropit de soare, cu ochii pe jumătate închişi, cu respiraţia grea şi cu o atitudine leneşă; lasă antilopele să se adape din băltoacă, la câţiva paşi de el. Ele ştiu că e sătul, însă urechile lor freamătă atente; nu sorb decât cu vârful buzelor, ca şi cum ar fura apa, fiindcă li se transmite din maţe că-n orice clipă leul poate, cu o singură lovitură de labă, să le stingă soarele.

Chiar m-am întrebat dacă preşedintele nu a convocat această şedinţă numai ca să scape de plictiseală. Am început prin a evalua costul operaţiunii, cu salariile pe-o zi şi biletele de avion. Apoi, preşedintele a început să vorbească, cu vocea lui gravă:

„Ceea ce vă voi spune o să vă surprindă. În orice caz, cei mai ve-hi dintre dvs., care îmi cunosc opiniile în legătură cu subiectul despre care vă voi vorbi…”

În sală, atenţia a mai sporit puţin, unii şi-au dres glasul ca pentru a-şi asculta mai bine maestrul.

„Studiind foarte îndeaproape perspectivele noastre de dezvoltare mondială în următorii cinci ani, cred că a sosit timpul să luăm atitudine pe piaţa de bomboane. Grupul a refuzat întotdeauna să se lanseze în aventura dulciurilor şi asta din raţiuni bine întemeiate: este o piaţă foarte disputată, nu ne pricepem cine ştie ce să le facem, ar fi o investiţie considerabilă, lipsită de certitudinea reuşitei, şi am cunoscut deja nişte eşecuri usturătoare, nu-i aşa, Gunther?”

Patronul neamţ a încuviinţat vioi, întru totul mulţumit că a fost citat.

„Situaţia nu s-a schimbat nici în prezent, excelentele motive pentru care nu trebuie să ne lansăm în dulciuri sunt încă valabile şi chiar mai numeroase decât altădată. Piaţa e încă şi mai dură, iar noi n-am dobândit nici un gram de pricepere. Dar acum a sosit momentul. Trebuie să-l împiedicăm pe unul dintre principalii noştri concurenţi, Cadmum, ca să nu spun cine e şi ale cărui începuturi se întemeiază pe dulciuri, să vină să facă legea pe domeniile noastre. Prin urmare, trebuie să-l atacăm acolo unde-l

doare. Trebuie să lovim repede şi tare. Avem opt luni pentru a lansa o bomboană. Ştiu, este puţin. Şi ţinând cont de intervalele de timp cu neputinţă de redus ale fabricaţiei şi cercetării, aveţi trei luni şi jumătate ca să găsiţi un concept de produs revoluţionar şi în acelaşi timp eficace. Acesta trebuie să fie obiectivul prioritar al tuturor echipelor voastre de marketing! Să nu mai bea, să nu mai mănânce, să nu mai doarmă. A venit vremea pentru ele să se gândească numai la bomboane, să trăiască numai cu bomboane, să respire numai bomboane… Şi, mai ales, să ne descopere bomboana. Competiţia va pluti prin aer, credeţi-mă. Vor fi învingători şi răniţi. Dar, pentru un tânăr din zilele noastre, ce încântare! Ce provocare! O ultimă chestiune: toate acestea trebuie să rămână strict confidenţiale, succesul nostru va depinde şi de efectul surprizei. Altfel spus: alegeţi-i numai pe-aceia pe care-i veţi considera indispensabili şi fiabili ca să lucreze la acest proiect. Nu le spuneţi nimic soţiilor, nu vorbiţi între voi, nu vorbiţi pe culoare… Vom puncta în mod regulat şi discret. Prieteni, vă urez spor la treabă.”

Spunând aceste cuvinte, s-a ridicat, a strâns trei mâini în trecere, asemenea unui cântăreţ înhăţat de fani, apoi a dispărut în turnul lui de fildeş.

A mai fost un minut de tăcere stupefiată, după care s-a instalat un soi de efervescenţă, ca într-o recreaţie şcolară. Fiecare îşi dădea cu părerea — auzeam „strategic vorbind, sunt de acord cu el” şi „acum să fie oare momentul cel bun?” Oamenii se ridicaseră în picioare, era un haos. Am rămas pe scaun şi am simţit crescând, în mine o excitaţie foarte puternică, o excitaţie de îndrăgostit.

„De ce?”

La simpla idee de a descoperi bomboana. E ca şi cum, după cucerirea Lunii, ar urma în sfârşit să abordăm cucerirea bomboanei, univers necunoscut, magic, dulce, copilăresc, misterios. Am simţit în capul pieptului foamea vânătorului… Şi mi-am presimţit mica fericire de artizan care ştie spre ce se îndreaptă, care munceşte liniştit, vesel, iscusit, cu sentimentul datoriei împlinite şi cu speranţa, ascunsă în adâncul lui ca o comoară, că se va apropia într-o zi de capodopera cu care nu te întâlneşti decât o dată în viaţă… M-am ridicat şi am dat peste Barrin, adjunctul lui Forlani, pe care se spune că-l va înlocui. Barrin mă tratează fără fasoane, nu

ştiu de ce. Poate pentru că nu am şi eu o diplomă măreaţă, ca el. M-a înşfăcat de braţ şi mi-a susurat în ureche:

„Bătrâne, treaba asta-i pe măsura ta! O să te poţi distra pe cinste! Pot să-ţi spun că Gerard Forlani şi cu mine te aşteptăm la cotitură! Un prilej ca ăsta nu se iveşte de două ori într-o carieră… Vorbesc serios! Contez pe tine să nu-i permiţi vreunui şefuleţ de produse neamţ sau englez să descopere în locul tău bomboana…”

Spunând acestea, m-a strâns tare de tot de braţ, făcând o mutră plină de subînţelesuri, şi a dispărut în mulţime. Iar eu m-am simţit brusc foarte singur. Şi angoasat. Întreaga excitaţie mi se evaporase şi-am început să întrezăresc bomboana ca pe-o îndatorire, ca pe-un examen, ca pe-o probă, ca pe-un duşman cu care de-acum înainte urma să trăiesc. Vedeţi, asta-i problema mea. Chiar în momentul în care încerc puţină plăcere şi încredere în mine, am din nou impresia că va trebui să dau un examen, un examen la care am să pic… Sunt treizeci de ani de când tot dau examene! De parcă ar trebui să ajung la ăla care-mi lipseşte din start… Dintr-o dată, am senzaţia că Beafrance s-a înşelat la casting cu mine şi nu ştiu cum să le spun lucrul acesta. Însă cum habar n-am pentru ce sunt făcut…

„Bine. Vom continua săptămâna viitoare.”

De acord. Spuneţi-mi, vreau doar să ştiu: dacă vi se pare că nu spun suficiente chestii personale, nu ezitaţi să-mi comunicaţi…

„Nu vă faceţi probleme.”

Bine.

„Atunci, pe joia viitoare, la ora nouă.”

Şedinţa a treia

Hai să vedem ce lucruri mai importante s-au întâmplat săptămâna aceasta…

„Spuneţi mai degrabă ce vă trece prin minte, nu vă gândiţi neapărat la ceea ce vi se pare mai important.”

Ce-mi trece prin minte… Nu-l mai suport pe Devot, şeful meu. Numai când mă gândesc la el şi mă apucă o furie cumplită. Am avut la viaţa mea

şefi dintre cei mai teribili… Toţi erau tipi la vreo patruzeci de ani, dar arătau de treizeci, care supseseră de când se ştiau cultura Beafrance. Primul se numea Hubert de Saint-Allary şi vorbea despre iaurturi şi despre cremele caramel ca despre marea bucătărie. Era un bun formator, pentru ca întruchipa singur toate defectele întreprinderii: era tot timpul mulţumit de sine, ţinea expozeuri strălucitoare prin lipsa lor de onestitate şi în fine, avea un spirit politic care-l ducea până la suprema înjosire, aceea de a râde la glumele proaste ale direcţiunii. Pe al doilea mi-l amintesc vag, nu a stat decât vreo trei luni. Al treilea se numea Jacques Bell şi era laş; să vă dau un exemplu: într-o zi, un şef de produse pregătise o serie de machete cu dominantă albastră, în vederea unei şedinţe „Preşedinte". Bell a găsit că machetele sunt nule, explicându-i că albastrul este o culoare prea răsuflată; i-a cerut, catastrofal, să le facă din nou, în roşu. La şedinţă, şeful de produse şi-a dezvoltat proiectul, arătându-şi, în fine, noile machete roşii. Preşedintele a reacţionat foarte calm:

„Concurentul având deja această culoare, roşul este o greşeală strategică. Ar fi trebuit să ne demarcam printr-un ambalaj de altă culoare, de pildă, albastrul."

Bell s-a întors atunci spre şeful de produse şi i-a spus, privindu-l fix în ochi:

„Vezi, te-am sfătuit să faci gama asta în albastru, dar tu nu faci decât după capul tău!"

Aplombul acesta m-a fascinat. Mă întrebam dacă va reuşi să înfrunte privirea şefului de produse după şedinţă: nici o problemă, Jacques Bell uitase totul! M-am consolat gândindu-mă că n-o să-l ia cu el în paradis, dar eram naiv. După ultimele veşti, are o carieră tare frumoasă…

Al patrulea şi ultimul meu şef este Devot. Om curajos, drept, dar periculos prin integrismul lui. Uneori, mă întreb dacă nu-l preferam pe Bell. Era slab şi fără vlagă, dar mai puţin îngrijorător. Devot consideră că ceea ce face e un apostolat. „Să le dai oamenilor iaurtul binefăcător", clamează el prin şedinţe, în faţa reprezentanţilor stupefiaţi. Cum face oare ca să nu simtă muşcătura aspră a ridicolului? Răspunsul e că el crede cu adevărat că slujeşte o cauză măreaţă vânzând mărci populare. Şi-a dezvoltat un adevărat stil stalinist: ca să facă binele, „să le dăruiască celor mulţi calitatea

Beafrance”, e capabil de tot ce poate fi mai rău: să-şi umilească toţi colaboratorii, să-i cheme în week-end la serviciu, să fixeze întâlniri la ora şapte dimineaţa, să ceară analize aprofundate despre aproape orice, să le refuze intrarea în şedinţă întârziaţilor, să-i culpabilizeze pe cei care sunt obosiţi (pentru că, atunci când porţi o cruciadă în favoarea binelui, nu eşti obosit), să le impună fetelor garderoba, iar băieţilor să le dicteze bunele maniere, să le explice tuturor cum e cu viaţa şi-n special cu a lui… E sec asemenea unei lovituri de cravaşă, slab, nervos şi-şi petrece timpul povestindu-ne cât de sensibil şi de integru este el. O dată, chiar mi-a mărturisit că a plâns admirând un Monet… Era cât pe ce să izbucnesc în râs! Mă trimite cu gândul la acei ofiţeri nazişti pe care-i vezi prin filme cum trimit dimineaţa copiii la camera de gazare, fluierând cu veselie, ca şi cum şi-ar spăla maşina, apoi seara tremurându-le bărbia când ascultă o operă de Mozart. Până la Devot, nu cred că am mai întâlnit vreodată pe cineva capabil să mă streseze într-un asemenea hal. Simplul fapt că există e pe cale să-mi provoace un ulcer. În fiecare dimineaţă, în maşină fiind, fantasmez pe seama lui Devot.

„Interesant. Despre ce fantasmaţi?”

Mereu acelaşi scenariu. După ce-mi sărut fiul, soţia, cobor scările cu sentimentul că sunt tânăr, întreprinzător, parfumat şi că lumea-mi aparţine; urc în maşină, dau drumul la radio şi ascult distrat ştirile, apoi, brusc, intru într-o lume imaginară în care îl regăsesc pe Devot. În general, inventez urmarea ultimei noastre şedinţe. Ieri, de pildă, am avut întâlnirea lunară cu responsabilii uzinei, ca să le dăm previziunile de vânzare pe şase luni pentru fiecare produs. Nimic mai plicticos decât previziunile. E mai rău decât un meci de cricket sau decât o indicaţie de asamblare în suedeză… Dar, pentru Devot, previziunile sunt un regal: poate petrece o zi întreagă evaluând o promoţie, mirosind mersul sezonier al vânzărilor sau introducerea unei game de produse într-un lanţ de supermarketuri… Îşi linge buzele când vede cifre, pe care le pune fără excepţie la îndoială, aşa cum contesta McEnroe în meciurile sale punctele importante. În dimineaţa asta, mi-am imaginat că eram din nou în şedinţă şi că Devot îmi spunea:

„Previziunile tale sunt pesimiste sau e o glumă ca să mă enervezi?”

Eu zâmbeam ca să-i arăt că remarca lui acerbă şi jignitoare, făcută în faţa tuturor, poate fi luată drept o glumă.

„Nu, Daniel, nu-i vorba de pesimism. Anul trecut, în aceeaşi perioadă, am vândut foarte puţin, aminteşte-ţi…”

Zâmbea şi el, aproape îngăduitor.

„Dar nu mai suntem în anul trecut, bătrâne! Trezeşte-te! Lumea se mişcă, lucrurile se schimbă… O să ştergi cifrele astea debile şi o să-mi scrii nişte previziuni mult mai curajoase.”

Eu suspinam, spunând:

„Cum vrei tu, Daniel, dar o să avem nişte stocuri din ce în ce mai mari…”

Zâmbea din nou, dând din cap.

„Dar dacă treaba asta creează stocuri, înseamnă că nu te pricepi, bătrâne. De altfel, ca să faci nişte previziuni ca ale tale, trebuie să fii complet inconştient sau nul…”

Simţeam furia pişcându-mi nările, dar rămâneam calm.

„Totuşi, Daniel, nu cred să corespund nici unuia dintre aceste încântătoare calificative…”

Ce ciudat, cum începi să te enervezi, adopţi un limbaj ales… Devot continua pe-acelaşi ton, hotărât să mă jignească:

„Poate că nu m-am făcut foarte bine înţeles… De fapt, cred că n-ai înţeles nimic din marketing. E nasol pentru un şef de produse, nu ţi se pare? Eu cred că ai atins clar nivelul maxim al incompetenţei tale. Dă-ţi seama, cel puţin ai ajuns undeva! Şi nu rişti să mergi mai departe… Aşa că fă-ne plăcerea şi taci, lasă-i pe specialişti să facă treaba… Bine? Poţi rămâne, desigur. Deschide bine urechile şi încearcă să înveţi ceva din ceea ce facem…”

În momentul ăsta am ajuns la dvs., frustrat, iarăşi pe de-a-ntregul montat, ca în fiecare dimineaţă. Ca să vă daţi o idee, nici măcar nu mai ştiu pe unde am luat-o ca să ajung aici. Dacă, în cadrul unei anchete penale un inspector de poliţie m-ar întreba, ca martor, dacă am luat-o pe cutare sau cutare stradă, nu i-aş putea răspunde. M-am oprit la semafoare, am evitat celelalte maşini, am lăsat bătrânele să traverseze, dar într-o deplină

inconştienţă. Eram prea ocupat să fac spume de furie împotriva lui Daniel Devot, care-mi otrăveşte zilnic viaţa, puţin câte puţin. Ceea ce mă scoate din minţi e că el nu-şi dă seama de nimic. Se crede supersimpatic, teribil de uman, adorat de oamenii lui…

„De ce nu-i spuneţi?”

Că mă exasperează?

„Nu, că vă afectează, că vă stresează. O discuţie serioasă şi adultă între un şef şi un subaltern…”

Nu există aşa ceva la Beafrance! Dacă i-aş spune lui Devot că mă afectează ori că mă stresează, aş fi terminat! M-ar considera un ratat şi aş ajunge în faţa vreunui zbir de la Resurse Umane ca să-mi studieze debarcarea din serviciul marketing pe vreo ieşire de serviciu neluminată! Nici nu se pune problema să am o „discuţie adultă”… Uneori, încerc să-mi imaginez cum ar fi reacţionat tata, la vârsta mea, în situaţia mea… Sunt sigur că l-ar fi trimis pe Devot să se controleze…

Când, în cele din urmă, ajung la birou, îmi dau seama că Devot este ceva mai puţin oribil şi furia îmi trece… Ieri, pentru prima dată, m-a întrebat unde am ajuns cu bomboana, în fine, a spus „cu proiectul pe care îl ştim noi”, având un aer de conspirator care se voia complice. Asta m-a înspăimântat. Mi-am adus aminte că soluţia bomboanei este pentru mine un fel de obligaţie. Iar eu, deocamdată, n-am găsit nimic. Nici măcar vreun capăt de idee, de pistă… Mă întreb dacă nu cumva sunt anormal de stresat. Pentru că toată lumea îl găseşte pe Devot foarte „cool”. O să sfârşesc prin a-i înfige un cuţit în burta aia plată, ca să văd dacă se dezumflă, după care o să mă internez într-un azil psihiatric pentru cadre… La Beafrance, genul acesta de episod s-a întâmplat deja. Anul trecut, într-un birou nu departe de al meu, un mic şef de grup, amabil şi visător, a avut o tentativă de asasinat asupra şefei lui de produse, pe motiv că nu lucrează suficient de repede. Într-o seară s-a aruncat asupra ei şi-a încercat s-o strângă de gât. L-au dat afară discret, iar fata nu a depus plângere…

„Ceea ce dovedeşte măcar că nu sunteţi singurul stresat…”

Dar toată lumea pare atât de destinsă!

„Şi dvs. păreţi destins.”

E groaznic, nu? Toată această prefăcătorie… Pe de altă parte, dacă toţi ne-am lamenta zgâriindu-ne pe ochi ar fi insuportabil… Ca să mă reconfortez, uneori îmi spun că, în cel mai rău caz, pot pune capăt oricând angoaselor mele sinucigându-mă. Vedeţi dvs., ar trebui să vă vorbesc despre copilăria mea, despre părinţii mei care mi-au ratat educaţia şi aşa mai departe… Dar nu-mi vine să vorbesc decât despre un singur lucru, care mă obsedează, îmi face un gol în st-mac şi îmi usucă gura… E vorba despre războiul bomboanei, care tocmai a început.

„Război? Nu-i vorba mai degrabă de o provocare creativă?”

Nu, preşedintele a fost clar: vor rămâne în primul rând cei care au reuşit şi-apoi ceilalţi… E mai important să faci parte din prima categorie. Din momentul de faţă, lupta între diferiţii responsabili de marketing va fi sângeroasă. Se simte presiunea sporind pe umerii noştri, e palpabilă. Nu vorbesc de celelalte ţări, care vor face căutări în colţişorul lor, dar care sunt în mod clar mai puţin vizate. Pe de altă parte, toată lumea ştie că bomboana trebuie găsită la sediu. Iar la sediu, sunt doi poli oficiali de dezvoltare: al meu şi al lui Tom Fort. Vor exista deci două găşti într-un acelaşi imobil, la acelaşi etaj, care vor face totul pentru a câştiga. Este ceea ce ei numesc „emulaţie sănătoasă”. Există aproape întotdeauna cam doi responsabili pe o singură funcţie importantă. Eu mă voi bate cu Tom Fort. Ceea ce pică bine, pentru că el reprezintă tot ce detest eu: snobismul, plăcerea de a vorbi emfatic, gustul pentru politica măruntă, reţelele interne în care se fac jalnice maşinaţiuni… Şi apoi, are aerul acela impasibil al celor care vor cu orice preţ puterea… Aş fi putut să-ncep o listă cu ceea ce detest la Tom Fort. O să fac lista asta, astfel mă voi defula. Poţi vedea la el o mulţime de amănunte oribile, mai cu seamă felul în care arată cât este de uman! E genul de tip care spune la începu-tul fiecărei fraze: „Echipa mea şi eu însumi…” în timp ce echipa lui, de care nici măcar nu-i pasă, e formată din doi tineri şefi de produse, sclavii lui, şi o secretară semeaţă. Când Tom Fort are o nevoie presantă, trebuie că zice: „Echipa mea şi eu însumi vrem să facem pipi…” Şi-apoi, afişează mulţumirea burghezului, având impresia că aparţine unei elite! Dacă aţi vedea cum se îmbracă! Ai zice că-i un funcţionar din secolul trecut! Nu-şi pune decât costume întunecate, cu jiletcă şi butoni la manşete. Când toţi se gândesc să rămână tineri, eu cred că tipul ăsta aspiră cu toată

fiinţa lui să îmbătrânească… Ca să vă dau un exemplu: alaltăieri, m-am întâlnit cu el la toaletă; tocmai se pieptăna, de parcă viaţa lui depindea de asta. Cu capul aplecat spre oglindă, cu limba uşor scoasă, pus cu totul pe treabă pentru a îndrepta un smoc rebel, care se smucea în afara căpăţânii acoperite de un păr atât de impecabil lins, de-ai fi zis că-i al unei păpuşi. Deja, un tip care se plimbă cu pieptenele la el e suspect. Ştiţi ce mi-a spus? „Salut, bătrâne”, ca şi cum el ar fi unul dintre acei mari şefi ai Grupului care folosesc această expresie demodată şi condescendentă cu subalternii. Chestie tipică pentru Tom Fort. Trebuie că adoră să fie servit de indivizii slugarnici… Mă întreb dacă nu se duce să-şi facă şi manichiura… Mi-ar plăcea să facă treaba asta, ar da bine pe lista mea… I-am răspuns:

„Te faci frumos, scumpule?”

A mormăit un „desigur, desigur” care se voia aferat şi, chiar înainte să ies, l-am privit şi i-am zis:

„Ce conversaţii sturlubatice putem s-avem noi doi!”

Mă defulez şi eu cum pot. Dar asta nu-i nimic pe lângă chestiile prin care mă enervează. Ieri, pieptănat cochet şi cu un aer degajat, a anunţat că pleacă o săptămână ca să facă turul marilor ţări europene pentru a studia diferitele pieţe de bomboane. A adăugat că va rămâne cel puţin trei zile în Anglia, „pentru a se inspira din dulciurile britanice şi pentru a respira mai toate subtilităţile strategiilor în prezenţa…” E prost de moare!

„După părerea dvs., de ce vă enervează atât de tare?”

Pentru toate câte vi le-am spus. Şi pentru că joacă de unul singur. De pildă, sunt sigur că dacă descoperă o idee bună în străinătate n-o să ne spună nimic. Remarcaţi că şi eu aş face la fel în locul lui… (Tăcere.) Ca să fiu pe deplin cinstit, cred că mă enervează atât de tare, pentru că mă impresionează. Intru suficient în rolul lui de tip ajuns, adult şi puternic; e ca şi cu frate-meu mai mic… Am întotdeauna un sentiment de inferioritate faţă de el, nu ştiu de ce… Dar să privim înainte, doar n-o să-mi petrec viaţa invidiindu-l pe Tom Fort! De altfel, m-am pus pe treabă: am trimis un stagiar să cumpere un exemplar din fiecare bomboană care există pe piaţă şi un altul care să stea la sfârşitul orelor la poarta a cinci-şase şcoli, ca să cunoască poziţia copiilor în această privinţă. Apoi, mi-am format echipa, ceea ce n-a fost simplu. L-am luat pe prietenul meu Irza, care a intrat la

Beafrance în aceeaşi zi cu mine. L-am cunoscut în ultima clasă de liceu şi ne-am regăsit la Marea Integrare.

„Marea integrare?”

Pentru fiecare nou colaborator şi pentru ca acesta să se poată impregna cât mai bine de cultura Grupului, înainte de a-i înfrunta specificităţile de fiecare zi (vedeţi, şi eu pot vorbi ca Tom Fort), există un stagiu de integrare. Există Mica Integrare, pentru angajaţi, secretare şi reprezentanţi, care durează trei zile. Iar pentru cadre, Marea Integrare, care ţine trei săptămâni. Eşti amestecat cu informaticieni, cu viitori controlori de gestiune, oameni din uzină şi de la vânzări, iar prin faţa tuturor se perindă toată crema Grupului, boşii de la cercetare, şefii de afaceri, marii directori de marketing, toţi vicepreşedinţii şi, în ultima zi, preşedintele însuşi. Se începe printr-o pregătire tehnică de trei zile, care este cea mai interesantă şi care te învaţă cum este cu gustul, mirosul, saliva, apetitul, setea şi chiar cu digestia. Ţi se explică felul în care sunt concepute cremele, ce înseamnă o emulsie, o gelificare, o fierbere, o sterilizare etc. Ţi se arată cum acelaşi iaurt poate fi făcut lichid, vâscos, cremos, păstos şi chiar solid! Cum să-i transformi instantaneu culoarea şi cum această biată culoare poate modifica percepţia aromei sale. Un iaurt natural, colorat în galben pal, capătă, de pildă, un gust sărat. Dacă-i conferi o uşoară nuanţă de roz, oamenii îl vor considera dulce. Vezi, de asemenea, felul în care sunt încercate noile formule, pentru a rezista apoi la condiţiile cele mai nebuneşti la care sunt supuse produsele în viaţa reală. Oamenii de ştiinţă le supun la nişte şocuri inimaginabile: căldură extremă vreme de patruzeci de zile, apoi frig intens, după care din nou căldură. Simţi cum laboranţii trăiesc o anumită bucurie învechind prematur aceste biete iaurturi, stresând cremele, torturând brânzeturile albe. M-am întrebat adesea cum am reacţiona noi dacă am îndura în numai câteva luni toate asprimile unei vieţi întregi: iubiri, decepţii, necazuri, tristeţi, dolii, bucurii, emoţii, uşurări, nelinişti, satisfacţii, frustrări… Am ieşi cu un suflet bătrân într-un trup tânăr, presupun… Îmi aduc aminte şi de un mare fabricant de parfumuri, care a venit să ne dezvăluie cum se copiază artificial mirosurile naturii. De exemplu, ca să creezi o bună aromă de fragi este necesar, evident, să extragi parfumul chiar din fragă, dar trebuie şi să înveţi să imiţi acest miros de muşchi şi de pământ umed, pe care-l afli în vegetaţia măruntă din pădure atunci când culegi fragii. Aşa că fabricantul de parfumuri va preleva din pădure nişte eşantioane de pământ, frunze moarte,

ferigă şi scoarţă putredă… Apoi, un „nas” le amestecă în mod savant pentru a obţine echilibrul olfactiv care se apropie cel mai bine de ideea pădurii, după care trimite amestecul pentru analiză unui computer special, iar acesta descompune mirosul general şi îl retranscrie în formulă chimică. Extrage din el o esenţă artificială de pădure, pe care o integrează într-o cantitate infinitezimală în parfumul de fragă. Iar gospodina, care deschide frigiderul şi îşi gustă iaurtul de fragi, are brusc o inconştientă impresie de vacanţă de vară fericită, însorită, în care „se ducea după fragi”… Prin genul acesta de detalii devii numărul unu în lumea iaurturilor, înţelegeţi? Trebuie să spun că toată această ingeniozitate mă fascinează. Eu şi Irza ne distram mult gustând toţi biscuiţii ăştia, cremele, deserturile, şi făcând amestecuri improbabile. Dar această recreaţie durează puţin, pentru că vreme de două săptămâni înduri expozeurile diverselor „cadre de conducere”, toate având în comun faptul că se iau în serios. Confruntarea dintre nepăsarea noastră de învăţăcei şi gravitatea cam umflată a lumii muncii provoacă întotdeauna distracţie. Ai impresia că toţi oamenii aceştia s-au înţeles între ei să folosească acelaşi vocabular pompos. Se spune „a manageria”, în loc de „a conduce”, „a marketiza”, în loc de „a prezenta marfa” sau „concept marketing” pentru ideea de produs. În timpul acestui stagiu, ca, de altfel, şi-atunci când eram la şcoală, am devenit glumeţul Grupului. Să-i fac pe ceilalţi să râdă este în cazul meu o a doua natură care îmi conferă un ciudat sentiment de putere şi de singurătate contopite…

În timpul stagiului meu de vânzător ambulant, am continuat să fac pe prostul şi mă întreb şi-acum dacă nu cumva, inconştient, n-am făcut totul numai ca să fiu dat afară de la Beafrance. Îmi amintesc chiar de-un episod în mod deosebit revelator: de-a lungul celor şase luni de stagiu ca vânzător ambulant, toţi viitorii şefi de produse erau urmăriţi de un tip autodidact şi foarte autoritar care se numea Lesage. Lesage chema fiecare stagiar în birou la el, o dată pe lună, pentru a-l lua la întrebări. După mine, regreta că nu se poate folosi de tortură. La capătul celor şase luni, el era cel care hotăra dacă eram angajaţi definitiv. Ca să ne evalueze, în afara convorbirii lunare, alegea o dată la întâmplare şi venea să ne însoţească o zi întreagă pe teren, ca să verifice felul în care ne descurcam ca vânzători. Ceea ce înseamnă că toţi eram îngroziţi de Lesage. Cei care deja fuseseră însoţiţi povesteau cele mai cumplite orori: turba de furie dinaintea rafturilor pe care vedea puţin praf, bea vârtos la prânz şi dormea în maşină, după care se trezea dintr-o

dată zbierând… Fiecare îşi aştepta rândul cu oarecare emoţie. Într-o zi, primesc un telefon de la secretara lui Lesage: întâlnirea mea cu el este răspoimâine, la ora şapte şi jumătate, la gara Saint-Lazare. În ajun, îmi pregătesc minuţios turneul, ca să-i arăt cele mai bune magazine ale mele. Seara, un pic angoasat, îmi pun ceasul să sune la ora şase dimineaţa şi mă bag în pat devreme, ca să fiu odihnit. A doua zi, mă scol cu greu din somn şi mă uit la ceas: nouă şi douăsprezece minute. Nouă şi douăsprezece minute! Mi-a trebuit cel puţin o veşnicie de cinci secunde ca să conştientizez dezastrul. Am simţit un frig confuz străbătându-mi şira spinării, iar cel dintâi reflex al meu a fost unul tembel: am sărit din pat şi m-am îmbrăcat. Încă respirând greu, cu inima bubuindu-mi şi cu mâinile jilave, am decis într-un final să-mi înfrunt destinul de stagiar concediat şi i-am telefonat secretarei lui Lesage. I-am dat bună ziua şi i-am spus cum mă cheamă, aşteptând potopul de insul-te pe care le meritam. A urmat o tăcere, după care am auzit:

„O, domnule, sunt dezolată.

„Pardon?”

„Sunteţi tot la gara Saint-Lazare?”

Am avut prezenţa de spirit de a răspunde:

„Da, de ce?”

„Şi n-aţi primit telegrama mea de-aseară?”

„Nu.”

„Vai, îmi pare rău, îmi vine să-mi dau palme. Ieri după-amiază domnul Lesage a hotărât să-şi anuleze ziua de teren împreună cu dvs., pentru că trebuie să se vadă cu preşedintele, iar eu nu am reuşit să vă previn la timp… Sper că nu sunteţi foarte supărat pe mine…”

„Bineînţeles că nu…”

„Şi aşteptaţi de-o oră şi jumătate?”

„Ei… Da.”

„Sunt dezolată! O să stabilim o nouă întâlnire. V-ar conveni marţea viitoare?”

„Deh… Aş prefera miercuri, dacă se poate…”

„Nici o problemă, mut o şedinţă. Aşadar, miercurea viitoare, în acelaşi loc, la aceeaşi oră. Şi încă o dată, toate scuzele mele.”

Am pus telefonul în furcă, m-am privit în oglindă ca pentru a verifica dacă este adevărat şi-apoi am scos un urlet de bucurie. După care am rămas pe gânduri, m-am dezbrăcat şi m-am culcat la loc… Era totuşi o dorinţă suicidară în această pană de somn… Dar tot la Beafrance lucrez.

Acum opt luni, l-am regăsit, aşadar, pe prietenul meu Irza. La început, mi-a fost greu să mă descurc cu faptul că devenisem superiorul lui ierarhic. Nu ştiam cum să-i cer să lucreze, aveam permanent impresia că-mi face mutre… Am ezitat să-i vorbesc o dată şi bine despre lucrul acesta, apoi am procedat ca întotdeauna, adică în nici un fel. Irza e un tip foarte sensibil. Şi, mai ales, foarte susceptibil. Îmi iau nişte precauţii infinite când sunt nevoit să-i critic activitatea, şi chiar şi atunci se strâmbă. Când l-am anunţat că-i încredinţez proiectul bomboana, sunt sigur că a fost mulţumit, însă n-a dat semne că treaba asta i-ar fi plăcut în vreun fel, ca şi cum hotărârea mea era normală, deşi mai am şi alţi şefi de produse creativi. I-am spus că nu va fi singur în echipă şi mi-a stat bosumflat vreo trei zile. Când o să afle c-am s-o aleg, neîndoielnic, pe Tristana Angiolotti, o să mai stea aşa încă o săptămână. Tristana este o fată drăguţă, foarte sexy şi cam fâşneaţă. Şi atunci, toată lumea se gândeşte că-i o nulitate şi că se culcă cu şeful. Eu o consider destul de eficientă. Şi apoi, mi-aş dori o fată în echipă, nu se ştie niciodată. Ca să-i fac plăcere lui Irza, l-am luat şi pe tânărul lui protejat, Rasmussen. E un flăcău care vine de la Beafrance Danemarca şi care trebuie să petreacă un an alături de noi ca să prindă rotiţele Grupului şi să-şi perfecţioneze franceza. Ai zice că are paisprezece ani şi jumătate, abia îi dau tuleiele şi stă cu mobileta în braţe. Nu înţelegi aproape nimic din ce spune, însă are stofă bună, iar Irza îl adoră. Ceea ce mă cam enervează.

„De ce?”

Pentru că asta arată că Irza este prea indulgent cu oamenii lui, că n-are discernământ. Când Devot mă va întreba la sfârşit de an dacă Irza poate deveni la rândul lui şef de grup şi dacă poate conduce şefii de produse, o să-

mi fie tare greu. O să fiu împărţit între dorinţa de a-mi pune amicul în valoare şi aceea de-a spune adevărul… Dar mai e până atunci… Cât pe-aici să uit, mai este şi Valerie, secretara noastră, mascota Grupului. E înspăimântătoare! Fumează ţigări tari, fără filtru, de dimineaţă până seara, deşi e interzis, are ochii ăia de-un albastru spălăcit lipsit de expresie pe care-i descoperi la beţivii normanzi şi se mai şi laudă că a fost rockeriţă în tinereţe — genul căruia îi plac berea, motocicletele şi spiritul rebel. Cu accentul ei de şmecheraş de Paris, ai tot timpul senzaţia că te afli într-un film de Audiard. M-am întrebat mereu cum de-a reuşit să aterizeze şi să rămână la Beafrance, în mediul ăsta burghez şi cu spirit de cercetaş. Lucrul acesta mă linişteşte, îmi spun că unii au ajuns mai rău decât mine. Drama lui Valerie este că ia totul la mişto. Tot ce se poate face în firma asta i se pare futil. Cu vremea, e-un lucru obositor… Când îi dau o notă importantă s-o bată la maşină, o citeşte în pragul uşii, ţinând foaia cu vârful degetelor ca şi cum ar dezgusta-o, cu cealaltă mână în şold şi cu o ţigară între degetele-i galbene şi strâmbe, după care pleacă râzând dur şi zeflemitor.

„Şi credeţi că nota asta va servi la ceva? Ha! Ce mă distrează! Note ca a dvs. am cu zecile la mine în fişet! Toate făcute de predecesorii dvs. … Ha, ha, ha! N-au fost bune de nimic… Ceea ce totuşi e caraghios! Haideţi, o să v-o bat la maşină, după care o voi pune în fişet împreună cu celelalte.”

Când am anunţat-o că urma să lucrăm la un proiect confidenţial, a dat din cap cu ciudă şi a bombănit: „Iarăşi note şi şedinţe…”

Îmi dau seama, descriindu-vă oamenii aceştia, cât sunt de ciudaţi. Te gândeşti că aceste mari multinaţionale sunt ca nişte uzine cu oameni inteligenţi şi finuţi, pe când în realitate sunt pline ochi de personaje destul de monstruoase…

„Mai cu seamă că există multe rivalităţi.”

Credeţi?

„Da.”

Aveţi dreptate. Ştiţi, la Beafrance nimeni nu-i dat niciodată afară. Aşa că-n aer pluteşte un soi de angoasă tăcută, asemenea unei atmosfere stătute care îţi impregnează hainele şi mintea.

„Şi femeile de la Beafrance? Nu par să fie prea importante. Într-o întreprindere care creează produse pentru femei, lucrul acesta pare ciudat.”

La ce vă referiţi?

„La faptul că descrieţi femeile ca şi cum n-ar însemna nimic.”

Cred că exageraţi. Mă-nţeleg foarte bine cu femeile cu care lucrez şi le stimez foarte mult… Şi doar n-am s-o descriu diferit pe secretara mea care e cum e, numai sub pretextul că este femeie. Încep să cred că sunteţi feministă!

„Vorbiţi-mi despre soţia dvs.”

Despre nevastă-mea? Nu-i nimic special de spus.

„A, da?”

Ba da, bineînţeles… Din moment ce o iubesc… Ne-am îndrăgostit nebuneşte într-o vară într-un club de vacanţă. Ea lucra acolo, iar eu am lăsat baltă un stagiu la bancă, pe care mi-l găsise tata, ca să stau cu ea o lună întreagă. Am fost angajat de club ca să fac diverse treburi, iar tatăl meu, jignit, mi-a spus că nu se va mai ocupa de mine. Vreme de-o lună de zile, am trăit o iubire nebună. Şi-apoi, m-am hotărât s-o iau de nevastă, ea a acceptat. S-au făcut deja şase ani de când suntem căsătoriţi. Uneori, când mă îndoiesc de faptul c-o iubesc, îmi închipui că moare şi atunci îmi vine să plâng şi ştiu că încă o iubesc. Vedeţi dvs., chiar şi-acum mi se pune un nod în gât. O iubesc pe femeia asta cu pântecele, cu mâinile, cu ochii, cu sexul, cu gura. N-o iubesc ca eroii ăia de cinema, cu vorbe, scrisori şi declaraţii… Toate astea nu-s de mine.

„Dar tot despre dvs. îmi vorbiţi. Vorbiţi-mi puţin despre ea.”

(Tăcere.) V-o pot descrie din punct de vedere fizic, vă pot spune că este brunetă, cu un caracter infect, cu picioare noduroase şi cu nişte sâni mici care mă excită. Că îmi aruncă farfuria în faţă atunci când este furioasă. Că adesea e de rea credinţă. Uneori, este încântătoare, alteori, enervantă; vă pot spune că-i plac pisicile şi toate filmele cu Clint Eastwood. Şi mâncărurile grase. Şi muzica spaniolă. Şi să chefuiască, să se îmbrace cu rochii noi, să cheltuiască banii pe care nu-i avem… V-aş putea preciza că şi-a pierdut tatăl acum un an şi că, de atunci încoace, nu mai este deloc cum

era înainte. Privirea i s-a mohorât, îi lipseşte o fărâmă de veselie şi, din când în când, câte-o lacrimă se iveşte, aşa, din senin. În locul meu, fratele meu s-ar grăbi s-o ia cu „dragostea mea", „comoara mea", dar eu nu spun nimic. Ştiu că nu-i nimic de făcut. Doar să fiu alături şi să-mi rabd neputinţa. Când i-a murit tatăl, am îmbătrânit dintr-o dată.

Pot, de asemenea, s-o dezbrac de toate defectele ori să vă explic de ce se înfurie… Dar astea sunt lucruri pe care toată lumea le poate şti; n-aş fi singurul care vi le-ar putea povesti. O iubesc, m-am căsătorit cu ea şi sunt mândru de lucrul acesta — asta-i tot. (Tăcere.)

„Asta-i tot?"

Aveţi dreptate, „asta-i tot" nu merge. Ar trebui să fie totul, dar tare seamănă a nimic… După ce-am început să-mi construiesc cuplul, l-am lăsat în paragină, neisprăvit. Nu mă ocup prea mult de el, merge de la sine. Altfel spus, nu mă mai „servesc" de soţia mea aşa cum ar trebui… Este inteligentă, are, mai cu seamă, mult bun-simţ, care mie cumplit îmi mai lipseşte. Mă cunoaşte bine, este binevoitoare faţă de mine. Dar nu-i vorbesc de aiurelile mele. Nu mi-ar trece prin gând să-i povestesc visele sau angoasele mele. Nu-i cer părerea. Nici cel mai mic sfat… Fiecare pe cont propriu. Când eram mic şi mă îndrăgosteam de vreo fată din clasă, îmi imaginam că vom trăi împreună, că vom împărţi totul, că vom înfrunta viaţa mână în mână, într-o intimitate ca-n Căsuţa din preerie… Când m-am căsătorit, încă mai credeam în lucrul acesta… Apoi, lunile au trecut şi parcă un văl nevăzut ar fi picat peste noi. Ceva uşor, insignifiant, care ne pune piedici. Suntem un cuplu care merge, un cuplu unit. Dar nu-mi mai provoc soţia. Trăim unul lângă altul, în aceeaşi cameră, ca şi cum am trăi în două lumi aparte; cinez la masă cu ea, avem mici discuţii, alegem împreună programul la televizor, dar e ca şi cum am trăi momente diferite… Sunt incapabil să vă spun ce anume o preocupă pe soţia mea în clipa de faţă, părerea ei despre lume, felul în care mă vede. Ce aşteaptă de la mine. Din când în când, îmi critică cravata sau mă incită să ţin regim, asta-i tot. La început, când ne-am întâlnit, ne priveam în ochi. Ne sărutam pe gură. Limbile noastre se căutau. Ascultându-mă, s-ar spune că am deja douăzeci şi cinci de ani de căsnicie în spate, e îngrozitor… La urma urmei, singurele clipe în care drumurile noastre paralele se apropie unul de altul sunt atunci când facem dragoste. Şi nici nu ştiu dacă se-ntâlnesc pe deplin în

momentele acelea. (Tăcere.) Vedeţi dvs., dacă o să-mi cereţi să vă vorbesc tot despre soţia mea, eu tot despre mine o să vă vorbesc.

„Bine. O să ne oprim aici. Vom continua săptămâna viitoare.”

De acord.

Şedinţa a patra

Săptămâna asta s-a întâmplat ceva groaznic la birou… încă din copilărie, trăiesc cu o iluzie caraghioasă: aceea de a domina lumea. Lumea în care trăiesc. Când eram mic, credeam că vacanţa mare nu se va sfârşi niciodată, pentru că aşa hotărâsem eu. Iar când începea şcoala, eram îngrozitor de dezamăgit, până când hotărâm eu că începe şcoala. Chiar şi astăzi mai cred în iluzia asta. Nu mă pot împiedica să mă gândesc zilnic că sunt stăpân pe propriul meu destin, că fac ce vreau eu, că lumea mi se supune… Nu ştiu dacă sunt limpede…

„E clar. Şi chiar lucid din partea dvs. Mulţi suferă de sindromul acesta fără să admită acest lucru…”

Acum două zile, discuţiile de sfârşit de an la Beafrance m-au „trezit” într-un mod dezagreabil. E teribil, de altfel: îţi dai seama de ceva şi gata, viziunea ta despre viaţă s-a schimbat. Totul ţi se înfăţişează dintr-o dată într-o nouă lumină: oamenii, locurile, situaţiile nu mai sunt aceleaşi şi e ca un fel de trădare. Până în momentul acela, te înşelaseşi. E ca şi cum te-ai întoarce în casa copilăriei şi ai găsi-o mai mică decât în amintirile tale… Eşti dezamăgit.

„Vorbiţi despre schimbare ca despre o pierdere, ca despre o degradare. Uneori, schimbarea aduce lucruri mai bune…”

Nu vorbim decât despre schimbări în rău. Pe cele în bine le considerăm legitime, le băgăm în buzunar şi le uităm… Când, în sfârşit, părul meu s-a hotărât să crească acolo unde trebuia, am considerat lucrul acesta firesc.

„Vorbeaţi despre discuţiile de sfârşit de an…”

În aceste discuţii, şeful îţi face bilanţul anului de lucru şi îţi aduce la cunoştinţă mărirea de salariu de care vei beneficia. Sau nu. Această întâlnire este un adevărat ritual în care ajungi să-ţi adulmeci viitorul. Eu îmi petrec

întâlnirea cu Barrin. Iar Devot mă însoţeşte. De fiecare dată, mi-e o frică de mor, e stupid.

„Nu credeţi că e firesc?”

Nu, pentru că este o practică formală.

„Examenele, ceremoniile, actele sacre sunt nişte evenimente formale. Şi mai tot timpul ne emoţionează.”

Poate… Mă pregătisem pentru această discuţie ducându-mă să-l văd pe Tom Fort, ca să ştiu la ce mărire de salariu se aştepta el. Nu-i port o prea mare prietenie, după cum ştiţi, dar cum, grosso modo, facem aceleaşi lucruri, trebuie să câştige cam la fel ca mine — era deci o comparaţie interesantă… A închis uşa biroului, ca să putem vorbi liber, mi-a oferit un scaun şi, brusc, m-am simţit încrezător.

„Cât o să ceri?” m-a întrebat el.

Atunci i-am răspuns scurt că o mie cinci sute de franci mărire pe lună ar fi foarte corect, ţinând cont de activitatea importantă pe care o depusesem anul acesta în privinţa mărcilor mele.

„E perfect rezonabil, mi-a confirmat el. Cu noile tale responsabilităţi în proiectul bomboana, e chiar mai mult decât rezonabil.”

M-am simţit reconfortat în argumentaţia mea şi i-am mulţumit pentru lucrul acesta. Este exact ceea ce tata ar fi incapabil să-mi spună. La rândul meu, l-am întrebat cât spera să obţină. Şi-a luat aerul acela adult şi mi-a zis, fără să clipească:

„Prefer să nu vorbesc despre asta. Sunt chestiuni personale pe care fiecare trebuie să şi le rezolve în conştiinţă… Bun, ne ţinem la curent?”

Am ieşit, consternat şi furios, cu impresia clară că am fost singurul care şi-a arătat puţa. M-am dus să-l văd pe Firun, directorul comercial. M-a privit lung, de parcă tocmai comisesem un sacrilegiu. După experienţa la care mă supusese Tom Fort şi neştiind cât câştigă un director comercial, n-am spus nimic despre pretenţiile mele. Nu voiam să calc în strâchini. Ştiu că au un salariu mai mic decât noi ceilalţi.

„Mă întrebi ce o să cer… Ei bine, îţi voi răspunde: nimic! Nici un bănuţ! Te miră, nu-i aşa? Ha! O să vezi ce faţă o să facă! Nu, trebuie să ştii ceva: cu salariul pe care mi l-au dat, nu pot, decent vorbind, să le cer mai mult, înţelegi?”

Brusc, m-am clătinat şi m-am simţit tare singur, cu cei o mie cinci sute de franci ai mei…

„Dar, atenţie, a adăugat el, nu mi-am spus ultimul cuvânt. Uite care e tehnica mea: am pregătite două plicuri închise. Iată ce-i voi spune lui Barrin: «Există două lucruri, posibile, care ar putea să-mi răsplătească munca de anul acesta şi pe care eu aş considera că e normal să le am. Dacă nu voi obţine cel puţin unul dintre ele, voi trage din aceasta concluziile care se impun. Ceea ce vrea să spună că Grupul nu mai are încredere, că nu mai crede în mine. Înaintea acestei discuţii, mi-am scris întocmai dorinţele şi le-am pus în aceste plicuri. Dvs. alegeţi unul dintre ele, îl deschidem împreună şi facem ce scrie acolo.» Aşa că, uite, ţie ţi le arăt, dar nu spui nimic! În primul, este… o maşină de serviciu. Am calculat că treaba asta o să-mi aducă beneficii mai mari decât o primă. Iar în al doilea, este… o maşină de serviciu. Înţelegi cum îţi baţi joc de un tehnocrat? Ăsta-i un vechi truc de vânzător. Tipul e uşurat că a ales maşina de serviciu, care n-o să-l coste nimic, ca masă salarială, şi-şi poate închipui că, în celălalt plic, era o sumă enormă… Nu-i rău, nu?”

Eram zguduit ca atunci când descoperi din întâmplare nişte prezervative în trusa de toaletă a bătrânei tale mătuşi. Înţelegeţi ce vreau să spun? Întotdeauna, îi credem pe cei mai în vârstă curaţi şi asexuaţi, ne e greu să-i vizualizăm goi, cu picioarele desfăcute, gemând… Mi i-am imaginat pe toţi oamenii aceştia cu care lucrez, pe care-i respect, închişi în birourile lor, excitaţi la gândul de a cere o mărire de salariu, brusc transformaţi în nişte obsedaţi de bani. Pe culoar, am avut o viziune apocaliptică: în spatele uşilor, goi, roşii, lubrici, se masturbau ca nişte porci, iar secretarele îi ajutau cum se pricepeau mai bine, cu aerul acela un pic amărât pe care-l au mamele care-şi ajută copiii să facă pipi pe marginea drumului… Trebuie că sunt cam dus, totuşi… Adesea, mi se întâmplă, când stau cu vreo persoană care mă tulbură, vreun vicepreşedinte, unchi sau prietenă a părinţilor mei, să mi-o imaginez într-o postură obscenă. Vorbesc sau beau împreună cu ea o cafea şi, brusc, am un flash în care-o văd pe

femeia respectivă, trecută de şaizeci de ani, cu părul ciufulit, cu corsetul smuls şi scoţând mici gemete în timp ce se mângâie… Apoi, vedenia dispare şi viaţa îşi reia cursul.

„Vi i-aţi imaginat pe părinţii dvs. făcând dragoste?”

Da… Spun da, însă, de fapt, nu. Nu reuşesc să-i vizualizez. Ajung să-l văd pe taică-meu peste maică-mea, dar asta-i tot, nu există sonor, plăcere, mişcare. Sunt două statui care fac dragoste. Şi tot mă forţez… Părinţii noştri nu ne-au făcut niciodată să vedem vreo manifestare a dorinţei dintre ei.

„E mai degrabă bine. Ce fac părinţii în camera lor nu-i priveşte pe copii…”

Nu mă plâng. Dintr-o dată, îmi vin în minte două amintiri. În vara în care am împlinit opt ani, vărul meu primar, care trebuie să fi avut doisprezece, m-a întrebat de câte ori, după părerea mea, făcuseră ai mei dragoste în viaţă. Am răspuns pe loc: de două ori, o dată pentru mine şi altă dată pentru fratele meu mai mic. A râs de răspunsul acesta toată vacanţa, numai că eu făcusem o descoperire: părinţii mei făceau „treaba” aia aşa, degeaba. Cred că lucrul ăsta mi-a schimbat imaginea pe care o aveam despre ei. Cealaltă amintire vine şi mai de departe; trebuie că aveam patru sau cinci ani şi am intrat în camera părinţilor. Tata o săruta pe mama şi încerca să-i ridice fusta. Ea protesta, încercând să-l dea la o parte, însă râzând. Când şi-a dat seama că eram acolo, a venit şi s-a ocupat de mine. Nu-mi amintesc de reacţia mea pe moment, dar toată copilăria mi s-a întâmplat să mă gândesc la episodul acesta. Chiar şi astăzi, îl evoc cu plăcere, de parcă mi-ar umaniza un pic părinţii, ca şi cum mi i-ar face mai puţin părinţi. Ceea ce dovedeşte că tata are dorinţe ca şi mine şi că mama nu-i mironosiţa care s-ar crede… Dar o iau razna. Vedeţi de ce sunt în stare numai ca să nu vă vorbesc despre discuţia mea de sfârşit de an?

Am ieşit de la directorul comercial fără să ştiu ce trebuie să cred — dacă eu însumi trebuie să-mi fac nişte plicuri ori să inventez vreo stratagemă —, când am dat peste controlorul de gestiune. Este o fată amabilă, chiar dacă ascunde în ea toate genele unui balaur. Deocamdată e tânără şi viguroasă, dar e soi de fată bătrână. E rea şi dă pe-afară de energie. Are sânii lăsaţi, coapsele musculoase, e cam păroasă şi miroase un pic. Respiră prea multă sănătate şi bun-simţ. „Un franc e un franc”, zice atunci

când îşi face socotelile. Şi are cam tot ce detest eu la o femeie — vigoarea, mirosul, lipsa de poezie. Când face dragoste, probabil că strigă tare, îşi înfige unghiile roase în spatele bietului tip care o călăreşte. O văd transpirând, exprimându-şi mirosurile şi fiind mândră de ele. Mândră de trupul acesta, care este o maşină sclipitoare, eficientă, cu toate opţiunile, un tractor în plin efort, arând cu uşurinţă un pământ gras şi lipicios… De fiecare dată când o văd, cel puţin o dată sau de două ori pe săptămână, mă gândesc la asta. Nu am nici o intimitate cu ea, dar atunci, nu ştiu de ce, am invitat-o în biroul meu ca s-o întreb cât se gândea să ceară cu ocazia discuţiei. A roşit ca o fetiţă şi am văzut momentul în care avea să iasă plângând, de parcă aş fi încercat s-o pipăi într-un colţ. După o tăcere lungă, timp în care se gândea, a spus:

„Dar tu ceri ceva?”

Am răspuns că eu cer în mod sistematic ceva. A părut mirată, apoi mi-a mărturisit:

„Eu n-am cerut niciodată nimic. De când sunt aici, nu mi s-a mărit salariul…” În faţa unei candori atât de mari, eu deveneam marele lubric obsedat de bani.

În cele din urmă, a venit şi ziua cea mare. Aşteptam cu toţii la etajul lui Barrin, ca nişte avioane care stau la coadă ca să decoleze. Stăteam pe culoar, ne priveam şi, de îndată ce se deschidea vreo uşă, toată lumea înţepenea. Tom Fort a intrat înaintea mea, ca şi controloarea de gestiune. Eu stăteam la taclale cu secretara lui Barrin; timpul şi încordarea devenind apăsătoare, o tot întrebam despre viaţă, despre Barrin. Am aflat că are un fiu handicapat, că suferă din cauză că nu mai are timp pentru el. Micul handicapat nu m-a înduioşat; dimpotrivă, mi-a fost ciudă pe el, fiindcă n-a reuşit să mă facă să uit de trac, care apăsa asupră-mi ca o piatră aşezată pe pântece. În cele din urmă, uşa s-a deschis şi iată-mă în faţa lui Barrin, cu Devot alături. Mirosea urât şi m-am gândit la controloarea de gestiune. Ceea ce m-a bucurat. Poate că n-a obţinut o mărire, dar a reuşit să-i parfumeze pe înţepeniţii ăştia doi care se cred nişte examinatori, cu aerul lor tacticos şi cu teancurile lor de note. Când am intrat, au zâmbit amândoi şi am ştiut c-o să fie nasol. Aş fi putut să ies din nou pe hol şi să-i spun imediat secretarei ce urma să vorbim preţ de-o jumătate de oră. S-a făcut mai întâi tăcere, ca întotdeauna, după care am început să vorbesc, potrivit

tradiţiei. Am vorbit mai întâi despre echipa mea, ceea ce-i mereu un lucru plăcut, apoi am relatat felul în care am traversat anul. Am încercat una sau două glume, dar cum nu se-nveseleau, am făcut pe sobrul. Am introdus totuşi o nuanţă de smiorcăială, pentru că niciodată nu dă rău.

„Serios? În ce fel?”

O, am mers pe linie tradiţională, afirmând că am fost descurajat de faptul că din când în când m-am simţit singur, că şefii mei n-au ştiut întotdeauna să-mi vadă eforturile, că uneori am considerat că sunt prea severi, prea zgârciţi cu laudele…

„Este destul de copilăresc, nu credeţi?”

Serios? Nu mi s-a părut că s-ar fi simţit jigniţi. Au încuviinţat. Barrin chiar a spus:

„Vezi tu, Daniel, are dreptate să arate cu degetul chestia asta: nu aducem suficiente laude… Pentru anul viitor, vom realiza un plan de complimente. Le voi comunica lucrul acesta şefilor de afaceri.”

Devot avea aerul acela serios şi concentrat al celui care ascultă Evanghelia; m-am întrebat dacă nu cumva urmează să cadă-n genunchi şi să se roage.

„Totuşi, este un mod de funcţionare foarte infantilizant…”

Fără îndoială. E adevărat că aceste discuţii seamănă mult cu o şedinţă şcolară de sfârşit de an. Cu singura diferenţă că de şedinţele de sfârşit de an sau de consiliile disciplinare puţin îmi păsa — cu excepţia momentului în care tata a venit să afle ce se spune despre mine. În anul acela, am repetat clasa a cincea. În sine, nu era ceva grav, dar a fost ca şi cum cineva ar fi trântit definitiv uşa în urma mea. Tata nu a spus nimic în ziua aceea. Aş fi preferat o ceartă ca lumea…

„Credeţi că repetaţi inconştient la Beafrance ceea ce aţi trăit în copilărie?”

Da. (Tăcere.)

„Mă frapează faptul că şefii dvs. au intrat în joc şi chiar favorizează acest raport adult/copil.”

Ceea ce mă miră pe mine e starea în care mă aruncă genul acesta de exerciţiu. E ca şi cum mi-aş juca viaţa într-o singură întâlnire. Formal, totul merge bine, ei sunt fermecători, nu ridică niciodată tonul, îşi aleg cuvintele. Dar, în esenţă, ştim cu toţii că momentul este hotărâtor. Ne zâmbim, numai că avem de-a face, sub toate aspectele, cu o râpă adâncă şi periculoasă. Râpa celor care pierd. E suficient să te îndepărtezi de calea cea dreaptă şi cazi în ea pentru totdeauna. Ceea ce îmi aduce aminte de povestea ofiţerului meu de marină al cărui şofer am fost cât am făcut armata; era un tip sclipitor, dar se spunea că are cariera terminată. Foarte tânăr, fusese numit comandant pe-un submarin. Într-o zi, în plin exerciţiu, unul dintre oamenii lui a făcut o criză de apendicită acută. Un submarin în exerciţiu nu are sub nici o formă voie să iasă la suprafaţă, nici să emită vreun mesaj care să-i permită inamicului, în vreme de război, să-l localizeze. Comandantul a ezitat să emită un semnal de situaţie critică, însă omului îi era din ce în ce mai rău, riscând să moară; aşa că a dat ordin să se iasă la suprafaţă. Câteva ore mai târziu, a venit un elicopter şi a luat bolnavul care, în felul acesta, a putut fi salvat. Dacă omul acela murea, comandantul ar fi fost judecat şi aruncat în închisoare. N-avea de ales. Ei bine, tânărul ofiţer ştia că n-o să mai aibă nici o carieră, pentru că se spunea despre el că „a ieşit la suprafaţă…” Şi la Beafrance există unele foste cadre promiţătoare care „au ieşit la suprafaţă”… Îi reperezi prin şedinţe după titlul de consilier, de director artistic; îşi permit uneori să avanseze câte o părere din vârful buzelor. Dar, ca şi cum ar fi nişte fantome, nimeni nu-i vede, nimeni nu-i aude. Sunt condamnaţi, până-i va înghiţi veşnicia pensiei, să ia şi ei un salariu în schimbul invizibilităţii lor. Uneori, se întâmplă să-i păcălească o vreme pe noii recruţi, creând iluzia că sunt importanţi. Lucru care nu durează niciodată: foarte repede, atunci când îi întâlnesc, nou-veniţii au pe faţă zâmbetul batjocoritor şi crud al copiilor faţă de cel care a făcut pe el. Iată de ce la Beafrance fiecare discuţie, fiecare şedinţă oficială contează…

După ce am vorbit eu, a fost rândul lui Devot. A scos o întreagă pagină de note scrise mărunt. A prezentat un bilanţ minuţios al activităţii mele, ca şi cum şi-ar fi notat zi de zi tot ce făcusem. Cred că aprecierea lui se voia pozitivă, însă era atât de detaliată, încât mă deprecia. În loc să spună, de pildă: „în ansamblu vorbind, ai avut un an foarte bun, mărcile tale merg bine şi îţi conduci bine echipele. Sunt puţin dezamăgit de rezultatul cutărui sau cutărui produs şi va trebui să fii mai atent în privinţa unora dintre

bugete…”, ceea ce ar fi lăsat o impresie generală bună, Devot scotea fraze de buticar. Spunea: „în februarie anul trecut, ai făcut o analiză foarte pertinentă asupra pieţei iaurturilor; ar trebui să faci astfel de analize mai des” sau: „Ai ştiut să-ţi organizezi bine secretariatul”… Pe scurt, laude meschine, care mi-au lăsat impresia că sunt un angajat total lipsit de importanţă, examinat cu lupa de un foarte mare şi sus-pus şef. Voiam să se grăbească, dar nu mai termina. Barrin dădea din cap, ca şi cum fiecare detaliu expus ar fi fost pentru el o revelaţie. Îmi era ruşine cu Devot. În fine, a sfârşit cu un mic reproş care m-a înfuriat. „Încearcă să iei parte mai activ la şedinţele lucrative…” Îmi venea să-i spun că putea să conteze pe una dintre coregrafiile mele, data viitoare… Iată c-a venit şi clipa în care Barrin trebuia să tragă concluziile. S-a prefăcut că reflectează, de parcă ar fi trebuit să adune o mulţime de elemente dintr-un dosar spinos — remarcaţi că, dacă a încercat să-şi aducă aminte de toate răhăţişurile lui Devot, avea cu ce să-şi piardă timpul. Nu m-am uitat la Devot în timpul acestei lungi tăceri; simţeam că ar fi dorit să-i arunc măcar o privire piezişă, umedă de recunoştinţă. Însă eram prea nervos. Îmi amintesc că m-am întrebat ce s-ar întâmpla dacă m-aş ridica şi l-aş săruta pe Barrin pe gură. Gândul acesta m-a dezgustat, totuşi, l-am avut. În sfârşit, a început să vorbească.

„Ascultă, bătrâne, cred că Daniel Devot ţi-a zugrăvit un tablou cel puţin complet şi exact. Ştii, ai noroc, un şef care te urmăreşte atât de îndeaproape…”

A tăcut, iar eu m-am întrebat dacă trebuia să mă arunc de gâtul lui Devot ca să-i mulţumesc emoţionat.

„După câte aud şi după câte am putut observa, eşti un element pe care Casa contează. (Am răsuflat uşurat: încă nu căzusem în râpa rataţilor.) Mai ales în proiectul bomboana, unde noi doi aşteptăm mult de la tine. Nu mă voi lungi asupra bilanţului tău, a fost făcut — bine făcut — de Daniel. Aşa că, pentru a te încuraja pe drumul reuşitei, am hotărât să-ţi acordăm o mărire de salariu de… patru sute de franci lunar, ceea ce mi se pare a fi un semn concret al încrederii pe care ţi-o purtăm.

„Patru sute de franci! Patru sute de franci… Asta nu-i mărire, e umilire! Cu două zile în urmă, îi acordaseră o mie două sute de franci lui Irza! În curând, o să câştige mai mult decât mine! Şi eu care speram în secret la două mii de franci! Am crezut c-o să mă ridic, c-o să răstorn biroul

lui Barrin, chiar înainte de a-i şterge un dos de palmă peste botul ăla ascuţit dobitocului de Devot… Ei bine, ştiţi ce-am făcut? Nimic. Nimic. Nu am spus nimic, nu am făcut nimic. Am dat din cap ca unul dintre căţeluşii ăia de pluş pe care oamenii îi pun în partea din spate a maşinii. Am ieşit fără să-mi dau prea bine seama ce fac, trebuie că am dat mâna cu Barrin, uşa s-a închis în urma mea, iar eu m-am văzut în hol, la timp pentru a-l zări pe Firun năvălind serios în birou, cu aerul unui ministru venit să constate o catastrofă naturală în faţa camerelor de luat vederi. Iată. Bărbia aproape că-mi tremura şi mă simţeam umilit. Umilit de minuscula mărire de salariu şi umilit de a nu fi spus nimic.

„Tocmai, de ce nu aţi spus nimic?”

Nu ştiu. M-am simţit complet blocat, vorbele şi furia îmi stăteau în gât. Lucru care mi-a adus aminte de copilărie, când tata, după cină, mă punea să rezolv probleme ca să vadă dacă sunt inteligent, în ciuda notelor mele proaste. Îmi cerea lucruri uşoare, mici calcule mentale pe care ştiam să le fac foarte bine. Numai că, în faţa privirii lui pătrunzătoare, tăceam, incapabil fiind să răspund. Ridicam ochii în tavan, ca şi cum aş fi gândit, dar în mintea mea nu se întâmpla nimic, simţeam podeaua fugindu-mi de sub picioare, în vreme ce un gol înspăimântător punea stăpânire pe sufletul meu. Şi secundele treceau una câte una, în tăcerea întregii familii. Nu îndrăzneam să-l privesc pe tata în faţă, de teamă să nu-i citesc decepţia din priviri. El insista. „Haide, e uşor. O să-ţi dau un indiciu…” Dar nu-mi păsa mie de indiciul lui… În cele din urmă, tata se întorcea spre fratele meu mai mic, care stătea la masă şi care dădea răspunsul cel bun. Tensiunea se instala din nou, îmi veneam în fire fără să ştiu dacă trebuie să-mi urăsc fratele ori să-i fiu recunoscător pentru că m-a scăpat încă o dată de supliciul acesta…

La finele discuţiei, Barrin mi-a spus:

„Să-i mulţumeşti lui Daniel Devot care a contribuit mult la mărirea ta de salariu…”

Am fost obligat să-i arunc o privire amicală dobitocului de Devot şi să-i zâmbesc, ceea ce m-a costat şi ochii din cap. Vedeţi dvs., ce mă enervează mai mult este să ştiu că fratele meu, în aceleaşi condiţii, ar fi obţinut o

mărire de salariu mai substanţială. Asta e sigur. I-ar fi îmbrobodit, aşa cum face cu tata.

„Nu puteţi şti…”

Alaltăieri, a reuşit să-l convingă pe tata să nu-i oblige pe copii să termine în mod sistematic totul din farfurie. Tata are tendinţa de a-i face pe copiii şi pe nepoţii lui să plătească restricţiile pe care le-a îndurat el în război.

Pe scurt, dacă aş fi spus eu aşa ceva, s-ar fi lăsat cu o baie de sânge, aş fi fost dezmoştenit, mama ar fi plâns, iar fiul meu ar fi fost luat la palme; aş fi trântit uşa definitiv şi m-aş mai fi împăcat cu tata doar pe patul de moarte, într-o scenă care ne-ar fi smuls lacrimi! În loc de asta, frate-meu a explicat lucrurile cu calm, de parcă ar fi ţinut o prelegere despre agricultura din U.R.S.S., şi imediat ce tata emitea o obiecţie pe un ton încordat, el o prelua, o întorcea pe dos şi-o îndulcea bine, fără a-i permite câtuşi de puţin să se enerveze.

„Şi de ce nu aţi proceda şi dvs. la fel?”

Eu nu ştiu să mă bat cu armele astea. Argumentele, contraargumentele, raţionamentele… E un sport pe care nu-l cunosc şi în care fratele meu excelează. S-ar fi putut face politician; s-ar fi descurcat foarte bine la televizor… În orice caz, nu-i complicat, când au împărţit cărţile, s-au făcut două jocuri… Este incredibil cât de puţin ne asemănăm. În viaţă, există vânzători şi cumpărători. Eu sunt vânzătorul, eu vând orice. Şi cumpăr orice. El este cumpărătorul, el nu se înşeală atunci când cheltuieşte. Dar nu-i cereţi să vândă nici cel mai mic lucru. În viaţă, există taţi şi fii. El este un tată, de când se ştie, cu simţul răspunderii şi cu o privire adultă asupra lucrurilor; iar eu, eu voi fi întotdeauna un fiu. În viaţă, există nomazi şi sedentari. El este sedentarul, cel care construieşte, care acumulează bunuri, obiceiuri, oameni; el clădeşte o familie, un trib, cărora le va fi şef. Eu, eu sunt un nomad, îmi vând patul dimineaţa şi mi-l răscumpăr seara, mă mişc tot timpul, iar noutatea are pentru mine un gust irezistibil. Sunt un veşnic diletant. Am şi eu o calitate: mă pricep să încep bine lucrurile. Sunt un debutant profesional, încerc diverse şi ajung să-i conving pe alţii că sunt bun. Am pilotat un avion, am reparat o maşină, am dat iluzia că sunt pianist… Fratele meu n-ar îndrăzni să facă nici măcar un sfert din toate

astea, e prea neîndemânatic. Mi-a mărturisit că nici măcar nu s-a dus vreodată la curve! Vă daţi seama? E atât de fricos, că n-a îndrăznit! I-am propus să organizez pentru el o partidă cu o fată şic, ca să vadă şi el ce poţi face atunci când te simţi liber şi-n mâinile unei profesioniste, dar n-a vrut. Bietul de el, trebuie că face dragoste o dată la două sâmbete şi foarte cuminţel. (Tăce-re.) Pe de altă parte, sfârşeşte întotdeauna ce a început…

„Această comparaţie detaliată vă aparţine?”

Da, de ce?

„Fiindcă pare foarte argumentată, ca şi cum ar fi vorba de o acumulare de puncte precise, elaborată de o întreagă familie, de-a lungul copilăriei dvs. …”

(Tăcere.) Fără îndoială, aveţi dreptate, poate că e şi asta… De fapt, este adevărat, tata e vinovat pentru unele lucruri. Spunea mereu: „Fiii mei sunt ca ziua şi noaptea.” Începea cu ziua, însă ştiam bine că, în privinţa nopţii, se gândea la mine.

„Credeţi că tatăl dvs. este laş?”

Laş? Nu. Glumiţi… Nu văd legătura… E drept că nu poţi să-i spui nimic. Nici măcar acum: sunt lucruri simple, mici chestiuni concrete pe care mi-ar plăcea să i le explic…

„De pildă?”

Să nu mai povestească a suta oară vechile întâmplări pe care le cunoaştem pe de rost; să admită o dată, aşa, ca o încercare, că nu are dreptate. Să nu o mai trateze pe mama în faţa oamenilor ca pe o cantitate neglijabilă. Să înceteze să mai facă din toate un raport de forţă. Ştiţi, există întotdeauna în clasă un băiat care vrea mereu să se ia la întrecere sau în gaşcă unul care ţine fără încetare să parieze, ca să arate că are dreptate… De genul acesta e tata… Trebuie întotdeauna să câştige, altminteri…

„Altminteri ce?”

Altminteri nimic. Trebuie să câştige, asta-i tot.

„Ce s-ar întâmpla dacă i-aţi spune toate acestea? S-ar prăbuşi?”

Nu… Dar nu-i voi spune. Poate într-o zi… nu ştiu…

„Cu fiul dvs. tot aşa procedaţi?”

Nu, tocmai, vreau să încerc să-i dau lui încredere, nu să-mi dau mie încredere…

„Aha.”

(Tăcere.) Îmi dau seama ce insinuaţi: nu este foarte curajos din partea tatălui meu faptul că ne-a afectat… Poate că nu şi-a dat seama… (Tăcere.) În acelaşi timp, nu am amintiri în care tata să se fi arătat cine ştie ce curajos. Ar trebui să-mi scormonesc mintea… Nu, am impresia că întotdeauna a fost foarte respectuos cu şefii lui şi nici măcar nu ştiu dacă a cerut vreodată o mărire de salariu… La naiba! De altfel, tata e un fricos, cam aşa cum este frate-meu, care tremură în faţa nevesti-sii… Ar fi fantastic… Mitul eroului ar plesni dintr-o dată nasol de tot! Simplul fapt de-a mă gândi la slăbiciunea tatălui meu ca la ceva plauzibil este incredibil! Incredibil.

„După părerea dvs., de ce vă înverşunaţi împotriva tatălui dvs. !”

Nu mă înverşunez împotriva lui.

„Ba da. Încă de la prima şedinţă, mi-aţi spus că vreţi să vă ridicaţi împotriva lui şi chiar să-l loviţi. Lucrul acesta era trecut pe lista dvs.”

Să admitem. De ce îmi puneţi întrebarea asta?

„Poate că e prea târziu. Îi reproşaţi tatălui dvs. nişte lucruri care s-au întâmplat când eraţi copil. Acum nu mai sunteţi aceiaşi, nu mai e aceeaşi poveste…”

Nu este chiar atât de simplu… De fapt, cred că e greşeala lui că eu nu am fost în stare să obţin o mărire de salariu mai bună. Mărirea aceasta era foarte importantă pentru mine.

„Şi ceea ce tocmai aţi spus despre tatăl dvs. nu credeţi că este important? Mărirea de salariu… De unde ştiţi dvs. că ceilalţi o cer cu mai multă fermitate?”

Dar este evident că o cer! Şi o obţin. Uitaţi-vă la Irza. (Tăcere.) Fratele meu i-ar fi făcut să scuipe cel puţin o mie cinci sute de franci… De altfel, el

câştigă mult mai bine decât mine. În timp ce eu muncesc de mai multă vreme decât el.

„De unde ştiţi?”

Ştiu eu, ştiu eu. Întotdeauna mi-a ascuns ce salariu are, ca să mă protejeze, de parcă aveam să mă prăbuşesc aflându-l. E jignitor, dar asta e. Face precum Tom Fort. Dar eu îmi dau bine seama că el câştigă mai mult. Când îi cer să mă împrumute cu bani, de exemplu, nu îndrăzneşte să mă refuze, ca şi cum s-ar simţi vinovat. Negociază sume mai mici, dar până la urmă tot îmi dă ceva. Şi simt plutind deasupra lui umbra nevesti-sii, care urlă în tăcere: „Te laşi păcălit!”

„Aţi vorbit despre problema acestei măriri de salariu cu soţia dvs.”

Nu. În nici un caz.

„Îmi vorbeaţi despre regretul că nu împărtăşiţi cu ea suficient de mult lucrurile importante ale vieţii. Aparent, acesta este unul dintre ele.”

Staţi un pic… Aici este altceva. Mă simt umilit şi nu vreau să-i spun lucrul acesta soţiei mele! Nu ţin să trec în ochii ei drept un om de nimic.

„Asta sunteţi dvs.: un om de nimic?”

În episodul cu pricina, da.

„Şi nu credeţi că v-ar admira pentru că admiteţi lucrul acesta? Nu credeţi că ar fi emoţionată de o astfel de mărturisire?”

Se vede că n-o cunoaşteţi.

„Bine. Vom continua joia viitoare.”

Şedinţa a cincea

Degeaba tot caut, astăzi nu ştiu ce să vă spun.

Singurul lucru care îmi trece prin minte este acela că sunt stresat de faptul că n-am nimic să vă spun.

„Aţi avut vreun vis?”

Nu.

„Vreţi să continuăm ceea ce am început săptămâna trecută? Cred că vorbeam despre soţia dvs. …”

Nu.

„Ştiţi, nu sunteţi obligat să vorbiţi.”

Să tac o oră… Asta mă sperie şi mai tare. Daţi-mi o idee.

„Relataţi-mi o zi obişnuită din viaţa dvs.”

Bine. Mă trezesc la ora şapte, obosit. Petrec un moment confuz, stând în pat, între viaţă şi moarte. Apoi, îmi examinez cu atenţie soţia care doarme liniştită în stânga mea. Gândul de a mă masturba mă străbate vag, sexul mi se-ntăreşte un pic. Nevastă-mea se mişcă de pe-o parte pe alta, înfăşurându-se toată în cearşafuri. Mă ridic cu inima bătându-mi puternic şi fără să fac zgomot. Scap de aciditatea de peste noapte spălându-mă pe dinţi. Apoi fac pipi adulmecând izul călâi al urinei; mă bărbieresc, fac un duş. Las apa caldă să-mi curgă pe ceafă, ca să îndepărtez frisoanele ce-mi străbat spinarea şi care-mi fac pielea ca de găină. Ies încă tremurând, mă şterg şi urmează prima neplăcere a zilei: alegerea hainelor şi mai ales a unei cravate. O dată îmbrăcat, mă simt mai puternic, mai responsabil de actele mele. Îmi fac o cafea, după care urmează a doua neplăcere a zilei: pregătirea tartinelor. Le mănânc fără să simt mare lucru, mai degrabă le mestec, şi repede simt în gură un terci făinos, pe care încerc să-l dau pe gât cu ajutorul unor înghiţituri zdravene de cafea cu lapte. Apoi, mi se face rău. Dacă fiul meu s-a trezit, îi dau un pupic, îi adulmec mirosul de copil pe care încă îl mai are, la vârsta lui, pe gât, după care îi pregătesc un bol de cereale sau îi dau o cărticică. Ies şi cobor întotdeauna treptele patru câte patru. Îmi plac mult cel dintâi contact cu strada, cum e aerul dimineaţa devreme, zgomotele agresive ale oraşului. Apoi conduc, ascult radioul, ştirile, publicitatea idioată la maşini şi încep să visez că-l ucid pe Devot. Ajung în parcarea de la Beafrance şi ziua începe. Mă întâlnesc cu oameni, îmi deschid corespondenţa, semnez facturi, intru în şedinţă, îmi dau cu părerea, mă gândesc la două-trei chestii neserioase, mă îngrijorez uşor în privinţa proiectului bomboana, care nu înaintează, apoi mă hotărăsc să nu mă sinchisesc prea tare de el. Iau prânzul cu vreun furnizor sau cu unul dintre şefii mei de produse, refuz desertul ca să nu mă îngraş, dar beau vin: mi-e poftă. Mă întorc la birou, există mereu câte-o şedinţă pe care trebuie s-o

prind din urmă, asemenea unei garnituri de metrou. Întârzii, oamenii mă aşteaptă, mă scuz şi începem. Suspin din greu, fiindcă sunt obosit. Obosit din cauza vinului, care îmi apasă inima. Ascult ce se spune, întotdeauna se nimereşte vreo fată destul de drăguţă şi încerc plăcerea de a-i contempla frumuseţea de femeie, de a o savura cu privirea. Uneori, îmi aruncă o privire maşinală şi mă întreb cum mă găseşte. Valerie îmi aduce iarăşi corespondenţa şi remarc pentru prima dată în ziua aceea noua ei ţinută. Eventual, fac o remarcă ce se vrea amuzantă, dar care o exasperează. Seara mă întorc acasă, uneori plouă. Drumul e plin de maşini reci şi ude, de lumini roşii, de lumina portocalie a becurilor. Ascult muzică şi mi se pune un mic nod în gât. Intru-n casă. Fiul meu doarme, soţia mă sărută şi îmi cere să-i povestesc cum mi-am petrecut ziua. O fac aproape la fel cum tocmai v-am relatat-o şi dvs., iar asta nu-i convine. I-ar plăcea să audă detalii, să ştie cine ce a zis, cine ce a făcut, numai că eu sunt obosit şi, uneori, las să se simtă un dram de iritare în felul de-a povesti. Dacă este vreun film la televizor, ne uităm la el, apoi ne spălăm pe dinţi, citim puţin şi stingem lumina. Se poate întâmpla să facem dragoste. Dar asta nu mai e o zi obişnuită. (Tăcere.)

„Vi se pune un nod în gât când vă întoarceţi seara acasă?”

Da, pentru că mereu e ceva care mă îngrijorează într-un mod confuz. Care mă contrariază. La serviciu, sunt veşnic angoasat. Îmi închipui că asta trebuie să fie soarta tuturor celor care muncesc, nu trebuie să-ţi faci griji la modul exagerat. Şi aşa suntem destul de stresaţi… În general vorbind, în materie de îngrijorare nu mă mai miră nimic.

„Cum aşa?”

Remarc fără să mă revolt că, încă din copilărie, cu fiecare zi care trece viaţa devine tot mai greu de trăit. De parcă m-aş înfunda într-o junglă din ce în ce mai deasă, plină de primejdii ascunse şi imprevizibile. Aşa că nu mă mai mir. Înaintez, înghit plăcerile care mi se oferă, evit capcanele, sperând numai că mă aflu pe drumul cel bun… Fiindcă ştiu că, în după-amiaza asta, mâine, săptămâna viitoare, o să mi se dea o veste care îmi va smulge din nou un suspin de nelinişte, urcându-mi din pântece…

„Când s-a întâmplat ultima oară ceva care să vă fi provocat o angoasă?”

Ieri după-amiază. Şi înainte, a fost mărirea de salariu de săptămâna trecută, pe care tot nu am digerat-o şi care mă preocupă; mă întreb dacă nu cumva avea rolul să-mi semnaleze că sunt deja cu un picior în râpa rataţilor… Şi ceea ce s-a întâmplat ieri nu-i deloc de natură să mă liniştească.

„Ce s-a întâmplat?”

Ieri, m-am dus foarte devreme la Beafrance, pe la şapte dimineaţa, ca să pregătesc o mare reuniune internaţională despre produsele proaspete. Am coborât mai întâi până la bufet, pentru o mică plăcere. Am comandat o cafea cu lapte şi un croissant. Nu era multă lume: femeia care servea şi căreia i se vedeau chiloţii prin halat, un sclivisit de la comercial, gata pentru întâlnirea lui cu o centrală de cumpărare, şi unul dintre oamenii aceia şterşi despre care nu ştii dacă sunt nişte contabili amabili sau nişte mari genii pierdute în lumea lor. Am început să-mi înmoi cornul în cafeaua cu lapte, imaginându-mi că sunt un mare talent creativ; pentru a-mi salva familia, mi se cerea să descopăr cinci idei de produse care nu există. Am găsit: un frigider cu microunde care răceşte extrem de repede şi care poate chiar congela; toate colecţiile Tintin, Asterix, Lucky Luke şi Gaston Lagaffe în versiune fin plastifiată, ca să le poţi citi în cadă; un radio auto care să poată înregistra pe loc melodiile date pe post, pentru că niciodată nu ştii cine le cântă; un lanţ naţional de creşe şi de cămine pentru copii, ieftine şi practice; un fast-food de paste italiene, cu cinci sosuri unice, extraordinare, delicioase, ca să poată fi potrivite cu diferite sortimente de paste… Eram pe de-a-ntregul adâncit în gândurile mele, când am primit o palmă zdravănă pe umăr, una dintre loviturile acelea neaşteptate care se vor bărbăteşti şi amicale.

„Bun, în curând avem reuniunea internaţională din sala de Confruntare. Sper că totul este pregătit”, mi-a zis Devot, cu zâmbetul lui crispat de dimineaţă.

De când cu episodul măririi de salariu, crede că îi sunt extrem de recunoscător. Dar mie-mi vine să-i smulg coaiele. Fapt care, deocamdată, ne face s-avem o relaţie nu tocmai sinceră… Mă pregăteam să duc la gură o bucată bună de croissant înmuiat în cafea… s-a terminat, mi-am zis: până voi răspunde, o să fie zdrenţe.

„Da, totul ar trebui să fie pregătit. Am hotărât să vorbesc despre «Cremy», insistând mai ales asupra ultimelor succese din nord, iar despre restul voi face un bilanţ. Am şi două-trei machete ale proiectului iaurturilor cu plante.”

Devot s-a făcut roşu.

„A, nu. Îţi interzic să vorbeşti despre acest proiect. Dacă arăţi machetele, englezii or să ne fure ideea.”

Tipic pentru el. Are întotdeauna fobia reuniunilor internaţionale şi preferă să le prezinte chiar el superiorilor proiectele. Mi-am abandonat cornul şi m-am dus la treabă. Mai târziu, Irza a debarcat în biroul meu, cu ochii lucindu-i şi cu braţele încărcate de machete.

„Priveşte! Zaki a făcut minuni pentru proiectul nostru cu plante! În curând, o să faci măcel!”

A etalat o serie de machete foarte frumoase ale unei game de iaurturi galbene, cu frunze imprimate pe ambalaj. Era foarte original, medicinal şi totodată modern. Exact ce ni se ceruse. Ideea total simplă a acestor produse noi era aceea că trebuie să fie bune şi să facă bine în acelaşi timp. Toate cu plante cunoscute şi calmante, cum ar fi verbina, teiul sau chiar salvia. O dată entuziasmul în privinţa machetelor trecut, i-am mărturisit lui Irza că Devot nu vrea să se vorbească la reuniunea internaţională despre toate acestea. De ciudă, Irza şi-a azvârlit stiloul pe biroul meu. Admir la el această remarcabilă capacitate de-a se indigna, chiar dacă e jenant s-o trăieşti zilnic. Sunt sigur că în anii patruzeci ar fi intrat în Rezistenţă. I-am spus:

„Ascultă, nu e grav, o să le arătăm mai târziu şi, în plus, nu suntem complet pregătiţi…”

„Ba da, suntem pregătiţi! Am muncit ieri până la unsprezece seara ca să-ţi fac un dosar beton. Şi uită-te la machetele astea!”

„E adevărat, sunt frumoase…”

„Ascultă, trebuie să le arăţi, altminteri englezii or să ne fure ideea.”

M-a apucat râsul.

„Exact asta mi-a spus şi Devot azi-dimineaţă.”

Irza a luat foc.

„E tâmpit! Dimpotrivă, dacă le arăţi tu primul, toată lumea va şti că noi stăm la originea acestui proiect… Nu, trebuie să le arăţi, doar n-am muncit ca nişte boi degeaba.”

Am capitulat. I-am cerut să pună machetele într-o cutie discretă şi să-mi pregătească un mic dosar de vânzări. Irza mi-a aruncat o privire pătrunzătoare, ca pentru a se asigura că poate conta pe mine. Şi am avut impresia că el este şeful. Cei o mie două sute de franci în plus ai lui mi s-au pus iarăşi în gât.

Seara, Devot a venit să mă caute şi am luat liftul împreună. Cretinul de Irza îmi pregătise o enormă şi absolut ridicolă cutie din carton în care pusese totul. Devot m-a ţintuit cu privirea momente bune şi am crezut că şi-a dat seama de ceea ce iscase în jurul acelor machete. Dar se gândea la ale lui şi mi-a spus:

„Cred că o să le vorbesc despre viziunea mea în privinţa mărcilor populare şi despre aptitudinea acestora de a le aduce oamenilor simpli cea mai bună dintre calităţi.”

Mai mult pentru a evita ridicolul decât din simpatie, am replicat:

„Ceea ce nu este chiar la ordinea zilei, mi se pare…”

Devot a schiţat zâmbetul lui pişicher.

„Ştiu, ştiu, dar am chef să ridic puţin nivelul dezbaterii, înţelegi tu… Lucrul acesta nu le va dăuna colegilor noştri europeni… Şi apoi, sunt atât de plicticoase şedinţele astea…”

Liftul s-a oprit, iar eu n-am spus nimic. Devot are uneori un orgoliu care flirtează cu vanitatea.

Coborând din lift, m-am întâlnit cu unul dintre prietenii mei de la Beafrance Germania; am vorbit cinci minute despre tot şi nimic. Apoi, m-a siderat mărturisindu-mi că lucrează ca un nebun împreună cu echipa sa de marketing la proiectul bomboana. Mi-am închipuit că au luat-o deja mult înainte. Port întotdeauna în mine, gata de atac, această imagine a Germaniei

ingenioase, metodice, eficiente şi ameninţătoare… Am intrat în sala mare şi, trecând prin faţa unei oglinzi, mi-am zărit imaginea preţ de o clipire. Pentru a doua oară, am fost siderat de consternare: sunt enorm! Gras şi masiv. Ceea ce mă face să par ca un copil dolofan şi în acelaşi timp bătrân… Semăn cu avocaţii aceia veroşi care dau din coate ca să ajungă la televizor. Şi eu care mă credeam suplu şi zglobiu… Cum de nu mi se întoarce spatele? Şi femeile! Femeile la care mă uit pe-ndelete imaginându-mi tulburi aventuri! Visez. Trebuie că ele nici măcar nu iau în calcul eventualitatea de a se arăta împreună cu mine! Am intrat în sala aceea de şedinţe cu forţele-mi aproape distruse. M-am aşezat aproape de intrare (sau mai degrabă de ieşire) şi am început, în forul meu interior, să iau măsuri draconice pentru a slăbi cât mai repede.

Mi-am închipuit că aş putea împărţi ca prin farmec kilogramele-mi suplimentare oamenilor care treceau: un kilogram aici, cinci lui Devot, unul pentru fata asta drăguţă, nu, nu fetelor, ar fi nedrept, şi nici graşilor, ştiu şi eu câte ceva despre cum suferă ei… Dar tuturor acestor insolenţi supli, care nu ştiu de ce se bucură, trebuie că le-am împărţit pe puţin cincizeci de kilograme — până când vicepreşedintele Forlani m-a bătut amabil pe umăr. M-am ridicat în grabă, iar el mi-a spus cu un zâmbet larg:

„Stai jos, stai jos. Merge, bătrâne?”

I-am spus că totul merge cum nu se poate mai bine, cu surâsul meu de cuceritor liniştit, cel care place în Beafrance; un surâs gen Kennedy, ştiţi dvs., care se vrea modest, însă care în realitate ples-neşte de sănătate şi de putere. Forlani s-a aplecat atunci şi mi-a strecurat la ureche, pe un ton confidenţial:

„Contez mult pe tine să ne arăţi câteva proiecte noi chiar acum … Au venit străinii până aici, trebuie să facem puţin spectacol, înţelegi?”

Când să îi propun să-i arăt repede machetele mele, el strângea deja alte mâini şi se cocoţa la locul lui. M-am aşezat pe deplin mulţumit, transportat de această nouă dovadă de încredere picată din cer. Ceea ce mi-a îndepărtat neliniştile, astfel încât am început să consult cu lăcomie dosarul mult prea complet al lui Irza, în care am operat tăieturi severe. Tom Fort s-a apropiat de mine cu o mână în buzunar, cu aerul lui degajat de braconier voios, şi m-a întrebat şmechereşte dacă repet ceva. Nu i-am dat atenţie şi a plecat.

Brusc, mă simţeam pe deplin încrezător. Binecuvântarea lui Forlani, frumoasele machete, proiectul îndrăzneţ… Deja număram punctele. Dintr-o dată, am simţit o respiraţie caldă în obraz. Era Devot, care se aşezase pe vine lângă mine şi îmi vorbea la ureche.

„Aflu că ai la tine machetele de iaurturi?”

Am consimţit. Devot a făcut o grimasă stranie.

„Sunt furios, mi-a şuierat cu o voce seacă. Ţi-am spus că nu le vom prezenta, deci nu le vom prezenta. Cred că am fost limpede, clar şi precis.”

M-a fixat cu o ultimă privire ameninţătoare, apoi s-a dus să se aşeze lângă diriguitorii demersului său rigid, cu faţa încă roşie de furie. A aruncat un mic zâmbet crispat spre vicepreşedinţi, care nu l-au băgat în seamă. Nici măcar nu am avut timp să-i explic că era vorba despre o dorinţă venită din partea lui Forlani însuşi! Am fost iarăşi descumpănit; când Devot a ridicat tonul, am simţit un fel de undă rece străbătându-mi spinarea. Lucrul acesta mi-a amintit de furiile îngrozitoare ale tatălui meu. Vedeţi dvs., în cazuri ca acesta, toate micile certitudini pe care cu greu le-am adunat în mine prin muncă şi autoconvingere îmi sunt devastate de o mortificare interioară. Este aidoma unei tornade ucigaşe care, în tăcere, distruge totul în mintea mea. Nu mai ştiam ce să fac şi, în lipsa unei strategii mai bune, mi-am chemat din nou în ajutor steaua norocoasă. Am fantasmat asupra unor scenarii improbabile: Barrin intrând în trombă în sala de şedinţă, urlând ca un căpitan napoleonian că duşmanii concurenţei se pregătesc să lanseze un iaurt cu plante. „Trebuie să le-o luăm înainte!” Devot păleşte, se ridică şi declară, pe de-a-ntregul cuprins de emoţie: „Eu personal am lucrat la această idee şi am să vă arăt şi nişte machete, chiar acum!” O salvă de aplauze întâmpină această declaraţie teatrală. Barrin pare impresionat; murmură: „îţi recunosc spiritul vizionar, dragă Daniel…” Devot mă priveşte cu insistenţă, iar eu mă prefac că nu bag de seamă. Vine lângă mine. „Bătrâne, e timpul să-ţi scoţi machetele.” Eu fac pe idiotul, întrebându-l: „Care?” Devot îşi încruntă sprâncenele, dar rămâne tot un zâmbet. „Ei, haide, cele de la proiectul cu plantele! Grăbeşte-te, toată lumea aşteaptă…” Eu îl privesc şi îi răspund, zâmbind la rândul meu: „Nu le mai am, fiindcă mi-aţi spus să nu le mai am. Este limpede, clar şi precis?” Zâmbetul lui Devot dispare.

Şedinţa şi-a urmat cursul într-o plictiseală de moarte. Elveţienii descriau, cu vocile lor monotone, basmul pe care îl trăiau prin lansarea unei brânze albe, când mi s-a părut că zăresc un ţânţar zburând tremurător printre noi; nu e sezonul lor, dar era chiar un ţânţar care s-a aşezat pe speteaza scaunului din faţa mea. L-am privit cu atenţie. Nu ştiu de unde-mi vine puterea asta de a visa cu ochii deschişi, însă mizerabila insectă îmi semăna atât de mult, încât am devenit eu acel ţânţar… Am încercat să zbor şi am fost surprins de rapiditatea cu care mă ridicam în aer. M-am lăsat iarăşi în jos, gâfâind şi înspăimântat de noutatea senzaţiei. Brusc, un bubuit înspăimântător: nu era decât un tip care-şi pusese mapa pe jos. M-am hotărât să gust încă o dată din plăcerile văzduhului şi mi-am luat neîndemânatic zborul pe deasupra văii cu oameni atenţi; am trecut peste un umăr acoperit de-o stofă elegantă, am luat ceva înălţime şi am descoperit o panoramă extraordinară. De sus, aveai o vedere stupefiantă asupra pădurii de fiinţe umane ce înconjura luminişul strălucitor în care se ţineau expozeurile. Ce senzaţie nemaipomenită să survolezi craniile acelea, costumele acelea sumbre, acele vite parfumate şi docile! M-am aşezat pe masa din centru, în apropierea unui elveţian imens şi m-am bucurat un moment de întreaga privelişte; vedeam scânteind în penumbră toate privirile, care păreau să conveargă spre persoana mea. Elveţianul a aşezat o machetă de brânză albă la nici zece centimetri de mine şi am fost conştient de pericol; am plecat repede, plonjând spre mochetă care, de aproape, semăna cu o mare vălurită. Apoi, un gând de om mi-a străbătut creierul de ţânţar, un gând în care o să mă recunoaşteţi întru totul. Din moment ce nu mă aflam departe de mese, m-am hotărât să intru dedesubt şi să arunc o privi-re pe sub fustele fetelor… Privilegiu de insectă! Am ales să mă duc să mă aşez sub picioarele lui Meg Gordon, micuţa irlandeză picantă despre care toată lumea vorbeşte cu multă simpatie. Ceea ce am văzut m-a fermecat pe de-a-ntregul: neştiind că e văzută şi fiind la adăpostul mesei, Meg Gordon avea pur şi simplu picioarele depărtate, într-o poziţie de abandon şi de confort pe care nici un bărbat nu are vreodată dreptul s-o vadă… Era foarte excitant. M-am aşezat pe partea interioară a coapsei, acolo unde pielea este mai fină, fără să pot profita în vreun fel, pentru că aterizasem pe plasa extrem de întinsă şi de rigidă a ciorapilor ei. Am aruncat o privire lubrică de ţânţar între picioarele ei, însă vedenia colanţilor invadând totul, acoperind încântătorii chiloţei, ca să facă din ei un oribil veşmânt de corp boţit, străbătut de cusături total lipsite de eleganţă, m-a

potolit. Am ieşit din peştera aceea, dar o ultimă privire aruncată coapselor lăsate-n voie m-a înflăcărat din nou. O dată cu dorinţa, mi s-a întărit şi suliţa şi m-a cuprins o adevărată dorinţă de a înţepa. Mi-am schimbat planurile de zbor şi m-am îndreptat spre marele Devot, întrebându-mă cu o bucurie crudă în ce parte a trupului său voi reuşi să-mi inoculez veninul cald. Hotărârea mea a fost repede întreruptă: neputând să-l înţep în vârful sexului, din dezgust şi imposibil fiind, am optat pentru un loc tactic şi vicios; profitând de un moment în care părea foarte concentrat asupra expozeului elveţian, mi-am desfăşurat arma şi i-am injectat doza maximă pe suprafaţa interioară a degetului mare de la mâna dreaptă, acolo unde te scarpini mai abitir cu arătătorul atunci când scrii. Apoi mi-am luat zborul, uşor precum aerul, zăpăcit cu totul de-atâta mulţumire. Aş fi putut continua multă vreme visul acesta cu ochii deschişi, dacă un cuvânt nu m-ar fi readus brutal cu picioarele pe pământ. Era pronunţat cu o anumită emfază de către Tom Fort, care tocmai începuse să vorbească după elveţian. Era cuvântul „plante”.

În mijlocul sălii, Tom Fort făcea o prezentare cu privire la oportunitatea de a ne lansa pe piaţă cu produse naturale. Explica faptul că un studiu recent scosese la iveală potrivirea excelentă dintre plantele medicinale şi universul produselor proaspete. Mi-am simţit inima bătând, iar tracul se făcea simţit. Când am înţeles că urma să se treacă la un alt subiect, m-am azvârlit în arenă, ca şi cum lucrul acesta ar fi fost prevăzut. Am legat ceea ce spuneam de expozeul lui Tom Fort, care a rămas aproape de mine. Şi mi-am etalat proiectul — „HERBIS: gamă de iaurturi şi brânză de vaci cu smântână, cu plante active”, plus machetele lui Irza. O lungă tăcere a urmat prezentării acestor lucruri, după care spaniolii s-au ridicat ca să vadă totul mai îndeaproape. S-au perindat şi alţii. Izbucneau din această îmbulzeală fraze care îmi ajungeau şi mie la urechi: „Magnific”, „Chestia asta va fi remarcată în rafturi”, „Cine a făcut machetele?”, „E ceva îndrăzneţ”…

Ca o încununare a întregului, am scos dintr-un mini-frigider un mic vas de sticlă, transparent, în care se afla o pastă de culoarea argilei dulci.

„După machete, iată cel dintâi eşantion al unei formule cu clorofilă naturală. Vă rog să iertaţi culoarea, care nu e definitivă (laboratoarele lucrează şi acum la ea), dar cei mai curajoşi dintre dvs. pot gusta. Această

formulă permite să revendicăm promisiunea unei mai bune digestii, lucru care, ştiţi bine, reprezintă una dintre aşteptările cele mai temeinice ale consumatorilor.”

Directorul spaniol s-a apropiat cu prudenţa unui câine care adulmecă un castron cu mâncare şi, cu un gest delicat, a gustat din crema verzuie. O tăcere generală a însoţit momentul, toţi aşteptau părerea lui, în timp ce eu speram, mai mult din plăcerea spectacolului decât din răutate, să-l văd prăbuşindu-se fulgerat de principiile active prost dozate. După o vreme, spaniolul a spus:

„E bun, e chiar foarte bun… În schimb, nu ştiu dacă mă va ajuta să diger mai bine obiectivele pe care domnul Forlani nu va omite să mi le stabilească numaidecât…”

Un tunet de aplauze şi de râsete a întâmpinat gluma. Chiar şi Forlani a râs. A tras o concluzie surprinzătoare:

„Îl putem felicita pe domnul Fort care, prin strălucitoarea sa prezentare, ne-a deschis noi perspective…”

Şi în vreme ce ne aplaudau, Tom Fort a început să-mi aranjeze machetele cu un aer modest, asemenea unui tip care se împărtăşeşte pentru prima dată, de parcă el ar fi fost cel care le-ar fi comandat! După care a început să se fudulească precum un cocoş; a fost nevoie să-i explic lui Irza că, în ciuda aparenţelor, în realitate nu ne-a furat ideea, ci mai degrabă vedeta.

„Aşa credeţi dvs. ? ”

Adevărul este că toată lumea are aceleaşi idei în acelaşi timp… Tom Fort a fost un politician mai fin, asta-i tot. A profitat de machetele mele pentru a-i face să creadă că era ideea lui şi că eu am lucrat sub controlul lui. Este foarte enervant, dar aşa stau lucrurile.

„Nu păreţi foarte rănit de episodul acesta; mă înşel oare?”

Idei găseşti pe toate drumurile; o să mai găsim noi şi altele, iar până la urmă şi pe asta tot nouă o să ne-o atribuie… Şi-apoi, dacă Tom Fort nu şi-ar fi ţinut prezentarea, eu n-aş fi avut curajul să-mi expun proiectul, în contra lui Devot… Nu, o să vă spun ce anume mă agasează cel mai tare: este

atitudinea lui Tom Fort faţă de Devot. Îl manipulează şi asta se vede de la mii de kilometri! Însă Devot nu vede în lucrul acesta decât entuziasm. După expozeu, Tom Fort nu avea în gură decât „Daniel Devot şi cu mine”, „Daniel m-a sfătuit asta”, „Daniel a avut ideea aia…”. Iar celălalt îşi bea lăpticul ca un prunc, toropit de fericire! Era obscen! Stăteau şi-mi mâncau proiectul din priviri, alintându-se… Îmi era scârbă… Mai că n-au plecat amândoi braţ la braţ, ca doi vechi prieteni care urmau să se ducă şi să se îmbete în vreun bar! Nu trebuie să fiu supărat decât pe mine însumi: sunt mult prea naiv.

„Să fii naiv poate fi un lucru bun. Sunt oameni cărora le-ar plăcea să-şi regăsească naivitatea, ca pe un soi de virginitate.”

E genul de consolare care nu consolează…

„După părerea dvs., ce spune Tom Fort despre dvs., pe la spate?”

Nu ştiu, nu m-am întrebat niciodată… Ce întrebare! (Tăcere.) Că sunt o gură spartă. Că sunt un arivist fără diplomă. Că sunt veleitar. Şi arogant.

„Şi ar avea dreptate să spună toate acestea?”

Da. Trebuie, de fapt, că enervez o mulţime de oameni. În special pe Devot, căruia, ca majorităţii şefilor, nu-i plac decât subalternii modeşti. Dar dacă el crede că o să-i cad la picioare, visează.

„Şi dacă aţi înceta pur şi simplu să-l agasaţi? E suficient să faceţi asta. A face compromisuri înseamnă să devii adult.”

Eu sunt precum Holden Caulfield, eroul din *Hoţul de inimi*, singura carte pe care am citit-o: nu vreau să fac compromisuri de adult…

„Eu, dimpotrivă, cred că pentru asta sunteţi aici.”

(Tăcere.) Am o nouă teorie în privinţa adulţilor, pe care o testez asupra dvs. … E aproape o teoremă: să devii adult înseamnă să înveţi să-ţi reţii lichidele. Primul lichid: pişatul, în pat. Al doilea lichid: lacrimile. Şi, în fine, sperma, căreia trebuie să ştii să-i amâni sosirea cât mai multă vreme posibil… Nostim, nu-i aşa? M-am gândit la chestia asta, pentru că fiul meu, care are patru ani, a început să facă iarăşi pipi în pat săptămâna trecută.

„Serios? Interesant. Şi s-a oprit?”

Da.

„Şi, după părerea dvs., de ce a început să facă iarăşi pipi în pat?”

Nu ştiu. Poate că e stresat la grădiniţă. Voi merge să vorbesc cu educatoarea.

„Foarte bine, foarte bine. Pe săptămâna viitoare.”

Săptămâna viitoare nu voi veni, o să plec în Spania, la Marbella, pentru o lansare. Va fi acolo tot statul-major.

„Bine, atunci tot joi, peste două săptămâni."

Şedinţa a şasea

Totul merge bine. Foarte bine. De necrezut cum se pot clarifica brusc toate cele; parcă ar fi o chiuvetă care se desfundă. După episodul cu mărirea de salariu, eram cu un picior în râpa rataţilor. Iar săptămâna trecută, în Spania, am redevenit un erou. Am făcut acolo o lansare spectaculoasă a noii noastre game de biscuiţi cu fructe proaspete, în faţa a o sută cincizeci de reprezentanţi. Şi totuşi, treaba a început prost. Iată, plecând acum două săptămâni de la dvs., Pat Rigaut, tipul care se ocupă de obiectele promoţionale la locul de vânzare (ştiţi dvs., reclamele acelea din carton sau din metal pe care le vedem mereu prin supermarketuri…), a venit la mine excitat ca un purice. Pat Rigaut ăsta e un tip formidabil, însă are tendinţa să adore situaţiile complicate. Nu iubeşte decât un singur lucru: să fie băgat în căcat până la gât, ca să aibă plăcerea să iasă din el. Am observat că mulţi oameni sunt aşa… Pat Rigaut m-a privit în albul ochilor şi mi-a spus:

„Devot vrea să reconstituim pe scena de la Hilton din Marbella o linie completă de hipermarket şi să implantăm în ea noua ta gamă de biscuiţi…"

Ca să vă dau o idee despre enormitatea acestei pretenţii, o linie completă înseamnă un raion de aproximativ cincisprezece metri care conţine, numai ca faţadă, cel puţin două mii de produse.

„La modul spectaculos, zice… Poftim. Şi treaba cu Spania este peste o săptămână. Eu prevăzusem într-adevăr un mobilier din fier pentru gama ta; de altfel, mobilierul pleacă spre Spania peste trei zile, într-un camion de zece tone, nu ştiu dacă-ţi dai seama de mărimea prostiei ăsteia. Mobilierul meu, dacă vrei, este ceva solid şi eficient, dar nu e spectaculos, aşa cum vrea Devot! Şi-atunci, i-am explicat lui Devot, că doar mă ştii, şi-i zic: ce facem, şefule? Ei bine, mi-a dat adresa unui «mare creator», Vitroc pe numele lui. Îl cunoşti? Nici eu. E un fel de designer care ne poate sigur decora mobilierul în trei zile… L-a sunat; aparent, se cunosc încă de la grădiniţă, iar tipul ne aşteaptă astăzi după-amiază la el ca să vadă ce poate

face. Bun, te las, trebuie să merg să montez mobilierul în atelierul lui, cu adevăratele produse ale concurenţei pe el, dacă vrei să înţelegi.”

M-am dus la Devot, în speranţa de a evita această nouă cheltuială de stres şi de bani. I-am amintit că am aranjat deja o mulţime de chestii cu care să-i impresionăm pe reprezentanţi: dansatoare care introduc gama sub forma unor machete uriaşe, şase sute de mini-cutii de biscuiţi care cad peste public, un foc de artificii şi un balet acvatic! Devot m-a privit aşa cum ar fi făcut-o taică-meu, de parcă eu n-aş fi înţeles nimic din viaţă.

„Ascultă, bătrâne, vreau să-i fac pe reprezentanţi să înţeleagă faptul că în rafturile magazinelor lor trebuie să impună reuşita acestei lansări. De altfel, acesta este singurul lucru despre care o să le vorbesc. Iar pentru asta am nevoie de o linie magnifică, cu o prezentare maiestuoasă a noii noastre game.”

M-am dus, aşadar, la Vitroc, destul de enervat de abuzul de putere al lui Devot care-şi dă seama, cu câteva ore înainte de lansare, că marea strategie este raftul! Ajungând la Vitroc împreună cu Tristana Angiolotti, şefa de produse, pentru care aceasta era prima lansare, am descoperit un loc exotic: fete cu părul albastru, tipi cu mutre nostime, mobile atât de bibilite, încât nu mai ştiai la ce folosesc, lumini peste tot, scaune de beton… Singurul punct comun cu lumea noastră tradiţională era un simpatic xerox, dolofan şi demodat. La trecerea noastră, toţi oamenii aceia extraordinari ridicau spre noi nişte priviri indiferente: mă simţeam ca de pe alte vremuri. Eram conduşi prin holuri de un fel de englezoaică bătrână care mergea fără să se oprească o clipă! În cele din urmă am ajuns într-o mică sală de şedinţe, pe care ea a numit-o „spaţiul de creaţie-reflecţie” şi care mirosea a transpiraţia proaspătă a lui Pat Rigaut. A fost cât pe ce să-i spun să ne facă o vizită la Beafrance, fiindcă şi nouă ne place să dăm denumiri pompoase sălilor de şedinţe. Năduşit, Pat Rigaut termina de aranjat produsele pe un mobilier hidos, din tablă gri, un soi de dulap uriaş iluminat de neoane, gen anii ‘80. În faţa acestei orori care lovea în snobismul de care eram înconjuraţi, am avut un elan de simpatie pentru Pat Rigaut şi mirosul lui rustic. Englezoaica ne-a lăsat singuri, am deschis larg fereastra şi am examinat uriaşa mobilă. Pat Rigaut îşi permisese o singură iniţiativă artistică: pusese mici bare din plexiglas transparent între ambalajele de biscuiţi, creând pe muchii-le lor fâşii de lumină cu ajutorul neoanelor

instalate în spate. Luată în ansamblu, chestia era destul de drăguţă, ţinând cont de urâţenia neobişnuită a întregului. Am aşteptat să vedem ce va urma. Pat Rigaut arunca priviri drăgăstoase spre mobilierul său, care semăna tulburător cu un buncăr nemţesc. Nemaiputând rezista, m-a întrebat:

„Hei, ideea cu baghetele din plexiglas e mişto, nu-i aşa?”

Tristana l-a întrebat dacă ar putea, în cazul în care ideea ar fi acceptată, să producă astfel de bare în cantităţi mari, pentru a echipa majoritatea hipermarketurilor franceze.

„Evident! Pe cuvântul lui Pat Rigaut! Ţine-te bine, Tristana, deja am rezervate cinci tone la prietenul meu de la Plexfacil, la cel mai bun preţ! Reflex de profesionist.”

În momentul acela, uşa s-a deschis şi a intrat Vitroc, înconjurat de o curte de tineri care se tot învârteau în jurul lui. Pat Rigaut aproape că a luat poziţia de drepţi. Vitroc este prototipul bătrânului creator ridicol, care a reuşit din punct de vedere financiar şi e mulţumit de treaba asta; e un bărbat destul de înalt, cu părul buclat şi cărunt, dolofan la faţă şi cu o imensă havană în gură. Are o burtă gigantică, acoperită de un pulover vechi, dezgustător, şi ia tot timpul poziţia unui mic rege, cu o mână în şold, pe cealaltă arborând un inel suflat cu argint şi împodobit cu o mare piatră maro, aşa cum găseşti pe marginea drumului, la ţară. Iar în jurul său, ca nişte câini excitaţi şi fricoşi, nişte tineri efebi filiformi, cu braţele pline de carioci şi cu urechile ciulite spre stăpân. S-a făcut linişte, iar Vitroc s-a întors spre noi şi a azvârlit, pe un ton consternat, ca şi cum cineva l-ar fi deranjat în timpul digestiei:

„Dar, în fond… Despre… Despre ce e vorba?”

Ca să-l împiedic pe Pat Rigaut să ia cuvântul, am rezumat situaţia, insistând asupra urgenţei, a camioanelor, a Spaniei, a celor trei zile şi mai cu seamă asupra imensităţii creative de care aveam nevoie. La sfârşit, s-a lăsat din nou o lungă, lungă tăcere. Maestrul „gândea”. Am privit-o amical pe englezoaică. M-am întrebat dacă n-ar trebui să plec şi să-l las pe Devot să-şi rezolve de unul singur problemele „creative” cu prietenul lui cel gras… Am fantasmat: să-i trag un pumn zdravăn în moacă maestrului, ca să văd ce efect are, apoi s-o violez pe englezoaica cea ridată în buncărul lui Pat Rigaut, biciuindu-i fesele boţite cu una dintre baghetele din plexiglas

transparent. În sfârşit, Vitroc a început să vorbească, făcând nişte gesturi largi, dar cu o voce foarte joasă. Era aşa o bolboroseală, că nu distingeai decât ici-colo câte o fărâmă de propoziţie sau mai degrabă ciorchini de cuvinte, cocoloaşe din diareea lui verbală. Am ciulit urechea, încurcat de faptul că nu înţelegeam. Iată aproximativ ce am reţinut:

„… spaţiul-timp al mobilei… a crea o eră de convivialitate… într-un sipet mineral… să te joci aici cu lumina ca şi cum ar fi un zid… voi fi intransigent cu materia…”

Monologul acesta, monoton debitat, contrasta cu gesturile ample făcute de mâna purtătoare a pietrei şi ţinând havana de parc-ar fi fost o baghetă. Ai fi zis că este un dirijor de muzică experimentală aflat la cârma unui tanc german. Discursul s-a sfârşit printr-un neliniştitor „… şi la urma urmei, de ce nu marmură?”, care ne-a deprimat definitiv pe toţi. Brusc, lansarea din Spania mi se părea un ţel îndepărtat. Doi tineri s-au grăbit să-i reaprindă havana şefului, care nu părea că aşteaptă vreun răspuns de la noi; contempla buncărul cu ochi pustii. Dintr-o dată, unul dintre efebi s-a apropiat de mobilier, asemenea unui lup tânăr, înfometat şi timid. A extras cu delicateţe una dintre micile bare din plexiglas şi i-a colorat muchia cu carioca lui roşie înainte de-a o pune cu meticulozitate la loc. Ceea ce a produs o rază de lumină roz complet surprinzătoare. Un mormăit aprobator al maestrului l-a încurajat pe efeb, care a mai colorat încă cinci sau şase din cele câteva sute, în culori diferite. Toată lumea a început să admire efectul, într-o tăcere plină de respect.

Şi, brusc, Pat Rigaut, care până în momentul acela se abţinuse, i-a aruncat tânărului învăţăcel cu o voce zeflemitoare:

„Hei, tu, micule geniu, o să-mi colorezi cu carioca două mii de bare în trei zile!”

Era cât pe ce să izbucnesc în râs, dar m-am reţinut. Propoziţia asta simplă mi-a răscumpărat toată enervarea de până atunci… După ce-am plecat, Pat Rigaut mi-a spus:

„Despre Vitroc ăsta pot să-ţi spun că viitorul lui e deja trecut…”

Am fost plăcut uimit de faptul că un tip precum Pat Rigaut e capabil să rostească o asemenea chestie.

Cinci zile mai târziu, ne-am întâlnit la Marbella, în afara sezonului; într-un mare hotel care se voia luxos în genul american, cu fântâni interioare în hol, camere decorate ca nişte căsuţe de păpuşi şi-o sală de adunări gigantică. Eu am sosit cu o zi mai devreme decât reprezentaţii, ca să mă sigur că totul va merge cum trebuie. În avion, am pus-o pe Tristana, care tremura ca o frunză la gândul că va lua cuvântul în faţa a o sută cincizeci de persoane, să-şi revadă textul de prezentare. Scrisese un text sec, pe care mi-l recita la modul plat, aşa că am început să mă neliniştesc. La hotel, l-am regăsit pe Pat Rigaut şi el m-a obligat imediat să fac „turul proprietarului", anunţându-i făţiş pe tehnicienii care instalau scaunele şi cablurile, care montau decorurile: „Fiţi atenţi, băieţi, el e şeful!" Lucru care mă jena de fiecare dată, dar în acelaşi timp îmi făcea plăcere, aveam impresia de putere la gândul că pot conduce oameni în toată firea. Lucrările nu erau deloc avansate: pe scenă, se aflau o pădure de copaci adevăraţi, nişte machete uriaşe de biscuiţi, aşteptând să fie agăţate de vreo boltă, şi în fine, într-un colţ, faimosul mobilier al lui Vitroc, care, din nefericire, nu arăta nici o surpriză. „Creatorul" se mulţumise să vopsească în verde etajerele şi să lipească etichete colorate în jurul noii game. Pat Rigaut a ţinut cu tot dinadinsul să mi-l prezinte pe managerul celor trei dansatoare, care ne-a făcut cunoştinţă cu cele trei artiste: Cynthia, Stacy şi Linda. Trei slăbănoage violent decolorate. Managerul părea mândru de fetele sale.

„Arătaţi-vă, dragele mele, domnii vor să vadă dacă vă potriviţi."

Am ridicat obosit mâna, ca să-i spun că am încredere în el, dar Pat Rigaut m-a întrerupt:

„Da, ne-ar plăcea să verificăm, suntem profesionişti."

Şi atunci, fetele au început să se dezbrace. Acolo, la un metru în faţa noastră! Cu gesturi stinse şi cu acea supunere paşnică pe care-o au măgarii de pe Champ-de-Mars atunci când pornesc să mai facă încă o tură. Au rămas în sânii goi şi în chiloţei, fără nici o pudoare, în trupurile lor uzate de dansatoare. Eram jenat. În costumul meu păream un neguţător de negri, însă Pat Rigaut era încântat; dintr-o dată foarte complice cu managerul care zâmbea comercial, comenta; le-a cerut fetelor să schiţeze câţiva paşi de dans. Sub privirile mele îngrozite, au început să danseze pline de antren, ca şi cum ar fi făcut-o pe o muzică bună, într-o ambianţă nebună şi în fluierăturile unui public înfierbântat… Dar nu eram decât noi, zgomotul sec

al paşilor lor pe mochetă şi tehnicienii indiferenţi, ce-şi vedeau de treaba lor. Am bâlbâit un „mulţumesc, domnişoarelor, sunteţi foarte drăguţe… ”, iar Pat Rigaut mi-a spus, mirosind a bere:

„Crede-mă, bruneta se bâţâie straşnic, o adevărată stea a dansului … Dacă aş putea, aş…”

L-am sfătuit să se abţină. A râs şi mi-a spus:

„Ai dreptate, trebuie că în chiloţi are panoplia tuturor bacteriilor înregistrate până-n ziua de azi de medicina modernă.”

Şi a făcut un haz de zile mari. Mă simţeam stingherit, nu ştiam dacă ceilalţi auziseră. Am continuat inspecţia şi, seara, ne-am regăsit toţi trei, Tristana, el şi cu mine, cinând la restaurantul absolut gol al hotelului. Eram din ce în ce mai neliniştit. Nu-mi era foame, începeam să-mi imaginez toate necazurile pe care urma să le trăim în ziua următoare: machetele uriaşe care nu apar, dansatoarele huiduite, un discurs monoton bâiguit de Tristana, mobilierul lui Vitroc stârnind ilaritate… Dar Tristana era şi mai abătută decât mine, ceea ce mi-a redat curajul necesar pentru a-i ridica moralul. Am început să povestesc că, la prima mea convenţie, aveam un trac atât de mare, încât l-am luat pe Forlani, pe care nu-l cunoşteam încă, drept un reprezentant. Era cât pe ce să mă despart de el dându-i una prietenească peste umăr şi urându-i o bună cifră de afaceri… Pat Rigaut ne-a vorbit despre Beafrance-ul de-acum douăzeci de ani, iar lucrul acesta mi-a amintit că trăim într-o epocă de zeci de ori mai stresantă decât cea a generaţiei precedente. Acum douăzeci de ani, când Pat Rigaut era reprezentant, Forlani şi Chaveze (vicepreşedintele, director de resurse umane pe Grup), care aveau posturile deţinute de mine şi, respectiv, de către Devot astăzi, lansau aproape orice drept produse. Era suficient să aibă o idee amuzantă şi, hop, o şi puneau pe piaţă, până nu le pierea entuziasmul… Iaurturi cu ciuperci (strămoşii iaurturilor cu plante active!) care nu au rezistat nici trei luni, brânzeturi albe livrate împreună cu fiole de miresme, pentru ca fiecare să-şi poată doza aroma. Am găsit această din urmă idee genială, dar Pat Rigaut mi-a întors-o:

„Trebuie să mai fie vreo cincizeci de palete de-acum cincisprezece ani îngrămădite în vreun colţ al uzinei, dacă te interesează.”

Pat Rigaut ne-a făcut să remarcăm că astăzi suntem mult mai profesionali şi că nu mai lansăm orice. Am obiectat că am cunoscut şi noi ceva eşecuri, iar el mi-a răspuns:

„Da, dar acum dăm chix în mod ştiinţific…”

Ceea ce m-a amuzat. Să spui că Forlani şi Chaveze, care nu încetează să ne tortureze în şedinţe cu cunoaşterea cifrelor de afaceri pe de rost şi cu testarea tuturor produselor, au lansat iaurturi cu ciuperci fără să verifice nimic! Dar staţi să vedeţi urmarea… Pat Rigaut ne-a explicat că Chaveze, un tip trist ca un foileton german, inventase la vremea aceea un concurs între vânzători, care se numea „Rege pentru o zi”. Cei care câştigau aveau dreptul, într-un voiaj organizat pentru ei în Statele Unite, să ceară o zi întreagă absolut orice de la conducerea Beafrance-ului.

„Când îţi spun orice, apoi e chiar orice”, a punctat Pat Rigaut cu un aer complice. A adăugat, aruncându-i o privire Tristanei: „închipuiţi-vă că eu am câştigat acest concurs… Poate că n-ar trebui să povestesc chestia asta în faţa micuţei, dar, ce mai, e emancipată acum…”

Brusc, Tristana făcea pe inocenta. L-a întrebat care a fost visul lui de-o zi.

„O să râdeţi, dar visul meu a fost simplu: voiam să trag la un hotel superluxos, coborând de la volanul unei imense limuzine albe, să-i arunc cheile feciorului de la intrare şi să-mi trag o târfuliţă în apartamentul regal. Nu mă întrebaţi de ce, asta e. Le-am făcut clienţilor reduceri opt luni de zile ca să-mi împlinesc visul…”

Am văzut brusc imaginea lui Devot de a doua zi, în costumul lui ciudat, dându-le reprezentanţilor explicaţii despre rafturi de parcă ar fi ţinut un curs de matematică — şi din nou am avut un acces de anxietate. Pat Rigaut îşi urma povestirea:

„Am ajuns la Las Vegas şi mi-a luat două zile numai ca să găsesc o limuzină albă. Erau din belşug limuzine, însă toate negre. Când cauţi una albă, trebuie să te trezeşti devreme. În cele din urmă, am găsit una, dar nu reuşeam s-o fac să meargă. Mi-a luat cel puţin o jumătate de oră să învăţ să nu calez motorul. În spate, stăteau doi colegi de-ai mei, care se distrau, plus Forlani; era şef tânăr şi ne urma pretutindeni cu biştarii. Avea la el mii şi mii

de dolari şi plătea totul în bani lichizi. Am făcut figuraţie vreo cinci sute de metri pe bulevarde, apoi am ajuns la hotel, unde un tip în uniformă ne-a deschis portierele. Mie nu mi-a deschis-o, crezând că eu sunt şoferul. Totuşi, i-am aruncat cheile şi am intrat în hol. Credeţi-mă, era un hotel de lux, ca lumea. Alături de unde stăm noi în seara asta e un restaurant stradal… Bun, am luat-o înainte, ca un mare senior, şi l-am întrebat pe tip unde sunt prostituatele. Mi-a arătat fetele, foarte stilate, stând la un bar şic. L-am luat cu mine pe Forlani, iar el a discutat preţul, pentru că eu nu vorbesc englezeşte. Ţineţi-vă bine: pentru trei sferturi de oră, o sută de dolari! Îţi dai seama? Trebuie spus că toate erau beton. Pe scurt, am ales o frumoasă puicuţă mare şi blondă, care mesteca gumă la modul foarte vulgar; apoi, brusc, am văzut o negresă sublimă, neagră, neagră, neagră, mă-nţelegi. Am luat-o şi pe ea cu mine, fiindcă nu încercasem niciodată cu o negresă. În cele din urmă, am mai ales şi-o mică asiatică încântătoare. Forlani plătea fără să crâcnească. Am ajuns la lift cu cele trei fete ale mele şi l-am zărit pe Forlani complet ruşinat, aşteptând în holul de la intrare. Mi-a fost milă de el, aşa că i-am mai cerut nişte dolari şi i-am ales o frumoasă brunetă în genul spaniol, fiindcă remarcasem că o măsurase cu coada ochiului. Se uita la mine cu ochii holbaţi şi i-am explicat că-i pentru el, iar cum eu sunt rege pentru o zi, el trebuie să-mi satisfacă până şi, cele mai mici dorinţe. Făcea pe miratul, pe jenatul, dar se vedea că e tare mulţumit! Cred că era pentru prima dată în viaţa lui când se ducea la fetiţe. În lift, era o tensiune ca înainte de furtună! Şi urca încet, încet… cu muzica lui de lux. Nu ne-am spus un cuvânt, blonda îşi mesteca guma, iar Forlani era tot o încordare. Ne-am despărţit la etaj. Pot să vă spun că apartamentul meu era cu adevărat regal! Pat cu baldachin, vedere panoramică, peste tot fel de fel de scule şi o baie princiară… Fetele au început să-mi bălmăjească nişte chestii în engleză, aşa că le-am făcut semn să se dezbrace, iar eu am făcut un duş, ca să mă pun în formă. Când m-am întors, fetele erau goale, în picioare, într-un colţ, ca nişte netoate, de parcă stăteau la coadă într-un magazin! Îţi jur, o sută de dolari şi nici un pic de imaginaţie! Eu mă aşteptam să le găsesc pe toate trei lungite în pat, ca nişte pantere, în genul fetelor din James Bond. Am încercat să le explic ce e cu James Bond, dar nu înţelegeau nimic. Le-am făcut semn să se aşeze toate pe pat, dar mi-au dat de înţeles că treaba asta e şi mai scumpă… Îţi dai seama ce mentalitate? Nu mă vedeam bătând la uşa lui Forlani, în plină activitate, ca să-i cer un supliment. Ar fi fost o nesimţire din partea mea! Pe scurt, mă pregăteam să

încalec negresa, când a sunat telefonul. Era taman Forlani, care deja terminase, zi şi tu… Şapte minute, cu ceasul în mână! Voia să ştie ce trebuie să facă acum, aşa că i-am spus s-o ia de la început, să profite de cele patruzeci de minute rămase. Apoi, m-am culcat cu negresa, după cum stabilisem. Numai că după aceea n-am mai avut deloc chef… Şi totuşi, îmi mai rămâneau vreo douăzeci de minute. Doar n-aveam să le dau liber fetelor, cât costaseră, nici să fac economii cerându-le banii înapoi. Aşa că m-am lungit pe padoc, cu o havană în cioc, şi le-am pus să se plimbe în jurul patului vreme de douăzeci de minute. Şi crede-mă că s-au plimbat…”

Ce nebunie cu toată nepăsarea asta, bucuria asta de a trăi, simplitatea care au dispărut din viaţa noastră profesională. Pat Rigaut are dreptate: acum totul a devenit ştiinţific! Chiar şi stresul nostru…

„Credeţi că dacă aţi merge la prostituate lucrul acesta v-ar face mai fericit?”

Iată o întrebare bună. Cred că da. (Tăcere.) A doua zi, convenţia a fost un model de reuşită. Machetele şi-au făcut intrarea la momentul oportun, dansatoarele, de nerecunoscut, şi-au făcut efectul, chiar şi mobilierul părea măreţ. Reprezentanţii erau încântaţi. Tristana s-a descurcat foarte bine, chiar dacă un pic şcolăreşte, iar eu, cu toată modestia, am înhăţat premiul cel mare. De altfel, Forlani s-a ridicat după ce-am spus ce-aveam de spus şi, în toiul aplauzelor, a venit lângă mine, ceea ce nu era prevăzut. Devot făcea mutre, pentru că încă nu-şi făcuse numărul cu mobilierul. Forlani mi-a strâns mâna de faţă cu toată lumea, apoi a bătut uşor în microfon ca un bătrân vrăjitor ce este.

„Ştiţi, preşedintele n-a putut veni (încercăm să ne împărţim sarcinile), dar vă urmăreşte îndeaproape şi-mi cere veşti despre dvs. Aşa că i le ofer. Prietenul nostru tocmai a făcut o lansare frumoasă, iar eu mă pricep… Ştiţi cum i se spune? Golanul. În seara asta, preşedintele o să mă întrebe ce mai face golanul şi dacă a făcut să sară scântei. Iar eu îi voi spune: da, domnule preşedinte, golanul a făcut să sară scântei. Ne-a adus pe toţi cu forţa în Spania ca să ne prezinte la modul magistral o gamă de biscuiţi cu fructe proaspete, iar acum vrea să jefuim magazinele şi să ne instalăm acolo ca nişte regi! Iată ce-o să-i spun eu preşedintelui în seara asta, când o să vorbim la telefon. Ne sunăm în fiecare seară… Şi voi adăuga faptul că ducem lipsă de astfel de golani!”

A urmat un nou ropot de aplauze şi, în vreme ce Devot se pregătea să-şi înceapă expozeul topografic, eu m-am întors la locul meu, savurând fiecare firimitură a triumfului meu. Mi-e ruşine, dar am adorat episodul cu golanul. Preţ de-o clipă, m-am văzut asemenea lui Belmondo în *Cu sufletul la gură*[5]… Acum, după toate astea, mi se pare jalnic faptul că am fost atât de mulţumit, că m-am umflat în pene, când eu consider primitivă toată această cultură de întreprindere. Şi chiar dacă cel care mă înnobilase a fost şeful din episodul „Rege pentru o zi", tot era ceva jalnic. După şedinţă, toată lumea a venit să mă felicite; Irza m-a privit cu un aer mut de admiraţie şi mi-a spus: „Vai, golanul meu!" Reprezentanţii ridicau degetul mare spunându-mi „Bravo!" sau „Bine jucat!" ori „Plecăm cu moralul ridicat" şi chiar am avut sentimentul că sunt indispensabil, că sunt într-adevăr extraordinar. La cheful de după, am stat la masa prezidenţială, alături de Forlani, Devot, Tristana, de directorul comercial şi de doi sau trei reprezentanţi aleşi cu cea mai mare grijă pentru putinţa lor de a nu bea prea mult şi de a nu-i interpela pe membrii direcţiunii generale vorbind tare, cu întrebări de genul: „De pildă dvs., la sediu, cât câştigaţi?" Forlani părea că preferă decolteul Tristanei în locul conversaţiei cu Devot, care vorbea despre probleme logistice. M-am gândit la un moment dat să mă retrag la toaletă ca să notez începutul unei liste cu toate subiectele de conversaţie preferate de Devot. Aveam deja două sau trei idei: problemele logistice, detaliile referitoare la partidele lui de golf, progresele făcute de puştanii lui în modul de-a se exprima… Dar, până la urmă, am rămas ţintuit locului de Forlani, care m-a întrebat subit cât de mulţi biscuiţi cu fructe proaspete urma să vindem anul acesta. Dintr-o dată, am fost lovit de sindromul întrebărilor puse de tata: îmi era imposibil să găsesc până şi cel mai neînsemnat răspuns la întrebarea asta uşoară. Degeaba mi-am scormonit mintea după o cifră, după o vagă perspectivă, după un indice mnemotehnic, după un răspuns original: nimic. Tăcere pe toată linia. Am văzut momentul în care toată masa avea să se întoarcă spre mine, chiar înainte de a mă linşa împroşcându-mă cu cremă de zahăr ars. Apoi, am avut o tresărire de inteligenţă, m-am gândit la fratele meu care avea întotdeauna răspunsuri la îndemână.

M-am întors spre decoltata de Tristana şi am întrebat-o cu un aer degajat:

„Cât am pus la previziuni, alaltăieri?"

Ea a răspuns şi totul a intrat din nou în normal. Seara, a urmat o cină-spectacol deprimantă, de genul prestidigitator în veston de lame violet, cu faţa brăzdată de riduri, scoţând panglici cu ajutorul unui bătrân caniş anchilozat. Apoi ne-am întâlnit în discoteca hotelului, care fusese rezervată pentru noi: prin urmare, erau patru bărbaţi la o femeie. Toată lumea bea, câţiva dansau oarecum obscen, unul dintre reprezentanţi dormea cu gura deschisă, iar cineva i-a pus o felie de lămâie între buze. Devot a venit să-mi spună că Forlani fusese încântat.

„Ai făcut o lansare ca la carte, chiar dacă ici-colo ai fi putut să fii mai precis, mai ales cu privire la formulele reţetei… Eu cum am ieşit?”

Şi atunci i-am spus că fusese foarte bun, că mai mulţi reprezentanţi veniseră să-mi spună cât de impresionaţi au fost de mobilier, ceea ce nu era chiar adevărat. De fapt, unul dintre vânzătorii din sud m-a întrebat dacă poate să-l ia el, ca să-l transforme într-un raft de scule, în garaj… Devot părea că radiază.

M-am prefăcut că dispar pe furiş, dar el m-a apucat de cot şi mi-a strecurat la ureche:

„Nu uita să-i mulţumeşti mâine lui Vitroc. A făcut totuşi o treabă excepţională…”

Cu o anume cruzime m-am gândit la factura care va veni de la Vitroc, care n-o să fie nici ea mai puţin excepţională… Am dat şi peste Firun, directorul comercial, care era destul de beat şi care mi-a spus:

„Ce mai, mobila ta e frumoasă pe scenă, dar nu cunosc nici măcar un singur magazin care să vrea aşa ceva!”

Şi s-a pus pe un râs… Mi-am urmat periplul şi am dat peste un grup de şefi de sector care m-au înhăţat.

„Hei, ia să-l întrebăm pe golan: Tristana e nemăritată?”

Am răspuns că habar n-aveam.

„Vezi? Nici măcar golanul nu ştia! Ca să simplificăm lucrurile, ar trebui să le cerem tuturor fetelor care au chef să sfârşească seara cu un bărbat să-şi pună chiloţii pe cap.”

Şi apoi, nu mai ştiu cum m-am trezit dansând un slow cu Tristana. Ea m-a invitat. Îşi pusese o rochie neagră, mulată pe trup, şi foarte repede ne-am lipit unul de celălalt. Cum eram puţin încurcat, i-am mulţumit pentru cifra pe care i-o dăduse la fix lui Forlani. Ea nu răspundea, savurând dansul la modul lasciv. M-am gândit că băuse, ca toată lumea. Mi-am urmat monologul, spunându-i că în seara aceea avea un succes nebun şi că, de altfel, nişte reprezentanţi m-au întrebat dacă este liberă. S-a lipit şi mai mult de mine, ca pentru a mă face să tac, apoi a spus:

„Da, sunt liberă, dacă te interesează…”

A urmat un al doilea slow. Am făcut un imperceptibil gest de a mă dezlipi de ea, dar ea aproape că s-a agăţat de mine, aşa că a trebuit să continuu dansul. Povestindu-vă toate acestea, îmi dau bine seama că las impresia că vreau s-arunc toată vina pe femeie, dar aşa s-au petrecut lucrurile. În orice caz, n-aş avea nici un interes să vă mint. Până aici, nimic grav. Dansam destul de strâns îmbrăţişaţi, într-o mulţime zgomotoasă şi jilavă. Atâta doar că, pentru mine, toţi ceilalţi dispăruseră. Încercam să aflu geografia trupului ei lipit de-al meu. Mâinile ei calde, cu care îmi înconjura mijlocul, pieptul ei generos împungându-mi stomacul, muntele lui Venus, dur pe coapsa mea dreaptă, şi înaltul feselor ei moi sub palmele-mi vioaie. În stadiul acesta, nu ştiam încă dacă situaţia era echivocă sau pur şi simplu frivolă. Brusc, Tristana s-a îndepărtat puţin de mine, pentru a-mi şopti:

„Ai fost minunat pe tot parcursul acestei lansări, ştii bine, toată lumea ţi-o spune. Dar eu voiam numai să-ţi spun că sunt mândră să lucrez cu tine, să fac parte din echipa ta…”

M-am simţit ridicol. Mă întrebam dacă nu cumva am fost teleportat într-un serial îndoielnic ori într-un vechi porno intitulat Târâturile directorului… Am bâiguit ceva, iar Tristana a zâmbit de parcă-mi găsea tulburarea absolut fermecătoare.

„Aş fi onorată dacă m-ai lua în echipa care lucrează la proiectul bomboana. Poate c-aş munci în plus faţă de ceea ce fac, dar ar fi extrem de motivant să-ţi fiu alături în această aventură!”

Atunci am spus: „Da, de ce nu.” La urma urmei, mă gândisem la ea încă de la început. Irza era cel care mă sfătuise să n-o iau, pentru că el e macho şi nu vrea să împartă gloria cu o fată… Ştiam c-o să facă niţel

scandal (de fapt, un scandal enorm), dar până acum nu făcusem mare lucru şi cineva nou în echipă nu putea să ne facă rău. În vreme ce eu puneam la punct această perfidă argumentare, Tristana stătea ghemuită în mine, cu o mână pe fesa mea stângă. M-am străduit s-o ţin bine şi să dansez cât mai firesc posibil. Profitând de un nou slow care începea, mi-a luat maşinal mâinile şi le-a aşezat autoritar direct pe fesele ei. Am început să mormăi printre dinţi; mâna îmi transmitea senzaţia unei rotunjimi foarte plăcute sub pânza rochiei sale uşoare. Trebuie că purta chiloţi cu şnur. M-am uitat repede în jur, ca să verific dacă nu cumva facem obiectul unor priviri ironice, dar nimeni nu se interesa de noi. Treceam brusc de la unele consideraţii rezonabile la altele nerezonabile, la fel de repede ca şi curentul alternativ. Pentru prima dată de când mă căsătorisem, m-am gândit la faptul de a-mi înşela soţia. Nu fusesem niciodată supus unui caz atât de concret şi de teribil de ispititor. Într-o tresărire de bun-simţ, am întrevăzut absurdul situaţiei: doar n-o să mă apuc să-mi primejduiesc echilibrul vieţii pentru a i-o pune unei brunete cu care, în plus, lucrez zi de zi şi la care, în urmă cu o jumătate de oră, nici măcar nu mă gândeam. Chiar am zâmbit în penumbră, ca să vă zic drept. Numai că sexul meu se scula din somnul lui şi începea să-şi facă simţită senzaţia de intensă căldură pe pielea coapsei mele. Ca din întâmplare, Tristana s-a frecat de mine. Urmarea e şi mai nebunească: mi-a făcut semn să mă aplec, ca să-mi spună ceva la ureche. Şi, răspicat, mi-a zis un lucru pe care nici o femeie nu mi-l spusese vreodată:

„Îţi voi mărturisi ceva pe care n-ar trebui să ţi-l mărturisesc… La drept vorbind, ezit puţin…”

Mirosind pericolul, i-am răspuns la modul cel mai detaşat cu putinţă să nu se forţeze… Aveam o voce răguşită.

„Nu, la urma urmei am chef să ţi-o spun… Ei bine, iată, dacă vrei să ştii, mă faci să mă ud toată…”

Am rămas interzis. Ca un începător. Mi-am înghiţit saliva, iar scula mi s-a înălţat definitiv în pantaloni, obligându-mă să dansez cocârjat. Niciodată, nimeni nu mi-a mai spus un lucru atât de violent erotic. Am fost străbătut de un frison de pură dorinţă amestecat cu spaimă. Din momentul acela, deşi totul în mine striga să fug, să mă retrag politicos, să găsesc orice fel de pretext înainte de a fi prea târziu, am început să mă afund în nisipurile mişcătoare. Aveam nişte vedenii aiuritoare, precise, irezistibile.

Îmi spuneam: „Haide, fii bărbat, şterge-o…” Şi mă vedeam ridicându-i rochia şi mângâindu-i lacom fesele dulci şi netede. Mă înjuram singur: „Doar n-o să faci PROSTIA secolului!” Şi-mi imaginam cum mâna mi se strecoară în chiloţii ei… „Bun, haide, bătrâne, gata cu distracţia, du-te imediat la culcare!” Şi-i înfigeam un deget înăuntru, în vreme ce ea scotea un mic suspin de surpriză şi mulţumire… Sexul mi-era ţeapăn, Tristana, echivocă: eram prins în capcană, ca un ţânţar atras de lumină. În momentul acela, am ştiut c-am să mă culc cu fata asta.

„Dar n-aţi făcut-o…”

Nu, am fost salvat.

„Salvat?”

Ştiţi de cine? De noul meu prieten! La finele celui de-al treilea slow, o mână zdravănă m-a bătut pe umăr: era Pat Rigaut, cu o mină foarte serioasă.

„Poţi veni cinci minute, te rog? Am ceva foarte important să-ţi comunic din partea lui Devot…”

Tristana mi-a făcut semn c-o să mă aştepte, iar eu l-am urmat pe Pat Rigaut cu o confuză nelinişte în stomac. Am ieşit din discotecă fără un cuvânt. Afară, mirosea a pin şi a mare. L-am întrebat pe Pat Rigaut ce voia Devot la o oră atât de târzie, şi-atunci el m-a privit zâmbind pe jumătate şi mi-a spus:

„Devot? Nimic. M-am slujit de el ca pretext… Nu, scuză-mă, dar mi s-a părut că te-ncurci cu Tristana, aşa că mi-am permis să-ţi ofer o mică pauză…”

Am rămas stupefiat de fineţea acestui tip. Într-un cuvânt, nu numai că rezumase situaţia, dar îşi asumase şi riscul de a acţiona. L-am bătut pe umăr şi i-am spus că mă duc să mă culc. Ceea ce am şi făcut imediat, cu destulă laşitate, fără să-mi dau osteneala şi fără să-mi asum riscul de a o saluta pe Tristana. Incidentul era închis.

Numai că de-atunci încoace treaba asta nu-mi dă pace.

„De ce?”

Fiindcă pentru prima dată, după cum vă spuneam, am fost la un pas de adulter. Am fost la un pas să-mi înşel nevasta… Fără intervenţia lui Pat Rigaut, astăzi v-aş vorbi despre remuşcările mele…

„Dar nu s-a întâmplat…”

De acord, dar m-am văzut făcând-o. Şi asta schimbă totul. (Tăcere.)

Eu sunt înconjurat de prieteni căsătoriţi, ca şi mine, de mai mulţi ani, care îşi mai permit câte-o escapadă din când în când. Într-un fel, mereu i-am admirat pentru capacitatea de a-şi asuma riscuri, de a face prostii. Eu nu mai fac cine ştie ce prostii. Îmi spun că ei au dreptate: nu trăieşti decât o dată, trebuie să profiţi. Atâta vreme cât treaba asta nu le pune cuplul sub semnul întrebării, de ce nu? De altfel, practica asta li se pare atât de firească, încât cu toţii cred că şi eu fac la fel. Degeaba neg, pur şi simplu ei nu mă cred. Mă iau drept un secretos şi un ipocrit jegos. În pofida a toate, sunt totuşi mulţumit că am rămas fidel. Am ceva ce ei nu au. Mă simt mai puternic decât ei. Este un sentiment feciorelnic. Acum însă, nu mai am încredere în mine. La Marbella, am simţit cum fundamentele profunde ale mariajului meu se fisurează…

„De ce credeţi că aţi fost mai vulnerabil de data aceasta?”

Pentru că Tristana este tare de tot…

„O vedeţi ca pe-un obiect?”

Chiar aşa. Ca pe un obiect ce reuneşte în el aproape toate criteriile care-mi înnebunesc sexul…

„Da, dar de ce ea? Sunt o mulţime de fete seducătoare. Sunt unele pe care chiar le plăteşti…”

E-adevărat… Şi atunci, de ce ea?… Pentru că mă dorea. Şi pentru că mi-a spus lucrul acesta pe şleau. Ştiţi, fiindcă sunt fidel, am uneori impresia că nu mai sunt în cursă… Sunt la fel ca toţi oamenii, am nevoie să fiu dorit. (Tăcere.) Şi apoi, cred că mai e ceva: Tristana şi-a exprimat admiraţia faţă de mine. Şi recunoştinţa. Dorinţă, recunoştinţă şi admiraţie: iată cu-adevărat cele trei arme care, combinate, trebuie că-i permit oricărei femei să aibă orice bărbat în patul ei. Tot ceea ce soţia mea nu-mi mai arată, fiindcă mă vede într-un context plin de rutină şi banal. Degeaba i-aş povesti lansarea,

că tot n-o să poată realiza vreodată amploarea succesului, importanţa fiecărui detaliu, aplauzele, cuvântarea lui Forlani, a „golanului”, reprezentanţii care au venit să-mi strângă mâna… În vreme ce Tristana mă vede în contextul acesta. Câteodată, îmi bănuiesc soţia că mă consideră ca de la sine înţeles, pe măsura fizicului meu clasic de funcţionar în toată regula…

„De ce nu-i spuneţi toate acestea soţiei dvs. ?”

Ce vreţi să-i spun? „Dragă, de fapt tu nu-ţi dai seama, dar eu sunt un tip teribil de seducător…”

„Nu… M-aţi înţeles foarte bine. I-aţi putea spune că nu vă simţiţi suficient de dorit. Ceea ce ar provoca o discuţie, un dialog.”

Mda. (Tăcere.)

„Nu sunteţi convins… Vă este frică să-i vorbiţi soţiei dvs. ”

Aveţi darul de a-mi pune nişte întrebări pe final de şedinţă care mă ucid…

„Cu mama dvs. vorbiţi?”

(Tăcere.) Da, ca toată lumea, îmi închipui. Vorbim mai ales despre chestii practice: dacă poate sta cu fiul meu o seară sau dacă venim la masă duminică… De cele mai multe ori, schimbăm nişte fraze convenţionale: „Merge?”, „Pari în formă”… Cunoaşteţi genul. (Tăcere.)

Cred că s-au făcut douăzeci de ani de când nu i-am spus la modul spontan că o iubesc. Ultimele momente de tandreţe de care îmi amintesc sunt din copilărie, când venea să mă sărute seara în pat… Îmi imaginez că e ceva obişnuit, la vârsta mea, să n-am mare lucru să-i spun. Mi-ar plăcea să-i spun măcar o dată că o iubesc.

„Bine. Vom continua cu toate acestea săptămâna viitoare.”

Şedinţa a şaptea

Îmi pare rău, am întârziat al naibii…

„Nu are importanţă.”

Acum trei zile, am fost, ca să zic aşa, convocat de tatăl meu. Părea neliniştit. M-a băgat în camera lui şi am crezut că o să-mi dea vreo veste înspăimântătoare, de pildă că mama este bolnavă. Cu o voce de îngropăciune, mi-a adus la cunoştinţă că frate-meu s-a hotărât să-şi dea demisia ca să pună pe picioare o afacere. Chestia mi s-a părut nemaipomenită, mai ales din partea lui frate-meu care-i un soi mai sperios de om. Tata era scandalizat că părăseşte o slujbă bună cu atâta dezinvoltură, ca să se arunce într-o aventură aşa de periculoasă. Mi-a zis: „E frig afară", iar prin felul în care vorbea, mi se făcea mie frig. Tata voia să ştie dacă aş putea eu încerca să-l conving pe fratele meu să nu facă această prostie. Nici nu vă închipuiţi ce plăcere mi-a făcut treaba asta…

„Explicaţi-mi de ce."

Pentru prima dată şi în detrimentul fratelui meu, m-am simţit pus în valoare de tata. Eram doi adulţi închişi în camera lui, complotând împotriva destinului celui mic, care a luat-o razna. Am gustat din plăcerea de a fi considerat o persoană importantă… Şi vă pot spune că lucrul ăsta face bine. Stăteam în picioare, cu mâinile în buzunare, cu aerul celui care se ştie împovărat de mari responsabilităţi. Nici măcar nu reuşeam să gândesc, atât de tare jubilam… Mi-am zis că savurez un nou drog, mai puternic decât sexul. Trebuie că poţi împinge oamenii foarte departe, punându-i în valoare… Euforia a durat puţin. De fapt, s-a întrerupt atunci când i-am spus tatălui meu că şi eu mă gândesc să pun pe picioare o afacere. Nu ştiu de ce am făcut asta. Ca să mă dau mare, fără îndoială. E aiurea. Tata m-a privit cu ciudă şi am simţit cum creditul meu a revenit la poziţia lui obişnuită: zero.

„Dacă vrei să fii şi mai prost decât frate-tău, atunci…"

Am înţeles că era îngrijorător dacă frate-meu făcea aşa o prostie; dar dacă o făceam eu, era o catastrofă. Am ieşit din cameră de parc-aş fi călcat într-un ditamai căcatul. În fond, tata are dreptate. Nu sunt bun de nimic.

„De ce?"

Eu nu reprezint o valoare sigură… Sunt un castel de nisip. Dovada? Mi s-a încredinţat proiectul bomboana, iar eu nu înaintez deloc. De altfel, încep să iau în considerare faptul că n-o să descopăr această bomboană. Iată. Este de departe cea mai importantă lansare din viaţa mea, cea care m-ar putea propulsa la rangul de director de marketing, ceea ce mi-ar aduce o serie de

facilităţi, urmată de o frumoasă carieră, liniştită şi măreaţă. Ei bine, pot de pe acum să vă anunţ că nu voi reuşi să fac toate acestea. Ceilalţi muncesc; eu fac echilibristică şi încep să intru în panică. Sunt ca o musculiţă care se încăpăţânează asupra unui ochi de geam, pe cât de febrilă pe atât de ineficace. Am o greutate în stomac, de parcă aş fi înghiţit o nicovală, o nicovală care s-ar îngreuna puţin cu fiecare zi. De îndată ce aud vorbindu-se despre bomboană, de îndată ce văd una pe tejgheaua vreunui vânzător de ziare, simt cum mi se înfige un pumnal în burtă. Toate aceste simptome nu-s deloc de bine, doar mă cunosc. Ca să găseşti o idee trebuie să fii senin, încrezător, sigur de talentul tău. Căutarea trebuie să fie ca un joc, ca una dintre enigmele de prin reviste, cărora le cauţi soluţia pe marginea piscinei, în concediu… Iar eu… E ca şi cum aş sta tot timpul dinaintea tatălui meu, ca un grizzly dresat, care mă ameninţă cu problema lui de calcul mental… La Beafrance, toată lumea îmi zâmbeşte, crede că proiectul meu avansează… Sunt lăsat să lucrez în pace, asemenea individului talentat pe care nu trebuie să-l deranjezi. Pacea asta mă torturează, mă izolează şi mă face paranoic; văd parcă peste tot oameni conspirând şi descoperind idei de bomboane mai bune decât ale mele… Este îngrozitor. Nici măcar Devot nu mă întreabă nimic, ca şi cum ar fi încrezător.

„Dar echipa pe care aţi alcătuit-o nu lucrează?”

Ba da, desigur, şefii mei de produse fac analize de piaţă, călătoresc, caută fiecare în colţişorul lui… Dar nu vor găsi. La început, cu o bucurie de debutant, credeam că va fi uşor. Mai aveam o şansă… Acum, îmi spun că dacă mii de oameni au căutat înaintea noastră, pentru întreprinderi mult mai motivate decât a noastră, înseamnă că au descoperit tot ce era de descoperit… Vedeţi dvs., eu aş avea nevoie de un punct de plecare. De un mic declic care să-mi deschidă un orizont. După aceea, mi-aş lansa trupele, ele ar defrişa şi ar clădi proiectul fără nici o problemă… Deocamdată, sunt sec. Şi nelalocul meu. Vorbesc aiurea, nu mai am răbdare, mă caut. Mă gândesc, ştiind că-n momentul în care mă gândesc nu mă mai gândesc, că sunt pe cale să mă gândesc la faptul că mă gândesc… Nu am încredere în mine, mă supraveghez… Am devenit propriul meu duşman. Visez bomboana, fac dragoste gândindu-mă la proiectul bomboana… Soţia mea spune că sunt absent… Dacă ar şti! Se culcă cu un obsedat! Îmi notez cu fervoare în carneţel eşantioane de idei care mi se par geniale pe moment, dar a căror nulitate îmi sare în ochi când le recitesc.

„Curcubeu”, gamă de bomboane de toate culorile.

„Tutti gusti”, bomboană care amestecă într-o proporţie unică toate gusturile: coca, lămâie, ciocolată, căpşună, portocală, caramel…

„Berk!”, bomboana dezgustătoare.

Ah, era s-o uit pe cea mai puţin imaginativă dintre toate: „Herbis”, bomboana cu plante active… Mai bine aş pleca o săptămână în vacanţă cu nevastă-mea, ca să nu mă mai gândesc la nimic.

„Este o idee bună.”

Nu sunt capabil de aşa ceva. Sunt programat să nu-mi părăsesc postul până nu reuşesc! Nu sunt în stare să nu mă gândesc la proiectul bomboana! Iată, chiar şi aici la dvs. nu-mi iese din minte…

„Evident. Îmi vorbiţi despre acest lucru…”

Nu, chiar şi atunci când vă vorbesc despre altceva, tot la chestia asta mă gândesc… Alaltăieri, am vrut să mă masturbez, deşi nu-i indicat s-o faci când eşti în căutare de idei, pentru că îţi fură energia pozitivă. După nici un minut, am fantasmat că Tom Fort descoperă conceptul unei bomboane. Ceea ce mi-a tăiat elanul, iar sexul mi s-a înmuiat de tot… Mă simt slăbit şi totul mă irită, ca şi cum m-aş fi lăsat de fumat. Nonşalanţa lui Irza, încrederea lui neţărmurită în faptul că „vom găsi”, toate acele „nu te nelinişti” ale lui mă enervează mai mult decât orice, îmi vine să-l arunc pe fereastră, ca să înţeleagă o dată. În loc de aşa ceva, oftez şi-mi înghit furia. Alaltăieri, Valerie mi-a spus:

„Vai de mine! Dar ce insuportabil mai sunteţi în momentul acesta! Vă descopăr într-o nouă lumină… Prietenele îmi spun mereu că am noroc de-un şef amabil, care nu se supără… De-ar şti ele!…”

Proiectul bomboana, proiectul bomboana… Mi s-a luat până peste cap. De fiecare dată când mă gândesc la el este ca şi cum cineva mi-ar zgândări o rană pe viu: îmi înăbuş un strigăt de durere obosită. (Tăcere.) Dacă aţi şti cât aş da să descopăr ideea… Aş fi gata să merg până-n pânzele albe. Nu mai am limite. Alaltăieri, gândindu-mă din nou la episodul iaurturilor cu plante, mi-am spus că, dacă Tom Fort ar avea aceleaşi idei bune care ne vin

nouă, atunci de ce să nu ne unim forţele? I-am vorbit lui Irza despre lucrul acesta şi s-a uitat la mine de parcă înnebunisem.

„N-avem nevoie de el. Şi chiar dacă am avea nevoie, ar fi tot o juma' de căcat de care nu avem nevoie."

Mi-a plăcut mult formula, însă după părerea mea lui Irza îi lipseşte cumplit elevaţia… Am avut satisfacţia de a crede că sunt mai deschis decât el. Şi uneori trebuie să fii; să faci un pact cu duşmanul îţi permite să îndeplineşti nişte lucruri încă şi mai importante… Pe scurt, într-o seară, fără să-mi previn echipa, m-am dus la Tom Fort şi i-am propus brusc să lucreze împreună cu noi la proiectul bomboana, argumentând prin faptul că în doi am ajunge mai departe şi mai repede. A reflectat vreme îndelungată. În orice caz, aşa mi s-a părut mie. Apoi mi-a spus că nu e bine şi că îmi va explica şi de ce. Am simţit cum o cumplită decepţie îmi zgândăreşte rana deschisă. Atât. Nu-i mai ascultam argumentele. Cu toate acestea, a pronunţat fraze de un ridicol care, în vremuri normale, m-ar fi făcut fericit mai multe săptămâni! Mi-a spus că direcţiunea doreşte foarte clar o „emulaţie prin stimulare", că o „competiţie sănătoasă", în care ne aflăm, nu poate decât să favorizeze „spasmul creativ"… Mi-a venit iarăşi în minte comentariul uimitor de just al lui Irza şi, dintr-o dată, mi s-a făcut ruşine că am venit să mă prostituez în biroul lui Tom Fort. I-am zâmbit.

„Ai dreptate, să nu mai vorbim despre asta."

Am ieşit pe hol cu impresia dezagreabilă de a mă fi adresat unei „ juma' de căcat", dar o juma' de căcat care are deja idei în lucru, în timp ce, eu, cât oi fi eu de foarte bun, sunt în pană, un tip foarte bun care se îneacă şi care şi-a dat seama de chestia asta… Era să uit un amănunt… M-a condus până la uşa biroului său cu acea amabilitate dezinteresată a doctorului care ştie că ai cancer. Apoi mi-a spus:

„Tristana îţi poartă o admiraţie nemărginită! Fii atent la bârfe. Ştii cum e la Beafrance…"

Pe moment, nu am dat atenţie acestui detaliu, eram prea preocupat de bomboana mea. Însă lucrul acesta m-a chinuit; Tom Fort părea să fi descoperit existenţa acelui mic disconfort ce sta ascuns într-un ungher al fiinţei mele, locul acela situat totuşi într-un unghi mort al minţii mele. Prin urmare, e ceva care mă deranjează în legătură cu Tristana, dar nu ştiu ce.

Parcă aş avea o pietricică în pantof… Până atunci, încercasem să nu mă gândesc la episodul Marbella şi am făcut ce-am făcut ca s-o evit pe Tristana; am aruncat-o în braţele lui Irza, explicându-i că urma să lucreze cu noi. Ceea ce mi-a permis să n-o mai văd aproape deloc. Nu pentru că mi-e frică să nu cad iarăşi pradă farmecelor ei… Sunt avertizat, acum. Şi apoi, nebunia şi exotismul călătoriei au dispărut. Nu va fi nimic între noi, asta e sigur… Fie şi numai din motive profesionale. Nu prea mă văd eu dându-i ordine, aducându-i reproşuri dacă lucrează prost şi apoi culcându-mă cu ea… Aşa că nu e nici un pericol. Şi nici nu m-am gândit să-mi înşel soţia… Dacă ar bănui puţinul care s-a întâmplat, ar fi deja scârbită. Nu mi-a plăcut deloc când Tom Fort mi-a aruncat fraza aceea în legătură cu Tristana, e ca şi cum s-ar amestecat în intimitatea mea.

Povestea asta e tâmpită: nu s-a întâmplat nimic şi mă gândesc la ea tot timpul!

„Poate că s-a întâmplat ceva…”

Nici vorbă! Tristana nici măcar nu-şi mai aduce aminte! Se pilise bine, mai era şi euforia lansării… Şi nici eu nu văd de ce mă tot învârt în jurul acestui episod. Mai mult, chestia asta dă de-nţeles că sunt frustrat sexual, când eu, de fapt, în privinţa aceasta mă înţeleg mai degrabă bine cu nevastă-mea. Nu ştiu de ce spun „mai degrabă bine”, pentru că lucrurile merg foarte bine. Soţia mea mă excită, fantasmele mele se referă la ea… Când facem dragoste, nu mă gândesc la alte femei. Nu mă gândesc la Tristana. Ca să mă excit, nu trebuie să-mi imaginez scenarii complicate: mă gândesc doar la sexul soţiei mele. Mai puţin mă interesează sânii ei, picioarele sau fundul… Ceea ce mă obsedează e sexul ei. Îmi place să-şi pună ciorapi, portjartier, chiloţei care să i-l pună în valoare. Pentru mine, e o bijuterie pe care o pot contempla îndelung; de fiecare dată, e diferit. Uneori pare adormit şi cuminte. Alteori, dimpotrivă, pare înfometat. Şi este incredibil de expresiv. Îmi place textura lui, mirosul, gustul lui. Şi mă excită dacă este roşu, expus, umed… Iată de ce fraza Tristanei m-a emoţionat. A ochit direct la ţintă… (Tăcere.) Nu ştiu de ce încerc o asemenea fascinaţie pentru sexul femeii. Odată, mi-am spus că încerc să mă întorc iarăşi în pântecele mamei ori cel puţin să înţeleg de unde vin. Cunoaşteţi genul acesta de prostii…

„Aveţi amintiri despre sexul mamei dvs.?”

Nu, nu am nici o amintire despre sexul maică-mii. Şi mă felicit pentru asta. Nu văd de ce aş avea aşa ceva… Asta e într-adevăr întrebarea cea mai ciudată pe care mi-aţi pus-o… Vă imaginaţi între- bându-l pe vecinul dvs. de masă, la o cină: „De fapt, dragă prietene, îţi aminteşti ceva despre sexul mamei tale?” Nici măcar nu doresc să mi-l închipui… Mă dezgustă, ca să fiu cinstit până la capăt cu dvs. (Tăcere.)

În sfârşit, am o amintire. Chiar o amintire precisă… Trebuie să fi avut vreo cinci ani şi eram în maşina lui tata. Conducea în tăcere pe autostradă, iar frate-meu trebuie că dormea în spate. Îmi fusese rău şi mama mă luase pe genunchii ei. Stăteam culcat pe fusta ei de lână aspră. Trebuie să fi fost un kilt. Mă prefăceam că dorm. În realitate, mă aflam într-o stare de excitare maximă, fiindcă îmi strecurasem mâna stângă sub fusta ei şi mi-o mişcăm imperceptibil de-a lungul coapsei ei, profitând de uşoarele mişcări ale maşinii ca să progresez. Inima îmi bătea cu putere, întreaga-mi fiinţă se rezuma la această explorare. Uneori, simţeam mâna moale a mamei mângâindu-mi maşinal părul — era ca un semn de încurajare. Îmi amintesc că treaba asta a durat aproape toată călătoria. Până în momentul în care, mâna urcându-mi, fără îndoială, prea sus, trecând de o barieră invizibilă, dincolo de care începea să se facă auzit un semnal de alarmă, mama a devenit dintr-o dată conştientă de situaţie.

„Ce s-a întâmplat?”

Mi se pare că nimic, la început. Nu a zis nimic, nu a făcut nimic. În orice caz, asta e impresia cu care am rămas eu: era conştientă şi nu spunea nimic.

„O simţeaţi complicea dvs.?”

Nu. Nu voi merge până acolo… Însă ştia, înţelesese. A crezut, poate, că dorm, lucru puţin credibil. La cinci ani te prefaci foarte prost că dormi. Trebuie că a reflectat, s-a întrebat dacă este normal, s-a gândit la complexul Oedip. În orice caz, treaba asta a durat ceva timp, vreme în care n-am mai îndrăznit să merg mai departe. Şi apoi, la sfârşit, cred că i-a semnalat situaţia tatălui meu.

„Într-un fel, v-a denunţat?”

Nu, l-a făcut pe tata să se bucure de o situaţie amuzantă. A sfârşit prin a-mi pune frumos mâna la loc, făcând „ţţţţ, ţţţţ…” Iar eu am roşit brusc până la rădăcina firului de păr şi m-am prefăcut în continuare că dorm. Ce efort, când eşti extrem de emoţionat şi visezi să respiri trăgând în piept înghiţituri zdravene de aer! Îmi amintesc că fusta de vis se transformase într-un jăratic de lână care-mi ardea obrazul… Este singura dată când am încercat să descopăr cum e sexul mamei mele.

„Şi n-aţi ajuns să aflaţi?”

Nu. Credeţi că de aici mi se trage fascinaţia pentru chestia asta?

„Nu ştiu. Dvs. ştiţi?”

Nici eu nu ştiu.

„Bine, vom continua săptămâna viitoare.”

Şedinţa a opta

De un an de zile aproape, mă gândesc la moarte. Mă gândesc la ea în fiecare zi. La început, era ceva nemaipomenit, îmi imaginam că asist la propria-mi înmormântare; oamenii spuneau lucruri drăguţe despre mine, ceea ce-mi umplea ochii de lacrimi. Apoi am început să mă gândesc la ceea ce voi lăsa în urma mea. Am făcut o listă. Lista lucrurilor care, fără mine, n-ar fi putut exista: iaurtul cu plante, seria machetelor cu flota franceză, pictate de mine, listele mele, mica trapă pe care am amenajat-o pe ascuns în şemineul apartamentului şi de care generaţiile viitoare se vor sluji… Moartea şi-a făcut loc în mintea mea, aş spune că şi-a creat micul ei loc. Deocamdată, nu provoacă în mine nici un fel de angoasă neobişnuită. Atâta doar că s-a instalat, fără ca eu să-i pot nega prezenţa. Cred că, îmbătrânind, voi suferi din cauza aceasta; o să înceapă să devină supărătoare, ca să-mi întrerupă gândurile, să-mi şoptească orori: „Dacă nu va fi un cancer, va fi o criză cardiacă! Nu te supăra, vei sfârşi în groapă, ca toată lumea! Şi înainte de asta, vei fi halit de reumatisme…” Dar până atunci, este discretă. Aş spune chiar că îmi face bine.

„Adică?”

Dă valoare lucrurilor pe care le trăiesc. În fiecare moment, le pune în perspectivă, iluminează cu întunericul ei evenimentele importante ale vieţii

mele. Clipă de clipă, mă gândesc, de fapt, că o să mor, iar treaba aceasta îmi dă dorinţa de a trăi mai intens. E ca şi cum, în primii mei treizeci de ani, m-aş fi căţărat pe un povârniş înalt, umbrit, care mă împiedica să văd mai departe. Astăzi, ajuns în vârf, contemplu peisajul. Este peisajul vieţii mele viitoare. Departe, foarte departe, se află locul morţii mele. Abia se distinge prin ceaţa matinală. Nimeni n-ar putea spune precis cât timp o să-mi ia ca să ajung acolo. Dar se zăreşte desluşit. Pentru prima dată, geografia vieţii mele mi se înfăţişează dinaintea ochilor. Nu mai pot pretinde că, naiv, cred în nemurirea mea. Contemplu acest peisaj, care nu este nici lin, nici neobişnuit de chinuit. Singurul punct de reper fix, calm şi evident, este locul acela final, care dormitează în depărtare.

„Este o viziune liniştitoare…”

Da. Fiecare cu a lui. Rasmussen, micul danez care lucrează cu noi, scoate uneori nişte fraze epatante (iată un cuvânt de-ale lui taică-meu, „epatant”), de pildă: „Devot trebuie halit” sau „Să punem pe foc iaurtul cu plante active”. Dacă te gândeşti mai bine, sfârşeşti prin a înţelege că voia să-l „evite pe Devot” şi să „abandoneze ideea iaurtului cu plante active în favoarea proiectului nostru, bomboana”. Că veni vorba de moarte, alaltăieri Rasmussen a spus:

„Viaţa este o lungă autostradă spre moarte.”

Vedeţi, viziunea lui nu e foarte veselă…

Hei, apropo, s-a întâmplat o minune.

„Credeţi în miracole?”

Să spunem că sunt superstiţios. Mă pregăteam să-l anunţ pe Devot că n-am găsit nimic, când Tristana şi Irza au venit la mine în birou de-abia ascunzându-şi zâmbetul. Descoperiseră în Italia un mic fabricant de bomboane ce ne putea vinde faimosul concept de care duceam lipsă. Un tip independent, care, trebuie să spun, a avut o idee genială: a cumpărat drepturile internaţionale de exploatare a unor desene animate TV, gen Pokemon, sub forma dulciurilor. A investit într-o sculă foarte isteaţă, care-i permite să reproducă personajele pe dulciuri cu o mare precizie, şi deja a început să fabrice bomboane cu efigiile acelor eroi pentru copii. Se află de-abia la început, dar se pare că a pornit în forţă… Vedeţi dvs., ceea ce mă

uluieşte nu este atât ingeniozitatea italianului, cât faptul că Tristana şi Irza l-au descoperit. Tipul este complet necunoscut şi trăieşte într-un orăşel din Piemont… Nici măcar Beafrance Italia nu-l cunoaşte! Mi-au spus că l-au găsit prin Internet… Nu ştiu cum au făcut, îi admir. Când mă gândesc la primul tip care a avut ideea să-i deschidă altuia stomacul ca să vadă ce este înăuntru, sau la Cristofor Columb, plecat cu trei corăbioare amărâte să arunce o privire peste ce se întâmpla la celălalt capăt al lumii, rămân stupefiat… Aşa că am procedat asemenea lui Cristofor Columb: am plecat chiar în seara aceea să negociez afacerea împreună cu Tristana, care rupe ceva italiană, înainte ca altcineva să nu ne sufle ideea. Am luat un tren de noapte, ceea ce mi-a adus aminte de copilărie. A doua zi, dimineaţa devreme, am ajuns în orăşelul piemontez, pe o ceaţă care ţi se lipea de haine. Tipul o trimisese pe maică-sa să ne aştepte la gară într-un bătrân Fiat alb. Am mers multă vreme, iar eu am avut timp să-mi imaginez că eram răpiţi pentru a se cere de la Beafrance o răscumpărare. Devot începea prin a-şi manifesta nemulţumirea, încerca să negocieze şi dădea până la urmă biştarii, în silă, ca să evite scandalul; dădea ceva mai mult pentru mine decât pentru Tristana, din cauza superiorităţii mele ierarhice. Chiar şi-n vise sunt obsedat de recunoaştere… Inventatorul ne-a arătat mica lui uzină cu multă amabilitate. După, ne-am întâlnit la o cafea cu brioşe, într-o sală supraîncălzită şi prea luminoasă. Şi acolo am pus problema pe masă: el voia să ne vândă una dintre mărcile a căror licenţă o deţine, dar cu condiţia să producă o parte din marfă, fiindcă trebuie să-şi amortizeze utilajul. Nu prea vedeam eu Beafrance-ul acceptând să cedeze producţia unui necunoscut, în plus şi debutant, care, desigur, nu va deţine toate normele tehnice de securitate şi igienă… Ne-am întors totuşi cu un fel de acord verbal prin care ne garanta exclusivitatea în schimbul unei părţi din producţie. Acum, trebuia să mai convingem şi Beafrance-ul! O, mărcile pe care le deţine sunt formidabile: succesul e garantat! Într-o jumătate de zi, am şters cu buretele săptămâni de căutări infructuoase. E o nebunie să vezi cât de simplă devine viaţa în anumite momente. Cu ceva bani, cumperi soluţii… Vă imaginaţi ce-ar fi dacă am putea face lucrul acesta şi cu sentimentele noastre? Câţiva dolari şi nevasta te găseşte sexy şi plin de iniţiativă… Suferi de stres? Cumperi o doză de calm olimpian! Oricum, cu italianul acesta mi-am oferit o tranşă zdravănă de încredere în mine… În cel mai rău caz, chiar dacă proiectul acesta nu s-ar realiza, simplul fapt de a fi produs o idee eficientă şi a priori fezabilă mă salvează în ochii direcţiunii generale. Temporar, până la

viitoarea provocare… Abia întors, am lansat o serie de machete şi le-am dat în consemn lui Irza şi Tristanei să nu sufle nimănui nici o vorbă. Iată. Dacă aţi şti ce bine e să ieşi din încurcătură… Ce bucurie! (Tăcere.) Altminteri, am început o listă foarte haioasă. Lista diferitelor moduri prin care oamenii se scuză că nu pot veni la cină acasă la tine. Vreţi să vă citesc puţin?

„Nu. Spuneţi-mi mai degrabă ce anume vă tracasează. De la începutul şedinţei, nu faceţi decât să daţi ocol unui lucru pe care, încercaţi să mi-l ascundeţi."

E aşa de vizibil?

„Da."

Hmm. (Tăcere.) Ei bine, aveţi dreptate. S-a întâmplat ceva. Ceva despre care n-am vorbit nimănui. Mi-e frică să desluşesc la lumina cuvintelor mele enormitatea a ceea ce am făcut… Am comis ireparabilul.

„Nu vreţi să încercaţi?"

M-am culcat cu Tristana. Eram în tren. Valerie ne rezervase un compartiment-cuşetă la clasa întâi, unde nu se afla nimeni. Ne-am aşezat în grabă lucrurile, apoi am ieşit să fumăm pe culoar. Ador ambianţa trenurilor de noapte. Am văzut gara de-abia luminată îndepărtându-se încet, apoi am început să discutăm. Tristana mi-a povestit copilăria ei, tinereţea, studiile. Este o fată interesantă. A fost campioană la hochei. Părinţii ei sunt nişte mici negustori, iar ea s-a luptat de una singură să-şi termine studiile şi să intre la Beafrance. Lucrul acesta m-a emoţionat, venind din partea unei fete care are reputaţia de a fi uşuratică. Ne-am dat seama că e foarte târziu, iar pe culoar nu se mai aflau decât călătorii insomniaci. Am lăsat-o pe Tristana singură în compartiment ca să-şi facă toaleta, după care m-am culcat şi eu. Şi am stins lumina. Legănat de tren, mă gândeam la agreabila noastră conversaţie, când Tristana s-a apropiat de mine. Simţeam parfumul cremei sale hidratante. Fetele miros întotdeauna bine noaptea.

„Dormi?" m-a întrebat încetişor.

Am răspuns că nu.

„Pot să-ţi fac o propunere oarecum indecentă?"

M-am bâlbâit. Şi înainte de a-i putea răspunde ceva, a adăugat cu fermitate:

„Vreau să fac dragoste cu tine.”

Am rămas interzis şi am întrebat-o dacă e sigură… Ar fi trebuit să spun nu. Dar eram depăşit. A râs în noapte.

„Bineînţeles că sunt sigură! Crezi că altfel aş mai fi coborât din pat?”

M-am prefăcut şi eu că râd, ca şi cum apreciam umorul situaţiei. În realitate, eram complet panicat, siderat ca un iepure sub farurile unei maşini. Trebuia să spun ceva, aştepta. Şi atunci cred că am întrebat-o confuz: „De ce?”

De data asta n-a mai râs. Am auzit-o şoptindu-mi la ureche:

„Pentru că am chef, aici, acum. Şi pentru că îmi spun că poate şi tu ai chef… Nu ai?”

Inconştientul meu a replicat:

„Ba da, desigur. Eşti nebună? Te găsesc extraordinar de atrăgătoare…”

Aşa că s-a strecurat sub cearşaful meu. I-am simţit trupul ocupându-şi locul, apoi atingerea picioarelor ei reci de ale mele. Impresia asta că fac o prostie, că n-o pot evita şi că mă hotărăsc să merg mai departe era teribil de excitantă. Descopeream densitatea acelui trup necunoscut. S-a întins peste mine şi a început să mă sărute peste tot. Pe obraji, pe gât, pe scobitura umărului… Eram uimit să aflu o femeie atât de întreprinzătoare, sigură de ea, care să conducă dansul. La început, am fost încordat, reflectam mult, dar încetul cu încetul m-am relaxat şi am început să mă bucur de această supunere. Cu soţia mea, eu sunt cel care conduce operaţiunile. Am răspuns la mângâierile Tristanei, care s-a aprins imediat. Aveam impresia că ţin în braţe un Ferrari, răspunzând nervos la cea mai neînsemnată comandă a mea. Nu ştiu de ce spun asta, n-am condus niciodată un Ferrari… Este o comparaţie răsuflată. Şi-a descheiat nasturii de la bluză eliberându-şi sânii. I-am mângâiat şi i-am frământat pe măsură ce începea să suspine. Dintr-o dată, Tristana şi-a băgat cu neruşinare mâna în chiloţii mei şi mi-a apucat sexul care, de ceva vreme era încordat şi fierbinte. A început să mi-l mângâie într-un fel cu tandreţe. La rândul meu, mi-am strecurat mâna în

chiloţeii ei şi i-am mângâiat fundul, care avea o piele moale precum mătasea. Departe de a mă respinge, Tristana s-a cabrat, ca s-o pot mângâia şi mai încolo… Eram pe cale să trăiesc cea mai excitantă aventură erotică a vieţii mele… Şi, brusc, totul a încetat.

„Două lucruri înainte de-a continua”, mi-a spus ea cu simplitate.

Două gânduri rapide mi-au traversat de îndată mintea: era seropozitivă şi voia să păstreze copilul. Ca şi cum lumina unui fulger ne dezvăluise întru totul, groaznici şi prefăcuţi. Am fost la un pas de-a întrerupe totul. Abia începeam să-mi formulez în minte motivele pentru care să nu merg mai departe, când Tristana a spus:

„Unu: o facem dacă nu ne îndrăgostim. Avem tot dreptul să ne hârjonim un pic, fără să luăm lucrul acesta în serios, nu?”

Atunci am zis că da, evident.

„Tu spui asta, dar îi cunosc eu pe bărbaţi… Crede-mă, nu sunt îndrăgostită de tine şi am şi-un prieten.”

Această din urmă precizare a sfârşit prin a mă excita. Era ca şi cum, dintr-o dată, ceea ce făceam era mai puţin grav şi mult mai savuros.

„Cum vă explicaţi treaba aceasta?”

Nu mai eram singurul care comitea o trădare, ceea ce transforma într-un gest oarecum banal. Tristana a adăugat:

„E doar o mică aventură, mâine, hop, am uitat totul, de acord?”

Am fost de acord. Am început iarăşi să-i mângâi sânii, dar uitasem de punctul numărul doi. Şi întrebarea fatală a căzut:

„Ai prezervativ?”

Bineînţeles că nu aveam prezervativ! Când eşti fidel şi făcut grămadă, călătoreşti fără prea multe… Am înţeles că fantastica aventură va eşua din cauza acestui detaliu idiot. Dar Tristana nu s-a tulburat, s-a aşezat şi m-a trimis să caut un prezervativ. Şi de data asta m-am purtat ca un tolomac; trebuie că am spus ceva de genul:

„Dar unde să găsesc eu un prezervativ la ora asta?”

Şi am auzit vocea ei răspunzându-mi calm, de parcă ar fi fost o teroristă ameninţându-l pe preşedintele Statelor Unite:

„Te descurci. Eu te aştept.”

Gândul de a mă îmbrăca, de a-mi pune pantofii, de a ieşi pe culoarul slab luminat, de a străbate mirosurile acelea metalice îmi displăcea profund. Dar era prea târziu, nu mai puteam da înapoi, îmi zgândărise amorul-propriu. Niciodată nu i-aş mai putea face observaţii asupra activităţii ei dacă n-aş fi în stare să fac rost de un prezervativ. Am plecat deci, bombănind împotriva ghinionului. Aş fi putut să mă opresc de douăzeci de ori, să mă întorc, să-i explic că n-am găsit nimic. Am avut timp să reflectez. Adulterul meu s-a petrecut, desigur, fără a fi premeditat, dar în deplină cunoştinţă de cauză. Nu m-am gândit la soţia mea, la micii ei sâni obraznici, pe care-i iubesc, la inocenţa, la dragostea ei pentru mine, la sexul ei fidel, binefăcător şi paşnic. Acum mă gândesc la el, iar culoarul acela de tren pustiu afundându-se în noapte mi se pare sinistru. Am bătut fără convingere la compartimentul controlorului. A întredeschis uşa, am zărit peste umărul lui tot felul de paşapoarte, aranjate cu grijă pe o măsuţă. Mirosea a căldură, a deodorant şi a oboseală. Era descheiat la haină, iar pe frunte i se vedea dunga de la caschetă. Nu mi-a fost ruşine să-i cer un prezervativ, fiindcă eram ca de la client la furnizor. Credeam că va schiţa un zâmbet şugubăţ, ceea ce însă nu s-a întâmplat deloc. Mi-a răspuns că nu are, de parcă i-aş fi cerut o cafea, când nu mai era ora pentru aşa ceva. Mi-a sugerat să mă duc la vagonul-restau-rant şi să mă grăbesc, pentru că avea să se închidă. Mi-am urmat drumul fără să şovăi. Ar fi trebuit să mă opresc acolo. Făcusem ceva eforturi, puteam să trag în linişte o ţigară şi să mă întorc mai târziu, spunând că toată lumea doarme. Pe moment, am găsit scuza cu orgoliul şefului care trebuie să arate că se descurcă şi-n cele mai spinoase situaţii. Am crezut în versiunea asta, dar era ipocrită; desigur, îmi liniştea conştiinţa. Adevărul este că aveam chef s-o înşel pe nevastă-mea cu bomba aia care mă aştepta pe jumătate goală în compartiment, gata de orice. Trădarea făcând parte din festin.

Am ajuns la bar, unde nu mai era decât un client, un domn în costum şi cu pălărie. În zilele noastre, pălăria e ceva rar. Barmanul era un tânăr dolofan şi energic, bolnav de cuperoză. Proceda ca toţi chelnerii de cafenea care se plictisesc: plin de convingere, ştergea cu o cârpă udă tejgheaua, deja

extrem de curată. Nici aici nu mi-a fost foarte greu să-i cer ce aveam de cerut.

„Am închis”, mi-a spus el fără să se oprească din mânuitul zdrenţei lui decolorate.

Atunci l-am luat pe un ton politicos, întrebându-l dacă nu cumva el însuşi, personal, putea eventual să mă scoată din încurcătură. Nu se uita la mine şi m-am gândit că, hotărât lucru, ne purtăm întotdeauna prea frumos cu tipii din comerţ, cu poliţiştii, bancherii şi chelnerii.

„E închis”, mi-a repetat impasibil.

Eram descumpănit şi am simţit că greul abia acum începea. L-am privit pe domnul cu pălărie şi mi-am luat inima în dinţi. M-am apropiat de el cu aerul celui care trebuie să afle o adresă.

„Scuzaţi-mă, domnule, vă deranjez pentru un lucru oarecum delicat… Din întâmplare, nu aveţi un prezervativ la dvs.?

Mă temeam să nu se enerveze. M-a examinat, ca pentru a vedea cu cine are de-a face.

„Ţi se pare că am faţă de distribuitor de prezervative?”

Simţind că l-am jignit, am bâlbâit câteva scuze, însă mi-a impus tăcerea printr-o mişcare din bărbie. M-a privit şi mi-a spus cu o voce răguşită, ciudat de gravă pentru dimensiunile lui:

„Flăcău, n-am ce cauţi tu. Ai căzut prost, între ăla (îl indică dispreţuitor pe chelner), care nu şi-a înmuiat niciodată biscuitul, şi mine, care o fac în stilul clasic… Ţine cont că, dacă aş fi putut, te-aş fi ajutat, solidaritatea masculină obligă. Dar ca să mi te adresezi mie… înseamnă că eşti disperat… Pe bune… Cu mutra mea de pensionar căruia abia i se mai scoală după ultimul şoc petrolier! Haide, nu mai zăbovi, ai o puicuţă care se răceşte…”

Am plecat, luând-o în sens invers. M-am gândit la formularea cea mai eficientă şi mai puţin jenantă de abordare. Am convenit asupra lui: „Scuzaţi-mă, nu aveţi cumva un prezervativ de vânzare?” Acum, nu-mi mai era teamă de nimic. Problema era că nu mai vedeam pe nimeni… M-am

oprit în faţa unui marinar care dormea adânc pe culoar. Ai fi zis că-i un copil, aşa de adânc dormea. M-am apropiat de el, dar n-am avut curajul să-l trezesc. Am continuat să merg, încet, de parcă aş fi căutat un loc unde să-mi parchez maşina. Mai că n-ascultam pe la uşile compartimentelor ca să văd dacă mai este cineva treaz. În refugiul unui culoar, am văzut înaintând spre mine un grup de tineri militari gălăgioşi, cam piliţi. Trebuie că erau în permisie şi se duceau la bar, în speranţa unui ultim păhărel. M-am simţit ca un dobitoc în costumul meu de funcţionar, cu burta care-mi umfla cămaşa. Ei erau supli, raşi în cap, cu aerul acela un pic dezordonat şi atât de fermecător pe care îl ai la optsprezece ani. Brusc, m-am simţit bătrân, fals, viciat de sex, de bani, de vin, de putere, de reuşită, de compromisuri. Pentru o clipă, am luat hotărârile care se cuveneau: mi-am promis să slăbesc, să nu mai beau, să redevin cum eram înainte, pur şi subţirel. Dintr-o dată, mi s-a făcut frică: spiritul „hooligan” ţâşneşte mereu din bărbatul aproape civilizat atunci când se află în compania altor bărbaţi care au băut. M-am imaginat înconjurat de recruţii aceia musculoşi. „Hei, Roger, ştii ce vrea domnul? O căciuliţă! Ha, ha, ha!” Din spate, un altul răspundea: „N-ai decât să-l întrebi dacă are nevoie de-o mână de ajutor ca să i-o tragă piţipoancei!” Tonul se schimba. Un chefliu înalt scotea de nu se ştie unde un cuţit şi mi-l punea la gât. „Ne duci frumos la gagica ta…” Intrau în compartimentul nostru, Tristana încerca în zadar să discute cu ei — prea târziu… I-am lăsat pe trei dintre ei să treacă şi, cum păreau amabili şi serioşi, l-am chemat pe unul mai mic şi i-am formulat cererea mea. S-a uitat la mine cu o privire goală şi mi-a spus, parcă cu regret:

„Non capisco…”

Grupul, stând pe loc, aştepta. Am sperat să nu trebuiască să mimez prezervativul. Am încercat toate cuvintele posibile: condom, preservatissimo… Privirea italianului s-a luminat în sfârşit şi a pronunţat cuvântul magic cu o voce de stentor: „Preservativo!” Şi-a întrebat amicii. Credeam că am scăpat de necaz, dar el a ridicat din umeri cu un aer neputincios şi mi-a dat de înţeles că nu aveau. În disperare de cauză, i-am mulţumit. Stăteam singur pe culoarul gol şi începeam să-mi pierd reperele. Cu două ore în urmă, eram un tată de familie responsabil, un cadru important într-una dintre societăţile agroalimentare de frunte ale lumii… Şi iată-mă transformat într-un cerşetor, pregătindu-se să facă pasul cel mare şi să intre în rândul celor care îşi înşeală nevasta. Porcăria asta de prezervativ,

porcăria asta de tren… Plecasem de ceva timp, Tristana trebuie că dormea. Mă pregăteam să mă întorc şi să-l trezesc pe marinar, în parte pentru că trebuia, în parte pentru a mă răzbuna pe cineva, când uşa unui compartiment s-a deschis şi am văzut o doamnă foarte elegantă, cam la cincizeci de ani, îmbrăcată într-un mantou de vizon. Îi simţeam parfumul îmbătător, de parcă aş fi stat în braţele ei.

„Tinere, asta cauţi cu disperare?” mi-a azvârlit ea cu o voce de fumător şi cu un accent italian foarte şic.

Ţinea cu vârful degetelor ei pline de inele un prezervativ. Eram ca o maimuţă căreia i se întinde o alună.

„Da, exact de asta am nevoie.”

Mi-a adresat un zâmbet cam forţat şi mi-a repetat de două ori că îmi dăruia cu mare bunăvoinţă prezervativul, însă avea un strop de regret în voce, de parcă trebuia să renunţe ea însăşi la el pentru mine. Mulţumindu-i, am înaintat şi, când să-l apuc, ca din întâmplare prezervativul a căzut pe jos. M-am aplecat să-l ridic şi am întrezărit picioarele doamnei pe sub mantoul întredeschis. Era goală. Ridicându-mă, m-am uitat iarăşi în ochii ei, apoi mi-am luat tălpăşiţa cât mai calm posibil. Am găsit-o pe Tristana citind liniştită, lungită în patul ei. A ridicat privirea cu indiferenţă, de parcă mă dusesem să fumez o ţigară, şi m-a întrebat de ce durase atât de mult. Am profitat de întrebare ca să-mi recapăt şefia, povestindu-i aventurile mele într-o versiune ameliorată; domnul cu pălărie a devenit un poliţist care încerca să demaşte o gaşcă de hoţi, soldaţii italieni, un întreg regiment în poziţie de drepţi şi golindu-şi buzunarele în faţa mea, iar femeia cu prezervativ, o tigroaică ce a încercat să mă ademenească în grota ei ca să mă devoreze cu sălbăticie. Povestind toate acestea, o pipăiam pe Tristana, de parcă mi-ar fi fost teamă să nu o fi pierdut. Privind în urmă, nu pot nega faptul că am acţionat de la un capăt la altul de bunăvoie şi nesilit de nimeni. Am ajuns chiar să mă întreb dacă nu cumva eu am înfierbântat-o primul la Marbella, dacă tot ce se întâmpla nu fusese cumva premeditat încă de la început de inconştientul meu. Stăteam în picioare, mă simţeam ca un prost, nu ştiam dacă să urc să mă culc ori să sar pe Tristana. Ea a fost cea care a stins lumina, a aprins veioza albastră şi a venit apoi la mine în pat. Am început să tremur. Uitasem că nu sunt o partidă serioasă şi că am un sex mic. Am blestemat cei trei centimetri care îmi lipsesc. După ce fusese atât

de plină de iniţiativă, Tristana devenise aproape timidă. Îi ghiceam silueta foarte aproape de mine, fără să reuşesc să-i întâlnesc privirea. Mă întrebam la ce se gândeşte. Am rămas o clipă aşa, faţă în faţă, în noapte. Apoi, a început să mă descheie la cămaşă. Şi-a trecut mâinile calde şi uscate peste torsul meu spân, în timp ce eu îmi sugeam abdomenul ca să par mai puţin gras. În momentul acela, aş fi dat oricât ca să-l am plat şi musculos. Nu ştiam ce să fac cu mâinile care mă încurcau. Tristana mi-a sărutat pieptul şi chiar mi-a supt un sfârc. Am rezistat cu stoicism, deşi mă gâdila şi era cât pe ce să izbucnesc în râs… Când mi-a atacat cureaua, am început şi eu să-i deschei bluza. Cât ai clipi, Tristana şi-a dat jos hainele, în vreme ce eu îmi scoteam metodic pantofii, şosetele şi îmi aranjam meticulos pantalonii. Întârziam momentul confruntării. Sexul aproape că mă durea. L-am înghesuit sub elasticul chiloţilor şi i-am simţit căldura reconfortantă pe pielea pântecelui. Era o prezenţă amicală. Adevărul e că aveam trac. În fine, m-am întors spre ea: stătea dinaintea mea, în chiloţi. Ochii mei obişnuiţi cu întunericul i-au cântărit sânii grei. Tristana mă privea. Am luat-o în braţe şi am fost mirat de trupul ei uşor; credeam că voi simţi atingerea sânilor ei, dar nu. Poate că erau prea delicaţi ori prea supli sau poate că aveau aceeaşi temperatură cu a mea. Am început s-o mângâi pe păr, fără să am chef s-o fac. Era un gest prea tandru, prea intim pentru doi oameni care nu vor decât să şi-o tragă într-un tren. Tristana îşi lăsase capul pe pieptul meu, iar mâinile ei îmi zgâriau uşurel fundul prin pânza chiloţilor. Goală, Tristana parcă nu mai avea nici un parfum. I-am pipăit de sus până jos spatele, apoi mi-am strecurat mâna în chiloţii ei şi i-am mângâiat fesele. Tot delicate. Şi mici. Prea mici după gustul meu, dar extraordinar de delicate. Am urcat de-a lungul şoldurilor ei, căutându-i sânii. I-am descoperit foarte jos, striviţi de trupul meu. I-am îndepărtat cu blândeţe ca să-i mângâi mai bine şi mi s-a părut că Tristana a suspinat uşor. Atunci, am întors-o cu spatele, am lipit-o de mine şi i-am luat sânii în palme. Creştetul capului ei îmi ajungea chiar sub bărbie. Şi-a înfipt mâinile în fesele mele. Mi le-am încordat, ca să le dau o consistenţă virilă. Respira cu putere, în timp ce eu îi frământam trupul. Am ciupit-o uşor de sfârcuri şi iarăşi a suspinat. Atunci, i le-am ciupit mai tare, iar ea a gemut. Aşadar, îi plăcea violenţa. Mă simţeam foarte caraghios. Am rămas un moment aşa. Uneori, câte-o zdruncinătură ne dezechilibra. Dar nu i-am lăsat din mâini sânii şi nici ea fesele mele. Cu trupul acela mic lipit de-al meu, nu mă mai recunoşteam. Devenisem altcineva, făcând gesturile acelea inedite. Bizară impresie. Eram în acelaşi

timp foarte excitat, observându-mă în timp ce acţionam. Eram eu, fără să fiu eu… Nu eram lămurit, iar din cauză că mă tot gândeam, situaţia nu progresa. M-am hotărât să dau drumul unui sân şi să mă plimb spre zone mai tainice. Am întârziat asupra pântecelui ei uimitor de tare şi de plat, ca al unei sportive; mi-a amintit de pântecele soţiei mele, care face exerciţii de abdomen. Pântecele este, în general, static, nu spune nimic, aidoma feselor. Ezitam să-mi strecor mâna în chiloţii ei, când mi-am dat seama că, de ceva vreme, Tristana îmi mângâia sexul cu o uşoară mişcare de bazin. Din fericire, era prea scundă pentru ca rotunjimile feselor ei să-mi atingă glandul. Eram suficient de excitat. Am scos politicos un suspin sau două, inaugurând astfel, pentru prima oară în viaţa mea, simularea. Ea mi-a răspuns imediat, luându-mi grabnic sexul în mână. La semnalul acesta, situaţia s-a precipitat. Îmi aduc aminte că mi-am spus: totuşi, viaţa este uimitoare şi frumoasă; nu-mi venea să cred că trăiesc aventura asta. Tristana mi-a luat o mână şi mi-a înfipt-o autoritar în chiloţi. Mi-am dat seama că ador aceste iniţiative brutale la o tânără. Am ezitat să schimb mâna, pentru că sunt mai priceput cu dreapta şi ştiu cât de delicat şi de subtil trebuie să fii în genul acesta de mângâieri. Cât despre mâna mea stângă, să cotrobăiesc prin părul acela aspru reprezenta o nouă descoperire; era ca şi cum aş fi atins sexul unei femei pentru prima oară. Lucrul acesta m-a excitat atât de tare, încât am încetat să mai gândesc. I-am mângâiat părul pubian cu blândeţe, în timp ce ea aştepta, atentă şi tăcută. Cu cealaltă mână, i-am ridicat coapsa dreaptă, iar ea şi-a pus docilă piciorul pe marginea patului. Aşa că am pipăit ceea ce degetelor mele li se părea a fi nişte pernuţe de carne călduţă, până ce am dat peste crăpătura ei umedă. Mi s-a uscat gâtul. Am mângâiat-o cât am putut de bine şi, în cele din urmă, Tristana a început să suspine uşor şi şi-a relaxat bazinul. În semn de abandon, şi-a lăsat braţele să-i cadă de-a lungul trupului, înainte de a mi le încolăci în jurul gâtului. Totul începea bine, însă mă simţeam neîndemânatic în privinţa mâinii mele stângi, care nu prea mai ştia cum să varieze plăcerile, iar mângâierile începeau să devină laborioase. E ca atunci când nevastă-mea îmi cere să dansăm rock. Cunosc trei paşi nefericiţi pe care îi repet la nesfârşit cu sentimentul că sunt un tip jalnic. Îl caut cu disperare pe al patrulea, care nu se iveşte niciodată.

Atunci, Tristana mi-a scos mâna din chiloţi, mi-a coborât-o de-a lungul coapselor, în timp ce eu profitam de moment ca să-mi pun prezervativul. S-

a întors spre mine şi, fără un cuvânt, s-a prins cu supleţea unei trapeziste de benzile care susţin paturile, ca să se ridice la înălţimea mea. Şi-a arătat sexul ademenitor dinaintea sexului meu încordat şi-nfofolit, apoi, printr-o mişcare gurmandă şi hotărâtă, s-a înfipt în el scoţând un mic strigăt de surpriză. M-am lăsat înghiţit, mulţumindu-mă să-i iau coapsele în mâini. Era delicios să te laşi în felul acesta aproape violat. La început, m-am concentrat asupra nemaipomenitei călduri a sexului ei ce-l învăluia pe-al meu. Dar am înţeles repede că voi termina prea degrabă, aşa că am început să mă gândesc la tot felul de chestii capabile să-mi deturneze atenţia. O să râdeţi, dar singura imagine care a reuşit să mă distragă un pic a fost aceea a lui Tom Fort în biroul lui. Tristana se unduia avidă, imprevizibilă, şi îmi era teamă că amploarea mişcărilor ei este incompatibilă cu lungimea sexului meu. Gândul de-a ieşi din ea pe nepusă masă era prea umilitor; mi-am dat osteneala să urmez cât puteam eu de bine mişcările şoldurilor ei. S-a oprit şi am crezut că am făcut o gafă. Atunci, a făcut un lucru de o impudoare surprinzătoare. Cu un gest obosit, şi-a eliberat una dintre mâini şi a început să se mângâie cu nervozitate. Îi simţeam vârful degetelor atingând baza sexului meu înfipt în ea. Era o atingere seacă şi sacadată, o uşoară zgârietură de unghii grăbite. Eram înmărmurit văzând o femeie cum se masturbează peste mine, fără reţinere… Nu cred c-am văzut-o vreodată pe nevastă-mea făcând aşa ceva… Vă daţi seama cât de mic-burghez sunt! Tristana a început să geamă, să geamă din ce în ce mai tare, era excitant, şi-n cele din urmă a scos un mic strigăt. Fără să aştepte, agăţându-se iarăşi de benzile de susţinere, s-a ridicat ca să se înfigă din nou cu toată greutatea în mine. Striga şi a luat-o de la capăt cu mişcarea aceea sălbatică, din ce în ce mai violentă. Se ridica încet şi se lăsa să cadă cu toată greutatea. Pentru o clipă, mi-am imaginat sexul desprinzându-mi-se asemenea unei stalactite şi căzând la pământ sub loviturile îndârjite ale Tristanei. Urla ca o sălbatică; în vacarmul acela ameţitor, încercam să ascult zgomotul slab al plăcerii mele. Într-o clipă, totul s-a întunecat şi am ştiut că ejaculasem.

Ca desert, Tristana s-a ridicat pentru a-i permite sexului meu folosit să iasă afară, apoi s-a căţărat şi mai sus şi mi l-a pus pe-al ei chiar dinaintea ochilor. Şi mi-a mângâiat faţa cu umezeala lui. Cu nişte resurse ale bazinului enorme, pentru că era o mângâiere meticuloasă, blândă şi controlată în mişcări, de parcă şi-ar fi ţinut sexul în mână şi m-ar fi mângâiat cu el. Era cald şi parfumat. Am vrut să îl sărut de mai multe ori,

dar în momentul acela se îndepărta de mine, ca să revină apoi imediat. Şi ştiţi ce m-a dat pe spate? Faptul că mirosea exact ca al neveste-mii. A trecut atât de mult timp de când n-am mai făcut dragoste cu altă femeie, încât am uitat geografia sexului. Acest miros, care ar fi trebuit să fie nou, era mirosul soţiei mele, de-acasă. Soţia mea, pe care tocmai o înşelasem.

Mă gândeam la toate acestea, lungit pe pat, în trenul acela de noapte. Tristana dormea, eu eram încă uluit. Lumea nu se prăbuşise, acele câteva minute de faptă interzisă nu schimbaseră nimic… Trebuie că am adormit, în minte cu gândurile acestea. Ultima mea amintire este aceea că am simţit între picioare plăcuta oboseală a sexului meu îndurerat. Când am deschis iarăşi ochii, cel dintâi lucru pe care l-am văzut a fost Tristana, în chiloţei şi într-un tricou, terminându-şi de făcut toaleta. Cu gesturi rapide, îşi aplica pe faţă o cremă. Încă pătruns de voluptate, m-am gândit o secundă să întind braţele şi s-o înhaţ pe Tristana ca s-o gust iarăşi. Numai imaginându-mi aşa ceva şi sexul meu şi-a ridicat capul asemenea unui câine de vânătoare la pândă. Dar nu am îndrăznit. Am privit-o cum se pregăteşte. Nu ştia că este privită. Am exultat spionând intimitatea acestei femei tinere, aerul ei serios, gesturile sale eficiente. Când s-a parfumat, am ştiut că aventura s-a sfârşit. Redevenise o străină. Aşa că m-am prefăcut că dorm, ca să nu fiu nevoit să-i vorbesc. Nu mă simţeam bine, mă simţeam singur. În cele din urmă, Tristana a ieşit din compartiment, iar eu m-am îmbrăcat cu repeziciune. Întoarcerea a fost tristă. În orice caz, pentru mine. Nu mai aveam chef s-o văd, să-i vorbesc. Îmi doream doar să mocnesc singur în tristeţea mea. Din fericire, am ajuns foarte repede şi am luat amândoi taxiuri diferite. Am trecut pe acasă, ca să mă schimb înainte de a mă întoarce la Beafrance; noroc că soţia mea plecase deja la serviciu, aşa că n-am fost nevoit să-i înfrunt nici privirea, nici adulmecatul instinctiv, în stare să prindă urma unei alte femei la bărbatul ei. (Tăcere.) Ce aiurea e povestea asta, nu credeţi?

„Şi cum vă simţiţi acum în raport cu evenimentul acesta?”

Prost. (Tăcere.) Vedeţi dvs., e pentru prima dată când, aici la dvs., îmi dau lacrimile. Credeam că o să plâng în fiecare săptămână, pre-cum pacienţii de prin filme…

„Şi?”

Şi nimic. Sunt afectat de adulterul acesta, asta-i tot. Cred că întotdeauna am avut iluzia că pot rămâne pur. Când mă uit la fotografiile din copilărie, îmi văd privirea curată, plină de entuziasm şi de nepăsare; îmi aminteşte de proiectele nobile la care visam. Eram optimist, dând pe dinafară de încredere în viitor… Şi-am crezut că am devenit ceea ce voia copilul acela. Sau, în orice caz, un tip bine. Da, un tip bine, un viitor Lino Ventura, solid, calm, o stâncă de care necazurile vieţii se pot sparge, însă am devenit un tip banal, care îşi înşeală nevasta. Să vorbim despre soţia mea. Purtam o încredere oarbă iubirii noastre, era o referinţă a trăiniciei, capabilă să reziste la orice. Ei bine, nu. Încă o iluzie care îşi ia zborul. Nu sunt tipul acela elegant, sunt un taur care se suie pe-o vacă.

„V-aţi întrebat de ce aţi făcut-o?”

Fiindcă aveam chef, fiindcă sunt slab, fiindcă în viaţa mea pula dă ordine. La serviciu, vanitatea; la masă, stomacul…

„Şi acasă, cine comandă?”

Mai puţin eu, mai mult nevasta.

„Serios? ”

Înţeleg unde vreţi s-ajungeţi. Nu, nu mi-am înşelat soţia ca să scap de sub jugul ei… Nu cred deloc în treaba asta…

„Vă idealizaţi mult soţia. Şi copilăria, de asemenea.”

Credeţi?

„Mult. Bine, vom continua săptămâna viitoare.”

Şedinţa a noua

Adesea visez următoarele: reprezentantul unui soi de autoritate superioară întrerupe cursul vieţii noastre la Beafrance ca să ne controleze calităţile. Este un tip îmbrăcat în alb, un blond foarte politicos, un fel de arian paşnic ce vine pe neaşteptate în birou şi ne pune la perete. „Vă vom verifica nivelul creativităţii”, spune. Şi extrage din minţile noastre un soi de văl roşu, care se desfăşoară asemenea unei aripi. Noi ne mirăm, nu ştiam c-aveam în noi toată această materie organică, împăturită cu grijă în craniu, ca pânza unei paraşute. Ni se compară vălurile creativităţii. Evident, eu îl am

pe cel mai mare. Tom Fort are unul mic de tot, cărnos, dezgustător. Ai zice că e o creastă de cocoş. Irza are un văl de mărime medie şi sunt trist pentru el. Însă toată lumea este uluită de-al meu. Altă dată, blondinul îşi face apariţia în plină şedinţă. „Nu vă sinchisiţi de mine, verific nivelurile de inteligenţă. Continuaţi ca şi cum n-aş fi aici…” Aplică un electrod pe capul unui şef de produse şi vedem acul unui potenţiometru cum urcă, urcă, apoi se opreşte. Devot încearcă autoritar să ne facă din nou atenţi la subiectul şedinţei, dar noi suntem cu toţii fascinaţi şi neliniştiţi. Din fericire, acul meu urcă foarte mult, aproape de capătul contorului. Ceilalţi se arată încă o dată resemnaţi în faţa superiorităţii mele. Când îi vine rândul lui Devot, se lasă o linişte adâncă. El intră în joc cu aerul unui copil care parcă spune: „Nici măcar nu mi-e frică!” Acul urcă de asemenea foarte mult, poate mai mult decât la mine. Toată lumea se simte uşurată pentru el, iar şedinţa continuă. Şi aşa mai departe: blondul vine din când în când să ne verifice puterea de muncă, motivaţia, onestitatea, ce-am adus noi societăţii… E ciudat, nu? În orice caz, am remarcat că nu vine niciodată să verifice calităţile pe care eu nu le am, cum ar fi capacitatea de-a gândi logic, cultura generală, tenacitatea…

„Ştiţi, băieţii îşi compară adesea mărimea sexului lor.”

La asta vă duce cu gândul ceea ce v-am spus?

„Da. Băieţii vor să ştie care o are mai mare.”

Înseamnă că sunt încă un băieţel…

„Aveţi nevoie de recunoaştere.”

Este adevărat. (Tăcere.) Sunt un băieţel şi sunt pe cale de a-mi dovedi mie însumi că o am cea mai mare… E o perioadă nostimă, credeţi-mă. De parcă viaţa mea, după şase ani de stabilitate absolută, a luat-o într-o direcţie imprevizibilă. Săptămâna trecută, eram complet dat peste cap pentru că mi-am înşelat soţia; astăzi, aproape c-am depăşit aceste scrupule… Mă gândeam să-i rămân fidel toată viaţa, aşa cum au făcut părinţii mei… Ei bine, nu. Am ajuns să mă îndoiesc de fidelitatea lor! Şi tata a avut aventuri…

„Sau mama dvs.”

Sau mama. Vă place mult maică-mea. Ca să vă spun drept, nu cred sub nici o formă că şi-au fost infideli. Eu cred că părinţii mei sunt atât de pătrunşi de principiile lor, încât sunt incapabili de aşa ceva. Nu, ceea ce mă preocupă pe mine în ceea ce-i priveşte este frecvenţa raporturilor lor sexuale. Presupun că sunt aidoma tuturor copiilor, fiindcă mi-i închipui făcând dragoste foarte rar. Tata trebuie că suferă de o frustrare acută, pe tăcute, în patul lui, neîndrăznind s-o întrebe pe mama dacă în seara respectivă n-ar putea să aibă în vedere o „mică sărbătoare”…

„Ca şi dvs., într-un fel, care nu-i vorbiţi soţiei despre dorinţele dvs.”

Aveţi dreptate, îmi proiectez propriile frustrări asupra tatălui meu… Dar să ne-ntoarcem la oile noastre. Credeam că voi putea fi bărbatul unei singure femei, un fel de supraom, în vremurile acestea de excesivă toleranţă. Ei bine, nu, sunt un tip înspăimântător de normal, cu limitele lui.

„Aşadar, o oaie, cum tocmai v-aţi definit…”

Scurtaţi drumul… La urma urmei, de ce nu? E adevărat, sunt o oaie oarecare din marea turmă, procedez ca toţi ceilalţi, îmi înşel nevasta… Şi sexual mă consider o oaie. Că o fac cu nevastă-mea, care mă intimidează, ori cu Tristana, care m-a dominat, nu sunt ceea ce s-ar putea numi un leu… Orice-ar fi, am fost dezamăgit, ba chiar foarte dezamăgit să descopăr că sunt mai puţin excepţional decât era prevăzut… După episodul din tren, mi-a fost ciudă cu destulă laşitate pe Tristana: ea a fost cea care m-a ispitit, care s-a folosit de mine şi care mi-a întunecat orizontul limpede al existenţei… Apoi, mi-am jurat să nu mai fac aşa ceva; ceea ce mi-ar permite să clasez evenimentul printre excepţii — mica nebunie pierdută într-un ocean de raţiune. Am hotărât, prin urmare, să mă văd cu Tristana cât mai puţin cu putinţă. Am trăit o uşoară revenire a pasiunii pentru soţia mea, un soi de ardere plămădită din culpabilitate şi dorinţă. Am făcut dragoste în baie. Trecuse ceva vreme de când nu mai inovasem… Recreaţia n-a ţinut mult: încep s-o găsesc pe nevastă-mea cam fadă. Din punct de vedere fizic, vreau să spun. O văd cu un ochi nou şi observ că, la treizeci şi doi de ani, a îmbătrânit. Chipul i s-a schimbat într-un fel imperceptibil. Pentru prima dată, se întrevede felul în care va arăta la cincizeci de ani. Ştiu că este crud şi nedrept…

„Şi dvs. veţi avea cincizeci de ani. Nu e nimic crud şi nedrept.”

Nu înţelegeţi ce vreau să spun…

„N-aţi renunţat la relaţia cu Tristana?”

(Tăcere.) Oarecum.

„Oarecum?”

Păi… A venit din nou la mine, fără să mă prevină…

„Adică?”

Acum trei zile, în mod inexplicabil, m-am simţit extrem de prost dispus: proiectul bomboana avansează repede şi petrecusem un week-end simpatic cu soţia şi cu fiul meu. Însă eram abătut şi n-aveam chef de nimic. Devot era plecat într-o călătorie, iar Barrin a profitat de acest prilej şi s-a năpustit asupra noastră organizând o neprevăzută şedinţă de dezvoltare. O şedinţă dezastruoasă. Când e în toane rele, Barrin devine înspăimântător. Trebuie că se plictisea ori că nevasta îi e în perioada aceea delicată a lunii, nu ştiu, dar în orice caz hotărâse să-şi arunce proasta dispoziţie de vicepreşedinte asupra noastră, a celorlalţi, care muncim din greu în buncăre. Barrin a venit la mine şi mi-a dat „vestea cea bună”: ne făcea onoarea de a ne consacra o întreagă după-amiază ca să vorbim despre ce vrem noi. I-am răspuns că e-n regulă, că n-avem nimic cu adevărat interesant să-i spunem ori să-i arătăm.

„Pentru proiectul bomboana este prea devreme, iar în ceea ce priveşte celelalte mărci, în momentul de faţă nu avem nimic special să vă spunem.”

Barrin a zâmbit şi mi-a spus:

„Vei vedea, dragul meu, mereu se poate spune ceva despre mărcile tale.”

Ar fi trebuit să găsesc o scuză, dar, ca un naiv, m-am dus, împreună cu şefii mei de produse şi cu tânăra responsabilă de prospectări. Ne-am aşezat în faţa lui, la celălalt capăt al mesei, şi măcelul a început. Irza a început prosteşte prin a explica eşecul ultimei noastre promoţii, „Caramelito”. Întotdeauna la începutul unei şedinţe, trebuie să exploatezi un succes, treaba aceasta îi linişteşte pe şefi, îi destinde şi apoi totul merge mai bine. Barrin s-a enervat şi m-a întrebat de ce dădusem drumul unei promoţii atât de

evident dezastruoase. „Bătrâne, rolul tău ca responsabil este acela de a-ţi supraveghea şefii de produse care nu se pricep deloc la treaba asta şi de a-i sancţiona atunci când comit astfel de porcării!”

M-am simţit umilit în faţa oamenilor mei, de parcă m-ar fi lovit peste faţă cu o cravaşă. Îmi venea să-i răspund că am avut încredere în această promoţie, că nu era rodul unei neglijenţe, că şi Devot garantase pentru ea. Dar am încuviinţat cu modestie, ca un frate mai mare care şi-a lăsat surioara să se joace cu fardurile maică-sii. Barrin abordase mutra lui de zile mari, o mină severă, de parcă s-ar fi abţinut să mai zică şi altele. Ştiţi dvs., moaca aceea care spune: „Aş putea să te înfund, dar prefer să mă opresc aici”. M-am întrebat dacă băuse. Ori îl certase Forlani de dimineaţă? E adevărat că cifra de afaceri n-a fost bună luna aceasta. Apoi ne-a zis:

„Consider că e vremea să scanaţi «Caramelito», ca să nu se mai întâmple genul acesta de regretabilă eroare”. Pentru el, „a scana” vrea să spună că ne va pune o mie şi una de întrebări cu privire la marca aceasta, iar pentru noi înseamnă să strângem din buci rugându-ne să putem răspunde la ele.

Ar fi un bun joc de televiziune: „Cariera în direct: primul joc în care candidaţii îşi joacă slujbele sub ochii dvs.!” Tristana şi Rasmussen, pe care „Caramelito” nu-i privea, au ieşit, iar masacrul a început. Barrin i s-a adresat lui Beatrice Grange, responsabila cu prospectările, o tânără discretă şi foarte inteligentă, pe care el se preface mereu că n-o recunoaşte.

„Spuneţi-mi, doamnă, care sunt ultimele studii de care dispunem, referitor la «Caramelito»?”

Beatrice a răspuns limpede că făcuse recent un bilanţ de marcă aprofundat.

„Puteţi vorbi mai tare, vă rog? Nu vă aud.”

Ar fi putut să se oprească aici, dar a adăugat, cu un uşor zâmbet îngrijorător:

„Doar n-o să vă mănânc…”

Atunci, ea a repetat, articulând dinadins, de parcă i se adresa unui moş greu de urechi. Brusc, Barrin a devenit infect, dar păstrând un surâs iezuit şi

un ton dulceag. Exact atitudinea nazistului, care are capacitatea de a fi crud, purtându-se la suprafaţă în mod plăcut. A început prin a spune că bilanţurile de marcă sunt bani aruncaţi în vânt.

„Studiile astea sunt bune pentru debutanţi. Oricine ştie că bilanţul de marcă nu este operaţional. Nu v-au învăţat asta la şcoală, doamnă?”

Recunosc că a avut îndrăzneala de a răspunde că ea nu are niciodată iniţiativa de a comanda un studiu fără o decizie a superiorilor ei şi că precis studiul acesta fusese cerut într-o şedinţă ca aceasta. A se subînţelege:

„Dobitocule, tu l-ai comandat”. Barrin a afişat un zâmbet larg şi prietenesc.

„Ştiţi, lucrurile care se spun prin şedinţe nu trebuie urmate orbeşte. Distanţaţi-vă un pic, nu vă supuneţi fără să gândiţi… Bun, ce ne spune acest faimos bilanţ de marcă?”

Beatrice i-a făcut din memorie un rezumat interesant şi complet. Barrin părea impresionat, aproba, asculta cu foarte mare atenţie, uneori lua note. Beatrice a vorbit cel puţin douăzeci de minute bune. Când a terminat, s-a lăsat tăcerea şi ne întrebam ce va face Barrin ca să se scuze fără să-i cadă coada… A făcut-o într-un mod foarte simplu. A reflectat câteva secunde în tăcerea cea mai deplină, apoi a zis, cu vocea lui şarmantă:

„Vedeţi dvs., doamnă, un bilanţ de marcă este în mod evident o risipă de bani şi de timp. Reţineţi lucrul acesta pentru viitor. În general, studiile sunt făcute pentru a ne linişti, iar noi nu de asta avem nevoie ca să progresăm, nu-i aşa? Acum, mi-ar plăcea să ne uităm prin contul de exploatare «Caramelito»…”

Este vorba despre o foaie care conţine o coloană de cifre care nu-i deloc greu de înţeles. Sus aveţi cantitatea de „Caramelito” vândută în timpul anului, înmulţită cu preţul de vânzare. Dedesubt, se deduc din această cifră de afaceri comisioanele aprobate distribuitorilor, preţul de cost industrial pentru fabricarea produsului, cheltuielile de publicitate, de promovare şi, în sfârşit, cheltuielile generale ale întreprinderii. În josul acestei mari scăderi, descoperiţi rezultatul, adică beneficiul adus de marcă, anual, societăţii Beafrance. Contul de exploatare al lui „Caramelito” e mai degrabă plăcut la vedere, pentru că este una dintre mărcile care aduce foarte

mulţi bani, ceea ce face întotdeauna plăcere… Barrin a evaluat dintr-o privire tabelul proiectat pe-un perete.

„Spune-mi, Irza, de ce preţul tău de cost a crescut cu opt la sută anul acesta?”

Irza a răspuns că două fenomene au determinat această creştere: preţul ambalajului din PVC, care a explodat, şi faptul că anumite linii de producţie au trecut pe flux laminar; este vorba despre un puternic curent de aer steril care trece peste linia de deserturi şi care împiedică aerul ambiant, poluat şi plin de bacterii, să intre în contact cu cremele caramel aflate în curs de fabricare. I-am fost recunoscător lui Irza pentru că a ştiut să răspundă. Barrin a aprobat.

„Ai studiat cursul PVC-ului în lume, Irza, înainte să fii de acord ca uzina să-ţi ceară să plăteşti ambalajul mai scump?”

Irza a recunoscut că nu şi că e treaba uzinei să caute PVC-ul cel mai ieftin; după părerea lui, trebuia să aibă încredere în ei.

„Ei bine, greşeşti, bătrâne. Şeful de produse are datoria să controleze, în orice moment, toate componentele produsului său. Ştiţi bine că cei care se ocupă cu achiziţiile în uzină sunt nişte mari puturoşi, au obiceiurile lor. Le explică furnizorii că ambalajul e mai scump? Nu-i nimic, îi vom explica şi noi lui Irza, iar el va fi înţelegător.”

După care s-a întors către mine.

„Ai putea avea extrema amabilitate să te duci şi să-l chemi acum pe cel care achiziţionează ambalajele în uzină, ca să verificăm povestea aceasta cu PVC-ul? Şi profită de treaba asta ca să parcurgeţi împreună diverşii furnizori posibili. Nu te grăbi, important este să obţinem scăderea acestui preţ. Contez pe tine. Între timp, noi vom străbate din nou etapele acestei faimoase promoţii care ne face atâtea necazuri…”

I-am aruncat lui Irza o privire nefericită, dar el nu se mai uita la mine. Avea aerul unui condamnat care se pregăteşte să urce pe eşafod. M-am trezit în hol, trist, având chef să ucid pe cineva. Până să ajung la mine în birou, îi tăiasem deja coaiele lui Barrin cu o unghieră. Ura îmi răsuna atât

de tare în minte, încât, preţ de o clipă, m-am crezut cu adevărat capabil de crimă. Ceea ce aproape că m-a îngrijorat…

„Pentru asta sunt făcute fantasmele. Tocmai ca să nu ni le potolim. Adevăraţii ucigaşi, violatorii, criminalii în serie nu au, în general, imaginaţie. De aceea trec ei la fapte.”

Mă liniştiţi… L-am chemat pe cel care se ocupă de achiziţii în uzină. Din fericire, l-am găsit; s-a dus să caute listele cu furnizori şi cursul PVC-ului în lume. A început să mi le detalieze, rând cu rând. În momentul acela, a intrat Tristana, aproape în vârful picioarelor, î-trebându-mă cum merge treaba cu Barrin.

„Prost. Ba chiar mai rău decât prost”, i-am şoptit.

Voia să aibă o discuţie.

„Ştii, voiam să-ţi spun ceva important… Nu am avut prilejul să mai vorbim, dar… Mi-a plăcut la nebunie mica noastră aventură din tren… Ne putem opri, evident, aici şi putem uita totul, doar dacă…”

Aveam un nod în gât, dar am simţit în capul pieptului o mare excitaţie. Am făcut un semn de neputinţă spre Tristana, pentru a-i da de înţeles că mai aveam mult de vorbit la telefon. Ea a închis uşa cu cheia, s-a întors spre mine şi, cu un aer provocator, şi-a scos pantofii. O priveam, amuzat, ascultând distrat explicaţiile laborioase de la celălalt capăt al firului ale lui Van der Brieck. Tristana a ocolit biroul, brusc mai scundă fără tocuri, şi dintr-o zvâcnire de şolduri s-a suit pe el, aşezându-se cu fundul pe dosarele mele şi odihnindu-şi picioarele goale pe braţele fotoliului în care stăteam. Mi-a mângâiat chipul cu tandreţe. Trebuie că zâmbeam prosteşte, asemenea tipilor cărora colegii din echipa de rugby le oferă de ziua lor o stripteuză. Tristana mă privea obraznic, ca şi cum ar fi vrut să mă sfideze. Şi-a ridicat fusta până la mijlocul coapselor, apoi a început din nou să mă mângâie pe faţă. Aveam acum sub priviri, ca prin farmec şi la îndemână, două magnifice picioare care se întâlneau departe, în umbră, sub chiloţeii albi. I-am cerut lui Van der Brieck să-mi refacă istoricul complet al cursului PVC, ca să nu mai trebuiască să-i răspund. Am adăugat:

„Iertaţi-mă, ştiu că este complicat, dar nu sunt un expert.”

Ea mi-a luat mâna şi mi-a pus-o pe coapsa ei stângă. I-am mângâiat pielea, întrebându-mă cum avea să se termine toate acestea. Aveam sentimentul că fac ceva pentru prima dată în viaţa mea. Este a doua oară când îi datorez Tristanei această impresie, în doar câteva zile… Nu mă gândisem niciodată la importanţa noutăţii în experienţă, ceea ce este culmea pentru cineva plătit să descopere produse noi. De când m-am căsătorit sau, mai bine zis, de când s-a născut fiul meu, n-am mai cunoscut sentimentul acesta excitant de gol în stomac, care caracterizează exaltarea acelei prime dăţi. Prima ţigară, primul sărut la un chef, primul sân mângâiat, prima fată cu care te-ai băgat în pat, prima zi a primei slujbe, prima oară când te urci pe un cal, când mergi pe bicicletă sau pe patinele cu rotile, când sari în apă de la cinci metri… Nimic nu-ţi taie respiraţia atât de tare ca un lucru care se întâmplă prima dată. O să pot începe o nouă listă…

„Dar cu Tristana era a doua oară…”

Era prima dată când făceam ceva la birou. Auzisem mereu că prin birouri se petrec nişte aventuri sexuale nemaipomenite, dar nu credeam. Se spune că secretara contabilului „face ore suplimentare” cu domnul Franceschini, şeful departamentului informatică, dar când îl vezi, cu burtoiul lui uriaş şi cu aerul acela obosit, ţi-l închipui cu greu dând-o gata pe plăpânda secretară care nici măcar nu îndrăzneşte să-ţi ceară cifrele de sfârşit de lună… Şi iată-mă stând la propriul meu birou, cu nişte picioare desfăcute sub ochi! Tristana şi-a dat la o parte cu delicateţe chiloţii, iar fascinaţia mea pentru sexul femeii a pus stăpânire pe mine: l-am devorat flămând cu privirea. Eu mă uit întotdeauna la fundul unei femei ca să înţeleg cum îi este plasat sexul. De pildă, al Tristanei este puţin oblic. Pe mulţi dintre prietenii mei nu-i interesează sexul femeii. Pentru ei, este un loc de unde îţi procuri ceva plăcere, asta-i tot… În ceea ce mă priveşte, de îndată ce văd unul, totul se şterge, dispare, nimic nu mai are importanţă. Privesc rana aceea tumefiată, urâţenia aceea obscenă, amestecul de umed şi uscat de sub lăstăriş şi mă întreb de unde îmi vine această atracţie absolută. E ca şi cum creierul meu ar fi fost marcat la modul supranatural de această imagine: îndată ce-o zăresc, mă opresc, sunt blocat, sunt la cheremul acestei sărmane chestii moi. Degeaba îmi spun că un sex e ceva banal, că toate femeile au unul, degeaba îmi spun că i se zice „păsărică”, „fofoloancă” sau „găoace”, că, dacă te gândeşti puţin, e ridicol şi extrem de urât în raport cu

frumuseţea femeii. Dar n-am ce face. Încremenesc, fără voce, fără opinie, lipsit de voinţă.

Tristana mi-a luat degetul arătător şi mi l-a purtat până în sexul ei înainte de a-şi strânge coapsele suspinând. Îi trântisem lui Van der Brieck telefonul în nas fără măcar să-mi dau seama. Sexul meu îndurerat îmi striga să acţionez, însă eram pironit locului. Aşteptam subjugat, cu degetul prins între picioarele ei; nu-l mai simţeam. Apoi, Tristana şi-a desfăcut coapsele, şi-a tras la loc chiloţii cu un gest sec, iar eu mi-am retras mâna în grabă. M-a privit cu un zâmbet pocăit.

„Nu ştiu ce ai tu în tine, dar mă exciţi incredibil. N-am făcut niciodată cu nimeni ceea ce am făcut acum…”

I-am răspuns că nici eu, iar ea a zâmbit. S-a ridicat, s-a încălţat şi a ieşit fără să-mi arunce măcar o privire, de parcă tocmai terminasem o şedinţă de lucru. Mi-am mirosit degetul, nu mirosea a nimic. Eram uluit, mi se înmuiaseră picioarele. Şi uitasem complet de Barrin.

„Ce sentimente aveţi faţă de Tristana?”

Sunt atât de uimit şi derutat de ea, încât nu ştiu. În orice caz, nu sunt îndrăgostit. Sunt numai excitat. Este o aventură, o adevărată aventură, cu riscurile, partea de necunoscut, avânturile ei… (Tăcere.) De la episodul acesta încoace, nu mai pot organiza nici cea mai mică şedinţă cu privire la proiectul bomboana fără s-o am pe Tristana alături. Şi atunci mă gândesc la sexul ei, mă întreb ce chiloţi poartă, tâmplele încep să-mi zvâcnească şi sunt obligat să mă gândesc la altceva ca să nu mă dau de gol. Numai că ea nu fantasmează, ea acţionează. Are un spirit de iniţiativă nemaipomenit. Nimic n-o opreşte. Îşi trece mâna peste pantalonii mei când Rasmussen şi cu Irza sunt la doi paşi de noi, îşi îndepărtează picioarele punându-mi o întrebare de ordin tehnic sau mă priveşte cu insistenţă. La două sau trei zile după episodul din birou, mi-a trimis printr-un curier intern un plic pe care scrisese „personal”. I-am recunoscut imediat scrisul rotund, atent, puţin copilăresc, şi m-a trecut o transpiraţie rece pe spinare. Mi-am imaginat că-mi scrisese o scrisoare de dragoste de genul: „Iubitule, mă gândesc la tine zi şi noapte, viaţa mea a devenit un infern, trebuie să te am numai pentru mine, să petrecem o noapte întreagă împreună, să mergem mai departe, mai repede… Te iubesc…” Universul meu burghez s-a sfărâmat, mă gândeam la

soţia mea, la fiul meu, la părinţii mei, la tata în special şi la chipul lui sever… Mi s-a făcut frică. Mi-am dat seama că părerea lor este importantă pentru mine. Am găsit lucrul acesta jalnic, însă de necontestat. Era cât pe ce să o convoc pe Tristana şi să-i cer să înceteze totul; chiar m-am gândit să-i retrag proiectul bomboana, ca să nu mai fie nevoie s-o văd atât. Şi m-am dispreţuit pe mine însumi pentru laşitatea mea, pentru omul de nimic care sunt. Un dobitoc jegos, micul şef de serviciu fără coaie, care nu-şi poate asuma nimic. Apoi, m-am hotărât să deschid scrisoarea. Care conţinea o cheie semănând cu cheia de la biroul meu şi câteva cuvinte sibiline: „Când vrei, dar mai ales unde vrei…” Am înţeles că îşi procurase o cheie Beafrance universală, capabilă să deschidă orice birou… Întreaga teamă mi s-a evaporat şi teribila excitaţie mi-a revenit, pătrunzătoare, imprevizibilă, exigentă, uscându-mi gura… Am sunat acasă ca să anunţ că mă voi întoarce târziu. În aceeaşi seară, după ce holul s-a golit, am sunat-o pe Tristana şi ne-am întâlnit în faţa sălii de şedinţe, ca doi imbecili care se pregătesc să facă o tâmpenie. Trebuie că am simţul ridicolului extrem de dezvoltat, pentru că mi-a venit să râd şi să fac glume deplasate. Dar Tristana nu. Mi-a mângâiat sexul prin stofa pantalonilor, povestindu-mi cum furase cheia de la o femeie de serviciu, dimineaţa devreme. Eram împărţit între plăcere şi frică. Am dat-o la o parte şi am deschis sala de şedinţe în care, culmea, ne umilise Barrin cu câteva zile în urmă. Am intrat în tăcere. Tristana s-a lipit de spatele meu şi mi-a desfăcut cureaua. Din cauza greutăţii cheilor din buzunar, pantalonii mi-au căzut greoi pe picioare. Tristana mi-a dat chiloţii jos. Îi vedeam mâinile încolăcindu-mă şi mângâindu-mă. Încă nu mi se sculase, pentru că mintea îmi era prea ocupată cu gândul de a şti dacă oamenii care locuiesc în imobilul de alături, situat destul de de-parte, ne puteau vedea. Tristana mi-a luat sexul în mâna ei răcoroasă şi l-am simţit întărindu-se. „Aşteaptă-mă, mi-a zis, mă întorc imediat.” Am aşteptat răbdător, scrutând fiecare fereastră cu mare atenţie. Aveam senzaţia clară că desluşesc nenumărate perechi de binocluri aţintite asupra bietelor mele organe genitale. În această ambianţă încărcată de suspiciune, sexul mi se retrăsese până se transformase într-un soi de viermişor dolofan. Am încercat să-l trezesc, pentru ca Tristana să nu-l descopere în starea asta nu prea avantajoasă, când, în faţă, s-a aprins o lumină. Un spectator şocat s-a hotărât în sfârşit să cheme poliţia:

„E un pervers care se masturbează la fereastră!” Mi-am imaginat o căprărie de poliţişti venind să mă aresteze în faţa tuturor colaboratorilor mei… Când am auzit-o pe Tristana întorcându-se, am zâmbit de propriile-mi temeri. Nu m-am întors, ca să nu-i dau prilejul de a-mi vedea micul obiect, şi, brusc, am auzit în apropiere o voce de bărbat spunându-mi: „Domnule, ce faceţi aici? Dvs. aţi deschis sala de şedinţe?”

Mi-am tras în grabă pantalonii peste chiloţi, bâiguind că sala era deschisă şi că profitasem de prilej ca să reglez o problemă la curea. Apoi m-am întors şi m-am văzut faţă în faţă cu un omuleţ de treabă care purta haina verde a serviciilor de securitate de la Beafrance. Mi s-a părut că se uită la mine dezgustat şi, în momentul în care mă pregăteam să ies, luând un aer degajat, mi-a barat drumul, dând din cap. „Uşa asta era închisă, domnule. Eu am încuiat-o mai devreme …” Am făcut pe aiuritul care nu pricepe (ceea ce nu mi-a fost prea greu, date fiind împrejurările) şi m-am prefăcut că vreau să ies în hol, acea poartă spre libertate. Dar piticul îmi bloca trecerea. „Sunt sigur că am încuiat-o. Dacă n-am făcut-o, e foarte grav.” Atunci, am spus că poate era închisă, dar cineva o deschisese. „A! Cine a deschis-o? Aşteptaţi pe cineva? Aveaţi o şedinţă anunţată?” I-am spus că nu aştept pe nimeni. „Bine. Voi fi obligat să fac un raport. Urmaţi-mă…” În timp ce încuia uşa de două ori, verificând rezistenţa broaştei, a fost cât pe ce să spăl putina, ca un iepure, şi s-o iau la goană pe scara de serviciu. Dar mi-am imaginat o haită de haine verzi urmărindu-mă şi am renunţat. Iar faptul că paznicul meu era foarte scund îl făcea înspăimântător. M-a dus la un birou de la nivelul doi al subsolului, unde a bătut la maşină, cu un deget ca un cârnat, un raport exact şi jenant, care menţiona mai ales „o prezenţă inexplicabilă şi în ţinută lejeră în sala de şedinţe, după ce aceasta fusese închisă”. În timp ce, ruşinat, mă uitam la el cum întocmea raportul, mă întrebam unde putea fi Tristana. Să mă fi denunţat? Dar de ce? L-am întrebat pe paznic ce intenţiona să facă cu documentul respectiv, pe care îmi cerea să-l semnez. „Nimic, e doar hârţogăraie. Nu vă neliniştiţi.” Exact atunci când mi se spune să nu mă neliniştesc intru la bănuieli. Mi l-am închipuit pe Chaveze smulgând raportul şi cerându-mi explicaţii… M-am dus în biroul meu unde, într-un final, m-a găsit Tristana, îngrijorată. Venind spre sala de şedinţe, văzuse paznicul şi se ascunsese…

„Sunteţi mulţumit de această relaţie?”

(Tăcere.) Da. De fapt, sunt foarte mulţumit. Pentru un bărbat, o fată frumoasă, foarte sexy, care nu-i doreşte decât trupul şi se dovedeşte de nepotolit, este ceva ideal!

„Fiindcă aveţi impresia că nu vă vrea decât trupul?”

(Tăcere.) Nu pare îndrăgostită… Iar profesional vorbind, nu văd ce favoruri mai mari ar putea obţine din relaţia asta. Ar putea să mă toarne şi tot… Nu văd de ce ar face aşa ceva… Nu, într-adevăr. (Tăcere.) Ceea ce mă tulbură este că nu mai încerc cu adevărat un sentiment de vinovăţie. Asta e, îmi înşel nevasta. Este o realitate, nu te mai poţi întoarce, trebuie să profiţi cât mai mult, înţelegeţi raţionamentul?

„Da. (Tăcere.) Mi se pare că nu vă convine ceva…”

Cred că mă simt stingherit, pentru că toate îmi reuşesc în momentul de faţă. Succesul mă face să mă simt vinovat. Trebuie că am capul greu ori am luat-o razna, nu ştiu, dar îmi place mult de mine în clipa asta: sunt sănătos, redescopăr sexul împreună cu o fată încântătoare, voi scoate un proiect de bomboană care o să mă propulseze în sferele înalte din Beafrance. Şi asta le va închide gura multora care m-au considerat întotdeauna un ratat, începând cu taică-meu, Devot, Tom Fort şi toată clica… Singura umbră din tot tabloul este faptul că mă tem de momentul în care va trebui să onorez nota de plată. Am parcă presimţirea c-o să fie durere…

„Vă e teamă să nu pierdeţi şi să nu suferiţi?”

Da. E normal, nu? Nu cunosc pe nimeni căruia să-i placă să sufere. Dacă aş putea evita…

„Consideraţi că întotdeauna trebuie plătit un preţ. Dar sunteţi adult, ştiţi ce faceţi…”

(Tăcere.) Ca să vă spun adevărul, am impresia că nevastă-mea bănuieşte ceva. Ştiu că n-are realmente cum să afle, dar am o presimţire…

„De ce spuneţi asta?”

Fiindcă în momentul de faţă îmi tot reproşează că nu mă ocup îndeajuns de băiat… Mi-l pune sub nas la tot pasul; se slujeşte de el ca de-un scut…

„E o iluzie, asta se întâmplă pentru că vă simţiţi vinovat şi atunci legaţi fiecare reproş care vi se aduce de ceea ce vă cauzează culpabilitatea.”

În orice caz, dacă află nevastă-mea, sunt un om mort. (Tăcere.) Sunt sigur că Irza bănuieşte şi el ceva. Şi o cunoaşte pe soţia mea. Dar nu va spune nimic.

„Ne revedem săptămâna viitoare.”

Şedinţa a zecea

Frate-meu m-a sunat ca să luăm prânzul împreună. Am fost mulţumit, am avut un acces de tandreţe faţă de el. Îi auzeam vocea de adult vorbindu-mi de la un telefon mobil, însă nu mă puteam împiedica să-l văd ca pe puştiul de opt ani de odinioară, cu obrajii lui trandafirii şi cu părul blond…

„De ce vă gândiţi cu precădere la perioada aceea?”

Aveam doisprezece-treisprezece ani şi reuşeam să-l uimesc; făceam machete de nave din lemn de balsa şi-i citeam în ochi toată admiraţia. Mergeam amândoi cu bicicleta ore întregi, prin curte… Este incredibil cât de fericit poţi fi pe-o bicicletă. Tot ce făceam eu era nou pentru el. Ne băteam, iar eu eram mai tare; mie îmi plăceau bricolajul, acţiunea şi rockul. Lui îi plăceau lectura, muzica clasică şi să viseze în pat. Eu eram fratele mai mare, care ştia tot felul de „chestii”. Trebuie să spun că intrasem în rolul acesta, credeam în el. Nu făceam orice cu fratele meu, mă simţeam responsabil faţă de el. Eram depozitarul admiraţiei lui… Toate astea s-au dus o dată cu studiile. Studiile lui, nu ale mele.

Am hotărât să-i povestesc aventura cu Tristana. Mi-l închipuiam deja ascultându-mă cu aerul lui serios şi reflectând la sfatul cel mai potrivit pe care să mi-l dea… Şi mă bucuram dinainte de toate lucrurile acestea. Înainte de-a merge la restaurant, mi-a propus să vizităm spaţiile pe care tocmai le închiriase în vederea lansării afacerii lui. Credeam c-o să descopăr un mic apartament cu o mochetă gri, coşcovită, cu holuri răsunătoare, cu o uşă veche la intrare, care scârţâie, cu xeroxul plasat în fund, aproape de toaletă şi peste tot cutii de carton… Fantasmasem asupra micii întreprinderi care încearcă să se ia în serios, care se dă mai importantă decât este, ca să impresioneze clientul… Şi m-a dus într-un imens imobil particular, foarte

elegant, cu portăreasă şi placat tot cu marmură. L-am întrebat câţi metri pătraţi închiriase în ansamblul acela.

„Totul”, mi-a răspuns fără modestie.

Totul! Totul este al lui. Mi-l închipuiam meşterind asemenea unui tânăr aflat de-abia la început, numai că el este deja patronul unei foarte, foarte mari întreprinderi. Am vizitat împreună etajele — se aflau acolo tipi în costume sobre, oameni cu diplome, dar şi oameni în vârstă, care păreau de-o seamă cu tatăl nostru… Lucrul acesta m-a zăpăcit… Farmecul a dispărut în momentul acela. Am fost să mâncăm şi nu i-am povestit nimic. Am vorbit câte ceva despre familie, însă ca doi adulţi rezonabili. Ceea ce m-a deprimat. Tare îmi place atunci când ne criticăm părinţii, comparându-ne punctele de vedere, luându-i amabil în râs. Dar ce s-a întâmplat atunci era înspăimântător. „Mama e bine acum, iar tata e şi el în formă…” Genul ăsta de prostii… Eram absent, imobilul de marmură mă intimidase. Luam masa cu un patron. Întreaga mea dramă familială se află aici, înţelegeţi? În soiul acesta de amănunte care îmi strică viaţa. Lucrul cel mai nasol e că frate-meu a fost sigur încântat de prânzul luat împreună. Cu siguranţă că m-a găsit mai matur, mai puţin agresiv decât de obicei. Trebuie că i-a sunat pe părinţii noştri chiar în aceeaşi seară pentru a le spune că sunt foarte bine…

„Sunteţi foarte nostalgic…”

Asta nu e nostalgie, este furia mea turbată împotriva lor, împotriva mea. Evoc trecutul, copilăria, mai mult pentru a mă convinge pe mine însumi că am cu ei relaţii apropiate şi fericite… Ar trebui să nu-mi pese deloc de reuşita lui scârboasă, dar îmi stă în gât. Sunt gelos pe chestia asta. Multă vreme am fost gelos pe dragostea părinţilor mei pentru el; acum, când m-am obişnuit cu gândul că în privinţa asta lucrurile sunt clare, sunt gelos pe ce pot. Sunt turbat de furie, asta-i tot. Chestia asta îmi aduce aminte de aroganţa lui Tom Fort… Poftim, alaltăieri m-am întâlnit cu el şi l-am întrebat unde a ajuns cu proiectul bomboana. Aparent, n-a făcut nimic. Pentru prima dată, părea dezorientat… Tipul e jalnic. Sub aerele lui… A renunţat chiar şi la legendara-i limbă de lemn ca să-mi mărturisească faptul că, după părerea lui, Devot e acum terminat. Am avut un declic; am înţeles un lucru fundamental, care îmi va schimba viaţa de zi cu zi: Devot e un tâmpit. Un tâmpit inteligent, poate, şi totuşi un tâmpit. Este de o simplitate biblică, ceea ce-mi rezolvă dilemele… Întotdeauna m-am întrebat cum să

mă comport cu el, care ar fi atitudinea potrivită, nobilă, ireproşabilă. Acum, totul se explică… Tipul ăsta e tâmpit şi nimeni nu vede chestia asta! A fost nevoie ca taman Tom Fort să-mi deschidă ochii! Brusc, am avut un elan de generozitate faţă de el: ştiţi dvs., ca atunci când ai un profesor extrem de sever, înspăimântător prin autoritatea lui… În ziua în care zâmbeşte pentru prima dată, îţi vine să-l iei în braţe şi începi să-l consideri extraordinar de simpatic şi de uman… Pentru cei care fac eforturi să fie zi de zi amabili şi cu care ne obişnuim, este ceva nedrept. Renunţând în clipa aceea la toţi anii de dispreţ faţă de Tom Fort, i-am propus să ni se alăture în proiectul bomboana. La urma urmei, e ceva de capul lui, ne poate ajuta. Am făcut lucrul acesta pentru a-l scoate din izolare… Şi am căpătat o a doua lecţie de modestie, fiindcă a fost foarte elegant: mi-a explicat pe loc că aşa ceva este imposibil, că ar fi bănuit de faptul că ne copiază, cum se întâmplase în cazul proiectului de iaurturi cu plante. Era pentru prima dată când amintea în mod deschis de acel dosar. A adăugat că Grupul ştia că de la echipa mea o să vină ideea şi că, prin urmare, n-avea nici un rost să se omoare muncind, când sunt unii mai buni decât el, chiar la acelaşi etaj… (Tăcere.) Ca viziune este destul de realistă. E adevărat că n-are cum s-ajungă prea departe cu al său Dailly…

„Al său Dailly?”

Şeful lui de produse. Un băiat misterios, care nu zice niciodată nimic. Are o faţă de rândaş sau de lacheu din *Cei trei muşchetari*. O meclă incredibilă, deloc din vremurile noastre. E nebun: într-o seară, acum mult timp, mă hotărâsem să-i las lui Devot o hârtie pe birou ca s-o aibă la îndemână la prima oră. Am deschis biroul secretarei lui şi am auzit un zgomot ciudat. Mi-a fost teamă, am crezut că intrase vreun hoţ la Devot, ţinând cont că era aproape zece seara. M-am dus tiptil spre biroul lui şi am aruncat o privire prin crăpătura uşii. Spectacolul pe care l-am văzut m-a siderat: Dailly, lungit pe biroul lui Devot, se zvârcolea de parcă-l apucaseră mâncărimile. M-am gândit că are o criză de epilepsie şi am intrat. Dailly a încremenit instantaneu şi m-a privit cu ochii lui de un verde şters. Apoi, cu un soi de dispreţ, s-a ridicat scuturându-se de praf.

„Ţi-e bine? l-am întrebat. Ce se întâmplă?”

Şi-a potrivit nodul de la cravată. Era roşu şi calm ca un bujor. S-a uitat la mine şi mi-a răspuns la modul cel mai firesc din lume:

„Mă tăvăleam şi eu pe biroul lui Devot. Mă defulează.

Şi a ieşit. Demn. N-am mai vorbit niciodată despre asta, însă de atunci aştept noi manifestări ale nebuniei lui. Într-o zi, la cantină, îşi va înfige furculiţa în ochiul lui Devot pentru că acesta îi va fi cerut sarea.

„Totuşi, şi dvs. procedaţi ca Dailly…”

Pardon?

„Da, cu Tristana, vă marcaţi teritoriul prin birouri…”

Dar nu-i acelaşi lucru! Dacă vrei să faci dragoste, trebuie s-o faci undeva! Eu nu mă tăvălesc ca un nebun furios pe birouri…

„Aţi putea merge la un hotel, aşa cum fac cei mai mulţi amanţi. Nu sunteţi obligat s-o faceţi la birou. Există totuşi o anumită bucurie în a poseda (este cazul să o spunem) locurile.”

Posibil. În acelaşi timp, la hotel e mai riscant: trebuie să plăteşti, există extrase de cont ale cărţii de credit… Şi apoi, hotelul e tern, camera pe care o iei pentru o oră, privirea patroanei, plină de subînţelesuri… Atâta vreme cât o facem la Beafrance, nimeni nu ne vede, suntem izolaţi, absolut singuri, ca într-o sferă… (Tăcere.) Punctul în care aveţi dreptate este acela că există, desigur, o plăcere în a desacraliza locul unde, oficial, lucrezi. Lucrul acesta, e adevărat, îmi dă o senzaţie de libertate şi de transgresiune… Cu cheia universală, ne asumăm nişte riscuri idioate; mă întreb dacă riscul nu face parte din povestea noastră. Poate că riscul ţine loc de iubire… În orice caz, de fiecare dată suntem şi mai îndrăzneţi. Într-o zi, Tristana a venit la mine la ora prânzului, pretextând că Devot dorea să ne vadă cinci minute. Am urmat-o bodogănind. Era un tertip ca să mă atragă în sala de şedinţe. A închis uşa de două ori şi a început să-şi ridice fusta. Am protestat cu voce scăzută, spunând că oricine putea intra, la ora aceea din zi… Şi chiar dacă era încuiat de două ori, era uşor să se ducă şi să caute cheia la secretara lui Devot… Numai că Tristana mă domină şi tocmai asta-mi place mie la nebunie. A zâmbit confuz, apoi mi-a făcut semn să tac, într-un fel atât de calm şi de sigur pe ea, încât nu mai era nimic de făcut. Eram însă neliniştit, îmi imaginam c-o să fim surprinşi, îmi închipuiam şoaptele spuse la ureche prin tot Beafrance-ul, apoi convocarea discretă la DRH… Sau cum poate sexul să distrugă o carieră. În Beafrance, şi-acum mai circulă povestea unui

şef care se culca cu secretara lui de ani de zile. Până într-o zi, când a fost surprins. Nimeni nu i-a făcut nici cel mai mic reproş, dar din momentul acela n-a mai fost promovat niciodată. Încetul cu încetul, i s-a făcut lehamite şi a fost găsit spânzurat într-o cameră de hotel… O dată în plus, Tristana m-a făcut să uit de toate: de risc, de carieră, de oameni, de lume. M-a lipit de un perete, s-a lăsat pe vine şi aproape imediat, cu o uimitoare lăcomie, mi-a luat-o în gură. E aproape înspăimântător cât de deplină poate fi plăcerea. Tristana a suflat de mai multe ori peste glandul meu, alternând răcoarea şi arsura gurii ei peste dorinţa mea din ce în ce mai violentă. Bărbatul nu mai are secrete pentru fata asta, iată singurul lucru pe care mi l-am spus în timpul acelui supliciu delicios. Apoi, a ieşit fără să spună un cuvânt, ca şi cum ar fi avut treabă. După-amiază, am avut o şedinţă chiar în sala aceea. De mai multe ori, i-am aruncat priviri pline de subînţelesuri, dar ea s-a prefăcut că nu pricepe nimic. (Tăcere.)

Sunt pe cale să-mi descopăr trupul. Sau, mai degrabă, să-l redescopăr. De parcă ar fi hibernat vreme de zece ani; mi-era ca amorţit, anesteziat. Faptul de a mă folosi de el sexual mi-a trezit simţurile. Este atât de spectaculos, încât am început o listă a tuturor plăcerilor acestea fizice pe care le resimt din plin:

micul moment al penetrării;

să scarpini, în sfârşit, umflătura de ţânţar care te mănâncă la modul îngrozitor;

să ronţăi un măr fără să te fi spălat pe dinţi;

să-ţi trosneşti oasele căscând;

să te scarpini în cap până când te-apucă tremuratul;

să strănuţi fără reţinere;

să dai pârţuri când te doare un pic burta;

să te scarpini în fund şi s-o faci cu deplină mulţumire;

să-ţi schimbi poziţia când stai aşezat;

să-ţi plimbi limba peste dinţi;

să tremuri în aşternuturi atunci când eşti peste măsură de obosit;

să-ţi scoţi un gunoi din ochi;

să te bagi într-o cadă cu apă fierbinte suferind foarte tare;

să ieşi în aerul rece al dimineţii şi să respiri ziua care începe;

să fii surprins de un plăcut miros de carne friptă pe grătar la colţul unei străzi;

să ţi se facă pielea de găină trecându-ţi o mână caldă pe deasupra;

să-ţi pipăi colăceii de grăsime;

să-ţi cântăreşti în mână coaiele;

să mângâi pielea fină de pe pântecele nevestei;

să admiri profilul a două picioare frumoase ieşind dintr-o fustă scurtă;

să marchezi începutul unei epuizări fizice;

să miroşi izul de curry al urinei proaspete şi stridente de dimineaţă;

să îmbraci o cămaşă de bumbac abia călcată;

să te aşezi după ce ai stat mult timp în picioare.

Şi nu e decât începutul… S-ar zice că Tristana, aflându-mi întrerupătorul intern, l-a repus în funcţiune. Totul era acolo, neexploatat. Am redescoperit plăcerea şi incredibila ei paletă de nuanţe. Şi apoi, sexul mi s-a mărit, îl simt, îl văd mai mare. Ca şi cum ar fi fost promovat. Ceea ce îmi dă o teribilă încredere în mine. E incredibil cât de greu este să împărtăşeşti toate senzaţiile şi sentimentele pe care le ai când faci sex. Cu toţii avem experienţele noastre, plămădite din tatonări, din descoperiri adunate de-a lungul anilor. Iar această experienţă este unică şi în acelaşi timp totuşi universală. Numai că noi nu ştim lucrul acesta, fiindcă nimeni nu vorbeşte despre el. Nimeni nu te ajută, niciodată, să devii mai bun. Rămâi în colţişorul tău şi te întrebi dacă o ai suficient de lungă, dacă faci destul de mult amor în raport cu media naţională sau dacă e normal să te masturbezi atâta… În fond, nu vorbim despre sex cu nimeni. Trebuie să-ţi constitui propria bancă de date şi, dacă nu încerci nimic nou prin tine însuţi,

rămâi un biet neştiutor toată viaţa… Dacă n-aş fi întâlnit-o pe Tristana, n-aş fi ştiut niciodată cât de excitant e să fii dominat, de pildă. (Tăcere.)

„În concluzie, această experienţă extraconjugală vă aduce satisfacţii?”

„Extraconjugală” e termenul potrivit. Am cu adevărat impresia că profit de ceva extra. E ca şi cum aş fi câştigat la Loto. Continuu să muncesc ca să-mi umplu timpul, dar ştiu că am în contul de la bancă un mare „extra” care-mi permite câteva cheltuieli nechibzuite din când în când… (Tăcere.) Trăiesc totuşi cu teama că voi fi descoperit, mai ales de către nevastă-mea… Uneori, e o plăcere. Alaltăieri, Irza a venit cu soţia să cineze la noi. Din întâmplare, conversaţia s-a orientat spre adulter. E genul de subiect de sfârşit de cină, care se termină fie printr-o dispută rece, fie, dimpotrivă, printr-o discuţie foarte înflăcărată, dacă toată lumea stă pitulată în minciuni liniştitoare, de tipul: „În cuplul nostru, ne spunem totul” sau „Nouă, dacă ni s-ar întâmpla aşa ceva, ne-am ierta-o”. Dar, în toate cazurile, în timp ce se vorbeşte cu un aer degajat, femeile şi bărbaţii se spionează; fiecare încearcă să surprindă la jumătatea lui o privire falsă, cea mai neînsemnată schimbare a vocii sau uşoara răguşeală din gât: tot atâtea simptome ale minciunii. În seara cu pricina, la începutul conversaţiei, m-a trecut mai întâi un plăcut frison la gândul că sunt privit de soţia mea. Mă simţeam deţinătorul unui mare secret, asemenea unui spion în misiune, care nu trebuie să se trădeze. La un moment dat, m-am întrebat dacă nu cumva am chef să afle aşa, dintr-o dată. M-am văzut anunţând vestea la masă, în timp ce o răceală înspăimântătoare se lăsa peste noi. Soţia mea se ridica plângând, cuplul Irza, jenat, dispărea, iar eu rămâneam singur în salon, strângând masa… Mă întreb uneori dacă nu cumva sunt un pervers căruia îi place să-i vadă pe ceilalţi suferind fără rost…

După care soţia mea a afirmat foarte răspicat că dacă aş înşela-o, m-ar părăsi imediat, luându-l pe băiat cu ea. Ceea ce m-a domolit. Brusc, nu mai eram nici spion, nici pervers cinic, ci doar un mare păcătos care tremură în colţul lui, încercând să pară nevinovat.

„Oricum, soţia dvs. ştie că o înşelaţi.”

Cum adică ştie?

„Ştie că o înşelaţi.”

Dar… În fine… Ce ştiţi dvs.? Vă pot garanta că nu ştie absolut nimic!

„O femeie simte imediat că bărbatul pe care îl iubeşte, cu care trăieşte, o înşeală. Sunt convinsă că, în adâncul ei, soţia dvs. ştie lucrul acesta."

Să admitem. Şi atunci, de ce nu spune nimic? Ar putea să-mi facă o scenă sau chiar să mă hărţuiască, să spun tot…

„Acceptă jocul. Este în avantajul ei. Aşteaptă. Speră că, poate, înşelătoria va înceta de la sine…"

N-are cum să ştie, vă asigur…

„Bine. Vom continua săptămâna viitoare."

Şedinţa a unsprezecea

Săptămâna trecută, am făcut dragoste în fiecare zi. Am aflat în şapte zile mai multe despre sex decât am aflat în treizeci şi doi de ani în mediul meu burghez. Este… un foc de artificii în care fiecare nouă experienţă o depăşeşte pe precedenta. Întotdeauna prin pericol. Pericolul este un drog. Ca şi sexul. Săptămâna trecută, s-a ţinut o şedinţă comercială cu Devot — o şedinţă încordată, pentru că cifrele de afaceri întârzie. Devot inaugura un fel de tribunal al poporului, cu el în centru, ţeapăn şi crispat, înconjurat de şefii de sector, care trebuiau să-şi justifice rezultatele. Iar noi ceilalţi, de la marketing, eram de faţă ca să răspundem la eventualele obiecţii privind produsele noastre. Era jenant pentru noi să asistăm la ceremonia aceasta în care veteranii trebuiau să-şi plece spinarea. Eu stăteam lângă Devot, căruia îi simţeam uneori gamba lungă lipită de-a mea. Mirosea a carne rece. În stânga mea, Tristana. După o jumătate de oră de ezitări, mi-am aventurat o mână pe coapsa ei ascunsă sub masă.

Apoi, i-am ridicat discret fusta şi am mângâiat-o uşor pe chiloţi. Stătea imperturbabilă, ca şi cum explicaţiile celor de la comercial o interesau. Întorcându-se spre mine, şi-a desfăcut picioarele ca s-o pot mângâia mai bine. Am privit cu atenţie asistenţa, dar incisivitatea şedinţei stăpânea minţile. Devot era mai glacial ca niciodată. Am început să ating sexul Tristanei prin chiloţi. La un moment dat, s-a ridicat ca să iasă din sală. Devot îi pedepsea pe cei de la comercial. Nu îndrăznea să le arunce în faţă decepţia lui şi atunci îşi exprima resentimentele lovindu-i cu analize.

„Vreau evoluţia pe ultimii doi ani a lui «Caramelito» în supermarketurile mai mari de o mie cinci sute de metri pătraţi. Îmi veţi face aceeaşi analiză pentru marile magazine şi pentru magazinele populare.”

Cei de la comercial detestă să li se ceară să dea cifre. Seamănă atunci cu nişte copii pe care-i obligi să-şi facă temele de vacanţă. Cască, privesc marea pe fereastră, visează molfăindu-şi stiloul… Întreaga lor energie, atât de spontană, s-a stins într-o problemă cu rădăcini pătrate. Mărturisesc că, într-un fel, eram cu toţii asemenea unor puşti plictisiţi. Mai puţin eu: tâmplele îmi zvâcneau la gândul că-mi voi relua pe sub masă porcăriile cu Tristana. Care a revenit cu un pahar de apă în mână. Îmi rezervase o surpriză de-ale ei: ridicându-i iarăşi fusta, n-am mai dat de atingerea mătăsoasă a chiloţilor ei, ci de aceea a părului. Ieşise ca să şi-i scoată… Dacă aţi şti cât e de minunat să atingi chestia aceea călduţă, elastică şi păroasă! Într-o secundă, urechile îmi bubuiau. Când, din întâmplare, degetul meu care scotocea pe-acolo a fost înghiţit de carnea lipicioasă, a fost cât pe ce să ejaculez în pantaloni! Iar Tristana, având aerul că se plictiseşte îngrozitor, îşi desfăcea picioarele, permiţându-şi chiar imperceptibile mişcări de bazin! Fusta îi era complet suflecată, iar vecinii noştri ar fi putut, printr-o simplă ocheadă, să-mi zărească mâna pe sexul ei. Devot nu trebuia decât să întoarcă puţin capul spre mine ca să vadă absolut totul! Am vrut să mă retrag, dar Tristana m-a reţinut şi am continuat s-o mângâi momente bune, în indiferenţa generală. După şedinţă, Devot mi-a cerut să vin la el în birou. „Vino împreună cu Tristana”, a mai adăugat el cu veşnicu-i aer de seriozitate şi atunci cred că am trăit una dintre cele mai mari spaime din viaţa mea.

Era evident că văzuse totul, cu ochiul lui de linx. Mă simţeam de parcă s-ar fi întors spre mine pe hol şi mi-ar fi tras un pumn în stomac. Trebuie că am mormăit un „da” confuz şi m-am dus la toaletă, ca să încerc să-mi revin în fire. M-am privit în oglindă — eram livid. Am crezut că o să vomit. Pot să vă spun că sexul îmi devenise din nou minuscul. Între pantaloni şi trupul meu se instalase un abis de aer rece; coapsele îmi şiroiau de sudoare, lipindu-mi-se dezagreabil de stofă. Am respirat metodic şi încet-încet mi-am venit în fire. Când mă gândesc la asta, rămân stupefiat de efectul pe care îl are Devot asupra mea. Chiar dacă ştiu că-i un tâmpit. Să spunem lucrurilor pe nume: mi-e frică de el, sunt ca un puşti care se teme de supraveghetor. N-ar trebui, n-am nici un motiv. Faptul de a avea o relaţie

sexuală cu una dintre colaboratoarele mele este problema mea, nu a lui… Spun asta acum, instalat confortabil în fotoliul acesta, în taina cabinetului dvs., dar atunci vedeam lucrurile diferit. Gândurile mi se învălmăşeau în panică. Tot căutam nişte scuze valabile pentru comportamentul meu, dar nu găseam nici una. Timpul ne presa, Devot mă aştepta. Eram ca beat de-atâta frică. Trebuia să ies din toaletă demn sau cel puţin normal, ca să reuşesc să mă îndrept cât mai firesc cu putinţă spre biroul fatal şi să-mi ascult sentinţa. Am strigat-o pe Tristana în trecere şi am păşit unul lângă altul pe mocheta silenţi-oasă. Ea nu spunea nimic, eu, nici atât. Devot stătea la birou, făcând pe preşedintele-Republicii-care-munceşte. Ne-a invitat să ne aşezăm, continuând să parafeze nişte documente. Vedeam strângându-mi-se deasupra capului nori negri.

„Cred că tocmai am ţinut o şedinţă reuşită, nu credeţi?”

Aici, aproape că am avut o clipă de admiraţie pentru swingul lui: felul său de a ne ataca, pieziş, ironic şi fals indiferent era remarcabil. Îl ghiceam fierbând de furie sub masca lui impasibilă. Mi se părea că înfige cu arţag stiloul în carnea hârtiei. Tristana m-a surprins. Nu este pentru prima dată, îmi veţi spune.

„Formidabil. Ar trebui să faceţi mai des aşa ceva. Pentru noi este foarte instructiv.”

Am fost uluit. Bingo! Îi răspundea prompt. Mi-am ciulit urechile, aşteptând ca Devot să explodeze literalmente în faţa noastră, dar nimic. Tăcere. Sau mai degrabă nu, scârţâitul regulat al stiloului pe hârtie. În cele din urmă, şi-a băgat ştampila în cutie, şi-a pus capacul la stilou cu o vagă expresie de satisfacţie. Şi-a şters ochelarii cu cravata; ne-a privit ca şi cum nu ne vedea cu adevărat. Fără ochelari, părea gol.

„Treaba asta nu poate fi făcută chiar oricând. Şefii de sector trebuie să lucreze puţin şi pe teren ca să facă cifra de afaceri. Dar e adevărat că această nouă formulă, la care sunt invitaţi şi cei din marketing, este instructivă. Ea vă permite să înţelegeţi preocupările reale ale celor de la comercial. Şi pentru că suntem în miezul subiectului, arătaţi-mi şi mie acea faimoasă promoţie pe care n-am niciodată timp s-o văd…”

Am remarcat că Tristana adusese cu ea nişte documente pe care voia să i le aprobe Devot. Aşadar, nu văzuse nimic!… Eram salvat! A fost cât pe ce

să mă ridic şi să-l îmbrăţişez frăţeşte. Inima îmi tresaltă de bucurie, tocmai scăpasem din infern — versiunea Beafrance. Tristana a început să-şi etaleze cu grijă machetele, când a sunat telefonul. Devot a lătrat un „Da!” enervat, apoi a schimbat brusc tonul. A pus receptorul în furcă şi s-a ridicat.

„Îmi pare foarte rău, dar vom vedea această promoţie mai târziu, domnul Forlani m-a chemat de urgenţă. N-ar trebui să dureze prea mult, aţi putea să mă aşteptaţi aici, dacă vreţi…”

A ieşit cu pasul lui solemn. Tristana a suspinat:

„E a treia oară când îmi trage clapa! S-ar zice că-l agasez cu promoţia mea. Numai că eu trebuie să dau drumul acestor documente de execuţie chiar mâine, uzina e deja furioasă c-a aşteptat atât de mult.”

Pluteam pe un nor. Pe norul acela se afla Tristana, fără chiloţi. M-am ridicat şi am închis uşa. Apoi, m-am apropiat pe furiş de Tristana, pe la spate, în timp ce ea aranja hârtiile împrăştiate pe biroul lui Devot. I-am luat sânii în mâini şi am sărutat-o pe gât. Ea s-a încordat şi mi-a cerut să încetez, era prea periculos, Devot trebuia să revină dintr-un minut într-altul.

„Tocmai asta mă excită…”, i-am răspuns mângâindu-i fesele prin fustă.

Ea s-a opus, apoi s-a lăsat inundată de dorinţă. S-a aplecat şi mai mult în faţă, întinzându-se pe biroul lui Devot. I-am ridicat fusta şi i-am privit fundul de culoarea cafelei cu lapte şi păsărica deschisă. M-am lăsat în genunchi şi i-am umezit-o cu limba. M-am ridicat şi, cu un gest animalic, un gest care m-a trimis cu gândul la un viol, i-am înfipt-o. Am ejaculat imediat. Telefonul a sunat, Tristana a ridicat receptorul.

„Nu, domnul Devot lipseşte momentan”, a reuşit să spună cu o voce neutră, în vreme ce eu încă mă plimbam prin ea, în căutarea ultimelor fărâme de plăcere.

Nu eram mândru că terminasem atât de repede. Am mai rămas puţin în poziţia aceasta, profitând de clipa supranaturală în care stai pierdut în celălalt, fără să ştii cu exactitate unde. Pluteşti, ca într-un fel de levitaţie. Abia în momentul separării îţi dai seama că ai în continuare sex; că nu ţi s-a dizolvat în dulceaţa caldă, nici nu s-a topit… Auzind nişte voci apropiindu-

se, am avut timp doar cât să ne îmbrăcăm şi să ne aşezăm, înainte ca Devot să intre în birou.

A doua zi, seara, purtat de un soi de frenezie, am dus-o pe Tristana la etajul nouă. În faţa biroului lui Forlani, a avut o tresărire de bun-simţ.

„Eşti nebun sau ce naiba? Haide, vino, coborâm! Înăuntru trebuie să fie plin de camere de supraveghere… Haide să plecăm."

Eu însă o ţineam cu fermitate de încheietura mâinii şi nu i-am dat drumul. Am bătut la uşă. În faţa tăcerii primitoare, am deschis uşa cu cheia universală. Ne-am pierdut în imensa încăpere cu lambriuri de lemn şi cu mobilă de un lux ostentativ, aproape arăbesc.

„Nu ne simţim bine aici?" am întrebat-o.

Tristana era ca un turist care descoperă Parisul.

„La dracu'! Nu ştiam că au astfel de birouri în imobil…"

Intrasem în rolul obişnuiţilor locului şi mi-am pus un whisky din minibar. Am început prin a-i prezenta Tristanei biroul, imitându-l pe Forlani şi intonaţia lui severă:

„Ştii, drăguţă, când am fost numit vicepreşedinte mi-am spus: «Ăsta va fi ultimul meu birou, aşa că vreau să fie frumos». Vizita-sem salonul privat de pe iahtul unui emir (un client) şi am spus că vreau acelaşi lucru aici, la sediu… A fost singura mea exigenţă… Vezi tu, acolo ai tabloul unui maestru. Nu mă întreba care, nu mă pricep defel, soţia mea l-a ales pentru mine. Are gusturi minunate, nevastă-mea. Tabloul acesta a fost cadoul meu pentru cei douăzeci şi cinci de ani la Beafrance… O să vezi tu cât de repede trece timpul aici, copila mea…

Spune-mi, aşadar, ce te aduce la mine… Ai necazuri?

Vrei să vorbim despre cariera ta?"

Tristana a intrat în joc. A luat tonul unei victime lipsite de apărare:

„Da, domnule Forlani, mi-am permis să vin la dvs. pentru că sunteţi ultima mea speranţă. Ştiu că sunteţi un om drept…"

M-am aşezat în fotoliul pricopsit al lui Forlani şi mi-am pus picioarele pe biroul lui.

„Pariez că ai necazuri cu prietenul nostru Devot…”

Tristana a lăsat ochii în jos.

„Da, dom’ Forlani, nu mă place, deşi fac tot ce trebuie ca să-i fiu pe plac…”

Prins în joc, chiar mă credeam Forlani.

„Sunt sigur că nu eşti vinovată cu nimic, drăguţă. Dar nu trebuie să te superi pe bietul Devot. Dacă ar fi fost după mine, l-aş fi exilat undeva prin Siberia, acolo unde dictatorii nu pot face rău nimănui… Sau într-o mare uzină a Grupului. În nord, de pildă… Dar n-a fost posibil. Din nefericire, îi ies toate! De îndată ce căutăm un pretext ca să ne descotorosim de el, ne vine cu nişte cifre excelente! Nu pot să fac nimic în privinţa lui. Dar linişteşte-te, o să te ajut totuşi… Spune-mi ce ţi-ar plăcea: să fii director de marketing sau chiar un post de director general într-una din ţările mici, cum ar fi Belgia, de exemplu? Pentru început, asta nu ţi-ar sugera să mi-o sugi?”

Era pentru prima dată când foloseam un termen atât de fără perdea. Am rămas interzis de simplitatea chestiei. Fără să clipească, Tristana a început să-l lucreze pe Forlani cel pătruns de putere. A fost o experienţă tulburătoare…

După aceea, am şters urmele trecerii noastre, am încuiat uşa cu cheia şi ne-am despărţit în linişte, ca doi hoţi. Eu m-am dus direct în parcare, mulţumit să fiu singur. M-am întors acasă. Nevastă-mea m-a întâmpinat cu un aer bizar. „Ştii ceva? Ăla mic are bronşită!” Am răsuflat uşurat. Cina am luat-o uitându-ne la televizor. Apoi, m-am spălat pe dinţi, m-am cântărit, mi-am aranjat costumul şi m-am culcat, încercând să buchisesc sfârşitul unui roman la care mă chinuiesc de câteva luni. Reiau mereu lectura din momentul în care un anume Guigou încearcă zadarnic să facă o supă de dovleac. Începeam să simt plăcutele furnicături ale somnului invadându-mi ochii, când nevastă-mea a intrat în cameră, împopoţonată într-o ţinută grotescă: nişte chiloţi cu şnur violeţi, aproape transparenţi, şi un sutien cu balconete, de aceeaşi culoare, care îi comprima extrem de puternic pieptul… După expresia ei complice, am înţeles că-şi cumpărase dessous-

urile acestea chiar în ziua aceea. Chiloţii nu-i veneau, păreau prea mari, aranjându-se prost peste zona ei pubiană. S-a apropiat de pat într-o atitudine care se voia provocatoare, dar care, înainte de toate, se dovedea stângace. Chiloţii căscaţi şi regia neîndemânatică aruncau în rizibil intenţia ei de-a mă seduce. Nu aveam chef să fac dragoste. M-am rugat să mi se scoale.

S-a lungit alături de mine, brusc inertă, de parcă această intrare în subiect ar fi epuizat-o. Neputându-i ignora eforturile, am luat-o în braţe cu un gest patern, în speranţa că n-o să mergem mai departe. M-am pierdut în privirea ei şi, dintr-o dată, totul a devenit plăcut, într-o adiere de tandreţe. Am sărutat-o pe gură, limbile ni s-au întâlnit. I-am dat jos înduioşătorii chiloţi de-a lungul picioarelor şi i-am privit sexul, pe care îl cunosc atât de bine. Era ciufulit şi adormit. Am făcut dragoste: era aşa de bine să ne regăsim! Apoi, şi-a aranjat dessous-urile, cu o expresie care parcă-mi spunea: „Va trebui să fii foarte cuminte ca să-l scot iarăşi la iveală”. Şi am adormit fără remuşcări.

A doua zi am botezat împreună cu Tristana, marea Sală a preşedintelui, cea în care facem cele mai importante prezentări, în faţa directorilor din celelalte ţări. De data aceasta, Tristana a fost cea care a avut iniţiativa: a intrat, a aprins luminile şi s-a dezbrăcat complet. Era pentru prima dată când o vedeam complet goală, în plină lumină.

Aveam impresia că sunt într-un film, atât de cinematografică era imaginea trupului ei gol şi alb în decorul acela maiestuos. În încăperea aceea există o foarte mare oglindă murală, care îi dublează volumul, făcând-o impresionantă. Am privit-o pe Tristana mergând, contemplându-se. Şi atunci m-am dezbrăcat şi eu. Ştiam că voi strica peisajul cu burta mea lăsată şi cu fesele mele posomorâte, dar aveam chef să trec peste pudoarea mea naturală. Adevărul e că a fi complet gol îţi dă un sentiment de libertate. Tristana s-a lungit pe masă, în faţa oglinzii, cu picioarele desfăcute. Se privea, expusă cum era ca un obiect. Am examinat acea sculptură vie. Îmi priveam trupul masiv în oglindă, mica mea erecţie. Ceea ce-mi sporea impresia că sunt altcineva, un actor porno într-un film demodat, de exemplu. Era excitant. Tristana şi-a dăruit plăcere singură, apoi m-a tras spre ea, mi-a luat sexul în mână şi l-a înfipt într-al ei. Am privit fără încetare cum facem dragoste. Tristana a început să strige. Am simţit plăcerea coborând în cascadă din inimă, străbătându-mi în grabă pântecele

şi urcând apoi, ca un torent devastator, de-a lungul penisului meu, ca pe marginea unei trambuline, ca să explodeze la capăt. Am crezut că glandul îmi explodase realmente sub şocul acelei enorme ejaculări şi că se împrăştiase în mii de bucăţi în pântecele Tristanei… (Tăcere.) Iată ce săptămână am avut.

„Aveţi sentimentul că v-aţi îmbogăţit?”

Îmi place să vă povestesc toate acestea, aşa, fără menajamente şi amănunţit. Constat amploarea experienţei pe care tocmai o dobândesc. Tablourile se înlănţuie de parcă aş relata povestea altcuiva, a unui erou neobosit al vieţii moderne… Recunosc că-mi place mult această idee, că mă plac pe mine însumi în rolul acesta. Mă simt ca un aventurier. Mai ales atunci când mă uit la viţeii care mă înconjoară. Cei mai mulţi oameni sunt nişte mari pămpălăi care aşteaptă să li se întâmple ceva. (Tăcere.)

V-am spus „Iată ce săptămână am avut”. De fapt, s-au petrecut şi altele: lunea trecută, în parcarea de la Beafrance, scotoceam prin geantă după un dosar când am auzit foarte aproape două voci pe care le cunosc bine: a lui Devot şi a lui Barrin. Stăteau în picioare lângă maşina mea; n-aveau cum să mă vadă. Crezându-se singuri, vorbeau liber. O clipă, am fost ispitit să le dau de ştire că sunt acolo, chestie de fineţe, însă curiozitatea a avut câştig de cauză şi m-am prefăcut că scotocesc prin lucruri ca să-i ascult… Vorbeau despre Tom Fort. Barrin a spus:

„Cum poate fi atât de arid într-un proiect atât de important ca proiectul bomboana?”

Ce bine e să stai şi să te uiţi! Nimic nu-i mai excitant decât să priveşti pe gaura cheii… Îmi amintesc că am văzut pentru prima dată părul pubian al femeii stând cu ochii lipiţi de gaura cheii de la baia părinţilor mei. Părul pubian al unei bătrâne verişoare îndepărtate, care venise să petreacă la noi câteva zile. Trebuie că am întrezărit trei perişori, dar e o amintire erotică formidabilă. Astăzi, când mă întâlnesc cu ea, mă distrez lăuntric gândindu-mă la smocul ei înnebunitor. Brusc, am auzit nişte verdicte teribile:

„Tu ştii, părerea mea e că n-are stofă. De altfel, ţi-am spus-o deja…”Apoi Devot, care răspundea:

„Ştiu, ştiu, dar este un tip eminamente simpatic, cu reale calităţi, şi e întotdeauna dificil să iei decizii prea drastice…”

Tom Fort, eminamente simpatic! Iată de ce lumea nu funcţionează cum trebuie: eu cred sincer că cei mai mulţi oameni pun toată bună-voinţa în ceea ce fac; în imensa lor majoritate, sunt înzestraţi cu o oarecare inteligenţă. Sunt reunite toate ingredientele pentru ca totul să meargă de minune. Dar există întotdeauna un tip care să ridice un deget şi să spună că el îl consideră pe unul ca Tom Fort „eminamente simpatic”… Şi izbucneşte criza mondială. Motivat să aflu care era drastica hotărâre ce urma să fie luată împotriva eminamente simpaticului Tom Fort, am ciulit urechea. Barrin şi Devot s-au lansat într-o interminabilă discuţie cu privire la procesul de decizie de la Beafrance în materie de gestiune a resurselor umane şi, preţ de-o clipă, am crezut că nu vor mai vorbi despre Tom Fort. Apoi Barrin a spus:

„În orice caz, preşedintele a hotărât: va merge în Polonia. O să i se pară o decizie aspră, mai ales că acolo n-ai multe de făcut în sectorul dezvoltării produselor, totuşi ai activitate…”

Polonia! Bietul Tom Fort! Iată prin ce se măsoară întreaga cruzime a Beafrance-ului. Ca să aibă idei, i se dă de înţeles unui biet amărât că e formidabil… Dar dacă nu le scoate repede, este exportat politicos în Polonia. Deja când spui Polonia nu-ţi mai vine să râzi, dar văzută de la Beafrance este un gulag: ţară mică, lipsită de orice mijloace, cu obiective enorme în ceea ce priveşte cifra de afaceri, sub pretextul că este o afacere „aflată la început”… Devot a fost mârşav. Credeam că-i va lua apărarea lui Tom Fort sau cel puţin că-i va fi milă de el. În schimb, a spus cu convingere:

„Stai puţin, pentru el e o promovare! Să treci direct de la şef de grup la director general, chiar şi într-o ţară mică, e formidabil! Eu mă simt în stare să-i dau vestea. Deja e frumos că i se propune slujba aceasta. O să putem spune chiar că l-am susţinut pe lângă preşedinte”.

Iată cum se hotărăsc destinele. Bietul Tom Fort aproape că mi-a devenit „eminamente simpatic”! Am ieşit din maşină şi am trecut prin faţa celor doi conspiratori fluierând. M-au salutat, dar pot să vă spun că păreau stingheriţi. M-am întrebat dacă trebuie să-l previn pe Tom Fort, dar, în cele

din urmă, am considerat că nu merită. Incredibil cum se pot inversa raporturile de forţă! Ani de zile, m-am temut de Tom Fort şi de manevrele lui politicianiste, şi iată că toate s-au pus cu susul în jos… Viaţa-i nemiloasă. Dar ca să-i mai poţi vedea, oamenii au nevoie să fie puşi la punct… De pildă, Irza sau chiar Valerie… În momentul de faţă, sunt obligat să strâng şurubul în privinţa lor. Lucru care mă mâhneşte, dar asta face parte din activitatea mea de şef. (Tăcere.)

Eu cred că-i învăţ multe. Începând cu o anume viziune, cu o deschidere spirituală pe care ei n-o au. Fără îndoială, pentru că stau cu nasul în pământ. Nu-i condamn, însă duc lipsă totuşi de elevaţie! De pildă, în proiectul bomboana: noroc că sunt de faţă! Ar putea părea pretenţios, dar îi scutesc de nişte tâmpenii evidente… Alaltăieri, de exemplu, Irza a venit la mine în birou, plouat tot ca să-mi spună că sunt prea aspru cu Rasmussen, că-i vorbesc prea sec, că „asta riscă să-l descurajeze”… Am zis nu. Nu! Îmi pare rău, dar Irza este complet pe dinafară! Am pierdut cel puţin o jumătate de oră explicându-i bravului Irza câte ceva din rudimentele managementului. I-am spus:

„Eşti tu prea drăguţ cu Rasmussen. Rasmussen n-a venit să petreacă un an cu noi ca să fie lustruit şi pus afiş. A venit ca să înveţe. Şi a învăţa e dureros. Trebuie să intri mai tare-n el, să-l pui la încercare, ca să vezi ce poate. E greşeala ta, eşti prea amabil. Eu ştiu foarte bine ce înseamnă asta, la început am făcut cam acelaşi lucru. Până în ziua în care am înţeles că oamenii mei n-aveau nevoie de un prieten, ci de un stăpân. Adică de cineva care să-i împingă înainte, chiar şi atunci când nu-i deloc plăcut…”

Iată un exemplu tipic… În momentul de faţă, trebuie să mă ocup chiar de Devot, vă daţi seama ce înseamnă asta! E total neliniştit şi nervos în privinţa proiectului bomboana. Vine la mine de optsprezece ori pe zi, ca un viitor tătic, să vadă în ce stadiu mă aflu, să mă întrebe când va putea să vadă nişte machete, să-mi spună că e grăbit. Dovedeşte că e complet imatur. Aşa că şi pe el sunt obligat să-l liniştesc şi să-l ridic! Şi e şeful meu! (Tăcere.) În schimb, cu Tristana se întâmplă oarecum pe dos. Cred că, dincolo de aventura sexuală propriu-zisă, mă face să privesc viaţa cu mai multă detaşare. Nu glumesc, este adevărul gol-goluţ… Nu spun asta ca să-mi pun conştiinţa la adăpost. Nu. Înainte de-a o întâlni pe Tristana, vedeam existenţa ca pe-o perspectivă îngheţată, turnată în bronz; acum văd bine că

viaţa înseamnă surprize, suişuri, coborâşuri şi mai cu seamă schimbare, mereu schimbare… Tristana mă învaţă şi să profit de clipa prezentă. Când mă gândesc la lucrul acesta, luându-mi şi studiile în calcul, se fac zece ani de când mă tot chinuiesc să reuşesc! Aşa că gata! Mi-am dat obolul, acum vreau să profit…

„De ce încercaţi să vă dezvinovăţiţi?”

Nu încerc să mă dezvinovăţesc!… Acum îmi merge foarte bine.

„Şi totuşi, vă simţiţi vinovat…”

Mă simţeam vinovat, mai ales faţă de nevastă-mea, dar s-a terminat. Dintr-un anume punct de vedere, consider că treaba asta e chiar justă. La urma urmei, nevastă-mea să mi-o fi supt mai mult! Îmi pare rău că sunt vulgar, dar într-un fel este un pic adevărat… Cred că ar fi putut să se implice mai mult în cuplu. Evident, mi s-ar putea replica faptul că nu cu Tristana mă implic eu în cuplul acesta. Să fim cinstiţi. Dar partea într-adevăr curată la mine este că nu mă implic afectiv cu Tristana. E ca o datorie de onoare: nu există sentiment, nu va exista şi este foarte bine aşa. (Tăcere.) Mă gândesc iarăşi la ceea ce tocmai am spus… În fond, a mă culca cu Tristana e un mod indirect de a mă implica în cuplul meu. E ca şi cum aş face… antrenament sexual. O voi face pe nevastă-mea să profite de tot ce-nvăţ. O voi face să beneficieze de îmbunătăţirile mele.

„Îmbunătăţirile dvs. ? ”

Da. Mi-am îmbunătăţit tehnica sexuală.

„Credeţi că este important?”

Evident! Sunt mai bun ca înainte. Ţin mai mult, am învăţat mângâieri noi, înţeleg mai bine plăcerea feminină… Şi, mai ales, m-am dezinhibat! E extrem de important. Nu-mi mai este teamă de faptul că am un sex mic. Am dovada că sexul meu e foarte bun: eficient, serviabil, mereu gata… Am un sex de aur. Totuşi, mi-a luat mai bine de treizeci de ani ca să înţeleg treaba asta.

„Aşadar, nu vedeţi decât lucruri bune în relaţia aceasta?”

(Tăcere.) Partea cu „aţi înşelat încrederea soţiei dvs.” e o chestie demodată şi tâmpită rău. Am înţeles că un cuplu nu-şi poate rămâne fidel toată viaţa! Mă întreb chiar dacă nu cumva infidelitatea e salutară… Fratelui meu, de pildă, i-ar face tare bine să mai calce din când în când pe-alături. Că veni vorba de frate-meu, ştiţi ce maşină are? Un Porsche! Vă daţi seama? A reuşit să strângă milioane pentru afacerea lui şi acum înoată în bani, trebuie s-o spunem… Găsesc lucrul acesta dramatic. Nu numai atât, dar e vulgar să-ţi etalezi banii aşa…

În plus, e o dovadă că simte nevoia puerilă de a fi admirat. Parcă ar fi un adolescent care se fudulește… (Tăcere.) Când văd drumurile noastre… Cine-ar fi zis că vom reuşi într-un mod atât de strălucit? În definitiv, tata poate că a avut dreptate să ne inoculeze virusul ambiţiei… Dar ăsta nu-i un motiv ca să te arăţi într-un Porsche…

„Nu mi-aţi spus care este elementul negativ al relaţiei dvs.”

A, da. Singurul lucru care m-ar jena ar fi ca fiul meu să afle într-o zi de chestia asta. Ar mânji imaginea pe care o are despre mine şi n-ar fi bine. Cred că are nevoie să mă admire. (Tăcere.)

Nu-mi spuneţi nimic la sfârşit de şedinţă? De regulă, îmi puneţi o întrebare care, părând neînsemnată, îmi dă de gândit…

„Lăsaţi impresia că fugiţi de anumite realităţi.”

Să fug, eu? Nu. Nu sunt genul care să fugă! Dimpotrivă, în momentul de faţă înfrunt viaţa.

„Dvs. ştiţi mai bine.”

Am uitat să vă spun că proiectul meu de bomboană e absolut genial. Mă admir pe mine însumi… Acum câteva săptămâni, eram pe fundul gropii şi iată că la viitoarea şedinţă „Preşedinte” o să fac prăpăd. Cred că sunt un geniu… Glumesc…

„Foarte bine. Pe săptămâna viitoare.”

Perfect.

Şedinţa a douăsprezecea

O să vă cer o favoare: dacă fac din nou pe deşteptul, vă rog să mi-o spuneţi fără înconjur.

„Despre ce vreţi să vorbiţi?”

Ei bine, la ultima noastră şedinţă, eram în plină criză de grandomanie. M-aţi văzut în cea mai nasoală ipostază…

„Ce numiţi dvs. a face pe deşteptul?”

O criză acută de vanitate.

„Şi cum se manifestă asta, după dvs.?”

Aţi văzut bine… Eram îngrozitor de mulţumit de mine. Am făcut lista simptomelor:

sentimentul nejustificat de a mă crede mai inteligent decât ceilalţi;

impresia că sunt amabil cu anturajul. Şi cum acesta este în esenţă alcătuit din tâmpiţi, această senzaţie de amabilitate se transformă în impresia de bunătate profundă;

în pofida acestei extraordinare bunătăţi, colegii mei îmi cer să mă calmez, secretara mea plânge, la fel şi nevastă-mea;

paranoia pe dos: sfârşesc prin a crede că anturajul meu profesional se adună fără ca eu să ştiu pentru a se felicita că au şansa de-a lucra cu mine;

convingerea că sunt un vizionar. Sporirea impresionantă a listei cu teoriile mele ratate despre viaţă;

senzaţia mai generală că plutesc într-o existenţă pufoasă, fără să mă îngrijoreze faptul că totul a devenit dintr-o dată atât de uşor, fără un motiv anume;

imposibilitatea de a-mi vedea defectele;

impresia că am devenit seducător. Mai degrabă irezistibil;

înmulţirea frazelor care încep cu: „Să vă spun o şmecherie…”

Vedeţi, sunt lucid… În ciuda acestui lucru, de fiecare dată cad iarăşi în cursă… E teribil. Nici nu ştiţi cât mi-e de ruşine, retrospectiv vorbind. Am

acelaşi sentiment umilitor ca atunci când fac o gafă. După care urmează aceeaşi chestie: mă dezumflu, îmi dau seama îngrozit de fiinţa înspăimântătoare care am fost şi îmi vine să intru-n pământ. Nu ştiu dacă vă amintiţi de serialul acela american, la care eu mă uitam cândva, Hulk.

„Nu…”

Era povestea unui tip cumsecade. Dar imediat ce se înfuria, se transforma într-un enorm monstru verde. Hainele toate i se sfâşiau, mai puţin pantalonii, care deveneau ca prin minune un şort mulat. Tipul se trezea după criză cu hainele-n zdrenţe şi era nevoit să fugă şi să-şi facă din nou o viaţă respectabilă în altă parte. Un ziarist încerca să-l demaşte, fără să reuşească vreodată. În zece ani de carieră n-a reuşit să încropească nici măcar o pagină scrisă. E povestea mea: din când în când, fără să ştiu de ce, trec printr-o criză de vanitate. Ştiu să recunosc aceste crize a posteriori, dar niciodată în timp ce le trăiesc. Nu ştiu cum intru-n ele. În schimb, ştiu de ce mă complac într-o asemenea situaţie… E foarte plăcut să te crezi genial şi bun. O dată ajuns aici, treaba asta poate să dureze o vreme; mă scald într-un confort absolut. Parcă ar fi o baie caldă. Ieşirea din aceste crize este dureroasă, de parcă ai ieşi din baia caldă şi n-ai găsi halatul. În starea aceasta mă aflu acum. Am un gust amar în gură, ca după o beţie, şi tremur tot gândindu-mă la înspăimântătoarele detalii ale zilelor trecute… Toate prostiile pe care le-am spus lui Irza, secretarei mele, soţiei mele… Toate acele momente de toane fără replică. Mocnesc în ruşinea mea.

„O asociaţi adesea pe secretara dvs. cu soţia dvs., ca şi cum ar fi legate una de alta. Există vreo legătură între ele?”

Nu. E drept că această asociere este nefericită, ai zice că pun femeile deoparte şi întotdeauna la final. Trebuie să fie un rest de educaţie…

„Din educaţia dvs.?”

Da, am fost educat într-o familie în care băieţii sunt consideraţi mai importanţi decât fetele. (Tăcere.) Mi-ar plăcea atât de mult să ştiu ce anume mă împinge spre crizele acestea, ca să le pot evita pe viitor.

„Aveţi nevoie să vă simţiţi superior celorlalţi? Pentru că sunteţi băiat?”

Poate că încerc să imit aroganţa naturală a tatălui meu. Nu ştiu. M-am gândit la asta, dar nu găsesc motivul care mă transformă într-un cretin împuţit!

„Dar atunci de ce aţi ieşit din criză astăzi? Este, poate, un punct de plecare în căutarea dvs. …”

Singurul lucru care mă poate scoate dintr-o criză este un duş rece. Şi duşul acesta rece mi-l administrează în general nevastă-mea. Când nu mai suportă, sfârşeşte prin a le spune lucrurilor pe nume. Ne certăm, apoi nu ne mai vorbim şi aici începe durerosul proces al dezumflării: la început, mă ţin tare, o blestem, pe ea şi caracterul ei murdar. Apoi, las să pătrundă în mintea mea de coleric, unul câte unul, asemenea primelor raze de soare dimineaţa, argumentele ei, care îmi mai nuanţează punctul de vedere. Profit de modul acesta nou de a vedea problema, mod ce poartă în el o soluţie de pace, până la ultima tresărire de orgoliu care îmi sugerează să nu cedez, pentru că în casă eu sunt bărbatul: trebuie să fiu mult mai ferm cu nevastă-mea, ea aşteaptă de la mine lucrul acesta. Mă potolesc iarăşi, treptat, până ce-mi dau seama de amploarea stricăciunilor… Mă duc şi-mi cer scuze. Şi mereu ies mai matur din treaba asta. (Tăcere.)

„De data aceasta, aţi avut din nou o discuţie cu soţia? ”

Nu. (Tăcere.) De data asta, nu un duş rece am primit peste bot, ci toată cascada Niagara… Cred că n-am nici măcar chef să vorbesc despre lucrul acesta. (Tăcere.)

„Încercaţi.”

Stăteam pe tron în toaleta de la Beafrance de vreo douăzeci de minute bune, profitând de singurătatea mea, când am auzit uşa deschizându-se şi voci şuşotind. Ador să stau mult pe tron şi se întâmplă ca altcineva să intre după mine fără să-şi închipuie că una dintre cele două cabine este ocupată. Se aude totul şi încă foarte distinct. Crezându-se singur, tipul începe să fredoneze prosteşte ori să scoată zgomote nu tocmai avantajoase. Aştept să se manifeste, ca să-mi fac şi eu simţită prezenţa. Se lasă apoi o tăcere consternată, de care mă bucur ca un adevărat pervers. După care savurez ezitarea tipului în a ieşi la câmp deschis. Dar îl las întotdeauna să fugă primul, fiindcă nu sunt foarte mândru de mine. Această situaţie mă trimite cu gândul la o poveste faimoasă în Beafrance, atribuită lui Forlani. Era

tânăr şi debuta ca reprezentant în nordul Franţei. E poate o întâmplare care se povesteşte în toate firmele din lume, dar să trecem. Preşedintele din vremea aceea, căutând într-o seară o cifră de vânzări şi negăsindu-l pe directorul comercial la sediu, hotărăşte să sune la direcţia regională din Lille ca să obţină informaţia direct. Grăbit, nu se prezintă şi dă peste foarte tânărul Forlani, pe care nu-l întreabă nici măcar cum îl cheamă. Pe un ton cam sec, se informează asupra cifrelor de afaceri ale noii creme glasate, iar tânărul Forlani explică naiv că „nu, produsul nu se vinde. E chiar o catastrofă. De altfel, nici nu-i de mirare, dacă s-ar fi consultat baza înainte de lansarea mărcii… Oricum, produsul ăsta e încă o idee lamentabilă a vreunui tinerel din departamentul de marketing de la Paris. Parizienii ăştia, dacă ar veni pe teren, şi-ar da seama…” şi aşa mai departe. Pe scurt, discursul tipic al reprezentantului care se năpusteşte asupra noului produs ce nu merge prea bine. Preşedintele ascultă cu interes şi multă enervare, mai ales din cauza acelei dezinvolturi şi a spiritului denigrator faţă de un nou produs care se dovedeşte a fi un obiectiv important pentru întreprindere. Brutal, întrerupe văicărelile lui Forlani, spunând:

„Ia zi, bătrâne, ştii cu cine stai tu de vorbă?”

Atunci, Forlani răspunde timid că nu.

„Sunt preşedintele Beafrance-ului şi sunt uimit să aud cum se vorbeşte despre noile produse în direcţia regională din Lille!”

Şi aici Forlani ar fi avut o sclipire de geniu. După o tăcere scurtă, ar fi întrebat:

„Dar dvs. ştiţi cu cine staţi de vorbă?”

Surprins, preşedintele răspunde la rându-i că nu. Iar Forlani suspină: „Slavă cerului”, înainte de-a pune receptorul în furcă.

Ador povestea asta…

„Să revenim la povestea dvs., dacă vreţi.”

Ştiu, inventez. E defectul meu. Aşadar, stăteam pe tron şi am ciulit urechea, ţinându-mi respiraţia. Încetul cu încetul, aşa cum ochiul se obişnuieşte cu întunericul, am început să prind cuvinte şi fraze întregi. Erau doi şi vorbeau şoptit:

„Şi ce? Bănuieşte ceva?” a întrebat vocea unui bărbat pe un ton grăbit.

„Nu, am făcut pe nevinovata. N-are cum.”

Inima a încetat să-mi bată, fiindcă recunoscusem fără ezitare vocea Tristanei şi felul ei aparte de-a vorbi în şoaptă.

„În orice caz, a adăugat ea, e aproape terminat, ştii. De altfel, îl plâng, pentru că…”

Vocea bărbatului a devenit aspră:

„Încetează! N-avem timp de pierdut cu sentimentalisme inutile! Oricine poate intra şi se poate întreba ce cauţi tu aici, în toaleta bărbaţilor, cu mine. Bine, eşti sigură c-o să am câmp liber? N-o să-mi bage beţe-n roate?”

Tristana a răspuns, cu vocea ei de seducătoare:

„Ascultă, iubitule, dacă-ţi spun că e inofensiv…”

Am rămas cu gura căscată. Îi spusese „iubitule”! Mi-am reprimat o puternică dorinţă de-a ieşi şi de a-i surprinde. Am încercat să reflectez, confuz cum eram. Niciodată nu mi-a spus „iubitule”, însă nu mi-am imaginat nici măcar o secundă c-ar putea să aibă un alt bărbat în viaţa ei. Şi, în plus, la Beafrance… Imposibil. Cum ar fi putut să-mi consacre atâta timp? Atâtea seri? Cum să treci neobservată, când lucrezi în acelaşi loc? Brusc, am realizat, simţind bătăile din tâmple, că de-o bucată de vreme nu mai respiram. Am dat afară aerul viciat, în mici expirări succesive, fără zgomot. Cui putea să i se adreseze Tristana? M-am gândit imediat la Irza. Lucrul acesta ar putea explica proasta lui dispoziţie din ultimele câteva săptămâni; îmi dă tot timpul impresia că-l enervez. E o ipoteză plauzibilă: el şi Tristana lucrează într-o mare intimitate şi nu mai suportă intrusul care am devenit… (Tăcere.) Dar varianta asta nu ţine. De ce? Irza nu e genul care să aibă o legătură la birou…

„Nici dvs. nu eraţi genul.”

E-adevărat, totuşi nu ţine. I-aş fi recunoscut vocea, i-o ştiu pe de rost…

„Ce s-a întâmplat după aceea?”

Ea a spus ceva de genul:

„Dragostea mea, sper că mă iubeşti.”

El a liniştit-o, iar tăcerea care a urmat mi-a dat de înţeles că se sărutau. După care uşa s-a deschis şi au ieşit. Cu inima bătându-mi puternic, am încercat să pricep ce se-ntâmplă. Tristana avea o legătură amoroasă cu un tip de la Beafrance şi punea la cale împreună cu acesta un soi de plan împotriva cuiva… Toate acestea aduceau cu un film prost de spionaj. „N-o să-mi pună beţe-n roate?” întrebase tipul… Despre cine putea fi vorba? Despre un tip „terminat”, după Tristana… Despre mine, poate? Nu. Încă un reflex egocentric din partea mea: să cred întotdeauna că mă aflu în centrul intrigilor! Şi apoi, eu nu sunt terminat şi nu sunt atât de periculos, încât să pun cuiva beţe-n roate. Tom Fort? Plauzibil… El este clar terminat. Să comploteze Tristana şi un altul împotriva lui Tom Fort? Dar de ce? Ca să apere proiectul nostru bomboana? Şi cu acelaşi prilej pe mine? Totul mi se părea confuz. Dar cine era bărbatul pe care îl iubea? Am trecut în revistă multă lume. Irza, deja amintit aici: imposibil. Tom Fort? Imposibil. L-aş fi recunoscut şi pe el. Şi apoi nu-l prea văd seducând-o pe Tristana! În orice caz, programat cum este pentru Polonia, nu intră-n calcule. M-am gândit la Devot… Posibil. Are vârsta la care să-şi înşele nevasta şi aroganţa patronului care trebuie că fantasmează în privinţa subalternilor lui… De altfel, a făcut adesea observaţii oarecum la limită despre aspectul sexy al Tristanei. Pe el îl văd punându-le beţe-n roate oamenilor sau dându-şi iluzia că o face. Şi e plauzibil ca el să nu fie la curent cu ceea ce se întâmplă între mine şi Tristana… (Tăcere.) Devot. E posibil, foarte posibil… Aş considera aiurea chestia asta, dar e realistă. Ştiţi, mi-am închipuit chiar că putea fi Barrin… Vă daţi seama! Numai că Barrin n-ar fi venit niciodată la toaleta de la etajul nostru. E prea riscant pentru el. Poate fi şi cineva de la un alt serviciu, de la un alt etaj, ceea ce ar explica felul în care a putut Tristana să-şi ducă viaţa dublă fără prea multe probleme. Încă stând pe tron, mi-am privit ceasul: viaţa mi se dăduse peste cap în zece minute!

„Viaţa dvs. «s-a dat peste cap», spuneţi?”

Da. Femeia cu care împart multe lucruri din viaţa mea în momentul de faţă are o relaţie amoroasă cu un alt bărbat! Şi, în plus, la Beafrance! E destul de dur, nu credeţi?

„Mi-aţi spus întotdeauna că nu există nici o legătură sentimentală între voi…”

Ştiu, ştiu. Dar de aici până la a descoperi că are un iubit şi să o văd complotând împreună cu el, că-i spune „iubitule”, este o dife-renţă…

„Vă prevenise, în tren, că are o relaţie.”

Într-adevăr, dar am vrut să uit amănuntul acesta. Date fiind disponibilitatea şi înflăcărarea ei, credeam, mărturisesc, că o am numai eu. Am fost şocat s-o aud vorbindu-i cu o voce de fetiţă bărbatului acela, în vreme ce cu mine e o tigroaică de neîmblânzit. M-am simţit trădat. De altfel, nu mai vreau s-o văd. Mă dezgustă să ştiu că se lasă futută de-un altul. A comparat performanţele noastre şi celălalt a câştigat. Ştiţi, mi-am privit sexul după ce-au plecat. Era mic, posomorât. Şi-a pierdut de atunci toată strălucirea dobândită în ultimele săptămâni. Am impresia că m-am întors în punctul de unde am plecat, că mi-am regăsit obişnuitele complexe, de parcă tocmai aş repeta clasa a cincea… N-o înţeleg pe fata asta. Cum poate duce în acelaşi timp două poveşti?

„Dar dvs. cum reuşiţi?”

Deci, sunt la fel ca ea, nu trebuie să mă plâng, asta e, nu-i aşa? Şi totuşi, mă plâng. Mă ataşasem de aceste întâlniri, de această aventură care dădea o altă savoare banalităţii vieţii mele. Dar şi de ea, s-o spunem totuşi. În ciuda a tot ce se poate spune în privinţa asta, nu este ceva anodin să întreţii o relaţie… Oamenii din comerţ zic despre cel care reuşeşte prea repede că „n-are mâinile curate”. Ceea ce vrea să spună că e băgat până peste cap, că este murdar. Ei bine, eu nu am mâinile curate.

„O iubiţi?”

Nu ştiu. Puţin. Ceea ce mă şochează este faptul de-a o fi auzit în braţele altuia. Această realitate sordidă îmi sare în ochi şi îmi displace. Sunt trădat, nu mai am încredere; recentele mele certitudini s-au prăbuşit, mă simt singur, cu mintea plină de ipoteze măsluite şi cu un gust amar în gură.

Încep să suspectez pe toată lumea! Când mă întâlnesc cu Devot, arunc o privire spre pantalonii lui ca să-mi fac o idee despre mărimea sculei! Mi-i imaginez destrăbălându-se, în timp ce ea leşină în braţele lui lungi şi subţiri… Nu ştiu cum să vă spun, dar mi-e ruşine de toate acestea, iată.

„Poate că, în definitiv, o iubiţi un pic.”

Nici măcar n-am chef să mă gândesc la asta, dacă vreţi să ştiţi.

„De ce?”

Pentru că ar pune sub semnul întrebării prea multe lucruri din viaţa mea, începând cu căsnicia.

„De ce? V-aţi înşelat deja soţia. La urma urmei, aveţi dreptul la o aventură. Cu ce ar schimba lucrurile chestia asta?”

Am gustat această aventură pentru că nu era decât o simplă aventură. Nu intenţionez să-mi părăsesc soţia… Şi, în orice caz, am alte griji în momentul de faţă. Dintr-o dată, totul merge prost. Ca din întâmplare. Proiectul bomboana a căpătat o turnură urâtă.

„Adică?”

Atâta timp cât am un proiect bomboana, totul merge bine, sunt senin, pot respira. Dacă nu-l mai am, moartea profesională începe să-mi dea târcoale.

„Dar credeam că aţi găsit o idee în Italia, chiar în momentul în ca-re v-aţi început relaţia…”

Da. Tristana descoperise un italian cu care urma să facem afacerea. Convinsesem chiar şi laboratoarele de la Beafrance să meargă în Italia ca să se asigure în legătură cu normele de securitate. Obţinusem acordul lor de principiu pentru a-i permite italianului să producă o parte din comenzi. În paralel, Irza şi Tristana lucraseră conceptele şi machetele… N-au fost foarte bune încă de la început şi am pierdut timp, am cheltuit o grămadă de bani cu diverse studiouri de creaţie ca să găsim ambalajul perfect. Pentru că am muncit mult, eram pe calea cea bună şi la doi paşi de reuşită. Data prezentării în faţa direcţiunii generale se apropie, ultimatumul lansat de preşedinte va expira în câteva săptămâni, fără ca noi să fi arătat cuiva ceva.

„Şi?”

La prima vedere, nici un pericol la orizont. Întreg proiectul nostru se bazează pe acest italian şi pe drepturile pe care le deţine pentru aceste mici personaje de desene animate şi jocuri video… Închipuiţi-vă că, ieri, Tristana şi Irza au intrat la mine-n birou cu un aer destul de dezinvolt (brusc, am început să mi-l imaginez pe Irza gol împreună cu ea), ca să mă anunţe că italianul tocmai sunase, explicând că are un alt potenţial client, un contract foarte serios cu nişte oameni care vor să facă acelaşi lucru ca şi noi, dar care sunt mai hotărâţi. N-am reacţionat imediat: mă întrebam încă o dată cu cine mă înşeală Tristana. Cum nu păream neliniştit, Tristana a ieşit, dar Irza a rămas şi m-a scuturat. Nu înţelegea de ce eram atât de apatic.

„E serios clientul ăsta potenţial?” am întrebat.

„Evident! Trebuie să fie un concurent care atacă înaintea noastră. Ei avansează, în timp ce noi batem pasul pe loc!”

Această din urmă critică a fost o palmă căreia i-am simţit arsura, ca şi cum aş fi primit-o într-adevăr. Am fost foarte rănit; în spatele frazei destul de banale a lui Irza se ascundea un munte de reproşuri, săptămânile de hârjoneală cu Tristana în care am făcut tot felul de alte chestii, în care nu m-am ocupat de treburi şi de oameni aşa cum ar fi trebuit. L-am privit pe Irza şi i-am promis că vom recâştiga terenul pierdut.

„Sună-l imediat pe italian şi joacă totul pe o carte. Oferă-i mai mulţi bani, cumpără timp, ameninţă-l spunându-i că, dacă ne abandonează, nu va lucra cu nimeni, că Beafrance este un grup puternic. Şi spune-i Tristanei să-i sune pe Ramendin şi Laventin şi să lucreze toată noaptea, dacă e nevoie: ne trebuie nişte machete frumoase pentru mâine dimineaţă. Singura şansă de a-i putea face o ofertă italianului este aceea de a ne vinde proiectul în interior cât mai repede posibil. Vom merge la Barrin, vom forţa uşile, dacă trebuie, vom da năvală.”

Irza a plecat ca o săgeată, oarecum liniştit de dinamismul meu aparent, iar eu m-am închis în birou ca să-mi savurez în singurătate amărăciunea. M-am rugat cerului ca italianul să revină asupra poziţiei lui. Îmi spuneam: „Doamne, fă ca ticălosul ăsta de italian — scuză-mă, mi-a scăpat — să nu fi semnat! Ştiu că am făcut o mulţime de prostii în ultima vreme şi că n-ar cam trebui să-ţi cer nimic, dar fii drăguţ…” Tot adresând aceste rugăminţi,

mă gândeam la Tristana şi la tipul acela care ştia să facă atât de bine dragoste cu ea. Puţin îmi păsa de bomboană, nu credeam în noul client al italianului, îmi spuneam că face asta ca să ne sperie, ca să ne oblige să ne hotărâm mai repede. Simţeam că mă apucă gândurile negre, şi numai din cauza vieţii mele prezente. Din cauza acestei înşelătorii, a acestei lamentabile duplicităţi în care mă scald de săptămâni de zile. M-am întrebat cum de am putut să decad atât şi să fac asemenea greşeli. Era o impresie bizară. Cum să v-o descriu? N-am sentimentul că am făcut ceva grav… Nu mă simt vinovat, mă simt un nimic. Ceea ce este şi mai rău. Am deraiat undeva şi m-am înfundat pe-un drum greşit fără să-mi dau seama. Scenariul nu mai este cel bun, nu recunosc nimic, nici pe mine însumi, nici rolul meu în viaţa asta. Am devenit altul. Ade-vărul e că mă dezamăgesc pe mine însumi. Şi mi-e teamă că m-am înfundat prea tare. Ca să-l regăsesc pe cel care am fost, am un lung drum de parcurs, un drum nesigur şi dureros. În căutarea stimei faţă de mine însumi… Copil fiind, vedeam înaintea mea un destin fantastic, viaţa îmi era un succes care urma să vină, cu aeroporturi în care îţi cumperi ape de toaletă elegante, cu un portofel subţire din piele în buzunar, dând pe dinafară de secrete şi de comori; pe frumosul meu birou de acaju ceruit, gadgeturi electronice, iar în toate compartimentele vieţii mele, un lux discret şi plăcut. Fumam ţigări uşoare şi-mi iubeam soţia. Iradiam un fel de forţă binefăcătoare, un halo de ameţitoare putere. În spatele acestei faţade pizmuite, se ascundea „un om de bine”, înzestrat cu un soi de scut natural care-l proteja definitiv de meschinării, de compromisuri îndoielnice şi de necinste. Dreptatea şi simplitatea erau semnele caracteristice ale stilului meu, pe care oricine trebuia să-l recunoască… Nu ştiu de unde am vedeniile acestea, dar stau adânc înscrise în creierul meu, ca o moştenire, ca un traseu de care nu trebuie în nici un caz să mă îndepărtez.

Stăteam la birou cu gura căscată, copleşit de această teribilă descoperire: deviasem şi devenisem banal. A intrat Irza şi am înţeles. A spus:

„S-a dus dracului! Gagiul nu vrea s-audă nimic. Aparent, are o ofertă fermă, care i-a fost confirmată prin fax în după-amiaza asta. Iată…”

Apoi, a intrat şi Tristana ca să-mi spună că echipele de machetişti erau gata să facă noapte albă. Am privit-o şi, pentru prima dată, n-am mai văzut

un sex umed, ci o şefă de produse dezinvoltă, căreia, în fond, i se rupea de ceea ce se întâmpla. Stătea acolo, cam toantă, iar când Irza i-a spus să le dea liber studiourilor de design a înregistrat asta de parcă n-ar fi avut nici o importanţă. De peretele intern al frunţii mele s-au sfărâmat, ca nişte valuri dezlănţuite asupra unei stânci, nişte înjurături îngrozitoare. „Tâmpito! Nici măcar nu-ţi dai seama de dezastrul pe care îl trăim! Uită-te la tine, idioato! Ai lăsat să se ducă dracului singura speranţă prin care ne-am fi putut scoate! Ai lăsat-o să se ducă! Nici măcar nu ţi-ai dat seama că italianul nu este un furnizor ca toţi ceilalţi! Trebuia să-l periezi, imbecilo, să-l supraveghezi ca pe laptele pus la fiert! Dar nu, domnişoara a preferat să cheltuiască sume faraonice pe nişte machete nule! Dar ca să-ţi iasă o machetă frumoasă, nu de bani ai nevoie, drăguţă, ci de talent! Numai că tu n-ai decât un cur frumos…” Iată ce mi-ar fi plăcut să-i spun. M-am mulţumit să mormăi vag ceva. Apoi l-am sunat şi eu pe italian. A fost un moment de curată umilinţă, în care am putut constata cât de neputincios sunt. Italianul se sustrăgea abordărilor mele ca un săpun, spunându-mi că-i e jenă, că nu poate reveni asupra unui angajament… Nu voia nici măcar să-mi spună cine este acel con-curent care atacase mai rapid decât noi. Prin persuasiune şi ameninţări, urmate de implorări, am reuşit să aflu lucrul cel mai grav, şi a-nume că acest concurent urma să lanseze produsul, într-o primă fază, în Franţa. Ceea ce trebuia să se întâmple curând. Când mi-a spus chestia asta, parcă m-a electrocutat. Am simţit parfumul eşecului invadându-mă cu mirosul lui greţos, marea şedinţă apropiindu-se pentru nişte pagini goale, convocarea la Devot, unde va trebui să justific sumele astronomice înghiţite de nişte machete pe care nimeni n-o să le vadă niciodată, discuţiile de sfârşit de an, unde până la urmă ţi se spune cu un aer plin de jenă că n-ai avut un „an reuşit” şi că „suntem cam dezamăgiţi”, apoi începutul coborâşului, inexorabilul coborâş spre râpa rataţilor. Am fost întrerupt din această viziune de Irza care îmi spunea:

„Toate sunt din vina mea. Este răspunderea mea directă.”

Am trăit un moment oribil când a spus asta…

„De ce?”

Preţ de-o clipă, nu m-am putut împiedica să mă gândesc c-aveam să dau toată vina pe el. Abia am avut vreme să alung gândul acesta, că Irza şi ieşise din birou; am crezut chiar că a făcut-o ca să se ducă să plângă, după

ce mi-a citit gândurile. Irza este un tip emotiv sub aparenţa lui ursuză, dar faptul de a-l şti afectat în halul ăsta a fost pentru mine ca o nouă lovitură de pumnal. Angoasa şi stresul mi-au sporit încă puţin. Tristana stătea înfiptă în faţa biroului meu, iar eu nici măcar nu îndrăzneam s-o privesc. Îmi era teamă să nu citească în ochii mei tot ce stătea închis acolo.

„Îmi pare rău pentru tot ce se întâmplă…", a spus în cele din urmă, scărpinându-se pe gât.

Fără să ridic privirile, am răspuns:

„Hai, las-o baltă. E greşeala mea. Ar fi trebuit să urmăresc toată treaba mult, mult mai îndeaproape. Îmi dau seama că nu sunt suficient de prezent, că nu controlez dosarele în amănunt… Sunt un diletant care se crede un profesionist. Iar acum plătesc nota. Întotdeauna există un moment în care greşelile te-ajung din urmă…"

Tristana n-a ştiut ce să răspundă. Tot nu îndrăzneam să mă uit la ea. Mă jucam cu nişte hârtii pe birou. Apoi a spus:

„Îmi imaginez că preferi să anulăm întâlnirea din seara asta…" Şi a adăugat: „Poate vrei să ne oprim amândoi definitiv?"

Atunci am ridicat privirea spre ea şi m-am auzit răspunzând:

„Poate, într-adevăr".

Pronunţând acest verdict final, am fost invadat de un sentiment rece de singurătate. Irza a intrat iarăşi şi nu avea deloc ochii înroşiţi de lacrimi. Mie îmi venea să plâng, să mă lamentez, să mă ghemuiesc în braţele maică-mii şi să uit de toate aceste belele. Dar mă priveau amândoi de parcă ar fi aşteptat o urmare, lucru care m-a enervat.

„Bun, nu vă uitaţi la mine de parcă aş avea cancer! La treabă! Tristana, anulează machetele. Olivier, începe să faci socotelile…"

Văzându-i necăjiţi, m-am simţit ca un căcat şi am încercat să mă adun. Nu ştiu de ce, am zis:

„Of, of, dar bizar mai e şi italianul ăsta!"

Irza s-a întors spre mine cu un zâmbet abia schiţat şi mi-a aruncat:

„Da. Nu este singurul”.

(Tăcere.) Poftim…

„Ce părere aveţi despre reproşurile pe care vreţi să i le-aduceţi Tristanei?”

Cele pe care nu i le-am spus?

„Da.”

Că nu i le-am spus.

„De ce?”

Pentru că sunt reproşuri pe care mi le adresam mie însumi.

„Exact. Aţi avut cu această fată o relaţie narcisică. În general vorbind, comunicaţi destul de puţin cu ceilalţi. Îi priviţi ca pe nişte oglinzi.”

(Tăcere.) Ceea ce mi-aţi spus acum e dur.

„Vom continua săptămâna viitoare.”

Şedinţa a treisprezecea

Acum trei zile, Valerie, secretara mea, a venit să mă anunţe că sunt convocat la Chaveze, vicepreşedintele care se ocupă de Relaţiile Umane. Mi-a spus asta cam plictisită, de parcă îmi cerea după-amiaza de vineri liberă. Pentru mine, convocarea asta a fost ca un electroşoc. Nu eşti niciodată chemat la etajul doi din întâmplare. Mi-am permis să o întreb despre ce este vorba, dacă secretara lui Chaveze a precizat motivul convocării. Valerie m-a privit de parcă i-aş fi cerut un frotiu vaginal.

„Nu, nu mi-a spus nimic. În orice caz, eu nu vorbesc cu aia. E de un snobism…”

Tipic pentru Valerie genul acesta de reflecţie. I-am cerut să sune, ca să ştiu dacă e nevoie să pregătesc ceva pentru întâlnirea respectivă. A ridicat ochii spre cer şi s-a dus în biroul ei târându-şi picioarele. Am tras în piept o gură mare de aer, încercând să mă relaxez, numai că tracul se instalase în mine asemenea unui dezagreabil curent electric care-mi străbătea intestinele. De ce voia Chaveze să mă vadă? Nu suntem în perioada

bilanţurilor de sfârşit de an. Devot nu m-a prevenit în legătură cu discuţia asta. Poate că nici nu e la curent… Era tare ciudat! Mi-am spus că ar putea fi vorba de o promovare. Ştiu cum se petrece chestia asta. Eşti convocat fără motiv, în momentul în care te aştepţi mai puţin, ţi se cere să te aşezi, toţi iau un aer serios şi, brusc, ţi se explică faptul. Că de lunea viitoare urmează să-ţi schimbi jobul. Eşti uluit şi încântat. Cobori în biroul tău, puţin speriat de amploarea noilor responsabilităţi. Ţi-ar plăcea să-ţi iei secretara în braţe, dar nu datorezi nimic nimănui. Ai o şedinţă care începe, dar puţin îţi pasă, pentru tine e deja de domeniul trecutului. Din momentul acela, faci parte din noua lume care tocmai ţi s-a deschis înainte. Te duci totuşi la şedinţă şi o tratezi altfel, pentru că ţi-ar plăcea să fii regretat, să se spună despre tine, de lunea viitoare: „Ne-a părăsit un foarte mare profesionist…” În fine, cunoaşteţi genul de porcării care ne trec prin minte. Aşteptam răspunsul lui Valerie, când a sunat telefonul. Am tresărit şi tracul mi-a revenit pe dată. Era soţia mea, care mă întreba dacă „am putea vorbi puţin şi noi”. Iată într-adevăr o chestie tipic feminină. În momentul în care cariera îţi este dată peste cap, ea te bate pe umăr ca să „vorbească despre toate şi despre nimic”. I-am spus că nu pot; a părut dezamăgită şi atunci i-am zis că sunt convocat la Chaveze. A urmat o tăcere şi ştiţi ce mi-a spus?

„Să nu uiţi că în seara asta ieşim. Aşa că, măcar o dată, nu te întoarce târziu, fii drăguţ…”

În aceeaşi clipă, Valerie a venit cu un aer îngrozit, făcând semne largi ca să-mi arate că trebuia să urc de urgenţă la Chaveze. Îşi învârtea ochii în cap ca Louis Armstrong. I-am promis neveste-mii şi am reuşit să închid.

„Grăbiţi-vă! Nu aveţi nimic de pregătit.”

Mi-am luat inima-n dinţi şi am urcat la etajul zece. Ce atmosferă-i acolo! Mocheta pare mai groasă, domneşte o tăcere care pluteşte în aer ca tămâia. Un uşier m-a cules la ieşirea din lift cu amabilitatea rece a funcţiei lui şi m-a rugat să aştept într-un mic salon bogat şi impersonal decorat. Într-o primă fază, am rămas în picioare, ca să dau imaginea unui tip dinamic, imaginea celui care nu are nici vreme, nici chef să se odihnească. Însă după un timp destul de îndelungat, am sfârşit prin a mă afunda cu deliciu într-unul dintre cele două fotolii a căror adâncime m-a surprins. M-am antrenat o dată sau de două ori pentru a mă ridica în grabă, ca să mă asigur că nu voi fi ridicol la momentul oportun. Apoi, m-am apucat să cuget. Un lucru

evident mi s-a impus: dacă ar fi fost vorba despre o promovare, m-ar fi convocat unul dintre şefii operaţionali, de pildă Forlani. Aşadar, nu se are în vedere o promovare. Şi cum în momentul de faţă nu se discută despre salarii, nu putea fi vorba decât despre o întâlnire de rutină. De altfel, Chaveze face adesea astfel de întâlniri. Numai asta are în cap: să primească oamenii, să-i facă de căcat preţ de-o oră şi să aibă el conştiinţa împăcată, gândindu-se că face o „treabă nemaipomenită". Este genul de discuţie programată în mod mecanic de o secretară, cu săptămâni de zile înainte. Am început să răsfoiesc o revistă despre uzine. La un moment dat, uşierul, total pătruns de înţepeneala-i plină de orgolii, s-a ridicat brusc; uşile liftului s-au deschis, iar de-acolo a ieşit preşedintele care a trecut paşnic, asemenea unui mare rechin alb. Nici n-am avut timp să mă ridic, că şi dispăruse. Mă întrebam dacă e ceva grav, dacă m-a recunoscut, când uşierul m-a rugat să-mi dau osteneala de a-l urma. Inima mi-a tresăltat şi am pătruns pe culoar în urma corbului uman. M-a părăsit în faţa vastului birou al lui Chaveze, care citea cu un aer sever.

„Intră, bătrâne. Intră şi ia loc", mi-a spus fără să se oprească din citit.

M-am aşezat încercând să par decis şi discuţia a început astfel printr-o lungă tăcere, în timpul căreia Chaveze citea, cu aerul lui sever, sau mai degrabă îmi arăta mie că este sever, prefăcându-se că citeşte. Îi studiam chipul cu un aer inocent; simţeam faţă de el o adevărată ură, una dintre acelea care îţi dau chef să boxezi. Atitudinea demodată a lui Chaveze îmi aducea-n memorie bătrânul colegiu în care am crescut şi a cărui amintire îmi evocă spaimele copilăriei. Tot fără să-şi ridice privirea spre mine, Chaveze a zis ceva cam în genul:

„Bun, îmi face realmente plăcere să te văd, bătrâne! Vrei să bei ceva? Cafea, ceai, apă?"

Îmi vorbea de parcă se adresa unui ţăran pe care urma să-l întrebe pe unde s-o ia. Am refuzat politicos. În cele din urmă, Chaveze a catadicsit să-şi ridice ochişorii lui cei negri. Şi a făcut gestul contrar: m-a privit îndelung, fără să scoată un cuvânt. I-am înfruntat privirea, dar ochii mă dureau. Ceea ce m-a făcut să rezist a fost gândul că Chaveze este un ticălos care foloseşte nişte metode de intimidare demodate. În fine, a vorbit, înfundându-se confortabil în fotoliu:

„Voiam să te văd ca să ştiu cum o duci şi dacă te simţi bine în Casa noastră”.

Discuţie de rutină. I-am răspuns că mă simt foarte bine aici şi am reţinut că a spus „Casa noastră” şi nu „Casa”, părând să-mi arate că încă nu fac parte în întregime din ea. De parcă aş fi fost un fel de stagiar, un debutant aflat în perioada de probă. La Beafrance perioada de probă durează oare şapte ani?… Chaveze s-a aruncat iarăşi în lectura lui, spunând: „Perfect, perfect…” M-am întrebat dacă discuţia s-a terminat şi dacă nu cumva aştepta să mă ridic, însă a sfârşit prin a-şi înălţa capul, apoi şi-a încrucişat braţele. Urma un discurs.

„E tot ce ai de spus? Că îţi merge foarte bine? E cam puţin, tinere, cum ar spune celălalt…”

I-am răspuns că am crezut că era doar o întrebare de curtoazie din partea lui.

„Eu nu pun niciodată întrebări de curtoazie”, m-a plesnit el, de parcă aş fi trecut pe roşu.

M-am simţit obligat să mă justific. I-am zis că, desigur, pot să-i ofer mai multe detalii. Am adăugat că dacă mă simţeam bine la Beafrance, era pentru că aici mi se ofereau mijloacele de a dezvolta nişte produse şi pentru că, de asemenea, mi se părea că treaba nu merge deloc rău din acest punct de vedere. Am mai arătat şi că, în ultimul timp, proiectul bomboana m-a stimulat şi totodată m-a stresat mult.

„Dimpotrivă, eu cred că treaba nu merge deloc, prietene.”

Mi-a spus asta cu o voce calmă, aproape detaşată, înainte de a căuta cu limba o bucăţică de carne ce, după toate aparenţele, i se prinsese între doi molari. Mi s-a tăiat răsuflarea. Am crezut că tocmai s-a deschis o valvă în spatele meu şi că eram pe cale să mă golesc de sânge.

„Da, da, da, nu merge deloc, prietene. De altfel, nu cred, o ştiu. Este treaba mea s-o ştiu.”

A zâmbit uşor.

„N-ai vrea să-mi spui ce ai de spus? Suntem între noi…”

Mă simţeam umilit şi prins în capcană. Am hotărât să mă distanţez şi să vorbesc despre mine însumi ca şi cum aş fi vorbit despre altcineva. Am zis că situaţia nu mi se pare atât de gravă, pentru că, în fond, sunt mulţumit de serviciul meu, de responsabilităţile mele, de produsele de care mă ocup şi de oamenii cu care lucrez. Am adăugat că proiectul bomboana este efectiv un stres suplimentar, uneori dificil de suportat. M-a întrerupt:

„Nu-mi repeta ceea ce deja mi-ai zis, bătrâne".

Atunci, i-am răspuns pe un ton sec că dacă mă repet este pentru că am impresia că n-am fost ascultat.

„Haide, haide, nu te enerva, bătrâne. La urma urmei, sunt aici ca să te ajut. Şi eu am cunoscut căderi în lunga mea carieră. E omenesc, li se întâmplă tuturor. Îmi placi mult, prietene, şi m-ar durea să te văd eşuând, pentru că până acum ai avut un parcurs frumos…"

S-a lăsat din nou tăcerea. Nu ştiam ce trebuie să răspund, aveam impresia că mă aflu într-un coşmar absurd. Pur şi simplu nu ştiam la ce se referă. Să se fi plâns Devot de ceva? Dar de ce anume? Am sfârşit prin a-i spune, cu riscul de a-i părea idiot, că trebuie să-i mărturisesc faptul că n-am înţeles despre ce voia să-mi vorbească.

„Hai, hai, bătrâne, nu te preface că eşti mai naiv decât nu eşti. Treci printr-o pasă proastă, iar noi suntem aici ca să te ajutăm s-o depăşeşti. Şi asta cât mai repede. Grupul speră să-ţi revii. Şi Grupul nu va putea să aştepte la nesfârşit… Dar pentru un om de valoarea ta, lucrul acesta nu înseamnă nimic!"

A pronunţat fraza din urmă cu un entuziasm forţat. I-a sunat telefonul şi, făcându-mi cu ochiul complice, a răspuns. Eram atât de descumpănit, încât m-am agăţat de acea clipire din ochi ca de-o adevărată dovadă de prietenie.

„Da, foarte bine, să intre." Chaveze a închis şi mi-a spus, cu aerul că îmi dă o veste bună: „Dl Barrin este deja aici".

Ca şi cum ar fi fost al dracului de evident! Am avut din plin vreme să mă gândesc că, în ceea ce mă priveşte, treaba se împute. Barrin a intrat în trombă, ca întotdeauna.

„Bună, Francois! Bună, bătrâne! Îmi face plăcere să te văd!”

Părea sincer bucuros. Am crezut că şedinţa de tortură se terminase. Chaveze a schiţat un zâmbet al cărui secret numai el îl ştie.

„Patrick, îi spuneam prietenului nostru că aşteptăm să-şi revină…”

Barrin şi-a luat imediat figura lui interesată, de parcă urma să se apuce de-o operaţie de triplă punte coronariană. Şi-a schimbat expresia cu o asemenea rapiditate, încât a fost cât pe ce să izbucnesc în râs. Mă simţeam de parcă aş fi asistat la o comedie bulevardieră proastă. Problema este că eu eram eroul, fără să-i cunosc intriga.

„Desigur! Dar îşi va reveni! Ştii, bătrâne, am trecut şi eu prin pase proaste. Tuturor li se întâmplă. Nu putem fi extrem de performanţi în toate zilele vieţii noastre! Pasele proaste nu sunt ceva grav. Dar nu trebuie să dureze prea mult.”

S-a întors spre Chaveze.

„Ştii, Francois, eu nu sunt chiar aşa de îngrijorat. La forţa pe care o are, o să se descurce el!”

Am aprobat cu un aer hotărât, numai că eram uluit. Toată lumea părea să fie la curent cu „pasa proastă” prin care treceam, mai puţin eu. Nu înţelegeam primul cuvânt din această spontană conspiraţie. N-am mai zis nimic, de teamă să nu mă cufund şi mai tare în coşmar. Brusc, Barrin şi Chaveze s-au ridicat. Pentru mine, lumea se prăbuşise.

„La revedere, bătrâne. Şi nu ezita să vii la mine ca să punem lucrurile la punct, dacă simţi nevoia.”

Era cât pe ce să răspund că am la fel de mult chef să-mi bag pula în concasorul de la etajul opt, însă m-am mulţumit cu un uşor zâmbet gălbejit. Barrin m-a însoţit până în pragul uşii. M-a bătut pe umăr.

„Haide, bătrâne. Munceşte, munceşte, munceşte mereu. Şi, mai ales, găseşte bomboana secolului. Sunt sigur că poţi s-o faci.”

M-am regăsit în faţa liftului şi, brusc, am avut un soi de simpatie pentru uşierul cel tăcut. A fost cât pe ce să-l întreb ce crede el despre pasa mea proastă.

„Nu e grav, domnule. Li se întâmplă tuturor. Chiar şi eu, ca uşier, am trecut printr-o pasă proastă… Dar nu trebuie să dureze prea mult…”

Ideea m-a făcut să zâmbesc, dar în lift m-am lăsat cuprins de-o exasperare tardivă împotriva mârşavului de Chaveze, curcanul ăsta prăpădit, care ar fi meritat să păzească toată viaţa numai parcări. O dată în plus, mi-a fost ciudă pe mine că n-am spus nimic. M-am simţit laş…

„De ce laş? Nu sunteţi laş şi aţi reacţionat foarte bine. Să te înfurii nu aduce nimic în plus, arăţi numai că eşti slab.”

Am încercat să mă întâlnesc cu Devot, însă deja plecase. Un şef de produse a venit să-mi ceară să aleg între două machete de promovare: l-am trimis la plimbare.

„Dar mi-ai spus că voiai s-o vezi…”

Atunci m-am enervat şi i-am spus că nu făcuse patru ani de facultate de comerţ şi nu petrecuse patru ani la Beafrance, adică aproape opt ani de studii, ca să ajungă la un grad de autonomie atât de apropiat de zero. E bine când spui lucrurile cu simplitate. A plecat complet plouat şi iar mi-a fost ciudă pe mine. M-am închis în biroul meu şi am ezitat dacă să-l sun pe Devot acasă, ca să-i cer explicaţii, dar n-am făcut-o.

Eram enervat că nu înţelegeam. Nu mai târziu de-acum câteva săptămâni, încă mă consideram una dintre valorile în ascensiune ale Grupului! Şi iată-mă căzut, fără ca măcar să fi fost informat. Am încercat să m-apuc din nou de treabă cu celelalte idei de bomboană, dar nu mai aveam încredere în mine. Consideram că diversele mele piste sunt jalnice. În cel mai bun caz, erau nişte mici găselniţe picante, pe care eu le confundasem cu nişte idei mari. La această nouă lectură, se dovedeau a fi mediocre şi superficiale. De fapt, mă crezusem un tip creativ şi important, când sunt cel mult un imaginativ entuziast. Dacă privesc în urmă la trecutul meu de la Beafrance, sunt înspăimântat de sărăcia parcursului meu. Şi-aşa este, ce-am construit eu care să dureze cu adevărat? Care este aportul meu la Grup, în şapte ani de muncă? Şapte ani în care n-am lipsit o singură zi, şapte ani de stres, de implicare totală, şapte ani în care am făcut totul, dar totul, ca să reuşesc… Văd pe ici pe colo câteva promovări, nişte ameliorări de produs, una sau două lansări şi multe speranţe exagerate date celor de la comercial

prin discursurile mele înflăcărate. Cu alte cuvinte, nu mare lucru. O uşoare boare de vânt, în cel mai bun caz…

„Credeţi că se poate trece de la atât de sus la atât de jos? Nu credeţi că adevărul se află, neîndoielnic, la mijloc?”

Nu, vă asigur, am înţeles multe lucruri. De pildă, povestea asta cu „pasa proastă”… Este o imagine politicoasă prin care mi se spune că ultima mea lansare de iaurt cu plante e o mare decepţie. (Tăcere.) Uitaţi-vă şi dvs.: sunt incapabil să fac faţă eşecului. Iaurtul meu cu plante nu este o decepţie. E un eşec. Vă daţi seama? Nu reuşesc nici măcar să pronunţ cuvântul „eşec”! (Tăcere.) De altfel, tocmai mi-am dat seama de-un lucru, şi anume că nici Chaveze şi nici Barrin nu îndrăznesc să-l rostească. Au alungat cuvântul acesta din vocabularul lor, de parcă ar fi grosolan şi vulgar. Ei numesc eşecul o „pasă proastă”. (Tăcere.) În acelaşi timp, discuţia aceea cu ei a fost sănătoasă, pentru că, e adevărat, uitasem într-un fel că am de dat nişte socoteli, în calitate de „propunător” de produse. Până în momentul acela, m-am simţit mereu imunizat, protejat de propria-mi candoare, de entuziasmul meu natural şi de talentul meu de vânzător de idei. Eram mulţumit de mine, credeam că lucrul acesta este mai mult decât suficient! Eram pentru Grup o fântână arteziană miraculoasă (vă jur că nu exagerez). Comparându-mă cu neînsemnatul controlor de gestiune, complet sec în spatele computerului său din capătul culoarului, mă simţeam liniştit: eram mult mai indispensabil decât el. Pe scurt, succesele mele meritau recompense, măriri de salariu, promovări, în vreme ce insuccesele mele — pardon, eşecurile mele — trebuiau să rămână nepedepsite. În definitiv, şefii care le cumpăraseră n-aveau decât să fie furioşi pe ei înşişi!… Şi iată că sunt convocat ca să mi se reproşeze greşelile. Iar eu mă prefac că nu înţeleg. Totuşi, e limpede: pasa proastă este iaurtul cu plante, iar modalitatea de a ieşi repede din ea este bomboana. Barrin a fost clar. De fapt, am fost avertizat. Faptul de a fi înţeles rostul întâlnirii pe care tocmai o avusesem m-a reconfortat; am simţit cum încrederea îmi revine, ca o căldură lăuntrică. Încercarea aceasta m-a făcut mai bun, dar şi teribil de grăbit să ies din ea învingător. Am regăsit o mireasmă din copilărie, când soarele îşi făcea brusc apariţia după ce peisajul îmi fusese devastat de vreo furie paternă. Te simţi renăscând şi vrei să te arăţi sub cea mai bună lumină a ta: eşti nerăbdător să faci ceva bine. Din momentul acesta, proiectul bomboana va fi salvarea mea. L-am chemat pe prietenul meu Irza ca să reluăm împreună munca la

cele patru idei iniţiale, abandonate o dată cu intrarea în viaţa noastră a acelui italian nenorocit. A venit, egal cu sine însuşi, cu mersul un pic stângaci, cu aerul acela că nu se miră niciodată de nimic, şi am avut un elan de prietenie faţă de el. Stătea în faţa mea cu caietul lui gros, gata de lucru, gata să o ia iarăşi de la început, şi atunci mi-am dorit să restabilesc legăturile cu el. M-am dus să închid uşa şi i-am povestit totul despre mine şi Tristana. A primit vestea de parcă n-ar fi însemnat mare lucru, spunându-mi doar că bănuise el ceva. I-am promis că povestea s-a sfârşit, iar el a spus că e un lucru bun. Şi asta-i tot. Aştepta să ne punem din nou pe treabă. Mi-a plăcut mult această sobrietate. I-am relatat discuţia mea cu Chaveze şi cu Barrin, încercând să nu le îndulcesc vorbele, să nu-mi confer rolul curajosului. Cred că am fost aproape de adevăr, fiindcă m-a privit dând din cap şi făcându-i pe Chaveze şi pe Barrin nişte tâmpiţi ordinari. Iată ce înseamnă pentru mine prietenia. Un tip calm, cu reacţii uimitoare. După care ne-am apucat de muncă. Am redescoperit primele noastre patru proiecte. Pe primul l-am uitat pe dată, fiindcă avea la bază o bomboană cu plante. Ne mai rămâneau trei idei, pe care am încercat să le exploatăm până la capăt. Cea dintâi purta numele de „Fluo Line”. Este vorba despre o gamă de bomboane pentru adolescenţi, al cărei unic avantaj este un ambalaj modern. Bomboanele au o culoare fluorescentă şi miresme destul de acidulate şi noi, ca „pickels” sau „lemon soda”. Chestia asta n-are nimic genial, dar e genul de produs care, cu o publicitate puternică, poate merge, care creează o modă. Mai-mai că trebuie lansată simultan şi-o gamă de îmbrăcăminte. Al doilea proiect este ceva mai inovator, se numeşte „Beurk!” E o gamă destinată celor mici, care mizează pe fascinaţia lor faţă de tot ce e respingător. Nu cred că există vreun copil care să nu-şi închipuie că sare cu amândouă picioarele în prima baltă care-i iese în cale. Iar dacă balta este plină de noroi, treaba e şi mai excitantă. Aşadar, este o gamă de bomboane în aparenţă dezgustătoare. Unele bomboane sunt cu bale de broască râioasă, altele cu unghii de vrăjitoare, altele cu fructe stricate. Iar miresmele, evident, sunt foarte bune. Îţi imaginezi deja un clip publicitar care să pună în scenă partea lubrică a puştilor, în aparenţă cuminţi şi curăţei. Este situarea inversă faţă de marca Kinder, care ne arată întotdeauna nişte copii elveţieni liofilizaţi, blonzi şi ascultători, lăsând impresia că numai ce-au ieşit de la spălătorie. În fine, ultimul proiect este o linie de bomboane pentru vârsta a treia. Bătrânii au o putere de cumpărare aflată într-o creştere constantă, iubesc dulciurile, dar au probleme specifice datorate vârstei, mai

cu seamă din cauza danturii. Aşa că am imaginat o gamă de caramele moi, nelipicioase, cu un look foarte elegant şi british. Devot mi-a interzis, la vremea respectivă, să urmăresc pista aceasta, dar, în lipsă de ceva mai bun, am hotărât s-o dezvoltăm un pic, aşa, ca să arătăm că am muncit.

„Ascultându-vă, proiectele acestea par originale."

Ascultându-mă, da. Poate că vor da iluzii la marea şedinţă care se apropie, însă eu ştiu (şi cred că şi Irza ştie) că sunt nişte chestii de faţadă.

„Da?"

Ideile acestea sunt rezultatul strict al unor creiere antrenate de ani de zile în marketing. Când nu ai idei, recurgi la vechile şiretlicuri: să faci pe tânărul, să faci pe bătrânul sau să faci contrariul a ceea ce există. Detest copiii Kinder, sunt antipatici, dar să vă spun eu de ce există: pentru că treaba asta merge! O adevărată idee este o idee care cântăreşte greu la mână, o idee despre care ştii că te poate duce departe. Adevăratele idei au un miros al lor, asemenea sexului de femeie. Îţi pui ideea pe masă şi ea-şi face de îndată efectul asupra oamenilor care o privesc. Şi vă mai spun ceva: o idee adevărată întotdeauna deranjează. Când place cu prea mare uşurinţă, înseamnă că este o idee care nu va dura. E aidoma cântecelor: cele care durează sunt cele pe care trebuie să le asculţi de douăzeci de ori înainte de-a începe să le apreciezi… (Tăcere.) Irza a plecat iarăşi să lanseze noi machete şi să găsească kilograme de argumente frapante ca să vândă fiecare proiect dintre cele trei, iar eu m-am regăsit singur în birou. Faptul de a fi vorbit despre Tristana îmi lăsase un gust amar. A fost cât pe ce să o sun pe nevastă-mea şi să-i spun că mă simt singur. Sunt sigur că, măcar de data aceasta, ar fi fost fericită să-i vorbesc. Am luat telefonul şi am vrut să formez numărul de-acasă, dar nu mi-l mai aminteam. Vă daţi seama? În momentul în care puneam receptorul în furcă, mi l-am adus aminte, însă era prea târziu, nu mai aveam nici un chef. Vedeam tot ce pierdusem: aventura, seducţia, partide de sex mereu altele, noi avânturi care fac viaţa acceptabilă… Şi mai cu seamă picioarele ei, sexul ei călduţ. Nu vă daţi seama de ceea ce reprezintă sexul ei pentru mine. Este insula pustie, visul de cucerire, voluptatea. Nu o regret pe Tristana, regret sexul ei. E ca şi cum aş fi pierdut o fiinţă dragă. Mi-ar plăcea să-l mai îmbrăţişez o ultimă dată. Am încercat să mă supun raţiunii, să mă cufund în munca mea, dar mi se ivea iarăşi în gânduri: pe masa de şedinţă, cuibărit între fesele Tristanei, părăsit între

picioarele ei, înghesuit în chiloţii ei. Am vrut să mă masturbez acolo, în birou — zadarnic. Când simţeam excitaţia urcând în mine, mă gândeam iarăşi la proiectul bomboana şi o descărcare de adrenalină mă potolea… Mă vedeam frecându-mi prosteşte pantalonii ca pe-o ţesătură veche de pe care încerci să scoţi o pată. M-am hotărât să mă întorc devreme acasă. Nu mai ştiu de câte ori îmi ceruse nevastă-mea lucrul acesta. De un milion de ori, poate. Şi atunci, fără să o previn, urma să văd efectul pe care o să-l facă gestul meu. Pe drum, mi-am imaginat că o s-o găsesc în pat cu un amant. Îmi închipuiam cu-adevărat scena: ea peste el, în patul nostru, gemând. Ceea ce mă excita şi, în acelaşi timp, mă chinuia. Când am ajuns, fiul meu îşi termina cina. Soţia mea a părut foarte fericită să mă vadă. A avut zâmbetul acela, împotriva voinţei ei, care trăda o adevărată plăcere. Mi-am spus că am fost un mare prost că n-am făcut lucrul acesta mai des — dar asta-i viaţa.

Îi invitase la cină pe părinţii mei şi pe frate-meu. Acesta a venit în Porsche-ul lui şi a vorbit despre el o jumătate de oră. Tata părea ameţit. Nu ştiam că-i plac maşinile. Apoi am început să vorbim despre munca mea, iar mama mi-a spus că par obosit.

„Îmi fac griji pentru tine, dragul meu, te-ai schimbat atât de mult de când lucrezi în grupul ăsta… Sunt sigură că totul îţi reuşeşte de minune, dar cu ce preţ…”

Tata a întrerupt-o ca să spună că trebuie să-ţi dovedeşti aptitudinile până la patruzeci de ani, altminteri ajungi pe linie moartă. După care a început să vorbească despre reuşita fratelui meu, de parcă ar fi fost vorba de reuşita lui. Am pândit o ocheadă din partea mamei; măcar o dată, eram dispus să schimb o privire complice cu ea, cu prilejul incredibilei lipse de delicateţe a tatălui meu. Dar ea nu a zis nimic, după cum îi era obiceiul, şi nici nu s-a uitat la mine. Păcat… Când a plecat, m-a îmbrăţişat normal. Eram dezamăgit. Cu mama se întâmplă mereu acelaşi lucru: adesea mă despart doar doi milimetri ca să comunic cu ea şi-apoi gata. De fapt, între noi sunt mii de kilometri distanţă. Mai târziu, culcat lângă nevastă-mea, am întrebat-o dacă ea găsea, precum mama, că m-am schimbat.

„Nu ştiu, tu trebuie să vezi.”

E genul de răspuns care mă poate scoate din minţi. Am întrebat-o dacă e supărată pe mine (ceea ce m-ar fi indignat, dat fiind că venisem devreme acasă) şi, cum nu-mi răspundea, am spus că este într-adevăr ceva femeiesc să fii surâzătoare în societate ca să redevii o vrăjitoare de îndată ce invitaţii stau cu spatele. Am aşteptat prin întuneric o reacţie din partea ei, apoi am avut impresia că plânge. Cuprins de remuşcări, m-am apropiat de ea, am luat-o în braţe pe la spate şi mi-am cerut scuze că am făcut-o vrăjitoare. Dar nu reacţiona. Atunci i-am vorbit sincer despre problemele mele de la birou. Intrigată, a sfârşit prin a-mi pune câteva întrebări. Cum restabilisem legătura dintre noi, am dat înapoi şi am minimalizat lucrurile. Am evitat să-i vorbesc despre episodul Chaveze. Nu ştiu de ce o protejez în felul acesta, e poate ideea pe care mi-o fac despre virilitate într-un cuplu. Iluzia că îmi protejez soţia, când, de fapt, n-o protejez de nimic.

„Nu o protejaţi. Vă protejaţi pe dvs. …”

Ştiu… În cele din urmă, am reuşit să-i pun din nou întrebarea care mă neliniştea: m-am schimbat? A mai urmat o tăcere, apoi a spus:

„Da. Te închizi în tine. Nu mai eşti omul atent şi sensibil pe care l-am cunoscut. Şi nu mai pomenesc de orele târzii la care vii acasă şi de refuzul tău de a vorbi sau chiar de-a face dragoste. În orice caz, munceşti prea mult”.

Singura chestie care mi-a ieşit din gură a fost:

„Dar eu am de lansat o bomboană!”

„E adevărat, uitasem”, mi-a răspuns ea, nu fără o anume ironie.

Ne-am întors spate în spate, apoi, după un timp, am întrebat-o dacă are chef să facă dragoste. A suspinat şi mi-a spus:

„Ce prost eşti…”

Aveam impresia că zâmbeşte în întuneric. Atunci, am insistat, de parcă aceasta era soluţia esenţială a vieţii noastre. I-am pipăit chiar şi sexul, dar s-a îndepărtat spunându-mi sec că n-are chef. M-am lungit pe spate şi am început să mă gândesc la sexul Tristanei, la parfumul lui subtil, la căldura lui, la atingerea lui, rând pe rând elastică, alunecoasă. M-am mângâiat gândindu-mă la toate acestea, culcat fiind la doi centimetri de nevastă-mea.

După aceea, m-am simţit murdar şi mic. Apoi m-am gândit iarăşi la situaţia mea şi angoasa mi-a revenit, intactă.

Mi-am imaginat că nişte cercetători americani au reuşit să izoleze în creierul omenesc zonele experienţei, ale cunoştinţelor şi talentului. Nimeni nu ştia prea bine cum făcuseră şi toţi preferau să nici nu afle. Dar faptul era cert: se puteau acum extrage dintr-un individ toate cunoştinţele pe care le înmagazinase el într-o viaţă. Şi chiar i se puteau exporta aptitudinile într-un alt creier uman! Ce salt tehnologic nemaipomenit… Bătrânii aveau să poată muri în pace, lăsându-le celor pe care îi iubeau, nepoţilor, de pildă, nu numai amintirile vieţii lor, ci şi înţelepciunea pe care o acumulaseră şi acele mici talente care le uşuraseră existenţa. Pentru unii, era o inimitabilă modalitate de a face tarte; pentru alţii, uşurinţa în a face calcule mentale sau capacitatea naturală de a reţine numerele de telefon; pentru câţiva, un talent artistic sau simţul afacerilor. Se vedeau astfel apărând prin grădiniţe copii tobă de filosofie, vorbind mai multe limbi străine, reglând conflictele în recreaţii, consolându-şi educatoarea atunci când suferea din dragoste, spunându-i: „Dar, doamnă, bărbaţii sunt nişte laşi, nu trebuie să plângeţi, trebuie să vă descurcaţi cu ei…” Unii bătrâni preferau să-şi ia secretele cu ei în mormânt. Nu-ţi puteai da cunoaşterea decât unei singure persoane şi în familii era o adevărată ciordeală; casele de pensii erau luate cu asalt de copii şi nepoţi, brusc prevenitori. Bătrânii deveniseră din nou respectabili; erau răsfăţaţi. Viaţa lor folosea la ceva, iar ei reprezentau un capital viu; nu trebuiau să moară înainte să fie operat Transferul Ultim, cum i se spunea. Unii muribunzi îşi lăsau cunoaşterea infirmierei lor. Exista, astfel, o tânără sexy şi amabilă care intrase în cartea recordurilor pentru că primise ea singură cinci Transferuri Ultime! Vorbea opt limbi străine, era blindată de diplome şi reprezenta memoria vie cea mai bogată din lume…

Această imensă piaţă a cunoaşterii atrăgea oamenii de afaceri, iar comerţul lucrativ al Transferurilor Ultime începea să se organizeze. În toate marile oraşe ale lumii, căutătorii de talente alcătuiau cataloguri, cumpărând de la bătrâni, încă din timpul vieţii, cunoaşterea, transferabilă în momentul decesului. Talentele erau cotate în funcţie de puritatea sau de raritatea lor. Artiştilor de succes, de pildă, sau laureaţilor premiului Nobel li se ofereau sume uluitoare, ca să figureze în exclusivitate prin cataloage de prestigiu. Cam în genul rentelor viagere, îşi constituiau o rentă pe viaţă. Se vedeau apărând cam peste tot cabinete pentru Transferuri Ultime, în care puteai

consulta cataloage clasate pe genuri: ştiinţifice, de afaceri, sportive, artistice… Şi îţi puteai rezerva talentul. La început, trebuia să ai răbdare până la moartea deţinătorului, însă, pentru că tehnica progresase, îţi puteai acum ceda talentul imediat şi să trăieşti mai departe. După o intervenţie uşoară, se vedeau ieşind din cabinete burghezi ştiind să cânte bine la pian, femei cu morbul sportului, copii înţelegând matematicile… Doar o clientelă înstărită îşi putea permite aceste mici tuşe finale. La Christie's, talentul lui Elton John se vânduse, în folosul unei opere de caritate, cu mai bine de cinci milioane de dolari. Cumpărătorul rămăsese anonim… Toată lumea aştepta acum să se dea de gol împotriva voinţei lui, făcând un fel de Elton John modernizat. Criticii, ironici, avansaseră ideea că e vorba despre un binefăcător al umanităţii care decisese să oprească pentru totdeauna producţia cântăreţului…

În contextul acesta, plecam la Los Angeles cu toate economiile mele şi făceam spume prin cabinetele de Transferuri Ultime, în căutarea unui talent creativ în marketing pe măsura mijloacelor mele. În cele din urmă, găseam Transferul Ultim al unui tip din publicitate care, conform catalogului, concepuse în anii '50, nişte produse ingenioase şi renumite în Statele Unite, unele dintre ele fiindu-mi familiare. Pentru o mie de dolari, mi se făcea intervenţia. A doua zi, mă trezeam un pic ameţit, având din când în când ciudate senzaţii de dejà-vu. Bineînţeles, dobândisem un Transfer Ultim purificat, adică un talent curăţat de orice istorie personală. Dar nu era totul perfect. Astfel încât, plimbându-mă pe străzile Los Angelesul-ui, mi se părea că recunosc locuri pe unde nu pusesem niciodată piciorul. Mă întorceam la Paris şi deja în avion aveam o mulţime de idei interesante pentru proiectul bomboana. Grefa prinsese!

O săptămână mai târziu, expuneam, sub ochii holbaţi ai preşedintelui, o serie de machete extraordinare şi savuram elocventa lui tăcere. Cariera mea redemarase în trombă…

M-am regăsit în patul meu, transpirând, cu inima bătându-mi tare de emoţie, cu o sculă moale în mâna dreaptă. Nevastă-mea dormea liniştită.

Mi-am dat seama limpede că ajunsesem la capătul puterilor. (Tăcere.)

De atunci încoace, m-am înfundat şi mai tare: bomboana asta nenorocită a devenit obsesia mea. O visez noaptea. Mă trezesc lac de

sudoare şi de incertitudini, cu sentimentul că am avut în vis ideea genială a proiectului. O notez febril într-un carneţel pe care îl păstrez acum pe noptieră. Vai, a doua zi, când mă grăbesc să-l consult, nu descopăr decât fraze absurde: „o bomboană care să se alinieze", „reţeta signorei" sau „trebuie să fie roşie. Roşu!"… Ca să mă liniştesc, îl hărţuiesc pe bietul Irza: vreau să găsească nişte concepte exotice. Sunt panicat văzându-l cum lucrează încrâncenat la cele trei biete idei ale noastre. El şi Rasmussen par sârguincioşi. Uneori, îmi vine să-i previn că munca lor e sortită eşecului, că vor avea mari deziluzii. Dar Irza pare încrezător. Ştiu cu certitudine că cele trei idei ale noastre sunt numai bune să servească de accesorii stridente în ziua şedinţei… Intru pe nepusă masă în biroul lor, hirsut şi patetic, obsedat de dorinţa de a găsi conceptul revoluţionar, şi le dau idei peste idei, într-o indiferenţă generală. Plec de acolo cu impresia că nu sunt înţeles şi că sunt singurul, în pofida întregii situaţii, care mai are ceva entuziasm. Mă închid în biroul meu şi produc note explozive; nu-mi mai citesc curierul, nu mă mai ocup de alte mărci, trăiesc într-o dezordine maximă şi între vechituri de machete. Obosesc, mi se taie respiraţia şi îmi alunecă pământul de sub picioare. Şedinţa are loc săptămâna viitoare, iar eu îmi imaginez că descopăr un motiv bun ca să nu particip. Nu mă simt în stare să vând orice. Încrederea în tine însuţi ţi-o măsori prin vânzări. Când ai pierdut-o, cuvintele care îţi ies din gură sună fals, alcătuind o ciudată cacofonie care nu păcăleşte pe nimeni. În loc să lovească în minţi ca nişte rachete inteligente, ţi se prăbuşesc la picioare ca nişte baligi proaspete. Zâmbeşti, afişezi un aer încrezător, dar toată lumea vede cum stai cu picioarele în propriul tău căcat. Şi…

„Pe săptămâna viitoare."

Şedinţa a paisprezecea

Cel mai nasol dintre lucruri s-a întâmplat.

Şi nu l-am zărit apropiindu-se. Veţi vedea ce orb jalnic sunt! Toate indicatoarele clipeau sub ochii mei de săptămâni de zile, cu litere uriaşe, iar eu nu le vedeam. Mă întreb chiar dacă nu bănuiaţi ceva…

„Ce s-a întâmplat?"

Faimoasa şedinţă bomboana a avut loc. A fost marţea trecută. O aşteptam de atâta vreme şi, hop, a venit, pur şi simplu. De fapt, Devot era plecat de-o săptămână, aşa că nu a reuşit să urmărească ultimele pregătiri. Ne-am întâlnit în marea sală de Confruntare. Ai fi zis că este o imensă arenă înaintea coridei; colcăia de lume şi îi distingeai pe cei care urmau să intre în scenă. Asemenea unor toreadori, se concentrau izolaţi în mijlocul hărmălaiei, aruncând din când în când priviri absente spre asistenţă, controlându-şi respiraţia, repetându-şi discursul, cu mâinile în şold şi plimbându-se cu paşi mici. Erau înconjuraţi de şefi de produse zeloşi, care alergau dintr-un colţ în altul cu machete în mână. Publicul, zgomotos, decontractat, pălăvrăgea alegându-şi cele mai bune locuri, insensibil la tracul oratorilor. Eu mă concentram, nesimţindu-mă prea în largul meu cu cele trei proiecte, „Fluo Line", Beurk!" şi „Old Timer".

Apoi a intrat preşedintele, precedat de obişnuita lui tăcere care a trecut peste capetele noastre ca un vânt de furtună ce mângâie un câmp de grâu. Şi-a contemplat mica lume. Imensa arenă se transformase într-o încăpere strâmtă, într-o consfătuire comunală.

„Prieteni, această şedinţă este foarte importantă din punctul meu de vedere. Nu numai pentru că urmează să abordăm aici un subiect strategic, ci şi pentru că reprezintă pentru mine o modalitate concretă de a palpa forţele vii ale creaţiei de marketing din Grup. V-am lăsat puţin timp să vă gândiţi la chestiunea bomboanei. Dar, cum ştiţi bine, nu creezi decât sub constrângere. Balzac n-ar fi fost niciodată atât de productiv fără creditorii săi. Consider, împreună cu domnul Forlani, că am reunit aici elita Casei. Ceea ce înseamnă că, dacă nu iese nimic din această confruntare, îmi voi face griji pentru viitorul nostru."

Toţi responsabilii cu Resursele Umane erau de faţă, ţupilaţi în gradene, ca nişte crocodili pândind viitoarele cadavre şi viitoarele talente care ar ieşi la suprafaţă. În stânga lui Barrin trona îngrozitorul Chaveze, mândru ca un procuror. După un timp, cum nu se întâmpla nimic, Forlani şi-a dres glasul şi a spus:

„Domnilor, propun să-i dăm drumul. Cine vrea să înceapă?"

Nu a răspuns nimeni. Ici-colo, câteva râsete. Forlani a zâmbit.

„Bine, pentru că toată lumea se înghesuie la portiţă, vom fi politicoşi şi-i vom lăsa să se exprime mai întâi pe reprezentanţii ţărilor străine. Şi cum văd că tropăie de nerăbdare, le voi da cuvântul germanilor. Haide, Navellou, bătrâne, când trebuie să porneşti, cum zicea nu mai ştiu cine…”

În timp ce Navellou se pregătea, Barrin nu s-a putut împiedica să ia cuvântul. Îşi luase faţa aceea de preot mieros.

„Ţin să comunic un lucru important pentru toţi cei care vor interveni, aici, în faţa preşedintelui: ne-am adunat ca să ne împărtăşim unii altora idei. Deci nu trebuie să ne fie teamă să ni le exprimăm, chiar dacă par uneori ridicole sau deplasate. Aşadar, nu suntem aici pentru a ne aduce critici, pentru a ne juca de-a «micul război» între ţări. Nu. Să uităm preţ de-o clipă de preocupările noastre operaţionale, de interesele proprii şi să încercăm împreună să construim ceva. Toate ideile vor fi binevenite şi îl felicit dinainte pe domnul Navellou, care are ingrata sarcină de-a sparge gheaţa.”

S-au auzit câteva aplauze, apoi Forlani a adăugat că Navellou va urca neîndoielnic ştacheta foarte sus, încă de la început, şi toţi au râs. Mie, în colţul în care stăteam, îmi era fie prea cald, fie prea frig. Asupra micului Navellou s-a instalat tăcerea, ceea ce m-a distrat până într-atât, încât am avut emoţii pentru el. Ai fi zis că nu va mai începe niciodată. În cele din urmă, şi-a dres glasul:

„Îi mulţumesc domnului Forlani că-mi atribuie virtuţi pe care nu le am şi, cum nu ne simţim în stare să ridicăm ştacheta prea sus, am hotărât să gândim diferit. Ne-am spus: decât să căutăm marele concept revoluţionar şi universal al bomboanei, mai bine să căutăm bomboana pe care ne-ar plăcea să o lansăm cât de repede posibil pe piaţa germană. E un demers mai puţin ambiţios, mai puţin strălucitor, dar care ni s-a părut mai realist.”

„Nu face pe modestul, tinere, ştii că asta e metoda cea bună”, a spus preşedintele cu vocea lui gravă.

Navellou a roşit. Şi-a continuat prezentarea, pe care, sub aparenţa diletantismului, o simţeai lucrată, gândită, elaborată. A zugrăvit un portret viu al pieţei germane, al consumatorilor ei, scoţându-i în evidenţă nevoile nesatisfăcute.

„Am detectat două mari aşteptări pe piaţă. Prima vine dinspre oamenii de peste şaizeci de ani, care au probleme cu gingiile. Nu e prea poetic pentru un început de şedinţă, sunt de acord, însă primul nostru proiect se numeşte «Smile», gamă de bomboane destinată celor care au peste şaizeci de ani, cu promisiunea următoare: «Plăcerea nu trebuie plătită cu sănătatea». După primele teste pe care le-am făcut, proiectul a dat rezultate excelente", a mai adăugat Navellou, punând în faţa lui o gamă de cutii din carton destul de elegante. M-am gândit imediat că diferenţa dintre nemţi şi noi era că ei cheltuiseră bani ca să-şi testeze ideile pe oameni adevăraţi, în timp ce noi mizasem totul pe estetica ambalajelor noastre. I-am aruncat o privire ironică lui Devot, pentru a-i semnala că ideea unei game de bomboane pentru bătrâni nu este, în definitiv, atât de rea. Mi-a întâlnit privirea şi trebuie că a înţeles, căci s-a încruntat ca pentru a spune: „Sssst! Ascult". Forlani îşi începuse digestia; moţăia. Barrin dădea din cap ca o marionetă, cu un aer extrem de interesat; cu el nu ştii niciodată dacă se preface sau dacă e sincer. Preşedintele şi-a mângâiat bărbia şi a spus:

„Este un proiect inteligent şi aţi avut dreptate să-l duceţi până la capăt. Totuşi, noi căutăm o idee care să ne permită nu numai să intrăm pe piaţă, ci şi să le arătăm tuturor cum înţelegem noi să inovăm, pe un public mai tânăr. Proiectul acesta va trebui reţinut pentru mai târziu, dar nu poate fi lansat în premieră."

De parcă ar fi putut să ghicească dorinţele preşedintelui, Navellou şi-a prezentat cel de-al doilea proiect, care se numea „Colors", o idee foarte apropiată de bomboana mea „Flou Line". Este o gamă în culori stridente, într-un stil tineresc şi acidulat. Forlani a spus că e bine, că e tineresc, iar Barrin a ţinut o disertaţie de şapte minute cu privire la influenţa culorilor asupra apetitului şi gustului. Apoi preşedintele a tranşat:

„Nu veţi întineri numai pentru că veţi avea un stil tânăr. Ar trebui să vă revedeţi proiectul, căruia îi lipseşte consistenţa".

Navellou s-a întors la locul lui în aplauzele noastre, iar eu am început să mă simt rău. Din cele trei idei ale mele, două tocmai fuseseră dezvirginate de Navellou şi amabil refuzate de preşedinte. Au urmat apoi tot felul de expozeuri cu privire la pieţele de bomboane din lume, cu câteva găselniţe daneze, mai cu seamă în materie de ambalaj. Dar n-a mai fost înfăţişat nici un proiect cu adevărat novator. Am început să-mi recapăt

încrederea. Aşteptam totuşi prezentarea englezilor, reputaţi prin creativitatea şi dragostea lor congenitală pentru gustul rafinat. Italienii nu au prezentat decât proiecte de ciocolată. Apoi, atmosfera şedinţei s-a destins teribil o dată cu apariţia unui omuleţ de treabă din departamentul de cercetare fundamentală a Grupului, care ne-a vorbit despre „noile materiale pentru bomboane”. În aparenţă, subiectul nu era prea atrăgător, dar toată lumea a fost captivată de expozeul savantului. Ne-a arătat texturi revoluţionare, ce ar putea deveni bomboanele de mâine, dezvăluind în felul acesta că laboratoarele Grupului lucrau asupra subiectului de mult mai multă vreme ca noi. Cercetătorul a etalat, asemenea unui druid, prafuri savuroase care se transformau în fum la contactul cu saliva din gură sau emulsii uşoare şi lipicioase care-ţi învăluie cerul gurii răspândindu-şi aroma vreme de ore şi chiar un gaz care se inhala prin mici înghiţituri, lăsând extraordinara impresie că respiri o bomboană. Din nefericire, deocamdată nu reuşise să captureze decât aroma mentei. Eram fascinat, îmi venea să mă apuc imediat de lucru, să arunc bietele mele machete la gunoi ca să mă năpustesc într-o aventură cu pulberi şi gaz. Însă cercetătorul a conchis spunând că aceste progrese nu vor fi operaţionale decât peste vreo trei ani, răbdarea fiind una dintre calităţile esenţiale ale cercetării fundamentale. Toată lumea l-a aplaudat copios, iar eu încă visam la lansarea primei bomboane gazoase într-o navetă spaţială, care să rămână în istoria secolului ca o invenţie majoră, când englezii m-au luat prin surprindere. O trimiseseră în bătaia focului pe tânăra lor directoare de marketing, o femeie plină de farmec şi strălucitoare, o brunetă cu ochi verzi, care mi-a răpit, cu deliciosul ei accent, orice speranţă că aş mai putea urma şi eu. Într-adevăr, a prezentat cinci game de bomboane, toate axate pe umor, dintre pare una se numea „Horrid” şi care semăna în mod bizar cu proiectul meu „Beurk!” pentru copiii fascinaţi de tot ceea ce e dezgustător. Acest concept fusese exprimat în stil englezesc, cu aluzii la fantome şi vrăjitoare. Ceea ce era foarte Halloween. Dar, în mare, se apropia de ideea mea.

„E liniştitor să constaţi că şi alţii au aceleaşi idei ca ale tale, nu-i aşa?”

Da. Ai impresia că nu eşti prea prost. În orice caz, l-am blestemat pe Forlani că nu le-a dat cuvântul de început francezilor. Atunci, aş fi fost salvat. Cele trei proiecte ale mele ar fi părut inedite, aş fi fost aplaudat şi aş fi respirat şi eu, în sfârşit, în loc să-mi torturez degetele jilave, stând cu fundul pe marginea scaunului. A venit rândul meu, mai repede decât îmi

închipuiam. Mi-am luat cutia cu machete şi am coborât până în centrul arenei, lăsând să-mi cadă, cu fiecare treaptă, şi ultimele fărâme de mândrie. Am făcut la început un fel de glumă ratată cu privire la germani şi englezi. Trebuie să fi spus că sunt două naţiuni care le-au provocat dintotdeauna francezilor cele mai multe necazuri, ceea ce iarăşi se întâmplă şi în după-amiaza asta. Încercam să îndulcesc faptul că cele trei proiecte ale mele repetau ceea ce se spusese mai devreme, numai că lucrul acesta lăsa impresia că sunt un jucător slab. Şi pretenţios, căci vorbisem în numele Franţei… Pe scurt, nu numai că nimeni n-a râs, dar m-am pus într-o situaţie nasoală chiar înainte de a începe. Mă simţeam atât de puţin sigur pe mine, încât am expediat cele trei proiecte cu viteza fulgerului, rasolindu-mi complet prezentarea, de parcă-mi ceream fără încetare scuze. Cred că nimeni n-a înţeles ideile mele, atât de rapid am fost, laconic şi confuz. În plus, cuvintele îmi veneau cu greu şi simţeam cum atenţia asistenţei dispare progresiv. Ar fi trebuit să mă opresc…

Nu ştiu ce m-a apucat; ca să par inovator, am scos al patrulea proiect, la care totuşi renunţasem de ceva timp: transformarea în bomboană a gamei de iaurturi cu plante, despre care toată lumea spune în cor că e vorba de-un eşec. Am pus machetele pe masă şi am aşteptat verdictul, aşa cum aştepţi o palmă, într-o tăcere de plumb. Palmă care nu s-a lăsat aşteptată.

„Eu nu cred, domnule, că eşecul — în mărime naturală — al gamei de iaurturi cu plante ne incită să exportăm riscul spre un nou proiect.”

Cam în felul acesta m-a executat preşedintele, calm, lăsând totuşi să-i scape din voce şi priviri o ameninţare voalată…

Mi-am strâns machetele fără să ridic ochii spre asistenţă şi m-am dus să mă aşez la locul meu într-o tăcere penibilă, nimeni neîndrăznind să mă aplaude după verdictul glacial al preşedintelui. Devot mi-a făcut un mic semn amical şi m-am aşezat cu impresia că am în gură un pumn de pietriş. Am încercat să afişez un zâmbet studios şi m-am prefăcut că-l ascult pe Barrin vorbind. Dar voiam să dispar, mă simţeam plutind în costumul meu prea mare, eram furios pe englezoaică, fiindcă mă văzuse umilit. Şi pe nemernicul ăla de preşedinte, om crud şi vanitos, care ştia să-i critice atât de bine pe ceilalţi, fără să propună el însuşi nici cea mai mică idee. Brusc, mi s-a făcut silă de tot stresul ăsta care se adunase. Moaca lui Chaveze mi-a făcut greaţă; în spatele omuleţului mărşăluia o armată de alţi omuleţi, uniţi

prin acelaşi spirit de întreprindere, obsedaţi de aceleaşi valori, dintre care eu mă simţeam exclus. Înaintau fără să gândească. Respingeam ansamblul acesta atât de bine uns, care îmi plăcuse atât de mult. Ştiam, în acelaşi timp, că nu asta era problema.

„Care era problema? ”

Digerarea eşecului. Eram umilit şi furios. Aşa că am început să visez că am devenit miliardar şi că urma să mă întâlnesc cu preşedintele ca să-i spun: „Am cumpărat Beafrance şi vreau să distrug această societate, dar încetul cu încetul. Propuneţi-mi un plan”. Preşedintele accepta situaţia ca să poată încasa faraonicele indemnizaţii. Începea prin a opri fabricarea celor trei produse care, numai ele singure, asigură mai bine de patruzeci la sută din profitul Grupului. Apoi, trecea la nominalizări, pe cât de ridicole pe atât de plăcute. De pildă, Chaveze era numit director al uzinei din est, cea mai sindicalizată. Câteva luni mai târziu, va fi luat ostatic de muncitorii furioşi şi chiar violat de un gestionar de mărfuri beat. Apoi, preşedintele trecea la măriri de salarii spectaculoase. După care distribuia maşini Porsche de serviciu secretarelor, ca să aibă un aer mai sexy. La început, sindicatele protestau faţă de scoaterea din fabricaţie a principalelor produse. Emiteau manifeste sfâşietoare, pe hârtie roşie. „De ce opreşte conducerea fabricarea acestor mărci, care sunt sângele şi sudoarea noastră?” Curând însă, măririle substanţiale de salariu şi ameliorarea absurdă a condiţiilor de lucru le surprindeau, automatismele lor războinice nefiind programate pentru o situaţie atât de ciudată. Revendicările lor dispăreau în debandadă şi exista chiar şi un manifest în legătură cu automobilele Porsche, care se intitula: „De ce maşini nemţeşti pentru secretarele franţuzoaice?” Eu mă distram din umbră. Ce plăcere să dărâmi imperiul acesta! Preşedintele inventa în fiecare zi argumente subtile destinate presei specializate, ca să-şi justifice actele, ca să liniştească mediile financiare şi să-şi salveze reputaţia. Îşi cizelase atât de bine retorica, încât prin ziare puteai citi: „Un patron original, cu metode originale”. Barrin aplauda în public noile măsuri, iar în interior organiza seminarii despre tehnicile unice de management de la Beafrance. Devot îşi smulgea părul din cap spunând, cui voia să-l asculte, că toate lucrurile acestea n-au nici o logică. Dar nimeni nu-l asculta. Maşina îşi urma mersul indicat spre implozia finală, cu tot atâta bunăvoinţă ca un măgăruş care trage o trăsurică. Numai marile şedinţe nu se schimbaseră. Toată lumea felicita pe toată lumea pentru rezultatele proaste. Controlorii de gestiune

intrau în panică, incapabili să înţeleagă această logică inversată. Sfârşeau prin a-şi da demisia unul după altul. Câţiva oameni politici, alarmaţi de raporturile experţilor, îşi manifestau îngrijorarea, dar îi reduceam la tăcere plătindu-i sau ameninţându-i cu dezvăluirea faptului că fuseseră deja plătiţi. Între timp, erau promovaţi în posturi de mare responsabilitate toţi mediocrii, iar cei buni erau lăsaţi să plece. Era curios să-i vezi pe cei răi comiţând toate prostiile previzibile. Un reprezentant, devenit şef de lucrări, făcea să explodeze cifra de afaceri, însă în detrimentul marjei de siguranţă; un şef de produse, devenit director de marketing, băga pe piaţă ideile cele mai consensuale şi mai banale. În cele din urmă, în timpul unui consiliu de administraţie, principalii responsabili ai laboratoarelor încercau un puci împotriva preşedintelui, dezvăluindu-şi astfel veşnica şi secreta lor ambiţie: să ajungă la putere. Numai că era prea târziu, conturile nu mai existau decât formal: Beafrance era în faliment … Visul acesta m-a defulat. Am privit sala şi am constatat uşurat că nu mai eram centrul tuturor privirilor, pline de-o milă ipocrită. Oamenilor nu le pasă prea tare de ceea ce nu-i priveşte în mod direct. Oricum, e ceva liniştitor. Dacă eşti fericit sau dacă te simţi rău în pielea ta, puţin le pasă. Preşedintele a făcut un mic semn din cap, ca şi cum îngăduia apariţia surpriză a piesei puse în scenă şi brusc, asemenea unei turme surprinse de un zgomot suspect, întreaga asistenţă s-a întors spre Tom Fort. M-am întrebat de ce bărbaţii se transformă în oi de îndată ce formează un grup. E ceva extraordinar şi inexplicabil. Trebuie că lucrul acesta este înscris în nişte părţi arhaice ale creierului, pentru că oricare ar fi nivelul de educaţie sau de inteligenţă al individului, fenomenul se verifică aidoma. Un bărbat aflat într-o haită abandonează tot ce are mai scump şi mai intim pentru a îmbrăţişa convingerile grupului său. De la trei sau patru în sus, bărbaţii uită bucuroşi de ei înşişi… (Tăcere.) Femeile scapă acestui fenomen. Ele par autonome în orice împrejurare. Spunându-mi toate acestea, am ratat introducerea lui Tom Fort. Stătea în picioare, cu o mână în buzunarul de la pantaloni, de parcă urma să spună un banc bun, cu spatele la un şemineu zgomotos, cu un pahar de porto în mână, dinaintea unui public de prieteni. Trebuia să-ţi ciuleşti urechea ca să-l auzi, căci domnul vorbea încetişor:

„Mi s-a părut, aşadar, evident că e nevoie de-un proiect în doi timpi. Primul, asemenea calului troian, care să penetreze piaţa, adresându-se

copiilor. Şi, o dată instalaţi, ajungem la o ţintă enormă, însă greu de atins: bărbaţii”.

A aruncat o lungă privire circulară, pentru a-şi susţine vorbele. Cred că se credea un mare actor, jucând un rol de avocat la curtea cu juri. Transpira de autosatisfacţie. Era insuportabil. Îmi venea să-i sting vanitatea pişându-mă pe el. Tom Fort, avântat, perora:

„Copiii adoră să colecţioneze personaje, mai întâi pe cele din poveşti, dar şi pe cele din jocurile video, care sunt nişte adevăraţi eroi pentru ei. Fenomenele Harry Potter şi Pokemon ilustrează bine această nevoie de a aduna şi de a face schimb. Iată, aşadar, prima gamă de «Bomboane-Erou». În fiecare punguţă, toate personajele dintr-un univers, atât cele bune, cât şi cele rele. Mulţumită unui nou procedeu de fabricaţie italian (omologat de laboratoarele noastre), veţi constata că fiecare bomboană a căpătat forma unui personaj… Bineînţeles, de îndată ce un nou joc video sau un nou desen animat îşi va face apariţia, vom lansa o nouă punguţă de «Bomboane-Erou». M-am gândit la promoţii: vom strecura în fiecare punguţă câte o figurină de plastic, figurină care poate fi colecţionată. Am putea decide sistematizarea acestui principiu, dar lucrul acesta are o incidenţă importantă asupra preţului de cost şi deci asupra preţului de vânzare”.

Tom Fort împărţea punguliţe de bomboane continuând să vorbească. Barrin, Forlani şi preşedintele examinau bomboanele. Ca un vânzător la tarabă în piaţă, Tom Fort nu se oprea din vorbit.

„Gama aceasta oferă o garanţie de viaţă nelimitată, fiindcă va urmări viaţa jocurilor video, despre care toată lumea prevede că vor fi din ce în ce mai prezente în timpul nostru liber… Şi apoi, într-un al doilea timp şi tot conform conceptului de «Bomboană-Erou», vom lansa pentru adulţi ceea ce se cheamă «Giants», o gamă evolutivă care va relua eroii din fotbal.”

Şi a pus în faţa lui o întreagă gamă de punguţe în culorile marilor cluburi de fotbal din lume. Contemplam acest spectacol de parcă asistam la amputarea picioarelor mele: aveam sub ochi, prezentată de un escroc, ideea mea, furată, mai rău, chiar ameliorată… Ideea punguţelor era genială, nu mă gândisem la asta. Îl găsise pe italian şi-l convinsese să lucreze pentru el… Italianul acceptase să treacă de la Beafrance la Beafrance… Îi înţelegeam mai bine jena, atunci când încercasem să-l conving la telefon.

Ce nemernic! Noi l-am scos din bârlog, noi am fost să-l vedem de mai multe ori, noi am făcut totul ca să fie omologat de laboratoare… Şi, cu prima ocazie, ne abandonează fără scrupule… Îmi veneau în minte imagini violente: îl sunam pe italian şi, foarte calm, îi susuram un „sosesc” iubitor. Conduceam toată noaptea, fără să scot o vorbă. Ajuns la el dimineaţa devreme, îi tăiam degetele de la mâini şi de la picioare, înainte de a le ambala în punguţele de bomboane, pe care i le ofeream mamei lui. După care îi distrugeam uzina cu lovituri de baros.

M-am trezit şi am constatat că sala viermuia de oameni care se ridicaseră să se uite la gamă mai îndeaproape, să ceară eşantioane pentru copiii lor, să guste «Bomboanele-Erou», să facă schimb de punguliţe. Stăteam jos, nemişcat, cu inima zvâcnindu-mi. Şi atunci am primit a doua lovitură. Eram încă înverşunat pe italian, când în mintea mea a încolţit un gând. Tom Fort nu putea să fi găsit de unul singur ideea acestor bomboane şi nici adresa italianului, de altfel… Perdeaua s-a sfâşiat şi adevărul mi s-a arătat în toată simplitatea lui. Cum putusem chiar şi-o clipă să cred că Irza este amantul Tristanei?

Tom Fort… Tristana ieşea cu scârboşenia asta, îl prefera în locul meu! Era îndrăgostită de escrocul ăsta. Eu nu fusesem decât un obiectiv profesional pentru Tristana: când suspina în braţele mele, avea un interes… O certitudine crudă m-a ars pe dinăuntru: cu mine, simulase orgasmele. Iar eu pusesem botul. Mă flatase şi eu o crezusem. Trebuie că i-a povestit lui Tom Fort despre amantul jalnic care sunt. Am revăzut câteva amintiri intime şi dorinţa de a plânge cu sughiţuri mi-a urcat ca o maree în gât.

Câtă naivitate din partea mea, câtă lipsă de discernământ, de simţ al observaţiei, de cea mai elementară psihologie! Sunt numărul unu când e vorba să clădesc mari teorii despre bărbaţi şi femei, mâzgălesc liste în carneţel, crezându-mă scriitor. În tot timpul ăsta, Tristana şi Tom Fort râd de mine pe la spate însuşindu-şi marea mea idee! Toată lumea trebuie că era la curent, studiourile de design al ambalajelor care au lucrat pentru ei, toată lumea… Mi-am imaginat-o pe Tristana făcând dragoste cu Tom Fort şi mi s-a întors stomacul pe dos. Sărmana fată, cu tipul ăsta mizerabil, hoţ de idei… Era jalnic. Iar eu, porumbelul care se umflă-n pene crezându-se mai tare decât toţi… Mi-am închipuit un moment că mă ridic şi pretind atenţia tuturor. „Este ideea mea, Tom Fort e un impostor!” Coboram treptele sub

privirile îngrozite şi trăgeam un magistral pumn în figura de şobolan a lui Tom Fort, care se prăbuşea gemând. „Eşti un mare paranoic, tinere. Du-te la doctor şi lasă-ne să lucrăm”, îmi spunea preşedintele cu voce autoritară. M-a luat cu frig numai gândindu-mă la asta. Îmi simţeam tâmplele zvâcnind şi fruntea îmbrobonată de sudoare privindu-mi, neputincios, duşmanul cum adună în tihnă roadele muncii mele.

„E foarte interesant! spunea Barrin. Şi ingenios… Ştiţi, domnule preşedinte, fiul meu, care are şase ani, îşi petrece ziua jucând aceste jocuri video. Va fi înnebunit după aceste bomboane. De altfel, încă de pe acum îi fur domnului Fort una sau două punguţe…”

„Şi ştim să facem bomboane cu forme în uzinele noastre?” a întrebat Forlani pe un ton ursuz.

„Din păcate, nu, domnule”, a răspuns Tom Fort zâmbind.

S-a lăsat o răceală în sală. Un proiect care nu poate fi realizat este mai rău decât nici un fel de proiect.

„La noi nu se poate, dar am găsit un fabricant italian în apropiere de Torino, care nu numai că ştie să fabrice formele, dar deţine şi drepturile…”

„Un pungaş! Un escroc!” Iată ce-mi venea să urlu, gândindu-mă iarăşi la călătoria mea în Italia cu Tristana. Eram la pământ. Şi Tom Fort a început să se dea mare:

„Ca poantă, domnule preşedinte, să ştiţi că era cât pe ce să ratăm afacerea! Ieri, furnizorul italian, domnul Fiocchi, mă suna înnebunit pentru că unii dintre concurenţii noştri încercau să ne cumpere acordul. Mi-am confirmat imediat oferta…”

Preşedintele încă nu se pronunţase. Când, în cele din urmă, a luat cuvântul, toată lumea a tăcut.

„Domnule, proiectul dvs. referitor la fotbal mi se pare arhetipul falsei idei bune. Nu prea îi văd pe suporteri mestecându-vă gumele cu zmeură sub pretextul că poartă culorile echipei lor favorite. Poate doar în Italia. Şi tot… În schimb, bomboanele video sunt o excelentă idee. Le las domnilor Forlani şi Barrin grija de a şlefui acest proiect împreună cu dvs. Cred că ne-aţi prezentat ideea pe care o aşteptam de la o şedinţă ca aceasta…”

Apoi, preşedintele a schimbat tonul:

„Înainte de a vă părăsi, aş vrea să abordez cu voi toţi o ultimă chestiune. Acum şase luni, am făcut din zilele de vineri ceea ce se cheamă „casual day”… Lucrul acesta a dat câteva rezultate vestimentare dintre cele mai îndoielnice. Ca să nu-l citez, domnul Chaveze, aici de faţă, ne-a făcut nişte puloveraşe pe gât complet ridicole… Cu alte cuvinte, „casual day” e un eşec complet. Propun deci să suprimăm acest obicei. Totuşi, văd bine că şi costumul cu cravată este depăşit. În lift, tinerii par deghizaţi. A existat o mare schimbare vestimentară în mediul de lucru, mai ales în economia aceasta din epoca Internetului. Dar am putut constata că se revine uşor-uşor la ţinutele mai clasice. În schimb, există ceva ce pare să fi dispărut pentru totdeauna: cravata. Propun, aşadar, să abolim cravata la Beafrance. Mi-o scot pe a mea şi vă invit să-mi urmaţi exemplul”.

Cu un gest teatral aproape că şi-a smuls cravata. A urmat un mic freamăt, apoi Barrin şi-a scos şi el timid cravata, urmat de Chaveze şi de Tom Fort, apoi de majoritatea asistenţei. Forlani n-a schiţat nici un gest. Preşedintele s-a ridicat, a salutat şi a ieşit, urmat de Chaveze, care tropăia în urma lui. Barrin s-a dus să-l felicite călduros pe Tom Fort. Oamenii se ridicau, grăbiţi să prindă avioanele. Am întâlnit câteva priviri care mi-au amintit că mă transformasem într-un ciumat. Cu toţii păreau că mă evită. Mi-am scos şi eu cravata, cu impresia că sunt un copil care depune toate eforturile pentru ca ceilalţi să se joace cu el. Navellou a venit plin de curaj să-mi strângă mâna.

„Ia zi, l-ai văzut pe Tom Fort? S-a descurcat ca un şef, nu găseşti?”

„Da. Eu, dimpotrivă, mi-am distrus cariera…”

„O, nu, nici vorbă! Nu dramatiza! Ai fost slab astăzi, însă de-a lungul anilor ai fost excelent. Se întâmplă tuturor…”

Sala se golea, frumoasa englezoaică a trecut pe lângă mine fără să mă privească. I-am adulmecat parfumul proaspăt. Apoi, o mână mi s-a lăsat grea pe umăr, m-am întors şi m-am trezit nas în nas cu Barrin.

„Ce s-a întâmplat, bătrâne? Aşteptam multe de la tine astăzi! Tu ar fi trebuit să ai ideea aceasta. Nu-ţi ascund că sunt puţin dezamăgit… Ai ratat marea ocazie. Ştii, schimbări strategice de tipul ăsta nu se ivesc decât o dată

la zece-cincisprezece ani. Am încercat totuşi să te previn, alaltăieri, la Chaveze… Păcat.”

Am mormăit un vag „dacă aţi şti, domnule, dacă aţi şti…”

„De ce nu i-aţi spus adevărul cu privire la proiectul acesta?”

Nu era locul. Şi nu pot dovedi nimic. Tom Fort e suficient de inteligent ca să mă facă să trec drept un înăcrit… Şi apoi, mi-a fost ruşine, pur şi simplu. (Tăcere.)

„Acesta este, aşadar, după cum spuneţi, «cel mai nasol dintre lucruri», pentru dvs.?”

Da.

„Serios?”

Nu ştiu ce vreţi să mai auziţi! Tipul este intolerabil, e gagiul amantei mele şi, în plus, îmi fură şi proiectul!…

„S-ar mai putea spune că şi dvs. sunteţi insuportabil pentru el. Fiindcă dvs. sunteţi cel care i-a suflat amanta, cum spuneţi dvs. E drept, în ceea ce-l priveşte, să se răzbune cu proiectul. Şi apoi, pentru că vă îndoiţi de talentul dvs., succesul acesta ar trebui să vă liniştească: cu ideile dvs. el culege ovaţii. Ce vreţi mai mult?”

Sunt totuşi scârbit… Îl suspectez că a pus la cale relaţia mea cu Tristana.

„Mai mult decât probabil. Dar schimbă ceva lucrul acesta?”

Lucrul acesta schimbă faptul că eu nu i-am suflat amanta, ci că el mi-a pus-o în drum ca să mă prindă în capcană! Am fost ca un taur de treabă pe care-l duci la împerechere.

„Şi? Chestia asta nu ştirbeşte cu nimic ceea ce aţi trăit dvs. cu fata asta. Ceea ce mi-aţi descris vreme de săptămâni de zile nu aduce cu o corvoadă anevoioasă, ci mai degrabă cu o experienţă agreabilă.”

Păi, atunci Tristana e o curvă! O curvă care şi-a făcut treaba.

„Să admitem. Imaginaţi-vă că este vorba despre o profesionistă. Aţi beneficiat de serviciile ei.”

(Tăcere.) Totuşi, sunteţi cinică pentru un psiholog.

„Nu. Văd lucrurile cu un ochi imparţial. Asta-i tot.”

(Tăcere.) Am o teorie cu privire la nefericire: este întotdeauna prin apropiere, gata să-ţi sară la gât.

„Încetaţi să vă mai lamentaţi şi să credeţi că n-aveţi nici un amestec în ceea ce vi se întâmplă. Priviţi lucrurile în faţă, situaţia nu este atât de dramatică.”

Dar nu vă daţi seama! Am treizeci şi unu de ani, tocmai începeam să mă bucur de ceva strălucire, de vizibilitate, şi totul s-a dus de râpă. Îmi recâştigasem respectul familiei şi iată că, poate, o să-mi pierd slujba!

„Nu, n-o veţi pierde. Şi chiar dacă se va întâmpla aşa ceva, ce importanţă are? La urma urmei, nu păreţi foarte fericit în această întreprindere.”

Nu cunoaşteţi Beafrance-ul… După un astfel de eşec, risc să rămân fără slujbă. Şi dacă mi-o pierd, s-ar putea să-mi pierd şi soţia şi copilul.

„Pentru că vă gândiţi că soţia stă cu dvs. pentru slujba pe care o aveţi? E absurd.”

Şi părinţii mei! Tata va fi prea mulţumit să verifice, o dată în plus, că fiul lui este un ratat…

„Dar de ce îmi vorbiţi tot de părinţii dvs.?”

Cu ce-o să rămân? Patru costume, din care trei sunt demodate, un CV amărât şi vreo treizeci de cravate care nu mai folosesc la nimic.

„Nu veţi pierde nimic, dacă aşa veţi hotărî dvs. Bine. Vom continua această conversaţie joia viitoare.”

Şedinţa a cincisprezecea

Săptămâna asta am avut un vis ciudat.

„Povestiţi.”

Eram în vacanţă, în casa părinţilor mei, şi devenea evident faptul că trebuia să-mi dau băiatul fratelui meu. Se dovedea, de fapt, că fiul meu îi „aparţinea” lui frate-meu. Oarecum, era fiul lui. În orice caz, nu începea discuţie: fiul meu nu mai era al meu, trebuia să-l dau. Începeam să plâng şi-i spuneam fratelui meu: „Ascultă, nu contest faptul că trebuie să-ţi dau băiatul, dar admite cel puţin că mi-este foarte, foarte greu”. Şi plângeam în hohote. Frate-meu mă privea impasibil. Nu încerca să mă consoleze. Îmi spunea: „Dar nu-ţi face griji! Am un Porsche, ştii bine”. Mă prăbuşeam pe neaşteptate în faţa acestui argument atât de jalnic. Îl luam pe Irza drept martor (nu ştiu ce căuta acolo) şi-i spuneam: „Explică-i tu! Fă-l să înţeleagă că e tare greu…” Însă el nu spunea nimic, nu-mi lua apărarea. Iată.

„Cum interpretaţi visul acesta?”

Când m-am trezit, m-am gândit că inconştientul meu îmi sugera să petrec mai mult timp cu fiul meu. În mare, dacă voi continua în felul acesta, îmi voi pierde fiul şi după aceea va fi prea târziu. Mă aflam în continuare sub şocul emoţiei. Eram speriat şi a fost cât pe ce să-i vorbesc despre toate acestea soţiei mele. Apoi, probabil mi-a fost teamă să nu înceapă o discuţie despre felul în care nu mă ocup de copil, aşa că am păstrat totul pentru mine. (Tăcere.) Acum, povestindu-l pentru prima dată, mă gândesc la o interpretare diferită.

„Daţi-i drumul.”

Ceea ce mi se pare evident este că fiul meu e proiectul bomboana. Trebuie să i-l dau lui frate-meu, adică lui Tom Fort, care îşi va asuma oficial paternitatea. Toată lumea este de acord, trebuie să mă înclin. Nici măcar Irza nu spune nimic. Nu e nimic de spus. De altfel, în vis, nu mă revolt, nu fac decât să plâng, ca un puşti. Puştiul care sunt în viaţă.

„În orice caz, universul bomboanei trimite la copilărie.”

Da. Poate că-mi reproşez că n-am făcut nimic ca să-mi recuperez fiul. Ar trebui să mă revolt, să mă bat, să fug cu el. Dar rămân pe loc, neputincios.

„Sunteţi supărat pe fratele dvs.?”

Nu. (Tăcere.) Haideţi, să fim cinstiţi: sigur că sunt supărat pe el. Ar putea fi mai puţin scârbos, de fapt… Sunt furios pe el că reuşeşte. Sunt gelos.

„Sunteţi gelos pe reuşita lui sau pe ceea ce se află în spatele acesteia?”

Nu înţeleg.

„Pe ceea ce se află în spatele ei. Pe ceea ce reprezintă reuşita aceasta…”

Aveţi dreptate, puţin îmi pasă de reuşita lui ca atare. Chiar îmi face plăcere, se răsfrânge asupra mea, sunt oarecum mândru de ea… Ceea ce mă face gelos este că fratele meu a acaparat întreaga consideraţie a părinţilor. Şi a făcut treaba asta cu bună ştiinţă. (Tăcere.) Iată de ce îl compar cu Tom Fort în visele mele. Pentru că a furat ce-mi aparţinea. Mi-e jenă s-o spun… Însă nu fac nimic. E îngrozitor, sunt moale şi fără vlagă…

„Nu este îngrozitor. Dimpotrivă, e un gest adult.”

Nu, vă asigur, e fără valoare. Ca în cazul Tristanei: mi-ar plăcea să o detest, să-i spun adevărul. Totuşi, m-a trădat. Nu te poţi dovedi mereu inteligent, adult, înţelegător… Ar trebui s-o scuip în ochi. De altfel, Irza a şi făcut-o. Tristana a intrat în biroul meu cu un dosar. Irza a privit-o îndelung, apoi, foarte calm, i-a spus:

„Tu, tu eşti o târâtură. Şi un căcat. Înţelegi? Un căcat. N-o să mai vorbesc niciodată cu tine. De altfel, mă car, fiindcă pute locul când eşti aici”.

Şi a ieşit. A făcut exact ceea mi-ar fi plăcut mie să fac. Singura mea contribuţie a fost să-i înfrunt privirea fără s-o încurajez. A lăsat dosarul şi a ieşit şi ea. Era ca o scenă de film. Mi-a fost milă de ea…

În schimb, m-am trezit cu Tom Fort. Luni dimineaţă, eram singuri în lift. Stătea ca întotdeauna pe vârfurile picioarelor, ca să arate mai înalt. Nu ştiu ce mi-a venit, l-am privit şi i-am spus, cu destulă naivitate:

„Nu eşti decât un hoţ de idei. Mi-ai furat proiectul bomboana. Ştiu şi tu ştii că ştiu”.

Tom Fort n-a răspuns imediat şi nici nu m-a privit; am crezut că se va preface că nu ştie nimic. Dar a început să zâmbească şi a apăsat pe butonul „stop”. Liftul s-a oprit între două etaje cu un scrâşnet neliniştitor. M-a trecut un fior pe spinare şi am avut o imagine sugestivă: aceea a tatălui meu convocându-mă în camera lui ca să mă certe. Luat de această vedenie, n-am auzit ce spunea Tom Fort. Voiam să repete şi singurul cuvânt care mi-a venit a fost: „Pardon?” M-am blestemat că n-am găsit în vocabularul meu decât cuvântul acesta de rugăminte umilitoare:

„Îţi ziceam: de ce îmi spui aşa, brusc, treaba asta?”

„Pentru că te-am văzut şi pentru că este primul lucru care-mi vine în minte.”

„E dreptul tău. Aşa că o să-ţi spun şi eu primul lucru care îmi vine în minte când te văd.”

Încercam să facem pe indiferenţii, dar eu eram neliniştit.

„Tu nu eşti decât unul dintre acei pretenţioşi neînsemnaţi care se cred superiori, cărora le place să strălucească, să strălucească, să strălucească. De fapt, eşti un amator, un naiv şi-un vanitos. Ai rămas fără ideea bomboanei? Bietul de tine! Du-te repede şi plângi la mămica!”

„Sunt naiv? Să admitem… Dar tu ce eşti, la drept vorbind? Un geniu? Un vizionar? Fără îndoială că vei revoluţiona Beafrance-ul! Sau întreg secolul! Spune-mi, geniule, cum te situezi tu în raport cu Einstein şi cu Picasso?”

Tom Fort şi-a muşcat colţul unei buze ca să-mi ofere un mic zâmbet feroce.

„Dar EU nu mă consider un geniu. EU nu visez să fiu Picasso. Las asta în seama veşnicilor puşti de teapa ta… Prin urmare, ăsta ţi-era micul vis? Să revoluţionezi Beafrance-ul? Eu nu mă gândesc niciodată la aşa ceva. Vrei să ştii ce sunt eu? Ei bine, să spunem, ca să simplificăm, că sunt un rechin… Fac parte din rasa seniorilor, a celor care ştiu să ucidă. Toţi cei care sunt numărul unu în lume fac parte din rasa asta. Aşa că joacă-te mai departe în colţişorul tău, colorează, găseşte idei, dar nu încerca să te joci în curtea celor mari, O.K.?”

Singura soluţie respectabilă pentru mine ar fi fost să-i trag un pumn în gură. Onoarea mi-a fost salvată de responsabilul cu securitatea, care ni s-a adresat cu o voce cavernoasă prin difuzorul liftului.

„Domnilor, puteţi să ne spuneţi ce se întâmplă?”

„Ascensorul este blocat. Ce ne sugeraţi să facem?” a spus Tom Fort pe un ton absolut neutru, ca şi cum tocmai descoperise că liftul e blocat.

„Aţi încercat să-l faceţi să meargă apăsând pe un buton la întâmplare?”

„Nu.”

„Ei bine, încercaţi! între un senior şi un geniu, măcar unul va fi capabil să apese pe un buton…”

Tom Fort n-a spus nimic, a apăsat pe butonul etajului opt şi liftul a luat-o din loc. Am ajuns. Tom Fort a ieşit, ţeapăn, şi l-am privit dispărând pe culoar. Furia mea a izbucnit numai atunci când am ajuns în birou. Ar fi trebuit să-i dau un şut în coaie şi, văzându-l prăbuşindu-se şi răcnind, ar fi trebuit să-i spun: „Sunt naiv, dar ţi-am călărit gagica săptămâni de zile!” Iată ce-ar fi trebuit să fac… Seniorul! Ce poantă bună! Cel mai rău e că nu este o glumă: dobitocul ăsta are dreptate, imaginaţi-vă. În firmele mari ca Beafrance, cei care au idei sunt exploataţi de cei care au puterea. Primii se cred indispensabili, iar ceilalţi îi dispreţuiesc total. Tom Fort are dreptate. Visez în taină să fiu un geniu, iar el ştie deja cum să mă exploateze. Iată dovada!

„Dar faptul că dvs. ştiţi lucrul acesta vă face mai puternic decât el, într-un anumit fel.”

Nu ştiam, l-am aflat de-abia în lift… Nu, el este, într-adevăr, cel puternic.

„Totuşi, dacă sunteţi creativ, dvs. asumaţi-vă faptul acesta şi lăsaţi-l pe el să-şi asume rolul de om al puterii.”

E mai uşor să spui decât să trăieşti aşa ceva: a devenit un împuţit. Tocmai îl înjuram, vorbind singur prin birou, când a intrat Valerie cu un ruj în mână, cu aerul mohorât al unei duminici la ţară. Am întrebat-o de ce se machiază.

„Păi, pentru şedinţa extraordinară! Se pare că Chaveze, în fine, că domnul Chaveze în persoană o să vină.”

„Vorbeşti despre el de parcă ar fi vorba despre un star rock…”

Valerie n-a zâmbit.

„Se pare că vom afla lucruri noi. Plutesc schimbări prin aer, după câte se spune… Trebuie să mergem.”

Şi a plecat îndreptându-se nonşalant spre sala de şedinţe din fundul holului. M-am întrebat despre ce putea fi vorba. Poate despre cumpărarea grupului Demeurisse de către Beafrance. Dar nu, pentru tipul acesta de anunţ secretarele n-ar fi convocate. M-am dus cu mâinile în buzunare. Sala colcăia de lume, abia puteai intra. În fund, stătea Devot şi chiar în spatele lui, tupilat în umbră, Tom Fort seniorul. Chaveze şi-a făcut apariţia, era tot un zâmbet, iar oamenii au tăcut.

„Domnul Devot şi cu mine am dorit să avem cu dvs. o întâlnire într-un fel neobişnuită pentru a vă da o veste foarte, foarte bună. Nu mă voi învârti în jurul degetului, aşa că iată: structura dvs., care se măreşte, avea nevoie de un adevărat director de marketing, care să poată centraliza toate proiectele, dar şi politica promoţională. Este un post foarte important…”

M-am şi văzut numit.

Inima a început să-mi bată cu putere. M-am gândit că este imposibil, dată fiind pasa proastă prin care trec, dar, ce mai… Cine era cel mai potrivit pentru postul acesta, în care trebuia să duci pe umeri creaţia afacerii noastre? Cine dovedise de mai mulţi ani încoace cea mai multă ingeniozitate şi imaginaţie, propunând cele mai multe idei, dintre care ultima cu privire la proiectul bomboana?

„Directorul dvs. de marketing va fi Tom Fort şi cred că putem să-l felicităm călduros!”

Chaveze şi Devot s-au grăbit să aplaude, forţându-se un pic, iar restul asistenţei a făcut şi ea la fel. Tom Fort a roşit de plăcere. Iar eu am simţit cum mi se umplu ochii de lacrimi. Ce nedreptate! Ce nedreptate! Mi-am înghiţit amărăciunea şi mi-a fost ciudă pe Devot că m-a abandonat, deşi am muncit atât de mult, dar atât de mult pentru el. Cât despre Tom Fort, nu

doream decât să-i fac mutra praf cu lovituri de picior. A luat cuvântul ca să enunţe o serie de banalităţi pompoase şi consternante, de felul acelora care îţi fac pielea ca de găină. A spus că „va face totul ca să împingă cât mai departe posibil ideile care duc departe”, că „vrea să poarte această formidabilă provocare la înălţime şi împreună”… În fine, genul ăsta de prostii, ce mai… De parcă se afla la un balcon, în faţa unui public idiot, cucerit de cauza lui. Îmi era jenă pentru el. Dar să vedeţi lucrul cel mai rău: şi-a tras sufletul şi, arătându-mă cu degetul la modul maiestuos, m-a însărcinat în mod oficial cu misiunea bomboana. A început şi el să aplaude, cu un zâmbet forţat. Publicul s-a întors spre mine, iar eu am zâmbit larg, spunându-mi că va trebui să mă supun acestui imbecil în proiectul pe care mi l-a furat… Ce mai, m-a avut! E puternic, într-adevăr, nimic de zis. M-am refugiat în biroul meu, ca să fiu singur. Oricum, nimeni nu se gândea să mă deranjeze. Acolo, am avut o viziune exactă despre mine în următorii zece ani. Chaveze mă convoca pentru a-mi da vestea cea bună: după toţi anii ăştia de carieră mediocră în marketing, urma să devin braţul drept al lui Pat Rigaut. Îi eram recunoscător Beafrance-ului că le oferă o a doua şansă acestor oameni, chiar şi când aceştia, împietriţi de frică, nu mai sunt decât propriile lor umbre, meritând pur şi simplu să fie expulzaţi în noaptea cea adâncă. Mă aruncam, prin urmare, asupra acestei degradante oportunităţi. Devenisem obez, purtam nişte costume cam fanteziste, ca să arăt că fusesem cândva un creativ. Pat Rigaut putea, vorbea tare şi spunea bancuri de cameră de gardă, însă era un tip bine. În zece ani, Tom Fort devenise mare grangur în Beafrance. Eu îi vorbeam cu „domnule”, iar el era drăguţ cu mine. Îmi spunea chestii de genul: „Hei, bătrâne, mereu în formă! Sper că vei elabora nişte dispozitive de prezentare magnifice! Mi se vorbeşte despre ele de bine în toată lumea, ştii?” Iar eu mă umflam în pene. Tom Fort urcase repede treptele ierarhice, ca urmare a lansării lui. Se crease un departament bomboana, care acum se număra printre cele mai importante de la Beafrance. Avea un laborator de cercetare, două uzine specializate şi chiar o forţă de vânzare consacrată dulciurilor. Italianul fusese până la urmă cumpărat de Beafrance. Mergea într-un Ferrari prin satul lui natal. Consideram că este normal ca Tom Fort să fie recompensat pentru eforturile lui. I se spunea „de Gaulle al bomboanei”, pentru că, aşa cum se întâmplă întotdeauna în marile întreprinderi, oamenii creează mituri ca să explice succesul. Tristana cunoscuse o soartă mai puţin glorioasă. Fusese teribil de dezamăgită atunci când Tom Fort o părăsise. Rămăsese Tristana, un etern

şef de produse. Fără să-şi dea seama, se rotunjise şi se acrise. Gâtul, braţele, şoldurile i se îngroşaseră. Avea încă picioare frumoase şi un chip plăcut. Încerca să-i seducă pe noii şefi de produse, nişte boboci cu mutre de copii abia împliniţi. Unii se lăsau duşi de nas, în ciuda straturilor groase de fond de ten, dar povestea nu dura niciodată, iar Tristana avea din ce în ce mai mult aerul acela trist al fetelor singure. O doream în secret şi o drăgosteam bine dispus, mai ales de când soţia mă părăsise. La gândul acesta, am început să plâng, singur în biroul meu. Uşa s-a deschis brusc şi am văzut-o pe Valerie, urmată de Irza, cu o sticlă de şampanie în mână. „Am venit să sărbătorim noul însărcinat cu misiunea…” Au rămas blocaţi, interzişi, în faţa lacrimilor mele. Valerie a ieşit cu spatele, asemenea unui cal speriat; ceea ce aproape că m-a făcut să râd. Uşa s-a închis, am perceput nişte conversaţii în şoaptă şi am roşit, singur cum eram. (Tăcere.)

„Vă plângeţi singur de milă; nu cred că e cea mai bună modalitate de a avansa în reflecţiile dvs.”

Ba da, avansez. Eu zic că merit ceea ce mi se întâmplă. Tom Fort m-a furat, dar este director de marketing, va fi bogat, puternic, tot mai dispreţuitor faţă de mine, dar aşa-mi trebuie!

„Suportaţi eşecul la fel de greu.”

Sigur. Îmi este o frică groaznică de el. În momentul de faţă, put foarte tare a eşec. Eşecul are o duhoare rece şi tenace, duhoarea cărnii moarte. Sunt impregnat; oamenii o miros întorcându-mi spatele şi ferindu-şi nasul. Nu vor să fie contaminaţi şi au dreptate… Put. (Tăcere.)

Alaltăieri, am fost convocat de unul dintre zbirii lui Chaveze, un director de la Resurse Umane pe care nu-l cunoşteam, din divizia internaţională, un soi de indolent cu o faţă mare şi amabilă, dar amabilă! Nu ştiam că aveau tipi ca ăsta la Resurse Umane. Un blond spălăcit, cu nişte ochi albaştri, măriţi de ochelari, cu tenul roz şi cu o cămaşă ieşindu-i puţin din pantaloni. S-a folosit imediat de un vocabular bine gândit dinainte, însoţit de zâmbete ironice. Pomenea de-o „provocare pe măsură”, de-o „carieră plină de salturi”, de „perspective pe termen lung”… Când a adus vorba despre „fericirea de a-mi da o veste atât de bună”, am început să mă îngrijorez. A primit un telefon, iar eu am reflectat. Abia desemnat de Tom Fort ca să lansez bomboana, nu mai eram eligibil pentru o promovare, aşa

că nu vedeam despre ce voia să-mi vorbească. Poate despre Irza? În cele din urmă, a pus receptorul în furcă.

„Scuzaţi-mă, un expatriat cu probleme… Expatriaţii ăştia sunt într-un fel oile mele. Deci, cum vă spuneam: o veste foarte bună pentru dvs.”

A păstrat o clipă de tăcere. Tipul ăsta se credea animator de jocuri TV; se şi vedea în faţa unui public pe care trebuia să-l ţină cu sufletul la gură în momentul anunţării potului cel mare. În acest scurt interval de timp, am avut o fantasmă nostimă: mă ridicam şi-l ciupeam de nasul lui de nătărău. Aveam chef să-l văd înroşindu-se şi descompunându-se în faţa mea.

„Conducerea generală, după o matură chibzuinţă, a decis să vă încredinţeze o direcţie de marketing.”

Presentimentul pericolului a sporit. Am încercat să mă liniştesc: trebuia totuşi să lansez bomboana! Am aşteptat urmarea.

„Grupul are nevoie de talente ca al dvs., e evident. Şi sunt din ce în ce mai multe posturi care trebuie ocupate şi care reprezintă, pentru cei din generaţia dvs., tot atâtea adevărate aventuri. Aventură umană, pentru că totul trebuie înfăptuit, cucerit. Aventură creativă, pentru că trebuie să fi asimilat învăţăturile Grupului şi să le reinventaţi pe loc. Aventură culturală, pentru că veţi merge în întâmpinarea unei ţări pe care nu o cunoaşteţi… (Alarma mea internă a început să sune.) Când eşti la sediu, nu-ţi dai prea bine seama de formidabila expansiune a Grupului în afara frontierelor. Iar eu, care o văd, vă pot spune că este absolut impresionant… Aşa că, iată, ne-am gândit la dvs. pentru direcţia de marketing din Polonia. E o ţară foarte interesantă şi în plin progres! Aş spune chiar în plină explozie. Anul trecut, au afişat o creştere de mai bine de două sute la sută a cifrei de afaceri! Şi asta fără să mai socotim lansarea recentă a iaurtului cu plante, al cărui iniţiator, cred, sunteţi…”

Polonia! Ce tâmpit sunt, de trei ori tâmpit! Şi să mai spui că mă gândisem un moment să-l previn pe Tom Fort că îl ameninţă Polonia! Ca să fiu simpatic cu el! Sunt un tip simpatic! Simpatic pe dracu’! Eu credeam că sunt INTELIGENT!

„Poate că în Polonia e foarte bine. De ce reacţionaţi în felul acesta?”

Nu vă daţi seama. În primul rând, în standardele Beafrance, director de marketing în Polonia e mai puţin bine decât postul meu actual de la sediu. În cariera mea, este un pas înapoi. Nu este ca şi cum m-ar fi numit director general. Asta ar fi fost o promovare. Ca să vă dau o idee, cifra de afaceri a Poloniei este inferioară cifrei de afaceri a mărcilor de care mă ocup în prezent…

„Deci nu vă interesează."

Nu are cum să mă intereseze! Acolo, un director de marketing nu are dreptul să creeze o nouă marcă. Nu face decât să aplice directivele de la sediu. În cel mai bun caz posibil, traduce textele de pe dosul cremelor caramel… Asta-i tot! Şi, în plus, proştii ăştia tocmai au lansat iaurtul cu plante, despre care se ştie că nu merge! E un coşmar! Dar dincolo de toate astea, pentru mine, Polonia e ca o condamnare pe viaţă. Nu-i nimic, dar nimic, care să m-atragă în Polonia! Polonezii sunt şterşi, oraşele lor sunt urâte, limba lor e înspăimântătoare, sunt nişte blonzi spălăciţi, halesc varză şi consoane… Este gulagul!…

Trebuie că am făcut o figură caraghioasă, pentru că tipul cu faţa roşie a pălit. M-a întrebat ce cred despre lucrul acesta, însă nu puteam răspunde, emoţia mă gâtuia. Am avut doar forţa de a întreba cum voi lansa eu bomboana dacă sunt numit în Polonia. Puştanul s-a luminat de bucurie.

„Ah, aşadar asta vă tracasează! Îmi spuneam eu că pentru cineva care tocmai a primit o veste atât de bună, aveţi o figură… Nu mai fiţi îngrijorat: totul este prevăzut. Veţi mai rămâne la sediu încă vreo câteva săptămâni, exact timpul de care este nevoie ca să asiguraţi această lansare ce vă este atât de dragă — şi vai, cât de bine pot înţelege lucrul acesta —, înainte de a vă intra în noile atribuţii."

Şi iată, m-au abandonat cu toţii: Barrin, Chaveze, Devot, cei de la comercial. Toţi stau acum cu gura căscată în faţa lui Tom Fort. Şi Irza. Îi vorbeşte lui Tom Fort cu deferenţă. La urma urmei, are dreptate, îşi salvează pielea… Incredibil cum îi fascinează puterea pe oameni! E suficient să ţi se dea doar o firimitură, printr-o simplă numire, şi dintr-un biet dobitoc devii un tip admirabil. În cazul lui Irza, este ceva spectaculos. Ştiu foarte bine că, în fond, îl dispreţuieşte pe Tom Fort. Mi-a spus-o de o

mie de ori. Dar acum îl respectă ca pe un şef. Şi are dreptate. E şeful. (Tăcere.) Numai Valerie îmi mai este fidelă, sărmana.

„De ce «sărmana»?”

Alege calul greşit. O dispreţuiesc puţin pentru faptul că nu admiră soarele care trebuie. Am impresia că e proastă. Poate că este doar amabilă.

„E un defect?”

Da, clar. Ca şi acela de a te crede geniu, menit unui destin excepţional… Când, de fapt, nu sunt decât un tâmpit de treabă, care nu se gândeşte, ca toată lumea, decât să fută şi să câştige bani, să se laude şi să evite necazurile. Iată cele patru funcţii vitale ale omenirii. În realitate, suntem cu toţii programaţi. Şi trăim în iluzia că ne putem elibera şi făuri singuri vieţile. Chiar şi această psihoterapie este o iluzie. Degeaba vorbesc eu, degeaba protestez, sunt prizonier pentru totdeauna. Dacă privim lucrurile în faţă, această terapie este o pierdere de timp. Mica pierdere de timp a unui mic om care tot mai crede că se poate salva… Trebuie să mă calmez, nu am de ales. Voi fi ajutat de Tom Fort. Pot conta pe el ca să fiu umilit la modul sistematic. De când a fost numit director de marketing, bate zilnic recordul de vanitate. Nero trebuie să fi fost modest pe lângă Tom Fort, monarhul bomboanei, prinţul dulciurilor! Se ascultă vorbind de parcă ar asculta Mozart. Se delectează cu propriile-i raţionamente şi cu faptul că-şi lasă auditoriul mut de uimire să le întrevadă rotiţele. Uneori, îşi face nişte reproşuri inofensive, aşteptând să te arunci la pământ ca să le prinzi şi să le dezminţi de îndată. Spune despre el că este „uman şi indulgent”… Alaltăieri, m-a iertat public pentru că nu am redactat o notă pe care nu mi-o ceruse niciodată. Acum spune „bomboana mea”. Şi te aştepţi să adauge: „Luaţi şi mâncaţi dintru aceasta toţi”. Am impresia că nu mai are mult până o să creadă că el a fondat Beafrance-ul, de unul singur. Problema e că se bucură, înaintea lansării, de un fel de imunitate parlamentară care nu-l ajută deloc să coboare cu picioarele pe pământ.

„E mai degrabă un semn de slăbiciune, nu găsiţi?”

Evident! Este chiar expresia unui enorm complex de inferioritate. Tom Fort este un prăpădit. Însă un prăpădit care mi-a luat locul. Iar eu, flăcăul atât de inteligent şi de sensibil, am ajuns un nimic. Alte cuvinte nu am.

„Nu v-aţi schimbat cu totul numai pentru că aţi pierdut o bătălie. Vă confundaţi cu propriile dvs. eşecuri.”

(Tăcere.) Nu ştiu de ce s-a hotărât Tom Fort să fie atât de josnic cu mine…

„Nu mai faceţi pe naivul. Tom Fort vă detestă şi are motive întemeiate să vă deteste.”

Nu mă pot obişnui cu gândul ăsta. Am totuşi impresia că el a început. Mi-a furat ideea, slujba, şi pentru lucrul acesta şi-a aruncat iubita în braţele mele… Nu înţeleg de ce se înverşunează! A obţinut totul! În loc de asta, mă persecută, culmea! (Tăcere.) De fapt, nu-i culmea, e firesc. Oamenii care ţi-au făcut mizerii îţi poartă mereu pică. Te fac să plăteşti faptul că-ţi sunt datori. Acum câteva zile, Tom Fort m-a convocat în mod oficial în noul lui birou. M-a primit cu un zâmbet larg, mieros, cu o mână în buzunarul de la pantaloni şi cu cealaltă invitându-mă să intru. M-am aşezat privind noul decor al biroului lui. Admir tipii care se ocupă de genul acesta de amănunte cu viteza luminii. Tom Fort mi-a propus o cafea, apoi, tot cu mâna în buzunar, s-a apropiat de un interfon care se afla pe birou şi, aplecându-se uşor, a spus:

„Gisele, două cafele, mulţumesc”.

Am crezut că vrea să ne împăcăm, ca să ducem la bun sfârşit lansarea. Urma să-şi schimbe strategia în privinţa mea. Poate chiar Forlani şi Barrin îi sugeraseră să o lase mai moale. În cinci minute, o să-mi povestească vreo întâmplare din viaţa lui, subliniindu-i caracterul confidenţial, ca să-mi arate cât de apropiaţi suntem noi doi. M-am destins. O dată cafelele servite, Tom Fort s-a aşezat, ţinându-şi bărbia în felul în care şi-o ţine preşedintele şi, după o vreme, mi-a şoptit:

„Te ascult”.

Nostimă chestie, mi-am zis, şi m-am abţinut să nu râd. L-am întrebat despre ce voia să-i vorbesc. A scos un oftat nervos şi a dat la o parte cu degetul ceaşca de cafea neatinsă — un gest delicat, un gest de mafiot fierbând de furie, decis să şi-o ţină în frâu. S-a înfundat din nou în fotoliu, apoi, dintr-o suflare, mi-a ordonat următoarele:

„Rezultatele mărcilor tale pe patru luni, produs cu produs, circuit de distribuţie cu circuit de distribuţie. Cu accent pe angajamentele tale publicitare de acum şi până la sfârşitul anului. Starea bugetelor tale şi, mai ales, situaţia exactă a cheltuielilor cu studiourile de design al ambalajului în proiectul bomboana… Te ascult”.

Şi-a încrucişat braţele, ca un mare senior ce este, capabil să înţeleagă şi să înregistreze totul fără să noteze nimic. Lucrul cel mai nasol e că am fost obligat să mă execut. Am înţeles: ceea ce-l interesează pe Tom Fort este consideraţia care i se aduce. E însetat de semnele recunoaşterii şi ale atenţiei de care este înconjurat un mare şef. Dvs. aveţi dreptate atunci când spuneţi că n-o să-mi dea pace niciodată. De altfel, de la acea primă lecţie de dresaj, mă ţine vârtos de gât, strângându-mă cu fiecare zi mai tare, şoptindu-mi la ureche ordinele lui, cu un insuportabil zâmbet pe buze. Are grijă să se arate, aparent, extrem de amabil. Uneori, mi-l imaginez vorbind despre mine la direcţia generală şi mă trec fiorii. Cu siguranţă, le spune că relaţiile dintre noi sunt bune, că ne înţelegem de minune. „În spatele umerilor lui largi şi a aerelor lui arogante, se ascunde un băiat drăguţ, care are nevoie să fie iubit. Şi mai ales dirijat, încadrat…” Trebuie că declamă asta cu un sânge rece mârşav, iar marii naivi din direcţia generală îi sorb cuvintele, prea mulţumiţi să aibă o problemă mai puţin de rezolvat. Tom Fort pune piciorul în fiecare uşă pe care o las deschisă şi-mi stâlceşte orgoliul cu delectare. (Tăcere.) Trăiesc totuşi o perioadă mizerabilă. Şi din punct de vedere sexual. E un pustiu. N-am mai făcut dragoste de când am pus capăt poveştii cu Tristana. Regăsindu-mi nevasta, mi-am regăsit solitudinea. La început, am crezut că, pentru a ne relua activitatea sexuală, va fi suficient să-i spun că vreau, de parcă aş fi pentru ea un eliberator. Dar n-a fost cazul. Nu mă aştepta. De altfel, spunându-vă lucrul acesta, îmi dau seama că de săptămâni de zile găseşte mereu nişte scuze excelente. Am făcut şi-o listă:

„în ultima vreme, mă simt epuizată; de altfel, mă îngrijorează treaba asta”;

„mi-ar plăcea ca mai întâi să facem din nou ceva împreună, ca să redescoperim gustul intimităţii altfel decât sexual”;

„în seara asta mi-e rău, mă întreb dacă nu-i de la pilulă”;

„mă găsesc prea grasă în momentul de faţă”;

„mi-ar plăcea mai întâi puţină tandreţe, fără alte intenţii”;

„nu-mi place de mine şi chestia asta îmi blochează dorinţa”;

„şi dacă am sta puţin de vorbă? Nu vorbim niciodată”;

„nu mai am nimic de îmbrăcat”.

Fac liste şi mă masturbez. În fiecare zi. E o prostie. Mi se întâmplă şi să mă forţez. La început, mă gândeam din nou la Tristana, la scenele fierbinţi pe care le trăiserăm şi-mi era suficient. Obţineam rezultate în treizeci de secunde. Apoi, alaltăieri seara, mi-am dat seama că trecuseră deja zece minute de când mă agitam, fără efect. Am făcut o pauză ca să răsuflu, timp în care mi s-a înmuiat. După aceea, a fost imposibil s-o mai iau de la capăt. M-am concentrat, am revăzut sistematic toate marile scene clasice cu Tristana — degeaba. Am înţeles că s-a terminat: îmi epuizasem amintirile. Am încercat nişte fantasme: că o violez pe Tristana pe biroul lui Tom Fort, că o sodomizez în lift, dar nici chestia asta n-a mers. Am început să mă îngrijorez, m-am întrebat dacă nu cumva am devenit impotent. Se pare că se poate întâmpla oricând. Chiar am auzit un androlog, într-o emisiune la televizor, spunând că erecţia ţine de miracol, atât de mulţi factori psihologici, nervoşi şi fizici o pot împiedica. Şi iată că treaba asta mi se întâmpla mie! Erecţiile pe care le avusesem din belşug, gratuit şi aproape că prea multe, pe care, în majoritatea lor, le risipisem, îmi lipseau… Şi fără să am nici cel mai mic semn de revenire. M-au trecut transpiraţii reci. Niciodată n-am fost incapabil să mă masturbez. Era pentru prima dată. Imediat, m-am gândit că bunul Dumnezeu mă pedepsea pentru că îmi înşelasem nevasta. Trimisese un mic fulger paralizant asupra sexului meu. Aşa că i-am cerut iertare şi m-am culcat.

A doua zi, am încercat din nou. Aveam absolută nevoie să verific faptul că mă pot masturba şi că magia plăcerii încă mai merge, în ceea ce mă priveşte. Ideea că puţul mi-a secat mă îngrozea.

„E normal ca treaba aceasta să vă sperie. Dorinţa este un proces misterios, al cărui control ne scapă. Este un mister, la fel ca şi moartea…”

Neîndoielnic. Însă problema mea era crucială, concretă, imediată. Aşadar, m-am mângâiat. Am avut câteva furnicături de plăcere, sexul mi s-a lungit vag, s-a umflat puţin, dar mi-era imposibil să-l încordez. Pot să vă spun că am început să mă îngrijorez. Un fior îngheţat m-a străbătut şi pe spinare m-au trecut transpiraţii reci. A fost cât pe ce să chem pompierii. M-a salvat nevastă-mea. Dormea liniştită alături de mine, cu pleoapele lipite, cu gura destinsă. O invidiam pentru faptul că era atât de senină când, la numai zece centimetri de ea, un bărbat era cuprins de angoasă. Însă relaxarea ei desăvârşită şi respiraţia-i blândă au fost, până la urmă, mai puternice şi m-au calmat, m-au liniştit. Am continuat să o privesc, să mă hrănesc cu seninătatea şi cu blândeţea ei lăptoasă care îmi potolea setea. Sânii ei calmi dormeau, foarte feminini. Am ridicat puţin cearşaful şi i-am privit pântecele, pântecele ei alb, neted ca o piatră de la ţărmul mării, delicat aşezat între cei doi munţi mici ai şoldurilor. M-am topit în faţa acestui spectacol. M-am topit de iubire ca o bucată de unt într-o tigaie încinsă. Era un moment incredibil de intim şi de erotic cu soţia mea care dormea. Încă o iubeam, în pofida anilor, a partidelor de sex monotone, a acestei maternităţi pe care nu o înţeleg şi a dorinţei mele imperioase de a reuşi… Pântecele acela şi sânii erau ca o pistă acoperită de zăpadă proaspătă. Inima îmi bătea atât de tare, încât am crezut că o va trezi. Am ridicat şi mai mult cearşaful, până la jumătatea coapselor, şi i-am privit cu atenţie sexul. Avea picioarele uşor depărtate, într-o poziţie de abandon şi de încredere. Numai sexul părea că-i este treaz; şi totuşi, era absolut imobil, trandafiriu şi lipit, mut şi surd. Însă părea să mă fi recunoscut, asemenea copilaşilor aceia care nu se pot împiedica să zâmbească atunci când se prefac că dorm. În momentul în care am acoperit-o cu cearşaful, am avut viziunea trupului ei întreg, un trup de femeie. Nu o mai vedeam pe soţia mea, ci o femeie, o adevărată femeie, cu tot ce implică descoperirea asta ca mister, seducţie, emoţie.

(Tăcere.) Niciodată nu voi îndrăzni să-i mărturisesc că va trebui să emigrăm în Polonia.

„Opriţi-vă din a-i mai menaja pe cei care vă înconjoară şi care vă iubesc, de parcă ar fi din porţelan. Spuneţi-i soţiei dvs. despre numirea în Polonia, vorbiţi despre asta cu ea. A nu-i spune nimic este o formă de dispreţ.”

Mda. (Tăcere.)

„A o menaja este pentru dvs. şi o formă de a vă crede foarte puternic. Ca şi cum dvs. aţi fi puternic, iar ea, slabă. De parcă dvs. aţi conduce lumea prin simpla dvs. voinţă. Este infantil să crezi că lumea este ceea ce ne-ar plăcea nouă să fie.”

Da, ştiu.

„Bine, continuăm despre toate acestea săptămâna viitoare?”

Nu. Pentru săptămâna viitoare m-au înscris la un seminar de cadre superioare. Cred că în vederea încarcerării mele în Polonia. Mă tem de seminarul acesta, nici nu aveţi idee…

„Atunci peste două săptămâni, tot joi.”

Da.

Şedinţa a şaisprezecea

Trebuie să vă vorbesc despre seminarul meu la nebuni. (Tăcere.) Beafrance este o sectă.

„Cred că mi-aţi spus deja lucrul acesta.”

A, da. Ei bine, aveam dreptate. E adevărat că îţi dau un salariu, în loc să încerce să ţi-l şterpelească, dar e singura diferenţă. În rest, are tot ce-i trebuie pentru a fi o sectă: înregimentarea afectivă, dorinţa de a te izola de realităţile lumii, învăţarea unei liturghii specifice, cu vocabularul şi cu ritualurile ei, ambianţa boy-scout, prezenţa unor şefi spirituali care se cred nişte vizionari, predicile lungi care se vor inspirate, chemarea la devotament şi chiar la sacrificiul personal, atât de necesar. De când m-am întors, văd Beafrance-ul ca pe o maşină unsă cu sucul minţilor strivite, un fel de perfecţiune sclipitoare, supusă unui Dumnezeu unic: Produsul. Toate valorile civice, morale, personale trebuie să se încline ca nişte servitori în faţa aroganţei absolute a Produsului. Beafrance este una dintre numeroasele biserici ale acestuia, iar marketingul, religia lui. Am înţeles, în sfârşit, ce voia să spună nevastă-mea când mă făcea alienat. Este adevărat, cu anii am devenit un discipol, m-am pus cu mândrie în slujba acestei ordini liniştitoare, a acestor valori amăgitoare. M-am complăcut în împliniri de zi cu zi şi în încurajări facile. Am întors spatele vieţii adevărate, vieţii cu

contururi nesigure, cu parfumuri subtile şi cu răni trecătoare… Ca toată lumea.

„Ca toată lumea?”

Suntem cu toţii înghiţiţi de sistem. Un sistem dăunător, fiindcă nu pare periculos. Cum vă închipuiţi că o să vă despărţiţi de aproape tot ce sunteţi dvs. ca să vă rezumaţi la o cremă caramel? Este ceva atât de cu neputinţă de conceput, încât te laşi prins în capcană. Te apropii de monstru, curios, inconştient în privinţa pericolului. Câţiva ani mai târziu, ai devenit un iaurt. Foarte repede, ţi se schimbă marca, motivul fiind, în varianta oficială, acela că ţi se „oferă noi orizonturi”. în realitate, este o măsură de alienare suplimentară: victima este obişnuită să-şi abandoneze noua familie şi noua personalitate pentru o alta. Rezultatul: toţi şefii de la Beafrance afişează o iubire nesfârşită pentru întreprinderea lor. Lucrează în week-end-uri şi mai multe seri pe săptămână, iar, când sunt întrebaţi asupra subiectului, vorbesc de „pasiune” şi de „fidelitate”. Evocă mărcile de care se ocupă cu o voce tremurândă, de parcă ar vorbi despre copiii lor. Dar vorbesc despre ei înşişi. Remarcaţi, ca atunci când vorbeşti despre copiii tăi. Uneori, în primii doi ani, unii recruţi resping sistemul. Aceştia nu vor fi niciodată nişte adevăraţi „beafrancieni”. Sunt lăsaţi să plece sau, mai degrabă, sunt abandonaţi pe căi lăturalnice, cu un vag sentiment de milă în privinţa lor. În schimb, entuziaştii, cei care se agaţă ca nişte ouă de peretele unui uter, vor fi meniţi pentru ceea ce e mai bun. Şi nu vor pleca niciodată. Când li se vor tăia definitiv aripile, li se va spune că Beafrance-ul „încurajează stabilitatea carierelor”. Şi apoi: „De altfel, uitaţi-vă. Directori nu sunt decât oameni care au mai bine de douăzeci de ani în Casă”. „Casă!” Cocon protector şi alienant, drog dulce şi în acelaşi timp mortal. Găseşti aici securitatea, prietenia, împlinirea personală şi mai cu seamă certitudinea, fără încetare întreţinută, că afară e ger. Te închizi tremurând în interior şi, în cele din urmă, ajungi atât de tare să crezi că nu vei putea să te readaptezi exteriorului, încât te agăţi de postul tău. Teama sporeşte an de an şi se transformă într-o teroare cronică. Tremuri să nu fi concediat.

„Ştiaţi deja toate lucrurile acestea. Atunci, de ce nu părăsiţi această întreprindere? ”

Pentru că eu însumi sunt contaminat. Nu mă simt în stare să înfrunt exteriorul. Soţia m-a îndemnat adesea să plec de la Beafrance şi mereu m-

am gândit la treaba asta amuzat, ca la un scenariu exotic. Dar improbabil. Când mă gândesc serios, sunt îngrozit. Seminarul m-a făcut să devin şi mai conştient de toate aceste lucruri. Am cântărit la modul palpabil înregimentarea mea în această sectă. În acelaşi timp, îi bănuiesc de faptul că organizează aceste seminarii ca să ne dea iluzia de luciditate. Când începi să-ţi pui întrebări ciudate cu privire la Casă, eşti trimis la seminarii şi te întorci de acolo complet remontat, cu impresia că deţii adevărul despre Beafrance. Dar capitalul tău de încredere în tine însuţi ţi-a fost retezat fără să-ţi dai seama, în timp ce îţi mâncai porţia de raţă şi afumătura cu fasole verde, stând la taclale cu unul dintre vicepreşedinţi, venit să „ia pulsul tinereţii", în tricou, decontractat.

„Nu sunt sigură că pricep toate nuanţele pe care mi le prezentaţi. Poate c-ar trebui să începeţi prin a-mi povesti seminarul dvs. în orice caz, pare că v-a marcat."

Da. De fapt, am fost exasperat de el. Nu credeam să dau pe dinafară de atâtea resentimente faţă de Beafrance. Chestie care s-a manifestat încă din primul minut. Am ajuns în curtea unui mic castel, pierdut în câmp, la o oră de Paris, pneurile au scârţâit pe pietriş şi, preţ de-o clipă, m-am simţit important. Apoi, l-am zărit pe Chaveze sus pe peron, încercând să afişeze un zâmbet larg de întâmpinare, şi mi-am amintit că devenisem un paria. M-am întrebat dacă acest seminar, oficial destinat viitorilor şefi, nu este o tabără de redresare pentru cadrele care au rătăcit drumul sau pentru cele care au trebuit să fie retrogradate. O să mi se verifice direcţia, pentru a vedea dacă nu este ruptă, dacă mai am şanse să fiu recuperat. Şi dacă nu mai e cazul, poate că voi rămâne în castelul ăsta toată viaţa.

„Toată viaţa?"

Da, sortit formării, de pildă. Aş fi cel care aşteaptă sus, pe peron, în spatele lui Chaveze, pentru a le da participanţilor micul dosar cartonat, cu programul celor trei zile. Beafrance mi-ar lăuda numirea, arătându-mi că, pentru prima dată, un tânăr din marketing şi-a descoperit vocaţia pentru formare şi că Grupul, în generozitatea lui, îngăduise această inedită schimbare de carieră.

Chaveze îşi pusese nişte pantaloni subţiri, care îi scoteau în evidenţă picioarele mici, ceea ce m-a făcut să mă simt prost. Dacă, a doua zi, ar veni

în şort, ar fi la fel de deprimant ca faptul de a avea în toaletă un poster cu o maimuţă în smoking. Am urcat scările cu bocceluţa mea, iar Chaveze îmi zâmbea din ce în ce mai larg, pe măsură ce mă apropiam.

„Salut, bătrâne! Bun venit la seminarul Dialoguri-Reflecţii-Împărtăşire! Sunt mulţumit că ai reuşit să-ţi faci câteva zile libere ca să ne fii alături (n-am avut de ales, dobitocule!). De fapt, am să-ţi spun două vorbe…”

Şi iată-l luându-mă de braţ, ca pe o doamnă care traversează strada. M-a dus în holul hotelului şi, după ce m-a scrutat îndelung, ca pentru a-şi face o idee despre loialitatea mea, mi-a spus privindu-mă în ochi:

„Contez pe tine la seminarul acesta, bătrâne. Eşti unul dintre cei mai vechi dintre toţi participanţii; vei vedea că sunt numai tinerei care au abia doi-trei ani în Casă. Vin din lumea întreagă şi, pentru unii, este primul lor contact adevărat cu Casa-mamă… Toţi sunt nebuni, or să vrea să-şi dea drumul — şi e nevoie de tine ca să-i liniştim puţin, să calmăm jocul, să-i facem să profite de experienţa ta. Mă înţelegi? N-are nici un rost să o apuce aiurea. Trebuie să le orientăm energia spre ceva constructiv. Iată… Toate acestea rămân între noi, evident, va fi micul nostru secret. Du-te şi instalează-te în cameră, ne întâlnim numaidecât pentru o cină amicală, la gura focului”.

Lucrul cel mai nasol este că nu m-am putut împiedica să nu mă simt flatat de această responsabilitate şi de secretul care o învăluia. Sunt atât de frustrat de recunoaştere, încât până şi cel mai neînsemnat gest de atenţie mă umple de fericire. M-am dus să cer cheia camerei de la o doamnă foarte elegantă, fără îndoială burgheza care ţine acel „Popasuri şi Castele”. În vreme ce îmi completam fişa de intrare, l-am zărit pe marele Vassilief stând cu coatele pe tejgheaua recepţiei, cu aerul veşnic obosit al bătrânului animal îngreunat de masa-i musculară şi îngrozitor de plictisit. Vassilief este directorul de formare internă. El este cel ce organizează genul ăsta de seminarii. E un bărbat la vreo şaizeci de ani, cu părul grizonat, cu o moacă de câine de vânătoare, cu cearcăne întunecate şi cu buza inferioară cărnoasă. Seamănă cu detectivii ăia rataţi care îşi încep anchetele cu o mină epuizată. Şefii de produse cred cu toţii că este un tip puternic, pentru că îl tutuieşte pe preşedinte. Eu cred că a eşuat în postul ăsta fiindcă a comis nişte greşeli mari. Fetele se tem de el fiindcă încearcă, după câte se pare, să

le ţină cursuri de formare rapidă în cameră, cu prilejul seminariilor pe care le organizează. Ceea ce nu mă miră; e genul de tip care se laudă, în cuvinte voalate, că a făcut orgii în tinereţe cu preşedintele. Semnând în registru, mă prefăceam că nu-l văd pe Vassilief, însă i-am simţit prezenţa masivă apropiindu-se.

„Nu ştiu dacă domnul Chaveze a avut ocazia să-ţi vorbească, dar contez pe tine, prietene, ca să orientăm puţin dezbaterile grupului în care o să fii repartizat. Vei fi de departe cel mai experimentat, vei avea deci responsabilitatea de a le băga în cap puţină conduită tinerilor lupi care vor petrece două zile şi jumătate alături de tine. O să spună o mulţime de tâmpenii: aşa-i la vârsta lor; tu trebuie să-i pui puţin la locul lor; în seara asta, cina de informare la gura focului."

Am încuviinţat şi mi-am luat cheia, care era grea şi rece. Am început să mă gândesc la faptul că sunt într-o vacanţă, dar atent supravegheat. Când am intrat în cameră, după un labirint de holuri antifonate, am dat peste o femeie de serviciu care ştergea ferestrele. Camera arăta aşa cum mi-o imaginam: sobră, elegantă şi puţin tristă. Fără televizor, fără minibar, aceste două gadgeturi care îţi fac cea mai mare plăcere. Femeia de serviciu era tânără şi bondoacă. Am remarcat că un pantof al ei avea un toc mai înalt decât celălalt. Mi-a spus că va pleca îndată, iar eu i-am spus politicos să-şi facă treaba liniştită. Mi-am pus geanta jos şi am privit-o din spate cum freacă viguros geamurile. Am simţit pentru ea un ciudat amestec de atracţie sexuală şi de repulsie scârbită. Sub ţinuta ei strânsă pe corp, se ghicea un trup frumos, în ciuda pantofului ortopedic din piciorul drept. Mi-am închipuit cum îi desfac nasturii de la bluza ei mizerabilă, din nailon, şi cum aceasta îi cade şuierând, aspră şi în acelaşi timp uşoară, pe parchetul dat cu ceară al castelului. Îşi înghiţea saliva. Îi priveam pieptul frumos, încarcerat într-un sutien zdravăn. Îi scoteam agrafele din păr şi-i remarcam părul roşu de la subraţ. Făcea parte din alcătuirea personajului. Avea sânii rotunzi şi ridicaţi, tari şi albi. Chipul ei nu exprima decât o supunere indiferentă. Încercam s-o sărut pe gât, însă mirosea a transpiraţie, aşa că o împingeam, iar ea cădea pe spate în patul acoperit cu o cuvertură de catifea. Stând tot în picioare, îi scoteam chiloţii mari, care alunecau de-a lungul coapse-lor ei musculoase. O pătrundeam cu uşurinţă şi începeam s-o călăresc. Simţeam barba aspră a pubisului ei pe pântecele meu şi-i priveam sânii tremurând la fiecare pătrundere. Două pachete de gelatină. Ea se uita în tavan, de parcă

tocmai descoperise acolo un detaliu interesant. La sfârşit, o întrebam cum o cheamă, iar ea îmi răspundea: „Henriette”. Asta-i tot. Când am rămas singur, m-am întins pe pat şi am aşteptat cina informală de la gura focului. Cineva a bătut la uşă; m-am ridicat dintr-un salt, de parcă aş fi fost vinovat, hăituit. Cu inima bătându-mi să-mi spargă pieptul, m-am dus să-i deschid unei femei frumoase sau, mai degrabă, unei femei care, la prima vedere, ţi se pare frumoasă. Dacă te uiţi mai atent la ea, sfârşeşti prin a remarca fondul de ten, zâmbetul profesional, bijuteriile false, fusta prea scurtă, pulpa piciorului prea groasă, buza reconstituită. Şi ascuns în spatele tuturor acestor lucruri, un chip banal.

„Bună ziua, bună ziua! Eu sunt Sylvie Caspenni, lucrez cu domnul Vassilief în formare şi eu sunt cea care organizează seminarul acesta. Aşa că iată dosarul dvs., în care veţi găsi programul celor trei zile şi un formular foarte simplu, pe care va trebui să-l completaţi la sfârşit, pentru a ne împărtăşi impresiile dvs. cu privire la seminar. În seara aceasta, la ora opt, este cina…”

„Informală, la gura focului, ştiu. Este atât de informală, încât mă aştept să primesc din clipă în clipă o convocare scrisă într-o scrisoare recomandată…”

M-a privit surprinsă, înainte de a izbucni în râs.

„Ce nostim, ce nostim! Bine, cred că ştiţi totul. Mâine, micul dejun la ora şapte şi jumătate. Ştiu, e devreme, dar suntem aici ca să lucrăm. Iată… Deci, pe curând…”

La cină nu m-am putut împiedica să găsesc că totul este ridicol. Începând cu Chaveze care efectiv trona lângă un mare şemineu, ca un tataie care se pregăteşte să spună o poveste, şi Vassilief, aşezat lângă el, ca un câine bătrân. Tinerii se înghesuiau în jurul lor cu o exasperantă bunăvoinţă, de parcă făceau parte din cine ştie ce elită. Râdeau la poantele răsuflate pe care Chaveze le inserase în micul lui discurs „alandala”. Mi s-a cerut cu insistenţă să vin să mă aşez lângă Chaveze, chiar alături de o anume domnişoară Marie Paule Vence, directoarea de marketing a secţiunii de produse de lux. N-o cunosc prea bine şi urăsc aspectul ei de şefă responsabilă. Mi-a adresat un zâmbet radios, iar eu m-am întrebat dacă nu cumva urma să ne cânte cu aplomb Jolie Bouteille. În asistenţă, nu erau

decât tineri de douăzeci şi cinci de ani. M-am gândit la chipul meu umflat. Era acolo o adunătură reprezentativă pentru Grup: şefi de produse din mai multe ţări, tipi din comerţ şi oameni din uzină şi laboratoare. Am ascultat vag ce se spunea, apoi m-am dus să mă culc, purtând cu mine o veste bună: vor fi două grupe şi nu voi fi în grupă cu Marie Paule Vence. Mi-am promis să petrec seminarul acesta la modul economic, fără să-mi bat capul şi fără să intervin în mod deosebit. Măcar o dată, îi voi asculta docil pe tinerei vorbind de bine Beafrance-ul; îmi vor face un raport drăguţ şi gata. Am adormit ca un copilaş, fără să încerc să mă masturbez.

A doua zi, i-am regăsit pe toţi în sala de mese, în ţinută de week-end. Viziune deprimantă, credeţi-mă. Vassilief, stând singur, mânca un hering, purtând în jurul gâtului său gros şi boţit un fular ridicol din mătase de un roşu închis. Marie Paule Vence era toată dichisită; într-o cămaşă de-un galben strident cu lavalieră… Era o linişte de mic dejun peste care plutea un parfum de cafea proastă. M-am aşezat la masa unui tânăr asiatic, un pic dandy. Abia ce i-am dat bună ziua şi mi-a răspuns cu un „bună ziua, domnule”, despre care n-am putut să-mi dau seama dacă este provocator sau respectuos. L-am întrebat dacă vine de la Beafrance Asia. Cu un accent britanic foarte puternic, mi-a răspuns: „James Bradley, Beafrance Londra” şi şi-a reluat mâncatul cerealelor. M-am aşezat, regretând că n-am avut prezenţa de spirit de a-i răspunde că mă numesc N’Guyen şi că vin de la Beafrance Vietnam. Mai târziu, l-am reîntâlnit într-o sală mică, stând împreună cu alţii în jurul unei mese în capul căreia se afla un bărbat la vreo patruzeci de ani.

„Bună ziua, mă numesc Benoit Tezenas, sunt sociolog şi istoric. Şi pentru mine este o premieră. N-am mai animat până acum genul acesta de seminar. Dacă am înţeles bine, vom petrece împreună două zile şi jumătate, închişi în această cameră şi vorbind despre angajatorul dvs. Nu am rolul de a dirija lucrările sau de a orienta dezbaterile, ci numai de a vă ajuta să redactaţi un raport, care va fi înmânat direcţiunii generale la sfârşitul săptămânii. Iată. Să ştiţi şi că nu am primit nici o dispoziţie specială. Cred că, într-adevăr, se aşteaptă de la dvs. să spuneţi tot ce doriţi, fără reţinere. Evident, tot ce se va spune aici va rămâne anonim. Dacă şi dvs. sunteţi de acord, propun să facem un prim tur de masă; prezentaţi-vă scurt şi apoi… aşa, la grămadă, exprimaţi-vă primele critici care vă vin în minte atunci când vă gândiţi la Beafrance. Le voi nota pe această tablă.”

O clipă, inima mi-a tresăltat la gândul de a începe eu, pentru că stăteam în capul mesei. La cealaltă extremitate, stătea o laborantă drăguţă.

„Domnişoară, vreţi să deschideţi balul?”

Ea a roşit puţin.

„Mă numesc Liz Madell, lucrez în laboratoarele de cercetare aplicată de la sediu. Primele mele critici la adresa Beafrance-ului? Posibilităţi imense şi imobilism.”

Apoi a tăcut. Avea o înfăţişare neobişnuită. Privirea îi strălucea pe un chip voluntar. Îţi imaginai că şi-a luat avânt încă din clasa a zecea ca să străbată cu brio un parcurs universitar ambiţios, hrănit cu seri laborioase şi cu kilometri de xeroxuri. Şi apoi, într-o zi, în lumina ştearsă a unei dimineţi, a ajuns o tânără cu diplomă, printre cei mai buni din anul ei, sigură de ea şi puţin neliniştită că înfruntă realitatea. Intrase la Beafrance pentru că Beafrance-ul, în mediile ştiinţifice, reprezintă o garanţie în ceea ce priveşte posibilităţile şi calitatea. Bineînţeles, faţada sediului era prea strălucitoare pentru gustul ei, iar importanţa oficial acordată derbedeilor de la marketing i se părea exagerată, dar, la intrare, ţi se spune că laboratoarele sunt cele care conduc Beafrance-ul. E suficient să nu te amesteci prea tare, să te ţii la o parte de „creaţie” şi trăieşti fericit.

Turul de masă înaintase bine. Erau multe chestii scrise pe tablă. Sus de tot: „Posibilităţi imense şi imobilism”. Dedesubt: „O firmă tare frumoasă. Îi lipseşte exact un pic de comunicare internă”. Un nou Tom Fort era printre noi! Am privit în dreapta lui Liz: autorul acestei critici politicoase era un şef de produse dolofan, impecabil îmbrăcat, ca un gentleman-farmer. Genul de individ pe care îţi vine imediat să-l împroşti cu noroi. „O întreprindere formatoare, perspective multiple.” Iată strigătul din suflet al tinerei debutante, care încă îşi mai bea laptele de la ţâţele Casei-mamă. Era vorba despre o bruneţică. O vedeam întorcându-se seara acasă şi povestindu-le părinţilor ei tot ce făcuse ea „absolut genial” în timpul zilei, „întreprindere în care trebuie să lupţi ca să existi.” Ăsta era tânărul într-o cămaşă prea mare pentru el şi care, în mod manifest, n-o să reuşească. Într-o zi, îşi va da seama că este în discordanţă cu snobismul de la Beafrance. „O viziune prea franţuzească asupra problemelor.” Iată lupta nobilă a adevăratului fals britanic vietnamez! Îşi descoperise filonul şi avea să ne scoată din minţi cu

el vreme de trei zile. Italianul lua note. Ori se prefăcea. Era singurul care îşi luase cu el telefonul mobil. Au mai fost câteva banalităţi, apoi a venit şi rândul meu. Sociologul mi-a aruncat un „domnule?" cam obosit. Nu ştiu ce mi-a venit, de parcă toţi anii mei la Beafrance se vomitau singuri… Am spus nişte lucruri groaznice.

„Ce aţi putut spune atât de îngrozitor?"

„De mai bine de şapte ani, încerc să fac parte din clubul foarte închis al elitei beafranciene. Şi cu ce m-am ales? Cu faptul că Forlani îmi cunoaşte numele de familie fără să-l stâlcească? Iată. Am muncit ca un nebun ca să obţin rezultatul acesta."

Am continuat spunând că eu găsesc detestabil modul în care suntem conduşi.

„Tuturor le e frică, dar nimeni nu o spune. Văd şefi care tremură în biroul lor. La început, aveau caracter, aveau reale calităţi. Şi iată că au devenit, fiecare în felul lui, nişte cârpe. Iar bătrânele secretare aşteaptă pensia, privind, ca nişte prostituate, cum se perindă tinerii şefi de produse. Încă mai aveţi gheare de puiuţi, mârâiţi şi vă arătaţi dinţii de lapte, dar în câţiva ani veţi deveni cu toţii inofensivi. Toţi…"

După care am criticat moda orelor suplimentare.

„La sediu, nu mai există nici măcar un singur şef de produse care să plece acasă mai devreme de ora nouă seara, zilnic. Unii cer autorizaţie să vină şi în week-end. Ceea ce mi se pare ridicol. Dar şi eu o fac. Mi se întâmplă să convoc o şedinţă care începe la ora opt şi jumătate seara. La început, este excitant, crezi că eşti important. De fapt, eşti un biet individ în plus, care îşi pierde timpul şi se dezvaţă de viaţă. Chiar faptul de a nu mai trăi e plăcut: cumulezi avantajul de a fi o victimă demnă de milă cu acela de a fi un erou care stârneşte admiraţia. Zbori pe deasupra zilelor, te îmbeţi cu alcoolul ideilor. Iar Beafrance-ul profită de toate acestea."

Am încheiat cu o imagine. Le-am spus că Beafrance-ul este precum satul galez: spunem că suntem diferiţi, ne împotrivim invadatorului. Credem mereu că deţinem în laboratoarele noastre faimoasa poţiune magică ce ne face invincibili. Îl vedem pe şeful satului de aproape, însă el se deplasează pe-un scut. Şi lui, ca şi vouă, îi este frică să nu-i cadă cerul în

cap. Dar lucrul cel mai important este să fii invitat la banchetul final, adică la şedinţele strategice. Iar pentru asta nu trebuie să cânţi fals. Iată. Şi apoi, precum în satul galez, orice s-ar întâmpla, în ciuda certurilor şi-a aventurilor, nimic nu se schimbă, niciodată. Singura diferenţă este că ne distrăm mai puţin…

Am vorbit multă vreme, într-o tăcere religioasă. A fost o mică pauză de cafea, după care tinereii s-au dezlănţuit. Izbucneau din toate părţile. Am luat în mână frâiele lucrărilor şi, în ultima zi, le-am sugerat să facă nişte machete, adică trei liste destul de haioase. Prima se numea Zece sfaturi ca să reuşeşti la Beafrance. Nu mi le aduc aminte pe toate, însă puteai citi acolo: „Prefă-te că eşti original, dar în momentele cruciale fă-te iarăşi convenţional", „Fii bun la oral şi mai cu seamă la limba de lemn", „Lasă-i întotdeauna şefului o mică modificare de făcut şi extaziază-te când în sfârşit a descoperit-o" (pe asta a propus-o italianul), „Să ai aliaţi: trebuie să-ţi vinzi întotdeauna ideile înainte să le prezinţi oficial" şi „Să ai un aer pasionat, le plac oamenii devotaţi". Chestia asta l-a distrat pe sociolog. Apoi am făcut un tabel intitulat Dicţionarul limbii oficiale de la Beafrance pentru uzul debutanţilor. Erau acolo două coloane: la stânga, „discursul oficial", iar la dreapta, „realitatea trăită". Urmau câteva exemple, extrase din discursul pe care ni-l servise Chaveze în deschiderea seminarului, cum ar fi: „Beafrance este o afacere atât cu oameni, cât şi cu produse", tradusă în realitatea trăită prin „oamenii trec, produsele rămân"; sau: „Beafrance-ul are o viziune mondială asupra carierelor", care se traduce prin „Beafrance-ul are o viziune franţuzească asupra lumii" (chestie sugerată de britanic); sau iarăşi: „Ca să progresăm, la Beafrance confruntăm toate ideile", pe care am tradus-o prin „La Beafrance, se agită idei pentru a nu se lua nici o decizie"; şi în sfârşit: „Veţi fi şefii mărcii dvs.", pe care am transformat-o în „Veţi fi sclavii produsului dvs.". În final, am făcut portretul-robot de o pagină al managerului de la Beafrance. Rezultatul a fost o enumerare sugestivă: „E un om. Dacă nu este frumos, cel puţin e bronzat. Are patruzeci de ani, dar pare cu zece ani mai tânăr. Le spune subalternilor «bătrâne». Dacă te iei după ce spune, el este cel care a lansat toate produsele Casei. Când vorbeşte despre superiorii lui, le zice pe numele mic. Este fidel pe viaţă. Spune că are o viziune. Întotdeauna vede în discursurile preşedintelui lucruri pe care voi nu le-aţi remarcat".

Am fost destul de duri…

„Aţi fost critici, e firesc. Ce aţi simţit după?”

Bună întrebare. La început, o uşurare. Chiar mândrie. De parcă rostisem în faţa tatălui meu un uriaş „căcat!”. Ştiu că e o prostie, dar face bine. Tinerii erau şi ei mulţumiţi de ceea ce lucrasem, aveau impresia că au făcut lucrurile să progreseze, că au fost sinceri. Bruneţica mi-a spus că mă admiră pentru ceea ce făcusem! O să le povestească tuturor cum reuşisem eu să călăuzesc spre adevăr o echipă temătoare! Mergând spre camera mea, jubilam imaginându-mi reacţiile lui Chaveze sau chiar ale preşedintelui, atunci când raportul nostru le va sări în ochi ca o petardă! Chaveze descoperindu-şi ultimul discurs calificat drept limbă de lemn! Şi dobitocul ăla de Devot ar păli să-şi spună că este „sincer preocupat” de mentalitatea generaţiei care vine din urmă. Eram ca un puşti care a făcut o farsă bună şi mă simţeam ameţit de admiraţia tinereilor.

Aveam două ore libere înainte de cina de final şi m-am aşezat pe pat.

Încet-încet, entuziasmul meu a scăzut, iar certitudinea că am fost strălucitor şi-a pierdut din tărie, asemenea unui sos gras care se sleieşte în farfurie. O minusculă îndoială s-a insinuat în mine şi mi-a şoptit cu vocea ei delicată că poate tocmai făcusem o prostie. Nu mersesem oare prea departe? Şi dacă direcţiunea generală hotăra să-mi ia în considerare la modul negativ raportul? Mi-i închipuiam vorbind despre mine: „Îşi bate joc! Scuipă în supă! Şi, în plus, i-a poluat pe tinerii ăştia de treabă cu pesimismul lui…”

Ce idiot! În loc să reflectez două minute, m-am năpustit la grămadă, crezând că sunt un geniu! Şi m-au prevenit! De două ori! Mi-au cerut să-mi ţin blestemata de gură şi să-i las pe tineri să vorbească. Dar nu, eu trebuie să fac pe fanfaronul! Mi-e scârbă că sunt atât de incomod şi apăsător. Dacă aţi şti… Lungit în pat, mi-l imaginam pe Chaveze căutând cu febrilitate fişa mea de evaluare personală. Cu degetele lui grase şi furioase, înscria în cazierul meu judiciar beafrancian: „Veşnic iresponsabil. Este o problemă”. Cu un suspin de uşurare, adăuga „o adevărată” înainte de „problemă”. A început să mă ia cu friguri şi m-am băgat în aşternuturi îmbrăcat. Cineva a bătut la uşă, era Liz Madell. A intrat, mi-a inspectat camera cu privirea şi, în pofida neliniştii mele, am avut timp să mi-o imaginez aşezându-se pe pat, desfăcându-şi picioarele, lăsându-mă să întrevăd că nu purta chiloţi şi spunându-mi: „Vino”.

„Cred că împărtăşim amândoi cam aceeaşi viziune cu privire la Beafrance. Voiam să te întreb ceva: ai de gând să părăseşti Grupul?”

Am avut un frison. Ce? Toţi cred că trebuie să mă car? E deja ceva oficial! Am bâlbâit un „nu” jalnic.

„Cu atât mai bine. Pentru că vreau să-ţi propun un proiect de bomboană. E confidenţial, e uriaş, chiar revoluţionar, iar formulele sunt gata. Mai trebuie găsită doar ideea, pusă în formă şi lansată. Asta e. Vino mâine la mine la laborator.”

„Dar ştii că sunt implicat în lansarea bomboanei?”

„Da, ştiu. Nu pot să-ţi spun mai multe, vino pe la mine. Cred că suntem aşteptaţi la cină. După părerea mea, ar trebui să te piepteni.”

M-am trezit aşezat în faţa lui Chaveze, care îl înlocuia pe preşedinte, indisponibil. Ambianţa acestei din urmă cine era catifelată, toţi se felicitau pentru faptul că au lucrat bine şi pentru că au întâlnit oameni noi, cu care să schimbe adrese de e-mail. Chaveze mi-a aruncat o privire pătrunzătoare.

„Bătrâne, ştii care e chestia cea mai mişto? Ştiu deja ce scrie în raportul tău…”

Am simţit o descărcare de adrenalină pe spinare şi mi-am dat farfuria la o parte. Zâmbetul lui Chaveze era tulburător.

„Vrei să-ţi spun ce ai scris? Lipsă de comunicare între departamente, viziune pe termen prea scurt asupra strategiei Grupului, lipsă de informaţie internă. Te-am dat gata, nu?”

„Efectiv, am fost dat de gol.”

„O să-ţi spun micul meu secret: seminarul ăsta există de douăzeci de ani şi de douăzeci de ani tinerii ne spun acelaşi lucru.”

M-am gândit că, dacă am avea puţin noroc, nu ne va citi raportul. Şi astfel a luat sfârşit seminarul meu.

„Ce învăţăminte trageţi din această experienţă?”

M-am defulat bine, fără să par. Nu mai văd Beafrance-ul cu aceiaşi ochi. Asta-i tot.

„Şi dorinţa de a reuşi?”

O am în continuare. Din nefericire, încă nu m-am vindecat. Iată, că veni vorba, ştiţi, fratele meu…

„Care reuşeşte?”

Exact. Afacerea lui e pe cale să se prăbuşească! O să aibă pierderi importante şi precis că are fiscul pe urmele lui! Vă daţi seama?

„Se întâmplă adesea astăzi, nu?”

Da. (Tăcere.) Ceea ce este înspăimântător e că treaba asta îmi face plăcere. Încerc un fel de uşurare. Şi, în acelaşi timp, mă simt vinovat să gândesc aşa ceva.

„Bine. Vorbim din nou săptămâna viitoare.”

De acord.

Şedinţa a şaptesprezecea

Nimic special săptămâna asta. Sau, mai degrabă, ba da: am descoperit-o pe Liz Madell. De fapt, se pare că raportul nostru i-a distrat teribil pe cei din conducerea generală. Nu a creat unda de şoc scontată. Credem mereu că oamenii nu sunt capabili să încaseze criticile, dar nu este adevărat. (Tăcere.)

„Spuneaţi că aţi descoperit-o pe tânăra aceasta…”

Liz Madell. M-a sunat de două ori după seminar, însă nu aveam deloc chef s-o revăd. A treia oară, a intrat direct peste mine, pentru că Valerie trebuia să piardă timpul pe hol vorbind despre noul look al lui George Clooney. Am simţit-o pe Liz nervoasă şi, prin urmare, am acceptat să mă întâlnesc cu ea chiar în seara aceea, la laborator. Am avut dreptul să urc la faimosul etaj doi, acolo unde nimeni nu intră niciodată. Liz mi-a explicat că, dacă am fi surprinşi, ar risca foarte multe. Am tachinat-o, luând-o drept spioană.

„Nu te-ai întrebat niciodată de ce nu există buton pentru etajul doi în liftul laboratoarelor? Pentru că aici este domeniul rezervat profesorului Naimot. Vezi tu, ai petrecut mulţi ani la Beafrance, dar n-ai avut nici cea

mai mică idee despre ce reprezintă laboratoarele. Voi, cei din marketing, credeţi că în laboratoare stau nişte cercetători amabili, care-şi petrec existenţa descoperind tot felul de nimicuri. Credeţi că suntem un departament ca toate celelalte, în slujba voastră. Ne sunaţi când vi se năzare, ca să ameliorăm o formulă sau ca să vă propunem nişte «noutăţi», cum le spuneţi voi."

Ne aflam într-o mare sală circulară, destul de frumoasă, cu pereţii plini de fiole — un soi de bibliotecă de formule; ai fi zis că este o farmacie berberă.

„Spre deosebire de ceea ce crezi tu în adâncul tău, Beafrance-ul este condus de laboratoare. Ascultă-mă, în loc să zâmbeşti. Vicepreşedintele care se ocupă de cercetare este cel care l-a numit pe preşedinte. Există din totdeauna un fel de „gentleman's agreement": noi rămânem în umbră, păstrând o imensă parte din putere. Acolo unde stai tu, acum numai două zile, preşedintele discuta despre perspectivele ştiinţifice ale Grupului, care sunt foarte avansate faţă de ale voastre. Aici se decid marile opţiuni pentru următorii cinci ani, în vreme ce voi lucraţi pentru anul viitor. Despre proiectul bomboana se vorbeşte de mai bine de patru ani."

„Serios? Şi de ce nu ne-aţi propus nici o formulă inovatoare? Am avut impresia că sunteţi mai degrabă în întârziere, sub aspectul acesta…"

Liza a oftat. Nu-mi place deloc când femeile fac mutra asta. E ca şi cum tocmai le-ai întrerupe în timp ce ele îţi explică felul în care trebuie pusă în funcţiune maşina de spălat.

„Lasă-mă să termin. Dacă-ţi vorbesc despre puterea laboratoarelor, nu o fac în speranţa ca tu să ne priveşti, preţ de-o clipă, cu mai multă consideraţie. Ştiu că e un efort zadarnic. Nu, o fac pentru ca tu să înţelegi miza care ni se prezintă. În fond, cine din marketing sau de la laboratoare conduce lumea ori a fondat această instituţie e o chestiune de soiul poveştii cu oul şi găina, puţin ne pasă nouă. Dar trebuie să înţelegi că în jurul proiectului bomboana sunt mize importante. Naimot este ambiţios. Ţinteşte vicepreşedinţia Grupului. Şi poate ajunge s-o câştige. Pentru că este inteligent şi pentru că este unul dintre puţinii responsabili ai laboratoarelor care a făcut studii de marketing. Sub aspectul ăsta, el înţelege mai bine decât toţi ceea ce gândesc oamenii de afaceri. El este cel care i-a suflat

preşedintelui ideea de a intra pe piaţa bomboanelor. De îndată ce i s-a dat undă verde, Naimot a început să lucreze ca un nebun la proiectul acesta. Eu am venit la Beafrance în perioada aceea. De când sunt aici, n-am lucrat decât la bomboană. Naimot voia să găsească nişte formule revoluţionare, eu am avut şansa de a fi mâna lui dreaptă în dosarul acesta. Pentru el, bomboana era un paşaport pentru vicepreşedinţie.

S-ar fi creat un departament de dulciuri şi el ar fi condus totul… Dar lucrurile nu s-au petrecut aşa cum spera el. Are un alter ego în privinţa lichidelor, doctorul Elbow, care a scos din cutiile lui o veche formulă de băutură acidulată, încă neexploatată, şi a adaptat-o la un suport solid. I-a vândut-o preşedintelui ca pe-o găselniţă genială, care trebuie numaidecât lansată. Este ceea ce veţi avea în formulele voastre. Preşedintele se grăbea, Naimot bătea pasul pe loc, aşa că Elbow a fost numit director de dezvoltare în proiectul bomboana. Chestie care aproape că l-a scos din minţi pe Naimot; nu presimţise nimic din cele ce aveau să se întâmple, pasionat şi cufundat cum era în cercetările lui. De la o zi la alta, a oprit totul. Ne-a repartizat din nou pe nişte proiecte clasice şi a abandonat bomboana."

Am întrebat-o pe Liz de ce nu-i prezentase Naimot preşedintelui ideea lui.

„Se vede că nu înţelegi nimic din politică. O dată Elbow ajuns preşedinte de dezvoltare, a-i da preşedintelui ideea însemna a i-o oferi lui Elbow."

„Dar, atunci, Grupul nu va beneficia de o posibilă mare idee pentru motivul ăsta meschin?"

Eram uluit.

„Ei, da. Asta-i viaţa."

La drept vorbind, aş fi gata să sacrific o idee pentru ca Tom Fort să nu pună mâna pe ea. Numai că eu nu sunt atât de serios şi de respectabil ca marele profesor Naimot… Am privit-o pe Liz şi i-am spus:

„De fapt, voi cei de la laboratoare sunteţi nişte mari suciţi. Noi vă considerăm nişte oameni raţionali, asexuaţi, laborioşi, iar voi nu sunteţi, în fapt, decât nişte mari perverşi; trebuie că vă dedaţi desfrâului pe mese, că vă

înfigeţi cuţite în spate şi că vă gândiţi la politică de dimineaţa până seara. Ce-ai mai putea să-mi mai dezvălui? Că Naimot este un robot? Că aveţi o rezervă de copii clonaţi? Că tu însăţi eşti o reptilă care trebuie să mă devoreze?"

Liz a zâmbit şi m-a întrebat calm:

„De ce voi, cei din marketing, vă desfrânaţi pe birouri?"

Am roşit până la rădăcina părului. De altfel, am crezut că o să-mi cadă aşa, dintr-o dată. Liz s-a prefăcut că nu a remarcat nimic.

„Bun. Ascultă-mă. Este adevărat, vorbesc mult, dar sunt pe cale să te învăţ în ritm accelerat să asculţi. Şi crede-mă, ai nevoie de asta. Pentru că eşti atins, fără să ştii, de o malformaţie universal răspândită la fiinţele de sex masculin: incapacitatea de a asculta ceea ce le deranjează mica lor linişte. Să revenim la bomboana noastră. Când Naimot a hotărât să întrerupă totul, mi-a fost greu să suport lucrul acesta. Nu reuşeam să accept faptul că, din motive de ambiţie, poţi arunca la coşul de gunoi trei ani de muncă. Ne implicaserăm mult în proiect şi credeam în el. Iar când am văzut bomboana pe care o veţi lansa, am înnebunit. I-am vorbit despre asta lui Naimot, care mi-a spus politicos să-mi ţin gura. Fără să te cunosc, te-am urât că ai avut un proiect atât de banal. Totul ar fi putut rămâne aşa, până ce te-am întâlnit la seminar."

„Când m-ai văzut a fost ceva magic, ştiu."

„La început te-am găsit arogant. Şi mai făceai şi pe modestul. Dar m-am gândit repede că poate cu tine vom reuşi să facem lucrurile să progreseze."

Trebuie să recunosc că am fost vexat de discursul acesta. Credeam că mă admiră puţin (şi chiar mai mult).

„Aşadar, vrei să te foloseşti de mine. Nu te jena, Liz. Şi alţii, mai puţin inteligenţi şi înzestraţi decât tine, au reuşit s-o facă…"

„Nu. Vreau, dimpotrivă, să-ţi fac un cadou: îţi voi dezvălui, numai ţie, natura muncii pe care am depus-o împreună cu Naimot."

Am înţeles că e posibil ca o comoară să se afle la îndemână şi am început s-o iau în serios. Liz s-a dus să caute un dosar mare.

„Naimot e fiu de farmacişti. Ceea ce i-a dat o idee foarte simplă şi foarte ingenioasă: să creeze o bomboană terapeutică, de vândut în farmacii, dar nu ca medicament.”

„Şi ce face bomboana voastră terapeutică?”

„Am căutat luni de zile, dar Naimot nu se hotăra deloc asupra funcţiei bomboanei: sedativă, euforizantă, energizantă… Am găsit mai bine de patruzeci de formule.”

„Stai puţin, nu înţeleg. Voiaţi să alegeţi o singură formulă din patruzeci?”

„Da. Trebuia să fie un monoprodus. Am lucrat chiar şi cu arome originale. Naimot voia să inventeze un nou gust, cum s-a întâmplat cu Coca-Cola la vremea ei. Ceva care să devină o referinţă. De altfel, la început Coca avea virtuţi terapeutice…”

O priveam cu admiraţie pe femeiuşca asta energică. Ochii ei albaştri străluceau.

„Povestea ta e-o nebunie… Aveţi patruzeci de formule aromatizate, gata să fie lansate. Bun. De fapt, ce vă lipseşte este o idee care să le reunească pe toate.”

„Iată de ce te afli tu aici, în seara asta.”

„Naimot este la curent?”

„Nu. Trebuie să rămână între noi.”

„Să admitem că găsesc o idee potrivită. De ce ar accepta el să-şi dea formulele, cu riscul de a şi le vedea însuşite de Elbow?”

„Dacă toată treaba vine dinspre marketing, lucrurile se schimbă. Naimot îşi poate recupera afacerea. Am să-i explic eu totul.”

„Nu pot să-i vorbesc despre asta lui Irza? E un prieten adevărat. Îţi pot garanta c-o să fie discret.”

„Aş prefera ca toate acestea să rămână între noi doi.”

M-am prins. M-am întors în birou cu dosarul ultra-confidenţial. Printr-unul dintre hazardurile care fac deliciile vieţii, m-am întâlnit cu Naimot pe hol. Era târziu, nu se vedea nimeni, ne-am salutat politicos. Am găsit ameţitor faptul că trec pe lângă el, ca un spion, ţinându-i proiectul la subraţ. Mă simţeam de parcă primisem o misiune importantă. Mă bălăceam de săptămâni de zile în meschinării, în josnicii şi, brusc, Liz, o fată de valoare, onestă, inteligentă, îmi întindea mâna. M-am închis în biroul meu şi am sunat-o pe nevastă-mea ca s-o previn că nu pot veni acasă chiar acum; mi-a spus că s-a săturat, că nu-l văd niciodată pe băiat. I-am mormăit că voi face eforturi şi am reuşit să mă debarasez de ea. După aceea, am avut remuşcări.

„De ce?”

Pentru că eram ameţit şi nu aveam chef s-o fac să participe la plăcerea aceasta. M-am dus să mă piş şi mi l-am imaginat pe Tom Fort, intrigat de acest du-te-vino al meu, scotocindu-mi prin birou chiar în momentul acela şi şterpelindu-mi dosarul lui Liz. Îl băga în buzunar cu nonşalanţă, asemenea unui leu care se hotărăşte în sfârşit să-şi care carcasa la umbră, pentru a o devora mai confortabil. După care îl suna pe Naimot şi se punea de acord cu el. Asistam o dată în plus la triumful lui şi la decăderea mea. Devin paranoic. Am râs de mine însumi, dar m-am grăbit să urinez. Aproape că am alergat până la birou şi, când am găsit dosarul neatins, am simţit un val de fericire, pur şi simplu. Dosarul era extrem de sec, burduşit de formule, dări de seamă, proceduri de testare, protocoale ale experienţelor. A fost cât pe ce să abandonez; toată simpatia sinceră pe care o nutrisem pentru Liz se topise în faţa acestei mase de informaţii amorfe. Înţeleg că toţi suntem puţin rasişti, la bază. E greu să iubeşti ceea ce în aparenţă este atât de diferit de tine. Este exact ce am simţit eu confruntându-mă cu acest dosar ştiinţific. Mi se promiseseră idei, suflu, euforie, şi nu descopeream decât cifre, tabele şi comentarii aride. Şi apoi, brusc, ca prin minune, am început să-mi dau seama de extraordinara creativitate a acestei echipe. Descoperiseră nişte formule cu proprietăţi inimaginabile: era acolo una capabilă să regularizeze ritmul cardiac în orice împrejurare, pentru persoanele emotive; o alta care alină durerile datorate oboselii; eşti obosit, dar nu te simţi astfel. Şi alta care „îţi dă sentimentul că

eşti mai inteligent”. Extraordinar, nu? A, da, o uit pe cea care „întăreşte impresia de potenţă sexuală”. Fascinant. Am început să găsesc proiectul acesta oarecum îngrijorător. L-am văzut pe Naimot, savantul nebun, stăpân peste Beafrance şi-apoi al lumii, făcând încetul cu încetul din oameni o turmă de drogaţi.

„Aveţi dreptate. Se consumă mult prea multe anxiolitice şi somnifere. E periculos. Şi toate acestea numai pentru a fugi de dificultăţi. Dar dificultăţile sunt foarte bune! Chiar şi depresia este benefică, uneori. Nu putem fugi la nesfârşit…”

Am înţeles repede că proiectul se referea mai ales la cinci formule, numite „clasice”, omologate de ministerul sănătăţii şi imediat comercializabile. Nu pare mare lucru, dar Naimot a câştigat pariul că va putea vinde oricărui public bomboane cu reale calităţi terapeutice. Aici i-a fost lui cel mai greu. Cele cinci formule, investite de puterile publicului, au o reală eficacitate, fără să comporte totuşi vreun risc pentru sănătate. Şi nici vreun efect de dependenţă. Prima are un efect „euforizant” care durează două ore; a doua, un efect „relaxant liniştitor”; a treia, un efect „energizant”; a patra, un efect „de socializare şi dezinhibare”; iar a cincea, un efect „afrodiziac”. Mi-l imaginez pe Naimot înghiţind cu lăcomie un pachet întreg de bomboane afrodiziace şi, întors de urgenţă acasă, constatând că soţia lui a ieşit! În fişele formulelor şi ale proprietăţilor acestora, ei au rezumat efecte spectaculoase, fără nici o frivolitate. Se spune acolo: „Observăm la subiect o propensiune susţinută, dar reală, de a adormi mai repede seara”. Eu aş fi scris: „În exclusivitate! V-aţi regăsit somnul de copil!” Naimot şi echipa lui au ajuns foarte departe în munca lor. Am găsit şi proiecte publicitare. Şi-au numit bomboana „Medicol”, ceea ce nu mi se pare foarte sexy. Şi dintre toate funcţiile pe care le-au avut la dispoziţie, au ales formula relaxantă. Sunt câteva sloganuri destul de convenţionale: „Medicol, prima bomboană medicament care calmează, calmează, calmează”. Sau: „Medicol nu va calma numai deficitul asigurărilor de sănătate”. Ambalajul „Medicol” aduce a cutie de pastă de dinţi cu plante. Am râs în sinea mea de Naimot, până când i-am citit concluzia: „Medicol calmant este o bomboană care ar putea fi pusă în vânzare încă din luna septembrie. Corespunde celei mai mari pieţe a medicamentelor, cea de calmante, somnifere, anxiolitice etc. În ceea ce priveşte circuitul de distribuţie, Farmacia şi-ar aduce întreaga ei credibilitate în sprijinul

proiectului. Câţiva profesionişti din domeniu, contactaţi în mod oficios, par favorabili acestei noi pieţe". Crezusem întotdeauna că Naimot este un tip academic şi funcţional şi iată-l dând dovadă de un extraordinar spirit de iniţiativă. Sunt consternat gândindu-mă la proiectul pe care ne pregătim să-l lansăm cu Tom Fort. Înţeleg riscurile pe care Liz este gata să şi le asume. Am vrut s-o sun pentru a o felicita, însă era trecut de zece seara. La laborator vii devreme, pleci devreme. (Tăcere.)

„Dar ce căutaţi dvs. la acest nou proiect? De ce vă înverşunaţi? Credeam că aţi decis să vă retrageţi."

E ceva mai puternic decât mine. Ideile sunt… Sunt ca un sex de femeie. Nu-i pot rezista. Mă fascinează, mă excită, mă tulbură. Când văd unul, rămân uluit, mi se usucă gâtlejul, iar inima îmi bate cu putere. Ideile au asupra mea acelaşi efect.

„Şi această idee vă atrage în mod special?"

Da. O consider incredibilă. Cu adevărat nouă.

„Vă atrage oare gândul de a influenţa oamenii, emoţiile, dorinţele lor, în cazul de faţă printr-o bomboană?"

(Tăcere.) Nu este pentru prima dată când îmi daţi de înţeles că doresc să-i domin pe toţi.

„Nu neapărat să-i dominaţi."

O să mă gândesc la ce mi-aţi spus.

„Sunteţi atras de Liz Madell?"

Sincer vorbind, nu cred. În orice caz, nu din punct de vedere sexual. O găsesc plină de farmec, dar prea îndepărtată de mine.

„Şi soţia dvs. ? Ea s-a îndepărtat de dvs.?"

Soţia mea… Pe ea o iubesc. Chiar dacă am înşelat-o. Nu s-a îndepărtat de mine, eu m-am îndepărtat de ea. Dacă mă iau după teoria dvs., s-a întâmplat aşa poate fiindcă nu reuşeam s-o domin, cine ştie?… (Tăcere.) Lucrul acesta mă duce cu gândul la un episod, petrecut acum câteva zile, şi care mi-a rămas în gât. O invitasem pe soţia mea la restaurant şi cinam

amândoi liniştiţi, când, nu mai ştiu de ce, am întrebat-o dacă am dezamăgit-o. Ştiţi, genul acela de întrebare pe care şi-o pun îndrăgostiţii ca să se amuze şi să spicuiască în trecere fărâme de informaţii despre ce gândeşte celălalt. Credeam că îi va trebui ceva vreme să caute, să scormonească în memorie ca să găsească una sau două amintiri pline de farmec, de pildă, ziua în care am lăsat-o să schimbe roata de la maşină singură, pentru că ne certasem. Genul de amintiri pe care le rememorezi cu plăcere. Ei bine, nu. A continuat să dea la o parte pieliţa de pe friptura de prepeliţă din farfurie, dezvăluindu-mi foarte calm că am dezamăgit-o de trei ori.

Prima dată, când am venit cu o întârziere de douăzeci de minute la maternitate. La vremea respectivă, soţia mea tocmai născuse, iar băieţelul trebuise să fie transferat într-un alt spital, fiindcă avea un icter foarte accentuat. Despărţirea de bebeluşul ei, după numai două zile, a bulversat-o. Mergeam, aşadar, la ea la maternitate şi traversam Parisul plin de ambuteiaje ca să-mi văd copilul în spatele unei ferestre, sub o lampă albastră. Iar într-o zi, este adevărat, am întârziat din cauza lui Devot. Uitasem de episodul acesta… Ea nu.

A doua oară, atunci când a făcut un avort, iar eu n-am fost alături de ea. Găsesc aberant că-i supărată pe mine pentru aşa ceva. Mă aflam în Statele Unite, trimis de Beafrance, şi nu puteam să prevăd că ea va face avort. Mai degrabă eu sunt cel care crede că ea a făcut inconştient avortul ăsta ca să mă pedepsească pentru că eram la seminar. Dacă m-ar auzi spunând aşa ceva, m-ar omorî.

A treia dezamăgire ţine de o zi în care tatăl meu, prost dispus, s-a luat de ea în legătură cu un film care ei nu-i plăcuse; nu am intervenit ca s-o apăr. Îmi amintesc de acest episod şi mă simt umilit pentru că mi l-a amintit.

„Ceea ce leagă între ele cele trei episoade este faptul că, de fiecare dată, nu i-aţi înţeles suferinţa. Iată de ce este supărată pe dvs.”

Da. Cu siguranţă. Ce nu mi-a plăcut mie este această contabilitate a unor fapte trecute. Dacă ea mi-ar fi pus mie întrebarea aceasta, aş fi fost într-adevăr incapabil să găsesc trei situaţii exacte în care ea m-a dezamăgit. Mai puţin atunci când mi-a spus ce a decepţionat-o pe ea la mine. Lucrul acesta m-a şocat atât de tare, încât n-am reuşit să-mi termin cina.

„Dvs. ce aveţi să-i reproşaţi?”

Eu? Nimic special. (Tăcere.) Nu, într-adevăr, nu văd.

„Căutaţi. Chiar şi chestiuni neînsemnate.”

(Tăcere.) Mi-ar plăcea într-adevăr să fac dragoste mai des, v-am mai spus. Şi dacă aş avea o baghetă magică, mi-ar mai plăcea ca ea să se enerveze mai puţin. Şi să se plângă mai puţin. Nu ştiu, dar am impresia că eu nu mă enervez niciodată şi că niciodată nu mă plâng. În vreme ce nevastă-mea îşi petrece existenţa plângându-se. Nu ştiu nici măcar unde o să-şi mai caute noile motive ca să se lamenteze. Nu oricui îi este dat să se vaite ca lumea, îţi trebuie talent, credeţi-mă, şi multă imaginaţie. Şi, de asemenea, timp. Îţi ia timp să apelezi la oameni ca să te plângi, apoi să le asculţi la rândul tău, politicos, gemetele…

„Şi dvs. îi spuneţi?”

Ce anume?

„Că v-ar plăcea să aveţi mai multe relaţii sexuale, de pildă. ”

Ei bine… Îi dau de înţeles, desigur.

„Eu nu vă întreb dacă îi daţi de înţeles, ci dacă i-o spuneţi în mod explicit. Pe şleau.”

Nu. Dacă o luaţi aşa, nu-i spun niciodată nimic pe şleau.

„De ce nu-i spuneţi pur şi simplu, dar fără să fiţi brutal, cum stau lucrurile: mi-ar plăcea să facem dragoste mai des, mi-ar plăcea să te plângi mai puţin. Oamenii sunt capabili să înţeleagă lucrurile acestea. Chiar îi eliberează.”

Când ea mi-a făcut reproşurile acelea, chestia asta nu m-a eliberat.

„Aţi suferit din cauza lor, dar lucrul acesta v-a permis să reflectaţi şi să vă înţelegeţi mai bine soţia.”

Sunt incapabil să-i vorbesc deschis. Ideea însăşi mă îngheaţă. Este la fel ca şi cu tatăl meu: îmi este imposibil să-l iau o dată pentru totdeauna la refec.

„S-ar zice că vă e frică de cuvinte, de parcă ar fi nişte arme. Spuneţi că nu vorbiţi cu tatăl şi cu fratele dvs., dar mai întâi soţiei dvs. nu-i vorbiţi. De altfel, nu le vorbiţi femeilor. Nici soţiei, nici mamei, nici amantei, nici asistentei. Nu vorbiţi decât cu bărbaţii, mai mult, numai cu bărbaţii cu care sunteţi în rivalitate. Aveţi o relaţie copilărească cu soţia, de parcă în cuplul dvs. nu s-ar putea vorbi nimic. De parcă totul ar fi împietrit, pe veci. De parcă ar trebui s-o iubiţi ca în prima zi, pentru totdeauna. De parcă aţi vorbi despre iubirea mamei dvs., care nu se va schimba niciodată… Dar iubirea dintre un bărbat şi o femeie evoluează fără încetare. De altfel, totul se schimbă. Neîncetat. Nu o mai puteţi iubi pe soţia dvs. ca înainte. Şi nici ea, de altfel. Nu mai aveţi aceeaşi vârstă, aţi trecut prin multe, la fel şi ea. Aveţi un copil, aveţi greutăţi la serviciu, aveţi o relaţie extraconjugală… Dar nu vorbiţi despre toate acestea, de parcă, dacă aţi face-o, aţi comite un sacrilegiu.”

(Tăcere.) Îmi dau seama de un lucru. În relaţia dintre mine şi soţia mea, există o simetrie a nevoilor noastre: eu am nevoie să fac dragoste, ea să vorbească. Atunci când mă apropii de ea în pat, îmi propune să stăm de vorbă. Să stăm de vorbă despre ce? Îmi pun întrebarea asta de fiecare dată. Când îmi aruncă un: „în seara asta trebuie să stăm de vorbă”, mă gândesc că o să-mi anunţe divorţul sau vreo boală gravă. Ei bine, nu, vrea doar să stea de vorbă. E ca şi cum eu i-aş spune: „În seara asta facem dragoste”, iar ea şi-ar imagina că mai vreau un copil. E stupid. (Tăcere.) Câteodată, într-un moment de tandreţe, îmi spune „vorbeşte-mi” sau „spune-mi ceva”, iar eu mă simt ca blocat de o forţă invizibilă. Mă mulţumesc să rânjesc prosteşte ori să dau drumul la televizor, ca să-i evit întrebările. Atunci când într-adevăr insistă, sfârşesc prin a mă aşeza în faţa ei oftând în mine însumi de plictiseală. Ca să-i fac plăcere, mă chinuiesc să spun nimicuri care se referă la mine şi atunci descopăr variate descrieri, mai interesante şi mai distractive decât intrigile din filme. Conversaţiile noastre mă împrospătează, mă înnoiesc. Apoi, mergem să ne culcăm ţinându-ne de mână, regăsind ceva din acea energie plină de viaţă care ne inunda pe când ne-am cunoscut. Ne băgăm în pat şi ne sărutăm privindu-ne în ochi. Şi adorm cu sentimentul că sunt mai bun, că sunt curăţat de dragostea soţiei mele. În zilele următoare, câteva fărâme de intimitate mai persistă între noi, un praf de stele strălucind deasupra cotidianului nostru. Continuăm să ne privim pe fu-riş, să ne zâmbim complice. Când vorbesc cu ea e ca şi cum

m-aş duce la teatru: mă duc târându-mi picioarele şi ies cu dorinţa de a mai veni şi altă dată. Însă timpul trece, eu uit plăcerea, iar ideea de teatru mă plictiseşte iarăşi. Mă gândesc la sex, aşa cum se gândeşte nevastă-mea la conversaţie. După ce ne-am iubit, când văd că i-a făcut plăcere, că a avut orgasm, îmi spun că ar trebui să aibă dorinţa de a repeta lucrul acesta în fiecare zi. Dar nu, a doua zi a uitat, e obosită, dorinţa a dispărut.

Nevastă-mea îmi spune tot timpul: „Nu stăm de vorbă niciodată", iar eu înţeleg: „Nu facem dragoste niciodată." Această simetrie este enervantă. Ar fi suficient să facem puţin schimb de necesităţi, ca să fim mai mulţumiţi… (Tăcere.)

Eu nu ştiu să vorbesc aşa cum ştiu s-o facă femeile. Să-ţi goleşti sacul este o artă. Iar s-o faci zilnic, o disciplină. Eu nu sunt dotat. E nostim, pentru că sunt foarte bun când trebuie să ţin discursuri în faţa unei mulţimi de reprezentanţi ori să anim o cină îmbelşugată. Dar când trebuie să mă dezvălui, să fac schimb de destăinuiri, până şi furnicile sunt mai înzestrate decât mine. Când mă duc la masă la părinţii mei, mă gândesc c-or să moară, că trebuie să le vorbesc înainte de a fi prea târziu. Urcând scara, sunt plin de bune intenţii, le voi spune în sfârşit că îi iubesc. Poate că şi ei au aceleaşi intenţii faţă de mine. Ei bine, întotdeauna discutăm până la urmă chestiuni generale, lipsite de importanţă. Uneori, în bucătărie, sub pretextul că o ajut pe mama să strângă masa, încerc să-i strecor un mesaj care se vrea subtil. Dar nu-mi dau seama dacă îl remarcă.

„Bine. Vom continua săptămâna viitoare."

Şedinţa a optsprezecea

Am avut o săptămână cu mari suişuri şi coborâşuri.

Luni, eram euforic, vedeam totul în roz: voi învăţa să stau de vorbă, voi regăsi împreună cu soţia mea o pasiune pierdută, mă voi deschide acestei noi lumi şi, mai ales, voi inventa, graţie lui Liz, BOMBOANA secolului. Urma să intru în lumea creatorilor care ocupă copertele revistelor, cu sloganuri de genul „Cum îi reuşeşte lui totul". Aveam chef să ţopăi pe holurile Beafrance-ului ca un puşti care-şi va împlini visul. Şi apoi, marţi, Valerie m-a prevenit că Tom Fort mă aşteaptă în biroul lui pentru o chestiune cu uzina.

De câteva zile, uitasem de Tom Fort şi de sărmana lui lansare. Mi-am închipuit că ajung cu o întârziere de zece minute. Mă aşezam sperând să nu mă fac remarcat. Dar el îşi ridica privirea-i prefăcută spre mine şi îmi spunea:

„Mulţumesc, bătrâne, nu mai avem nevoie de tine. Ai întârziat, ceea ce înseamnă că-i dispreţuieşti pe toţi participanţii care au venit de departe şi la timp. Ne vom lipsi deci de tine."

Mă apropiam de el, fierbând de furie. Oamenii de la uzină nu mai ştiau unde să se-ascundă.

„Tu-mi vorbeşti mie aşa, Tom Fort? Ai dreptate, e adevărat că te dispreţuiesc, biet şmecheraş care se crede mare şef."

„Ascultă, bătrâne, ieşi afară înainte să nu mă supăr. Sunt şeful tău. Iar şeful tău îţi spune să ieşi afară."

Mă prefăceam că plec, însă chiar înainte să ies, luam un borcan de cremă cu fistic şi o vărsam pe coafura ondulată a lui Tom Fort.

„Intenţionam să întreb uzina de ce vâscozitatea formulei cu fistic s-a schimbat de câteva săptămâni încoace. Fă-o tu în locul meu. Şefule."

Valerie a venit să-mi mai dea un imbold şi m-a scos din reveria mea. Măcar o dată, Tom Fort a fost fermecător, dar cufundându-mă iarăşi în cifrele de producţie şi realităţile industriale, m-am simţit descurajat. Lumea a redevenit cenuşie: atunci mi-am dat seama că proiectul lui Liz este nerealist. Mă întreb cum de am putut să cred în el…

„De ce spuneţi asta?"

Pentru că proiectul acesta nu se va realiza niciodată. Mă auziţi? Niciodată. Sunt prea multe obstacole. Începând cu Naimot, care nu va accepta niciodată să ne dea consimţământul. Proiectul însuşi nu ţine! E o nebunie, o încercare, nu poate fi realizat. Nici măcar nu am sunat-o pe Liz ca să-i spun ce cred despre proiectul ei… Apoi, miercuri, o rază de soare a intrat în viaţa mea. S-a manifestat sub forma unui tip gras, puţind a transpiraţie. Valerie mi-a aruncat pe birou CV-ul lui, cu o moacă dispreţuitoare, fiindcă nu-i place să primesc candidaţi. De la cea dintâi privire, am ştiut că nu-l voi angaja niciodată pe tipul ăsta. Asta e, n-ai ce să

faci. M-am prefăcut că-i citesc CV-ul şi, dintr-o dată, un cuvânt mi-a sărit în ochi:

Fiocchi. Fiocchi este numele furnizorului italian care va lansa pentru noi bomboana. Am început să citesc CV-ul mai cu atenţie. Era plin de expresii bombastice şi pretenţioase, de genul: „Cu locvacitate şi spirit managerial, am animat o echipă de trei oameni”… Mirosea a vechiturile de sfaturi ale unui unchi pensionar. Dacă te luai după CV, băiatul ăsta de douăzeci şi cinci de ani făcuse de toate. Rând cu rând, descopereai o adevărată baterie electrică, plină până la refuz de dinamism, creând, dirijând, sărind peste toate etapele, arătând şi mai multă îndrăzneală şi iniţiativă în faţa obstacolelor. Pe lângă el, Napoleon şi, Arsene Lupin erau doi efeminaţi! Mi-am ridicat privirea spre flăcăul cel gras, stând fleşcăit în faţa mea, cu ochii goi, cu mustaţa abia mijindu-i şi cu bujori în obrăjori. Fiocchi. Făcuse un stagiu la el înainte de a intra la Cartling, concurentul Beafrance-ului, care fabrica bomboane de o gamă inferioară. Mi-am amintit de ce voisem să-l văd: lucra în domeniul bomboanelor.

„Văd că aţi făcut un stagiu la Fiocchi…”

„Îl cunoaşteţi?”

„Vag.”

„A…”

Am zâmbit fără să vreau.

„De ce «a»? Ce aţi făcut la el?”

Şi atunci tipul a început să devină înspăimântător: o maşină care trebuia să fie angajată.

„Ei bine, dacă aţi citit cu atenţie, am început prin a face studii de inginerie şi, prin urmare, am căutat să mă orientez spre mediul industrial, înainte de a descoperi că ceea ce mă interesează pe mine este marketingul. Şi mai cu seamă marketingul la Beafrance, care în ochii mei este nu numai un model, ci şi un vis profesional. Motivaţia mea pentru a mă alătura echipelor dvs. e maximă, iar experienţa mea ar trebui să corespundă nevoilor dvs. cele mai acute. Într-adevăr…”

Mi-am spus că trebuie să sufere de ejaculare precoce. L-am lăsat să-şi descarce desagii şi, de îndată ce a încercat să respire, am pus piciorul în

prag.

„Foarte interesant. Dar să revenim la începuturile dvs. De ce aţi rămas atât de puţin timp la Fiocchi?”

„Pentru că mi-am dat repede seama că voiam să fac marketing, după cum v-am spus.”

„Da, da. Însă două luni… E cam puţin ca să-ţi faci o idee.”

„În două luni la Fiocchi, oricine şi-ar putea face o idee.”

„De ce?”

„Ce mai încolo şi-ncoace. Să spunem că sunt oameni nedelicaţi. Şi incompetenţi. Se bagă pe pieţe pe care ştiu că nu sunt capabili să le onoreze, ca să pună mâna pe banii de investiţii. Au reuşit să le facă greutăţi multor întreprinderi mici. Obţin aceste pieţe prin mită. Este ceva obişnuit în Italia.”

Tipul m-a mai copleşit cu nişte complimente băloase şi m-am descotorosit de el cât am putut de repede. Aflasem o informaţie majoră: Fiocchi ne putea lăsa baltă lansarea. Lucru de care am fost încântat. I-am convocat pe Irza şi pe Rasmussen, care erau, amândoi, la pământ. Prin genul acesta de detalii îmi măsor eu gradul de iresponsabilitate. Am hotărât să fac o notă confidenţială pentru Tom Fort, spre a-l informa despre potenţialul pericol pe care-l reprezintă Fiocchi, cu două luni înainte de lansare.

Irza voia să fac nişte copii şi pentru Devot şi Barrin, dar mi s-a părut o laşitate să-mi mai iau şi o astfel de precauţie. Ca să fiu sigur că Tom Fort o primeşte, i-am dus-o eu însumi. A citit-o cu o moacă indiferentă, apoi a lăsat-o cu delicateţe pe birou, de parcă ar fi fost ceva murdar. Mi-a adresat un zâmbet radios şi mi-a mulţumit pentru că l-am informat. M-a asigurat că urma să se ocupe el personal de treaba asta, că îl va suna chiar pe Fiocchi. După care mi-a propus o cafea. Avea să-mi spună ceva. „Lansarea noastră este esenţială. Esenţială! Vom avea un Beafrance de dinaintea bomboanei şi un altul de după. În consecinţă, nu putem rata lansarea aceasta. Acum, piaţa e la curent că vom veni cu bomboana. A întârzia această lansare ar însemna să dăm un semnal puternic exteriorului că Beafrance n-o duce bine. Acţiunea s-ar prăbuşi brutal, iar noi n-am mai fi atât de siguri că putem ţine

piept unor eventuale oferte publice de cumpărare americane. Noi doi suntem aici ca să purtăm împreună această imensă responsabilitate. Şi, în pofida micilor tensiuni care ne-au împiedicat câteodată să ne apreciem la justa noastră valoare, trebuie să fim solidari… Îţi spun toate acestea pentru că uneori am impresia că încrederea ta în această lansare slăbeşte. Mă înşel oare?" Am dezminţit. Însă am ieşit de-acolo iarăşi demoralizat. Cu timpul, chestia asta devine epuizantă, nu vi se pare? Apăsarea responsabilităţilor, pe care încercasem s-o ascund, mă ţintuia la pământ. Dacă Fiocchi ne trage clapa, ce-o să se întâmple cu mine? Tom Fort îmi demonstrase că este în mod definitiv mai viclean decât mine. I-am chemat pe Irza şi Rasmussen ca să le relatez întâlnirea mea cu Tom Fort. Irza m-a enervat.

„Ţi-am spus, ar fi trebuit să faci nişte copii ale notei pentru Barrin şi pentru Devot. Dacă Fiocchi ne lasă baltă, toată chestia o să cadă pe tine. Iar ăla din capătul holului n-o să-şi amintească de nota ta. Pe bune că e stilul lui."

„Nu mai fi atât de paranoic, Irza! Îţi spun eu că Tom Fort era foarte îngrijorat de vestea asta. A făcut presiuni asupra mea ca să-mi iasă lansarea."

„Dă-o încolo, nu te mai preface că nu ştii cine este Tom Fort. Ce trebuie să mai facă pentru ca tu să admiţi că-ţi vrea pielea? De-ar omorî-o pe maică-ta sub ochii tăi şi tot l-ai scuza! Trebuie să-l previi pe Devot, într-un fel sau altul."

„Nu pot face asta."

În momentul acela, micul Rasmussen, care vorbeşte întotdeauna puţin, a ridicat degetul. Este emoţionant tipul ăsta.

„E prea târziu să-i scrii lui Devot."

„Vezi, Irza, chiar şi Rasmussen e de acord cu mine."

Rasmussen a ridicat iarăşi degetul. E o chestie destul de eficace. Te simţi jenat şi brusc taci. Aş spune chiar că eşti a priori interesat de ceea ce va spune.

„Tom Fort e dubios."

Irza a triumfat, la rândul lui. Era ca şi cum ne-am fi certat pe favorurile unui stagiar.

„Vezi? Chiar şi Rasmussen este de acord cu mine când spune că Tom Fort e mânjit. Iar în problema cu Fiocchi, ascunde ceva dubios. Foarte dubios. Dubios este şi felul ăsta de a voi să pună el însuşi treburile la punct, când, de obicei, vrea să rezolvăm noi problemele, de parcă am fi slugile lui. Dubioasă este şi apropierea asta bruscă de tine, de parcă dintr-o dată aţi fi doi fraţi care ţin în braţe lumea ce le este recunoscătoare! Ascunde ceva, asta e sigur!”

„Dacă Tom Fort ascunde ceva, noi vom afla ce.”

Pe vorbele acestea ale lui Rasmussen, au ieşit. A doua zi, Liz mi-a lăsat două mesaje, dar eu eram prea ocupat ca s-o mai sun. Nu îndrăzneam să-l întreb pe Tom Fort dacă îl abordase pe Fiocchi, eu însumi nu îndrăzneam să-l sun pe Fiocchi, de teamă să nu-l scurtcircuitez pe Tom Fort. Mă plictiseam în biroul meu, fără nici un chef de a mă întoarce acasă. Irza a intrat val-vârtej.

„Tom Fort tocmai a părăsit sediul, Rasmussen a verificat că ieşea din parcare cu maşina. Putem să mergem.”

„Să mergem? Unde să mergem? Ca să facem ce?”

„O să scotocim prin biroul lui Tom Fort. Nu mai e nimeni pe aici. Valerie o să ne ajute, i-a fost secretară, ştie exact cum îşi aranjează dosarele şi unde îşi pune hârtiile confidenţiale. Rasmussen va ţine de şase şi va neutraliza eventualii oameni de serviciu.”

„Hei, aşteaptă, doar n-o să scotoceşti cu adevărat prin biroul lui! ”

„Că mi-o fi ruşine?”

„Dar aşa ceva nu se face!”

„Nu-ţi cer să cauţi împreună cu noi. Valerie, Rasmussen şi cu mine suntem gata să ne asumăm totul. Tot ce-ţi cer este cheia ta universală. Aia de care tu nu mai ai nevoie.”

I-am dat cheia, pe care o port la mine ca pe un fetiş. Irza m-a privit cu ironie cum o scot de pe inelul cu chei. Dar nu a spus nimic. A plecat

fluierând. Am încercat să mă cufund în câteva dosare care-mi zăceau pe birou. În cele din urmă, nemairezistând, m-am dus în capătul culoarului. Rasmussen era postat lângă lift, cu un aer indiferent. Am mers tiptil până în dreptul biroului lui Tom Fort. Mi-am lipit urechea de uşă. Valerie dirija lucrările de căutare şi le comenta cu obişnuita-i zeflemea.

„Ia te uită ce bine sunt aranjate! Parcă ar fi dulapul unui psihopat! Nu m-ar mira să fie un violator în serie. Nu se poate să-ţi placă atât de mult ordinea fără să fii tu însuţi deranjat. Lasă, n-are rost să cauţi aici, nu e nimic interesant. Dosarele fierbinţi sunt în învelitoarele albastre. E un maniac, îţi spun eu. Ştiu eu ce ştiu, că doar am lucrat pentru el vreme de doi ani. Şi nu ne distram în fiecare zi, crede-mă! Tom Fort ăsta nu ştie ce-i aia emoţie. Pentru el, emoţia este atunci când îţi pierzi mama sau pe altcineva. Altminteri, business is business! Fără Beafrance, fără «job»-ul lui, cum spune el, ei bine, nu-i complicat deloc: el nu mai există. În timp ce eu am şi altă viaţă pe lângă Beafrance-ul ăsta. Eu nu-mi pun toate speranţele în Beafrance. Din fericire, într-un anumit sens, fiindcă nu sunt decât secretară. Dacă aş avea vreo şansă să devin preşedinte, s-ar şti lucrul acesta, de pe vremea…”

A fost cât pe ce să intru în trombă, ca să-i sperii, dar brusc am auzit-o pe Valerie spunându-i lui Irza:

„A fost fainã cina la tine, alaltăieri. Nevastă-ta e nemaipomenit de simpatică. Şi apartamentul vostru e de vis! Noi am cumpărat ceva la margine. Asta e, nici nu avem aceleaşi posibilităţi. Dar am făcut o afacere bună. Data viitoare, veniţi voi la noi la cină. Sunt mai bună ca bucătăreasă decât ca secretară, asta-i sigur!”

Şi a început să râdă. Am rămas lipit de uşă, ca un spion, fără să intru. Mi se uscase gâtul.

„De ce?”

Pentru că între ei era o complicitate foarte simplă, în ciuda diferenţelor sociale care îi despart. Iar eu eram gelos pe chestia asta, pur şi simplu. Gelos pe faptul că Irza a invitat-o pe Valerie să cineze la el. Nu mi-ar fi trecut niciodată prin cap s-o invit pe Valerie la mine… Simţeai că între ei există o adevărată simpatie, inteligentă şi depăşind limitele convenienţelor. Lipit de uşa aceea, am înţeles că sunt un snob. Un biet snob, pentru care

clasa socială are o influenţă. În ochii mei, Valerie nu este un om în adevăratul sens al cuvântului. Este o secretară căreia, din pudibonderie, îi spun „asistentă”, ca să nu mă mânjesc. În fond, nu sunt cu nimic mai bun decât rasiştii, care îi consideră pe negri nişte suboameni.

„Exageraţi mereu totul. Eu nu cred că dvs. sunteţi rasist. În schimb, cred că sunteţi foarte influenţat de educaţia pe care aţi primit-o. Şi vă lipseşte o distanţare în raport cu valorile care v-au fost insuflate.”

Şi unde mai zici că eu mă cred un şef uman şi simpatic! Numai pentru că o fac din când în când să râdă. În realitate, nu simt uman, nu fac decât să mă scot pe mine în evidenţă, în detrimentul ei.

A doua zi, pe biroul meu se afla un dosar cu o notă scrisă de mână, din partea lui Valerie. „Iată ce am găsit până la urmă, pe la ora două dimineaţa. Am pus totul la loc, aşa cum a fost; n-o să-şi dea seama de nimic. P.S.: Mâine dimineaţă voi întârzia puţin.”

Am deschis mapa de carton şi am descoperit o hârtie simplă, emisă de Fiocchi. Era tabloul de exploatare a bomboanei noastre, care indica, de altfel, o marjă destul de confortabilă pentru italian. Şi chiar deasupra ultimului rând era subliniat un mic detaliu. Un amănunt ucigător. Foarte citeţ, stătea tipărită următoarea menţiune: „Comision domnului Fort, 2%.” Am făcut calculele şi, efectiv, din marja lui Fiocchi erau deduse cele două procente pentru Tom Fort. Inimaginabil. Aşa ceva nu vezi decât prin filme. Am făcut imediat un al doilea calcul, pentru a estima ceea ce urma să câştige Tom Fort în primul an de după lansare. Aproape cinci sute de mii de franci. Dintr-o dată, mi-am amintit că Fiocchi îmi făcuse o aluzie vagă la nişte cadouri. Eu o luasem pe de lături, însă Tristana nu uitase. Îl făcuse pe Tom Fort să profite de lucrul acesta. Tipul mă siderează. Mă dezgustă, dar nu pot să nu fiu plin de admiraţie înaintea atâtor resurse. Pe lângă el, eu sunt un băieţel. Un prunc dolofan.

După acest prim şoc, mi s-a arătat un adevăr extrem de plăcut: îl aveam la mână pe Tom Fort. Mă transformasem într-o baterie electrică. Era suficient să-l denunţ ca să zboare. La Beafrance, corupţia nu-i un subiect de glume. De îndată ce primeşti şi cel mai mic cadou de la vreun furnizor, eşti obligat să i-l trimiţi înapoi. Există chiar formulare gata pregătite în acest scop. Ca şi pentru răspunsurile negative la CV-uri. Instinctele mele cele mai

murdare au ieşit din nou la iveală: m-am imaginat cu delectare cum le trimit copii ale documentului lui Chaveze, Barrin, Devot şi chiar preşedintelui, sub forma unei anonime, apoi cum aştept zâmbind ca bomba să explodeze. Ori să-l torn pe Tom Fort prin Tristana. Să-l văd acceptându-mi exigenţele, să-i cer să-mi laude meritele în faţa tuturor, să-mi aplaude sugestiile, să-mi mărească substanţial salariul…

Mă cuprinsese iarăşi o euforie fericită. Mi se tăiase răsuflarea, obrajii îmi ardeau. A trebuit să merg la o şedinţă despre controlul gestiunii şi, vreme de două ore, n-am făcut decât să fantasmez. Mi-l închipuiam pe Tom Fort lăudându-se încă o dată în public. Eu îi mulţumeam şi spuneam că nu este deloc normal ca geniul lui să fie remunerat numai cu… două procente. Tom Fort pălea, înainte să leşine. Sau afişam hârtia compromiţătoare în liftul de la Beafrance, la bufet, cam peste tot, ce mai, cu sloganul următor: „Bună ziua, domnule Două procente!" Mai târziu, în timpul zilei, l-am văzut pe Irza. Am discutat despre ce trebuie să facem, dar nu am luat încă nici o hotărâre. Mi-este un pic teamă. Nu ştiu de ce. Teama de a lovi, cred. În fantasme sunt tare, dar când trebuie să trec la fapte devin foarte cuminte.

„Fantasmele ne ajută şi să nu acţionăm."

Ah, era să uit. La ultima noastră şedinţă, spuneaţi că nu le vorbesc femeilor — şi atunci am vrut ca măcar o dată să stau de vorbă cu Valerie. Aveam un pretext bun ca s-o fac, fiindcă şi ea contribuise la descoperirea hârtiei cu pricina. Am aşteptat să nu mai fie nimeni în birou la ea şi i-am bâiguit nişte mulţumiri confuze, care semănau cu nişte scuze. De altfel, erau nişte scuze. I-am spus că am fost foarte impresionat de riscurile pe care şi le asumase pentru mine. A zâmbit cu indulgenţă şi mi-a spus foarte firesc:

„S-ar zice că vi se pare ciudat că puteţi conta pe mine, nu-i aşa? Ei bine, este, pentru că începeţi să mă vedeţi în adevărata mea lumină, asta-i tot. Lăsaţi, nu vă faceţi probleme."

Nu mă simţeam în apele mele. Nu ştiam cum să închei. În cele din urmă, am întrebat-o de ce făcuse atâtea eforturi pentru mine.

„Pentru că o dată, fără să ştiţi, mi-aţi remontat moralul, pe care îl aveam de-a dreptul la pământ. Şi nu am uitat. Apoi şi pentru că, în pofida tuturor lucrurilor, îmi place de dvs."

Am zâmbit, am fost la un pas de a-i spune că şi mie îmi place mult de ea. Dar n-am avut curajul şi m-am întors în vizuina mea, tare emoţionat. (Tăcere.) În afară de asta, ce altceva interesant aş mai putea să vă povestesc?

„Dar neinteresant? De ce vreţi să fiţi mereu interesant?”

Neinteresant? Să vedem… Alaltăieri seară, ne-am dus la cină la părinţii mei. Tata ne-a plictisit cu teoriile lui despre viitoarele alegeri. Frate-meu a sosit târziu şi părea obosit. Întreaga atenţie s-a focalizat asupra lui. Aparent, afacerile lui au devenit catastrofale.

„De ce mergeţi la ei atât de des? Ştiţi, nu sunteţi obligat să vă vedeţi cu familia. Sunt oameni care trăiesc foarte bine şi fără familia lor. Uneori, este chiar mai sănătos.”

Nu m-am gândit niciodată la lucrul acesta. De fapt, nu mă văd cu ei chiar atât de des.

„Sunt foarte prezenţi în viaţa dvs. Îmi vorbiţi adesea de ei: influenţa lor asupra dvs. se simte.”

Da. Cred că e adevărat. Întorcându-ne acasă, mi-am dat seama în maşină că nevastă-mea e supărată. Am întrebat-o de ce, iar ea mi-a dat următorul răspuns, care mă enervează mai mult ca orice:

„Degeaba.”

Am hărţuit-o şi, în cele din urmă, mi-a mărturisit că a considerat cina detestabilă, pe tata, odios şi tot teatrul acela în jurul fratelui meu, insuportabil. I-am răspuns că puţin îmi pasă de toate acestea.

„Reacţia ta mă exasperează. Nu te împotriveşti, nu zici nimic, eşti absent. De altfel, la fel te comporţi şi cu noi. Puţin îţi pasă, n-ai nimic împotrivă. Suntem aici, nu suntem aici, nu ne mai vezi. Atâta vreme cât nu te călcăm pe coadă, totul merge bine. Te poţi consacra în întregime iubitei tale bomboane.”

Nu i-am răspuns. Mi-am spus doar, în sinea mea: „În seara asta n-o să facem dragoste.” E teribil, dar a fost singurul gând care mi-a trecut prin minte. Mi-am spus că o să mă masturbez imaginându-mi-o pe Tristana. Şi

vă jur că, în exact acelaşi moment, chiar în clipa în care ajungeam la această concluzie, mi-a zis:

„Uneori, mă întreb dacă nu cumva ai o amantă.”

Fraza aceasta a avut asupra mea un efect înspăimântător. A fost ca o vijelie lăuntrică. Am ridicat ochii spre cer şi am tăcut. E adevărat că sunt neglijent. Nevastă-mea are dreptate: mă las dus de nas, sunt moale. Totuşi, ieri seară, am făcut un lucru bun: i-am vorbit soţiei mele. M-am forţat, mi-am asumat şi i-am povestit totul. Problemele mele cu Tom Fort, decăderea carierei mele, iminenta mea numire în Polonia. I-am povestit chiar şi despre proiectul lui Liz. (Tăcere.) Nu i-am spus nimic despre Tristana.

„Cum a reacţionat!”

Incredibil de bine. Mă temeam că va face o scenă de isterie, mai cu seamă în legătură cu Polonia. De douăzeci de ori mi-o închipuisem sufocându-se de-atâta plâns în bucătărie, acuzându-mă că mi-am sacrificat toţi anii aceştia la Beafrance ca să sfârşesc în Polonia… Dar nu. A rămas calmă. Mi-a pus nişte întrebări bine gândite. Şi mi-a dat câteva sfaturi. Au fost mai multe lucruri care m-au surprins. Mai întâi, că părea să-i cunoască pe toţi mai bine decât mine: pe Barrin, pe Chaveze şi pe ceilalţi. Fără să-i fi întâlnit. În legătură cu Tom Fort, mi-a reamintit un amănunt uluitor:

„Ţii minte, acum patru ani, când m-ai prezentat lui Tom Fort la un cocktail Beafrance?”

„Da. Era la lansarea lui «Caramelito».”

„Când ne-am întors acasă, ţi-am spus: «Fereşte-te de tipul ăsta. Nimic n-o să-i stea în cale.» Nu-ţi aduci aminte?”

Este adevărat, îmi spusese lucrul acesta. Uitasem. Ceea ce m-a câştigat a fost atitudinea ei în problema cu Polonia. Mi-a spus ceva foarte simplu, care m-a liniştit:

„Ai realmente chef de slujba asta în Polonia? Răspunde-mi cinstit”.

I-am răspuns că nu, bineînţeles.

„Atunci nu te duci. În viaţă trebuie să încerci să nu te pierzi pe tine din vedere.”

Era ceva luminos. Şi pentru prima dată, de mult timp, nu m-am simţit singur. (Tăcere.)

„Asta era, aşadar, chestia neinteresantă?”

Ştiu, ştiu…

„Bine. Săptămâna, viitoare nu voi fi aici, conduc lucrările unei conferinţe în străinătate. Ne vom vedea, prin urmare, peste două săptămâni, dacă nu vă deranjează. Dacă aveţi nevoie de mine, puteţi suna la numărul obişnuit; o să urmărim apelurile.”

Şedinţa a nouăsprezecea

De când i-am vorbit, soţia mea s-a schimbat. De parcă aş fi pronunţat formula magică. O bănuiam că nu mă mai doreşte. Şi de gândul că s-a căsătorit cu un dobitoc. Toate acestea s-au schimbat. Săptămâna aceasta am făcut dragoste de trei ori. Ceea ce nu ni s-a mai întâmplat din tinereţe. O văd într-o lumină nouă, fiindcă mă uit iarăşi la ea. E ca o nouă eră care începe pentru amândoi. Şi când facem dragoste e altceva. Înainte, trăiam o perpetuă frenezie. Voiam rezultate, voiam s-o aduc la orgasm cu orice preţ. Voiam să fiu sigur de virilitatea mea, ca de-un cont bancar foarte consistent. Îmi fixam obiective, de pildă, să rezist cât mai mult fără să ejaculez. Să fac dragoste cu nevastă-mea devenise un sport mecanic. Chiar şi cu două sau trei variante, ritualul se perpetua identic: îi mângâiam puţin picioarele, sânii şi fesele, înainte de-a mă arunca asupra sexului ei, şi mă înverşunam, numai ca să-i smulg orgasmul eliberator. După aceea, mă simţeam mai destins şi o penetram, sperând să-i mai dăruiesc unul. Lucru care se întâmpla mai rar. Oricum, aveam impresia că mi-am respectat partea de contract. De ceva vreme încoace, are iniţiative. Mă mângâie şi descopăr părţi ale trupului meu pe care nu le bănuiam. Înainte, mă gândeam mereu la sexul ei umed, la sexul meu înfometat, şi asta era totul. Alaltăieri, de pildă, în tăcerea uşoară a aşternuturilor, s-a urcat pe mine şi m-a introdus în ea. Mă temeam să nu înceapă acel du-te-vino caracteristic, fiindcă eram prea excitat. Dar nu.

„Voiam numai să mă pătrunzi”, mi-a şoptit.

Era ceva erotic. Am rămas împreunaţi o vreme, ascultând numai ritmul respiraţiilor noastre. Nu-mi mai simţeam sexul: dispăruse în trupul ei. Am adormit aşa, fără să ejaculez. Pentru prima dată. Mi s-a părut că înţeleg ce

înseamnă să „faci dragoste”. Este o expresie impresionantă atunci când îi descoperi sensul.

„Nu aţi înţeles-o niciodată înainte?”

Nu. (Tăcere.)

„Consideraţi magic lucrul acesta?”

Da. Şi tot magică mi se pare puterea oamenilor de a se schimba pe deplin. Ceea ce îmi dovedeşte orbirea: eu nu vreau să-i văd aşa cum sunt. Iar când deschid ochii, ce surpriză!

„De pildă?”

De pildă, Tom Fort, pe care îl credeam tenace şi invincibil. Nu mă hotărâsem cum să-i fac de petrecanie, când s-a aşezat de unul singur în tigaie! Şi l-am văzut în sfârşit în adevărata-i lumină…

„Nu înţeleg ce-mi spuneţi.”

Ştiţi că deţin un document care dovedeşte că Tom Fort e corupt. De două săptămâni, tot fac planuri, din ce în ce mai rafinate, ca să-l înfund. Ajunsesem la un scenariu foarte a la Hitchock: îi trimiteam lui Tom Fort documentul compromiţător într-o scrisoare anonimă. Pe foaie, încercuite cu grijă, erau cele două procente ale josniciei lui. Aşteptam să fiarbă câteva nopţi în neliniştea lui, apoi făceam în aşa fel, încât să se întâlnească tot timpul cu cifra doi. Care stătea scrisă pe parbrizul maşinii lui cu ruj de buze, ca să creadă că este vorba despre răzbunarea unei femei. Toate cifrele doi din conturile de exploatare pe care le primea erau subliniate cu roşu. Butonul etajului doi, din liftul de la Beafrance, era vopsit în roşu… Încet-încet, cu ajutorul cifrei doi, Tom Fort devenea propria-i umbră. De îndată ce se pronunţa cifra doi, pălea. „Două cafele şi nota”, iar el tresărea… În cele din urmă, în ajunul zilei de doi, se arunca pe fereastră şi ne duceam cu toţii la înmormântarea lui… Era o ceremonie frumoasă. Preşedintele asista la ea cu un aer grav.

Dar, după cum vă spuneam, Tom Fort a optat pentru un scenariu diferit… Ne-am întâlnit din întâmplare la toaletă, încă o dată. (Tăcere.) Ar trebui să scriu un roman care să se petreacă în toaletele unei mari întreprinderi. Este un loc în care cursul vieţii mele se schimbă adesea. Mă

spălam pe mâini, când şi-a făcut apariţia. L-am întrebat la modul banal dacă l-a sunat pe Fiocchi ca să verifice cum merge treaba. Nu mi-am imaginat starea în care avea să-l arunce întrebarea mea. A reacţionat de parcă l-aş fi scuipat în faţă. S-a făcut palid, trăsăturile i s-au asprit, asemenea unui peisaj albit de furtună. M-a înfricoşat. Ştiţi dvs., la celălalt percepi violenţa în mod limpede. Este palpabilă, o simţi. În genul acesta de împrejurări, redevin animal. Părul mi se zburleşte, testiculele îmi intră înăuntru, simţurile mi se trezesc, la fel şi instinctele. Tom Fort s-a apropiat de mine, foarte încet. Sper că nu m-am dat înapoi, deşi nu sunt sigur. Vorbea aproape în şoaptă:

„Ţi-am spus că mă voi ocupa de Fiocchi, asta ar trebui să-ţi ajungă, nu crezi? Dar nu. Tu vrei să faci pe poliţaiul cu mine, aşa-i? Îţi amintesc încă o dată: îţi sunt SUPERIOR IERARHIC. Va trebui totuşi să-ţi bagi chestia asta în cap, o dată pentru totdeauna! O să-ţi spun ceva: m-am săturat de tine. Mă enervezi. Voiam să-ţi las şansa de a lansa bomboana împreună cu mine. Dar nu mai am nevoie de tine. Nu eşti atât de înzestrat pe cât crezi. Dacă aşa ar fi stat lucrurile, ai fi fost tu în locul meu, nu? Eşti convins că promovarea mea este nedreaptă? Greşeşti. Dimpotrivă, este extrem de justă. Eu merit o carieră mai frumoasă decât a ta. Dar tu nu poţi să înţelegi asta. Tu crezi că ideile sunt totul. Numai că ideile, chiar şi geniale, nu valorează nimic. Nimic! Toată lumea ştie chestia asta, mai puţin tu. Cei valoroşi sunt cei care, ca mine, fac astfel încât ideile să se realizeze… Şi iată de ce sunt eu incontestabil mai puternic decât tine. Dar ce-oi fi crezând? Că direcţiunea generală te consideră un geniu? Visezi! Singurul lucru care interesează conducerea generală este să ştie dacă vei fi destul de mare cândva şi vei avea destulă forţă ca să restabileşti cifra de afaceri. Cifra de afaceri, nu ideile. Biştari! Cu toţii suntem aici ca să câştigăm biştari! S-ar zice că tu eşti singurul care n-a remarcat treaba asta. Tu te crezi într-un salon literar… Sub pretextul că taică-tău seamănă cu cei care conduc Casa, crezi că faci parte din elită… Dar nu asta-i elita, bătrâne. Elita o formează spadasinii, ca mine, care apără întreprinderea şi aduc victorii. Din Evul Mediu încoace nu s-a schimbat nimic: ca să supravieţuieşti, trebuie să cucereşti pământuri, să te lupţi, să te îmbogăţeşti. Şi nu să comentezi la cină, vorbind despre «concepte» şi despre «creaţie»… Vreau să-ţi mai spun un lucru: tu crezi că bomboana este ideea ta şi că eu ţi-am furat-o. Asta e? Dar, bietul de tine, ideea ta n-ar exista fără mine, fiindcă eu m-am bătut ca să iasă la lumină! Şi tu îţi permiţi să-mi dai târcoale ca un ţânţar şi să mă sâcâi? Îi voi cere lui

Forlani să te mute în Polonia imediat, acolo unde ar trebui să fii deja. Mă gândesc la asta de multă vreme, dar acum o voi face. O să-ţi facă tare bine. Acolo, vei învăţa să faci cifră de afaceri, să te trezeşti în fiecare dimineaţă cu spaima că eşti în întârziere cu obiectivele tale. Va trebui să-ţi flatezi clienţii, distribuitorii ăia graşi pe care-i consideri demodaţi, pentru că se îmbracă prost şi spun «bună ziua, doamnelor şi domnilor». Va trebui să-i iubeşti sau cel puţin să le arăţi multă dragoste. Pentru că viitorul tău va depinde de ei. Ca să scapi din Polonia, va trebui să faci biştari. Acolo, nimeni nu-ţi va cere vreodată părerea despre nici cea mai neînsemnată machetă sau concept, nimeni nu-ţi va aştepta ideile. De creativitatea ta te vei putea sluji acolo ca să asezonezi conopida. Acolo, nu tu şef de producţie, nu tu studio de design pentru ambalaje, nu tu agenţie de publicitate. Interlocutorii tăi vor fi şefii de sector, intraţi în cârdăşie cu clienţii lor, care te vor plimba până ce-o să pricepi, în sfârşit, că şi pe ei trebuie să-i cumperi. Asta va fi marea ta descoperire! Vei fi făcut un pas înainte când vei înţelege că toată lumea trebuie cumpărată. Ideea asta îţi repugnă, nu-i aşa? Crezi că este «murdar» să gândeşti astfel? Amărâtul de tine! Du-te repede şi spală-ţi mânuţele trandafirii în lighenuţul cu apică de la mămica şi tăticu'. Profită de asta, fiindcă în curând o să le ai băgate pe de-a-ntregul în vaselină jegoasă. M-apucă râsul când te aud vorbindu-le tinerilor recruţi şi spunându-le că la Beafrance trebuie să ai mult bun-simţ şi «picioarele pe pământ»! Dar între pământ şi picioarele tale este întotdeauna o pereche de Weston! Ei da, ştiu şi eu ce sunt ăia nişte pantofi Weston. Datorită şi genului ăsta de amănunte mă aflu eu acolo unde tu încă n-ai ajuns.

Am ascultat acest discurs fără să scot un cuvânt. Pot să vă spun că mi-a fost tare greu.

„Ce părere v-a făcut?"

Mai întâi că suferă de un evident complex de inferioritate socială. Prin ricoşeu, am înţeles că aroganţa mea burgheză, pe care eu cred c-o disimulez cu abilitate, este în realitate foarte vizibilă. Trebuie că put a burghezie. Tom Fort a avut meritul de a fi extrem de limpede în privinţa asta. Nu ştiam din ce mediu provine, însă, dintr-o dată, i-am înţeles motivaţiile. Reuşita trebuie că-i capitală pentru el. Ceea ce l-a făcut în ochii mei mai puţin antipatic. Am înţeles în acelaşi timp că sunt foarte narcisic, că-mi pasă foarte tare de

imaginea mea şi că pierd o energie preţioasă în această oglindă-capcană. Şi aici, Tom Fort a marcat nişte puncte. Am fost frapat de maturitatea lui şi de imaturitatea mea, care mi-a sărit în ochi în vreme ce el vorbea.

„Să te compari cu un spadasin nu este ceva foarte matur, nu credeţi?”

Da, e copilăresc. Dar, cum să spun? Am simţit că a trăit experienţe care mie îmi lipsesc, şi a căror absenţă face din mine abia un flăcău, în comparaţie cu el.

„Discursul lui este, cu toate acestea, discutabil.”

Eu nu afirm contrariul. De altfel, nu am cedat! La început, m-am simţit înfundat. Avea o asemenea forţă şi atât de multă ură era în demonstraţia lui, încât am fost incapabil să răspund. Am o problemă în viaţă, şi anume că nu reuşesc să mă înfurii repede.

„De data aceasta aveaţi argumente.”

Da, şi apoi… era jignitor. Am simţit furia izbucnind din adâncul adâncurilor mele. Ca să fiu cinstit, nu cred să fi avut o voce prea fermă când am început să-i răspund. Dar, la sfârşit, tonul meu era limpede. L-am lăsat să termine ce avea de zis, străduindu-mă să zâmbesc tot timpul ăsta. Fără îndoială, era un zâmbet crispat. Apoi, cred că l-am păcălit. I-am spus:

„Vrei să mă trimiţi în Polonia? Nu te sfătuiesc.”

A rânjit.

„Tu nu mă «sfătuieşti»? Nu cred că eşti în măsură să mă «sfătuieşti» pe mine în vreun fel, bătrâne… Ai înţeles bine ce ţi-am spus până acum?”

„Foarte bine. N-am pierdut nici o bucăţică. Şi totuşi, în ciuda excelentelor tale argumente, nu mă vei trimite în Polonia.”

„Serios?”

„Da. Fiindcă nu numai că-ţi cunosc manevrele dubioase pe care le-ai făcut cu Fiocchi, dar am şi dovada.”

A urmat o tăcere. Simţeam cum îmi ard obrajii. Tom Fort m-a surprins. Credeam că se va înfuria. Dimpotrivă, a început să zâmbească.

„Ce dovadă?” a întrebat.

„Am o copie a tabloului de exploatare de la Fiocchi, în care figurează comisionul tău de două procente.”

A clătinat din cap, zâmbind în continuare. Ai fi zis că această răsturnare de situaţie îl amuză. M-am gândit o clipă că va face uz de vreo lovitură secretă, care îmi va pecetlui pierzania. Este impresia pe care o am atunci când joc şah cu tata şi avansez o piesă. Tom Fort s-a gândit câteva secunde, apoi mi-a vorbit de parcă ar fi fost un tip de mare fair-play.

„Bine. Ne-am defulat. Să încercăm acum să devenim un pic raţionali. Puţin contează motivele care m-au împins să tratez cu Fiocchi aşa cum am făcut-o. Asta mă priveşte pe mine. Să încercăm mai bine să ne-nţelegem cumva. Iată ce propun eu: lansăm bomboana împreună, iar din momentul acesta, îţi înapoiez ceea ce îţi aparţine, adică paternitatea proiectului. Voi înştiinţa pe toată lumea. Te reabilitez în ochii direcţiunii generale şi fac astfel încât să nu fii mutat în Polonia. Treaba mea cum fac. Forlani mă preţuieşte. Îi place mult aspectul meu «bun de cioplit», pentru că el nu-i înconjurat decât de băieţi de familie bună. Ca să te convingi că toate astea nu sunt doar vorbe, sunt gata să-ţi cedez, chiar de luni dimineaţă, jumătate din acţiunile mele. În felul acesta, totul o să fie clar.”

Eram ameţit de rezultatul acesta nesperat şi eram stupefiat de această radicală şi spectaculoasă schimbare de direcţie! Cum poţi fi atât de lipsit de amor-propriu? Profitând de tăcerea mea, Tom Fort a mai spus:

„Văd că reflectezi, ceea ce îmi confirmă faptul că eşti un băiat inteligent. Ca să punem lucrurile la punct, să ştii că acţiunile mele valorează zece milioane de franci. Asta ca să-ţi faci o idee.”

Voinţa mi s-a clătinat: am fost la un pas să accept. Vreţi să ştiţi adevărul? În mintea mea, acceptasem. Într-o clipă, decizia mea fusese luată. Mi-am zis: „Fii măcar o dată-n viaţă inteligent. Aranjează-ţi dintr-o singură lovitură toate problemele şi bagă-ţi orgoliul în buzunar.” În momentul în care urma să-mi dau răspunsul, răspunsul afirmativ, uşa toaletei s-a deschis şi a intrat Rasmussen, fluierând candid. Ne-a salutat dând din cap şi s-a dus să-şi facă nevoile, fără să se oprească din fluierat. I-am mulţumit cerului că n-am avut timp să răspund. Tom Fort şi-a reluat atitudinea indiferentă de

manager şi a ieşit. Am mai stat puţin, privindu-mă în oglindă, cu impresia ciudată că am pierdut şi am câştigat totul într-o secundă.

De atunci încoace, nu s-a întâmplat mai nimic. Asta a fost cam acum zece zile.

„Nu l-aţi mai revăzut pe Tom Tort?”

Ba da, în fiecare zi. Se preface că nu s-a întâmplat nimic. De parcă episodul acela nici n-a avut loc. Nu ştiu ce să fac. Trăim într-o atmosferă bizară: lansarea se apropie, şedinţele în legătură cu agenţia de publicitate, cu uzina, cu laboratoarele, cu încadrarea comercială se înmulţesc. Ar trebui să ne scăldăm în stres şi angoasă. Dar nu. Tom Fort este încântător, totul pare că merge bine. Pute a linişte desăvârşită. Am început din nou să mă tem, imaginându-mi ce va face Tom Fort ca să mă distrugă. Poate că îi va trimite neveste-mii o anonimă în care să denunţe relaţia mea cu Tristana. A fost cât pe ce să-i povestesc totul, ca să i-o iau înainte lui Tom Fort. Dar Irza m-a salvat la timp. Mi-a spus că dacă Tom Fort mă denunţă, nu trebuie decât să neg. Ar fi cuvântul meu împotriva cuvântului lui. Ştiu, dvs. credeţi că nevastă-mea ştie deja…

„Mi se pare evident, da…”

Eu cred că atâta vreme cât nu i-am mărturisit lucrul acesta, căsătoria noastră are şansa de a rezista. Şi apoi, există probabilitatea ca ea să nu ştie. Şansa aceasta nu trebuie risipită… Aşa că m-am liniştit în certitudinea că nu mai riscam mare lucru. Ceea ce m-a făcut să mă simt aiurea. Nu mai aveam chef de nimic. Nici de glorie, nici de milioane, încă şi mai puţin de lansare.

„Nu mai eraţi în stare de conflict. Poate că cel mai mult vă lipseşte lucrul acesta.”

Credeţi?

„Conflictul este adesea mai interesant decât pacea.”

Am fost deprimat până când am avut o revelaţie. Într-o seară, ducându-mă să cumpăr pâine, totul s-a limpezit: voi uita de acţiuni, de postul de director de marketing, de mica glorie care vine o dată cu el şi, mai ales, voi uita de Tom Fort… Voi înceta să gândesc în funcţie de el, ca să gândesc în funcţie de mine. Da, sunt vanitos şi-mi place să fiu admirat! Iar ca să fiu

admirat sunt capabil de cele mai tari chestii! Am luat o hotărâre mare, aceea de a relua la modul serios proiectul lui Liz şi de a inventa un nou produs, de care să fiu mândru. Să creez ceva nou şi bun. Iată calea demnităţii. Să nu mai am de-a face cu oamenii aceştia decăzuţi care m-au poluat. Da, sunt imatur. Ei bine, să vedem ce facem în cazul acesta. Să exploatez ce este proaspăt şi cinstit în mine. Şi să găsesc un concept mare. Stăteam la coadă la băcănie şi aveam sentimentul că trăiesc un moment de măreţie şi de puritate. M-am întors acasă, am încercat să pun câteva idei pe hârtie, însă eram prea excitat. M-am tolănit la televizor şi am dat peste un film pe care îl ador, cu Cary Grant şi cu Marilyn Monroe, care se numeşte Tinereţe fără bătrâneţe[6]. Cunoaşteţi filmul?

„Nu."

E povestea unui om de ştiinţă plin de ifose, îngrămădit, care încearcă să inventeze formula magică a întineririi. Face teste pe cimpanzei şi, evident, nu descoperă niciodată nimic. Într-o zi, unul dintre cimpanzei se distrează amestecând substanţele şi inventează din întâmplare faimoasa formulă. Cary Grant o bea din neatenţie şi, timp de două ore, redevine tânăr. O agaţă pe Marilyn, îşi cumpără o maşină sport, începe să se joace de-a indienii cu copiii… Până în momentul în care formula îşi pierde efectul.

Şi eu am avut sentimentul acela de înnoire, la băcănie. Am gustat dintr-o emoţie care avea parfumul tinereţii mele. În seara aceea, mi-am spus: „Iată, destinul îmi face cu ochiul, împingându-mă să văd filmul corespunzător a ceea ce trăiesc." Şi m-am dus la culcare.

Marea idee mi-a venit în timpul nopţii, ca şi cum mintea mea şi-ar fi urmat drumul în timpul primelor ore de somn, ca să ajungă undeva pe la patru dimineaţa. Ideea aceasta este inspirată în mod direct de filmul văzut şi se potriveşte perfect cu formulele inventate de Naimot. În schimb, este foarte departe de conceptul numit „Medicol": decât să ne lansăm pe piaţă cu nişte bomboane care încearcă să sensibilizeze copiii, mai bine să încercăm să sensibilizăm adulţii. Şi la ce visează adulţii atunci când mănâncă o bomboană? La copilărie. Nu trebuia să lansăm bomboana „Medicol" în farmacii, trebuia să lansăm bomboana „Micile bucurii ale copilăriei" în marea distribuţie. Nu trebuia să alegem o singură formulă, trebuia să le lansăm pe toate în acelaşi timp. Simplu şi luminos.

A doua zi, la prima oră, i-am convocat pe Irza şi pe Rasmussen şi le-am povestit totul. Au fost entuziasmaţi de ideea pe care o avusesem în noaptea aceea. Am trădat-o într-un fel pe Liz, dezvăluindu-le proiectul, dar era un lucru prea important. Rasmussen a spus ceva foarte caraghios, la care nu mă gândisem:

„Eşti un cimpanzeu”.

Am ezitat: să mă supăr?… Apoi, am înţeles ce voia să spună: eram asemenea cimpanzeului din filmul cu pricina. Descoperisem marele concept din întâmplare. Cât despre Irza, el a avut reflexul cel bun. Considera slăbuţ sloganul de lucru, „Micile bucurii ale copilăriei”. A doua zi, a venit cu o marcă mare: „Eden, bomboana fericirii”. Imediat şi în cel mai mare secret, am înregistrat marca şi sloganul şi am lucrat asupra gamei ideale pornind de la cele cinci formule existente. Ne-am anulat întâlnirile inutile şi Dumnezeu ştie că multe găseşti când le cauţi! Apoi, ne-am închis într-un hotel din faţa Beafrance-ului, ca să lucrăm în deplină linişte. Evident, am îndepărtat-o pe Tristana din proiect. Iată, mă veţi face să cred că am ceva să vă spun în legătură cu Tristana. Am pus-o pe Valerie la curent cu ce se întâmplă. A fost încântată să joace un rol în ceea ce semăna cu un film de spionaj. Ea a găsit hotelul şi a rezervat camera. Vorbea la telefon aproape-n şoaptă, de parcă ar fi avut o relaţie. Am traversat strada ca nişte conspiratori, ne-am închis într-o cămăruţă, am scos caietele şi creioanele şi am început să ne gândim. Reluând cele cinci formule, am căutam nişte denumiri care să corespundă ideii de Eden. Am botezat formula energizantă simplu, „Energie”; pe cea euforizantă, „Bucurie”; pe cea calmantă, „Odihnă”; pe cea dezinhibantă, „Dăruire”; iar pe cea afrodiziacă, „Plăcere”. Ne-am amuzat imaginându-ne şi urmarea lui „Eden”, care s-ar putea numi „Inferno, bomboana ispitelor interzise”. Le-am cere laboratoarelor să creeze formule cu proprietăţi distractive, care să-i lase consumatorului iluzia că gustă din defecte pe care nu le are… Ar fi o formulă care-ţi dă sentimentul că eşti gelos; alta care îţi dă iluzia că eşti laş; o a treia care te înfurie; o a patra care te face leneş. Numai gândindu-ne la toate acestea, ne-am dat seama că formula afrodiziacă s-ar potrivi mai bine în „Inferno” decât în „Eden”. Dar, deocamdată, am păstrat-o. Am încercat să imaginăm chiar şi publicitatea pentru „Eden”. S-ar vedea scene de viaţă în care adulţii se comportă ca nişte copii: un consiliu de administraţie în care directorii se luptă să vadă cine face pipi mai departe, un poliţist râzând ca un bebeluş, mame care joacă

şotron, un tânăr punk care-şi suge degetul, un muncitor care se joacă de-a constructorul de avioane. Şi ca slogan final: „Eden: treziţi copilul care doarme în voi”. Am găsit chestia asta cu uşurinţă. E semnul ideilor bune. Vedeţi dvs., să găseşti o idee adevărată este tot ce poate fi mai plăcut pe lume. Nimic mai tare, nimic. Este ca un orgasm simultan al creierului şi al amorului-propriu. Iată de ce fac eu meseria asta. Numai pentru lucrul acesta.

„Voiaţi să-mi vorbiţi despre Tristana.”

A, da… Tristana a vrut să mă vadă. A făcut demersurile foarte oficial, prin Valerie. Credeam că o să-mi pună întrebări jenante. Biroul ei fiind lipit de biroul lui Irza, nu e complicat să observe cum oamenii de la studiourile care se ocupă de ambalaje intră şi ies cu sacoşe pline de machete, uşile închise, înainte lăsate deschise… Poate că i-a vorbit despre toate acestea lui Tom Fort, care o trimite în cercetare. Tocmai mă gândeam la explicaţiile pe care să i le dau pentru a-i îndepărta bănuielile, când a intrat. A închis uşa cu grijă. I-am zâmbit larg.

„Voiai să mă vezi… Sper că nu e nimic grav.”

„Nu, nu e nimic grav… Iată, voiam doar să-ţi spun că… Mai bine nu… Asta e. Scuză-mă că te-am deranjat.”

S-a ridicat cu intenţia de a ieşi. M-am dus după ea şi am întrebat-o care e problema.

„Voiam doar să-ţi spun că mi-a plăcut relaţia pe care am avut-o, chiar dacă nu a fost decât o paranteză în vieţile noastre. Mi-ai dăruit plăcere, sper că şi eu ţie. Acum am nevoie să uit şi s-o luăm de la capăt pe baze sănătoase…”

La vorbele acestea, pe care mi le şoptea, am fost copleşit de emoţie. Să ştiu că am împlinit-o sexual! Nu şi-a dat seama de imensul cadou pe care tocmai mi-l făcuse. Şi care a şters toate cele de care mă plânsesem împotriva ei. Trebuie că a simţit tulburarea mea, pentru că m-a luat în braţe. În momentul acela, nu doream decât un singur lucru: să mă cuibăresc în puloverul ei şi să plâng cu lacrimi fierbinţi torentele de îndoieli care tocmai se stinseseră în mine. Dar, pentru că în privinţa Tristanei există mereu un „dar”, situaţia a luat o turnură mai puţin sentimentală. Mi-a strecurat mâna

cu forţa în chiloţii ei şi încă o dată i-am atins sexul călduţ şi umed. Nu puteţi şti cât de greu este pentru un bărbat să reziste la treaba asta. Nici o femeie nu poate înţelege irezistibila putere a ispitei la care suntem supuşi. Este o atracţie violentă. (Tăcere.) Ei bine, am rezistat. Am respins-o amabil, viril, adică ferm şi cu blândeţe.

„E bine, aţi făcut un efort de renunţare. Este ceva ce ar trebui să faceţi mai des. Să renunţaţi la plăcere. Să alegeţi."

(Tăcere.) Nu este adevărat, n-am avut forţa de a rezista. I-am ridicat fusta, i-am dat la o parte chiloţii şi am pătruns cu bucurie în ea, în picioare, lipind-o cu spatele de uşă. Nimic nu m-ar fi putut împiedica să gust din acest deliciu absolut. Nimic. Totul s-a terminat repede, apoi ea a plecat.

„Bine. Vom continua săptămâna viitoare."

Săptămâna viitoare poate că nu voi putea eu să vin. Riscăm să avem o şedinţă numită „Coşul cu provizii". O să vă dau de ştire.

„Coşul cu provizii?"

Este o şedinţă în care oamenii de la marketing prezintă în faţa conducerii proiecte pe termen lung. O să prezint „Eden"-ul pentru prima dată…

„Foarte bine, atunci sunaţi-mă ca să mă anunţaţi."

Nici o problemă.

Şedinţa a douăzecea

În week-end-ul trecut, părinţii mei au venit să ia prânzul acasă la noi. Trebuia să fie o masă liniştită, fără fratele meu. Tata adusese două sticle de vin, eu fusesem la piaţă de dimineaţă şi era una dintre duminicile acelea răcoroase şi însorite care îţi fac plăcere. Simţiţi atmosfera? Ei bine, s-a petrecut o scenă teribilă: tata a umilit-o pe mama în faţa noastră. A fost oribil.

„A umilit-o?"

Da. A umilit-o. Şi numai pentru că mama a avut impertinenţa de a nu fi de acord cu el în privinţa unui ministru de stânga!

„Serios?”

Da, tata urăşte toată stânga! Şi toţi miniştrii ei, unul câte unul. Scuipa ură faţă de tipul ăsta de vreo jumătate de oră, când mama şi-a permis să spună că nu-l place ca om politic, dar că îl apreciază ca om. Tata s-a înfuriat atunci groaznic şi a făcut-o pe mama idioată. Am crezut că o s-o văd plângând, pentru prima oară în viaţa mea. Însă nu, a zâmbit palid, aşteptând să trecem la alt subiect.

„Şi dvs. nu aţi spus nimic.”

Nu. Am fost laş.

„Nu asta e problema.”

Ba da. Tata mă terorizează, iar eu nu-i spun nimic. Poate că, într-o zi, fiul meu se va duce să consulte un psiholog pentru chestia asta. Va petrece şedinţă după şedinţă căutând în adâncul memoriei lui acea mică amintire, uitata cu bună ştiinţă: ziua în care tatăl lui a îngăduit ca propria-i mamă să fie umilită…

„Aici romanţaţi. După părerea dvs., ce s-ar fi întâmplat dacă i-aţi fi spus tatălui dvs. să nu vă agreseze mama în felul acesta?”

Ştiu ce o să-mi ziceţi. Tata ar fi încetat să o mai necăjească pe mama. Asta-i tot… E adevărat că trebuie să le spunem lucrurilor pe nume. E jenant, dar sănătos. Exact ce am făcut eu cu Liz, în legătură cu proiectul „Eden”. Şi în cazul ăsta, scena a fost penibilă. Am intrat vesel nevoie mare în biroul ei, cu machetele la subraţ. Eram sigur că-i fac o surpriză plăcută: ea mă îndeamnă să-i reiau dosarul, eu dispar vreme de două săptămâni şi, când îmi fac iarăşi apariţia, vin cu un adevărat proiect important. Mi-am etalat machetele, i-am expus ideea şi, când colo, ea parcă era taică-meu: o furioasă cu neputinţă de potolit.

„Drept cine mă iei? Crezi că ne poţi fura ideile, munca ultimilor trei ani de laborator, pentru cariera ta? N-ai nici un respect pentru ceilalţi? Cât despre mine, puţin îţi pasă că mă trădezi! Lamentabil. Mi s-a spus mie să mă feresc de tipii de la marketing; aş fi făcut mai bine să fi ascultat!”

„Liz, dar eu nu te-am trădat! Îmi ceri să lucrez la ceva confidenţial, o fac. Revin cu o propunere formidabilă şi tu mă iei de parcă aş fi un ticălos!

Nu înţeleg.”

„Păi da, iată adevărata problemă: nu înţelegi. Pentru că treaba asta îţi convine de minune! Nu ţi-am spus că trebuie să lucrăm împreună, în secret? Dar nu, tu încredinţezi proiectul tuturor marilor studiouri de design pentru ambalaje. În felul ăsta, acum toată lumea este la curent cu ce se întâmplă! Nu ţi-am spus clar că Naimot ţine la o lansare în farmacii cu marca «Medicol»? Şi nu la un succes vulgar în marea distribuţie? Crezi că va permite ca munca şi ideile lui să iasă de aici aşa, fără să-şi dea avizul?”

De data asta, n-am fost rău. Pentru că nu pe mine mă apăram, ci proiectul nostru. Era mai uşor.

„Ceea ce înţeleg eu este că eşti o fricoasă. (E stupid să-i poţi spune lucrul acesta, fără probleme, unei femei.) Tu m-ai ales ca să lucrez la proiectul ăsta, pe mine, care fac parte din departamentul de mare distribuţie de la Beafrance. Dacă ai fi vrut neapărat să-i faci plăcere iubitului tău Naimot, de ce nu te-ai dus la unul dintre şefii de produse din circuitul farmaciilor? Tot aşa, mi-ai dat de înţeles că aştepţi de la mine fapte, iniţiativă! Şi acum, te joci de-a fecioarele speriate? Cred că-ţi este frică, fiindcă proiectul tău nu e decât o iluzie care îţi gâdilă mintea în mod plăcut. A devenit o realitate de care te temi. De altfel, eu pot înţelege treaba asta. Dar nu este un motiv ca să dai înapoi.”

„Şi cum o să-i explicăm toate acestea lui Naimot?”

„N-o să-i explicăm nimic! Eu o să prezint «Eden-ul» la «Coşul cu provizii» şi, dacă reuşesc să-i vând ideea lui Barrin, el va fi acela care va încheia afacerea cu Naimot. Iar tu oricum ai fi fost obligată într-o zi să-i mărturiseşti că mi-ai vorbit despre proiect. Şi atunci, care e diferenţa?”

A mai fost nevoie de încă o oră bună ca să-mi accepte punctul de vedere. Totuşi, m-a obligat să prezint în paralel un al doilea proiect pentru circuitul farmaciilor, sub marca „Medicol”. Două zile mai târziu, a trebuit să mă lupt cu Irza pentru a-i mai da o şansă Tristanei ca să participe şi ea la „Eden”, dacă proiectul ar vedea lumina zilei. Irza mi-a zis că-s nebun şi am fost obligat să-i mărturisesc faptul că recidivasem. Ceea ce l-a înfuriat.

„M-am săturat de porcăriile tale! Câţi ani ai? Nu te poţi stăpâni? Ştii bine că-l are-n spate pe Tom Fort! Pentru că aţi fost filmaţi, iar Tom Fort se

va sluji de caseta video împotriva ta!”

„Dar n-are cum să fie aşa, bietul meu Irza! Eram închişi în biroul meu şi treaba a durat trei minute. Este imposibil.”

„Bineînţeles. Şi era imposibil ca Tom Fort să-ţi şterpelească proiectul! În anumite momente, eşti cu adevărat tâmpit! Fugi imediat la etajul doi şi arată-le tabelul cu cele două procente ale lui Tom Fort. Fă-o acum, înainte să fie prea târziu…”

„Dar opreşte-te o dată! Te uiţi prea mult la filme de spionaj! Mă vezi pe mine spărgând uşa sălii de consiliu cu o lovitură de picior ca să-mi depun hârtia sub ochii cât cepele ai preşedintelui?”

„Ştii ce se va întâmpla? Tom Fort va reuşi să te dea afară. Iar tu vei fi meritat asta. În trecere, ne azvârli munca pe fereastră a doua oară, pentru ochii frumoşi ai unei gagici în călduri! Tom Fort te-a manipulat de la început, te manipulează şi-acum. Tu eşti albina lucrătoare a lui Tom Fort, albinuţa lui sârguincioasă, pe de-a-ntregul devotată! Te va exploata până când n-o să mai aibă nevoie de tine. Şi îţi mai spun ceva: se fac de-acum trei săptămâni de când ştim de povestea lui cu Fiocchi, iar tu nu vrei să faci nimic. Eu o să mă duc la Devot şi o să-i pun totul pe tapet… De fapt, m-am informat. Ştii, acţiunile lui Tom Fort, pe care atât de amabil îţi propunea să ţi le cedeze… N-o poate face mai devreme de cinci ani… Bun, te-am salutat, mie mi-e scârbă.”

A ieşit trântind uşa. Rasmussen, care era şi el de faţă, m-a privit şi a zis:

„Voi francezii, să reflectezi, să reflectezi, mereu să reflectezi. Acum fapte. Dacă vrei, mă duc eu”.

A ieşit şi el. M-am distrat lăuntric imaginându-mi mutra lui Chaveze când va vedea cum debarcă la el în birou un mic viking care încearcă să-i dea de înţeles, în stil telegrafic, că unul dintre directorii lui de marketing este un escroc!

„De fapt, sunteţi foarte ataşat de Tom Fort… Nu reuşiţi să vă hotărâţi să rupeţi relaţia de inferioritate în care vă situaţi faţă de el.”

Este adevărat. Am ajuns să-mi placă de Tom Fort. Pentru că a fost un duşman perfect, ideal… Pe cine o să mai urăsc eu acum? De când cu episodul din toaletă, s-a terminat. în mintea mea, l-am ucis pe Tom Fort. Însă unde greşeam eu, iar Irza avea dreptate, este că trebuia să-l omor cu adevărat. Aşa că l-am chemat pe Irza şi i-am promis că vom merge la Chaveze după şedinţa „Coşul cu provizii”.

Marea zi a venit şi m-am trezit în picioare într-o încăpere modestă, în faţa lui Barrin şi a lui Devot, aşezaţi la o masă. Mai în spate, pitulaţi în umbră, Tom Fort, Irza şi Rasmussen.

„Domnule Barrin, ne spuneţi adesea că avem nevoie de îndrăzneală, mereu de îndrăzneală, aşa că am încercat modest să facem dovada acestei îndrăzneli. Iar proiectul pe care vi-l voi prezenta este un proiect de bomboană.”

Devot a ridicat o sprânceană reprobatoare.

„Poate că nu e ceva foarte isteţ să ne prezinţi un nou proiect de bomboană, când tu încă nu ţi-ai terminat prima lansare. Desigur, nu ideea ta o vom lansa, dar trebuie să ştii să pierzi, bătrâne.”

Barrin l-a oprit cu un gest paşnic al mâinii.

„Dimpotrivă, dimpotrivă. Va trebui să lansăm zece, douăzeci de proiecte de bomboane în anii care vin, dacă vrem să rezistăm pe piaţă. Suntem interesaţi să avem coşul cu provizii plin, fără nici un joc de cuvinte. Pentru că, între noi fie vorba, bomboanei pe care ne pregătim să o lansăm îi lipseşte oarecum strălucirea. N-aş spune niciodată aşa ceva dincolo de uşa acestei încăperi, dar acesta este totuşi adevărul.”

Devot s-a roşit tot şi n-a mai zis nimic. Aşa că mi-am făcut demonstraţia, punct cu punct. Am vorbit cel puţin o jumătate de oră. Barrin lua notiţe, Devot bătea în masă cu un deget nervos. Irza îmi făcea semne de încurajare, iar Tom Fort părea imperturbabil. Când, în cele din urmă, le-am arătat machetele, Barrin a fluierat admirativ.

„Nu sunt sigur că am înţeles totul, dar, în orice caz, ce văd eu aici este absolut magnific.”

Acesta e Beafrance-ul: pescuitul la machetă. Şi este adevărat că cele cinci pacheţele de bomboane semănau cu nişte mici opere de pop art. Erau cinci obiecte frumoase, vesele, colorate, care-ţi dădeau ghes să le mănânci. Şi care demodau la modul dramatic apropiata noastră lansare. Barrin le-a privit pe toate în detaliu, clătinând din cap.

„E superb. Dar ai ochii mai mari decât burta, prietene!”

„Pardon?”

„Păi da, sunt două referinţe în plus, în gama ta. Care, după părerea ta?”

I-am răspuns fără ezitare că referinţa afrodiziacă nu se încadrează în spiritul de ansamblu al proiectului.

„Şi mai e referinţa calmantă, prietene.”

„De ce, domnule?”

„Pentru că proiectul tău constă pe de-a-ntregul în acţiune, în dinamism, în vitalitatea copilăriei.”

„Nu trebuie pierdut din vedere, am replicat eu, faptul că piaţa somniferelor şi a anxioliticelor este foarte importantă. Dacă ar trebui să lansăm „Eden”-ul, fără îndoială că această referinţă s-ar vinde cel mai bine. Nu spunem oare «să dormi ca un bebeluş»?”

„Eu îţi vorbesc de strategie, iar tu îmi răspunzi tactic, într-un mod foarte abil. Referinţa ta calmantă este cu siguranţă justificată, dar nu în gama de lansare. La început, trebuie întotdeauna să te lansezi într-o singură direcţie. Or, proiectul tău este, în ansamblu, energizant. Formula calmantă va putea intra într-o a doua fază. Şi apoi, e mai bine cu trei referinţe decât cu patru, aşa-i mai simpatic.”

Vorbeam de lansarea „Eden”-ului de parcă discutam despre ultimele formalităţi. Era o impresie ameţitoare. Prezentarea era, a priori, terminată şi m-am gândit să dau lovitura finală.

„A, era să uit, domnule. Formulele există, sunt omologate şi gata de lansare în timpul cel mai scurt.”

Dar parcă vorbeam în gol. În timp ce-mi aranjam machetele, Barrin părea că aşteaptă politicos să-mi iau tălpăşiţa, deşi, cu două minute mai devreme, era tot un zâmbet. M-am întrebat dacă nu făcusem vreo gafă.

„Ei bine, bătrâne, te felicit pentru prezentarea ta. Trecem la proiectul următor?”

Şi aşa s-a terminat episodul. Nimeni n-a mai vorbit despre „Eden”. După şedinţă, ne-am reunit într-un mic comitet, eu, Irza şi Rasmussen, ca să facem schimb de impresii. Irza era excitat la culme.

„Am făcut prăpăd! Barrin a găsit proiectul genial!”

Eu eram vag îngrijorat. Nu înţelegeam acel final de şedinţă lipsit de concluzii şi tăcerea din momentul în care vorbisem despre formule. Irza crede că există un fel de rivalitate secretă între Barrin şi Naimot. Apoi, Rasmussen a spus:

„Când crezi că e de rău, e de bine. Formulele proiectului sunt forţa”.

Singurul lucru clar este că „Eden” a căzut în uitare. În ceea ce priveşte proiectul „Medicol”, nici măcar să nu mai amintim de el — Barrin l-a detestat. A, ba da, Tom Fort, care este din ce în ce mai fermecător, a venit la mine ca să-şi exprime „întreaga lui admiraţie.” A adăugat chiar că regretă că nu lansează „Eden”-ul imediat, atât de mult îi place proiectul.

Este amănuntul care m-a hotărât să-l torn la conducerea generală.

Ca un colaboraţionist.

„Să nu exagerăm…”

Totuşi, nu este actul cel mai nobil din viaţa mea. Nu mă bucură faptul că am devenit un turnător. (Tăcere.) Vreţi să ştiţi adevărul? Ducându-mă să îl denunţ, încercam un soi de excitaţie nesănătoasă.

„Pe care v-o explicaţi în ce fel?”

Prin plăcerea de a reveni în „establishment”, adică de a face parte din marea Casă, împărtăşind cu conducerea generală o taină intimă. Vedeţi cât de jalnic sunt? Eu, care mă credeam un rebel, un ţip care a dejucat

stratagemele sectei şi care rezistă în umbră! Ei bine, nu. Nu visez, în secret, decât la un lucru: să redevin o rotiţă bine unsă a marii maşinării.

„Asta v-a făcut să vă simţiţi atât de prost? ”

Să fim cinstiţi, nu. Am ştiut întotdeauna că nu am abandonat ideea de a face parte din Beafrance. Într-un post bun, vreau să spun.

„Şi atunci, spuneţi-mi, ce v-a necăjit?”

Nu ştiu.

„Haideţi, haideţi…”

(Tăcere.) Nu văd.

„Gândiţi-vă…”

Spuneţi-mi dvs., pentru că păreţi să aveţi o pistă.

„Această configuraţie familială, în care deasupra dvs. se situează o putere care vă fascinează, iar alături, un apropiat care vă pune în umbră şi de care sunteţi ataşat, sperând totodată să-l vedeţi dispărând…”

Vă referiţi la părinţii mei şi la fratele meu. (Tăcere.) Aveţi dreptate. E ca şi cum mi-aş fi denunţat acest frate mai mic, care mă pune în umbră… Această asemănare se opreşte aici, fiindcă îmi iubesc fratele. (Tăcere.) Când ne-am văzut, eu şi Irza, în marele birou al lui Barrin, credeţi-mă, nu eram mândri. După politeţurile obişnuite, a fost într-adevăr nevoie să ne luăm inima-n dinţi.

„Iată, domnule, nu-mi place ceea ce o să fac, totuşi o voi face. Irza şi cu mine am descoperit că unul dintre colaboratorii noştri apropiaţi profită de poziţia lui profesională ca să deturneze bani.”

„Despre cine este vorba?”

„Staţi puţin. Precizez că acest colaborator este mână în mână cu un furnizor şi se pregăteşte să înhaţe un procent din fiecare unitate produsă. Am descoperit lucrul acesta din întâmplare şi avem dovada scrisă a ceea ce afirmăm.”

„Despre cine este vorba, bătrâne?”

„Înainte de a vă spune, aş putea să vă întreb ce poziţie veţi adopta în faţa acestei probleme?”

„Dacă ceea ce spuneţi voi este adevărat, colaboratorul şi furnizorul vor trebui să fie pedepsiţi.”

„Aşadar, vor fi sancţionaţi amândoi?”

„În ceea ce priveşte colaboratorul, evident. Cât despre furnizor, totul va depinde de starea relaţiilor noastre şi de raportul de forţă care ne leagă. Prietene, cred că a venit timpul să-mi spui despre cine este vorba. Văd că ai venit însoţit şi, cum te văd nehotărât dacă să vorbeşti sau nu, încep să am dezagreabilul sentiment că nu ai încredere în mine.”

A urmat un moment de răceală, apoi i-am întins felia dublă, lăsând de înţeles că nu este vorba numai despre Tom Fort, ci şi despre lansarea bomboanei. Irza i-a înmânat cele două conturi de exploatare, pe cel oficial, pe care Barrin îl cunoştea, şi pe cel care indica cifrele mai puţin oficiale. Barrin le-a studiat îndelung în amănunt, de parcă le-ar fi mâncat din priviri. A oftat de mai multe ori.

„Neplăcut, foarte neplăcut. E chiar o catastrofă. La câteva săptămâni până la o lansare strategică, o lansare anunţată cu surle şi trâmbiţe. Şi cu un furnizor pe care nu-l cunoaştem bine, în privinţa căruia nu avem nici un mijloc de presiune… Fără să mai vorbim de colaborator, care este important, care face parte din clubul directorilor de marketing. Şi pe care credeam că-l cunoaştem. Nu e complicat ce se întâmplă, este aproape lucrul cel mai rău care ni s-ar fi putut întâmpla.”

Barrin a început să se plimbe nervos prin birou, fără să mai zică nimic. Din când în când, îi aruncam câte o ocheadă scumpului meu Irza şi-i eram recunoscător pentru că nu m-a lăsat singur în această situaţie îngrozitoare. Apoi, Barrin şi-a chemat secretara, i-a cerut să-l contacteze pe Chaveze de urgenţă şi să-i comunice să vină la el neîntârziat. Noi am propus să ne cărăm.

„Nici nu se pune problema. Vreau să asistaţi amândoi la această întâlnire. Să le dai voie tinerilor să participe la marile hotărâri face parte din cultura Casei.”

A spus asta cu emfază, dar nu părea prea sigur pe el. Aşa că am aşteptat toţi trei, fără să scoatem un cuvânt. A durat ceva timp. Şi apoi, brusc, am trăit un mic acces de fericire. Mă simţeam fericit, satisfăcut, plin. Nu mai aveam trac. Mi se părea că m-am maturizat în cinci minute. L-am privit pe Irza care, pe lângă mine, părea neînsemnat şi lipsit de experienţă. Mă simţeam dator să-l protejez şi fericit că trebuie să o fac. Apoi uşa s-a deschis şi a intrat Chaveze, asemenea unui taur în arenă, întrebător, belicos. Imediat ce ne-a văzut, şi-a afişat legendaru-i zâmbet.

„Ei bine, e lugubru pe-aici… Bună seara, domnilor. Bună seara, Patrick."

Eu şi Irza ne-am ridicat stângaci, iar Chaveze ne-a făcut semn să ne aşezăm, ca un director de liceu care îşi vizitează domeniul. Barrin a prezentat situaţia, la modul metodic şi şcolăresc. În faţa sa, Chaveze se străduia să pară în largul lui, însă era obligat să întindă uşor piciorul ca să atingă pământul şi să-ţi ţină echilibrul. M-a trimis cu gândul la acele dansatoare acvatice care zâmbesc chiar şi atunci când nu mai rezistă. Barrin a conchis cu un oftat prelung şi s-a lăsat o linişte ca într-un lift. Când Chaveze a luat cuvântul, am înţeles că încearcă să ne dea o lecţie. Se uita la Barrin, dar ni se adresa mie şi lui Irza.

„Văd două probleme distincte, pe care nu trebuie să le tratăm în acelaşi fel. Mai întâi, este problema furnizorului, Gniocchi."

„Fiocchi."

„Fiocchi, da. În mod evident, e vorba de un pungaş. Ar fi fost mai bine să ne informăm puţin asupra lui. Bun, nu vreau să o iau pe patru cărări: cred că trebuie să încetăm orice colaborare cu acest furnizor, înainte de a fi prea târziu. Îmi imaginez că treaba asta o să ne pună ceva probleme în privinţa lansării, dar aici e o chestiune de principiu, eşti de acord, Patrick, nu?"

Barrin a aprobat cu greu, ca pentru a exprima sacrificiul pe care tocmai şi-l impusese. Nu înţelegeam cum poate să fie de acord: fără Fiocchi, nu mai exista lansare! Chaveze a luat o înfăţişare mai gravă.

„Şi mai este o problemă, mult mai delicată. Aceea a unui om pe care îl cunoaştem cu toţii, a unui om pe care îl apreciem pentru calităţile sale

umane şi, în acelaşi timp, profesionale. Pot vorbi cu atât mai liber cu cât eu sunt cel care a făcut în aşa fel încât să fie numit director de marketing.”

Toate aduceau cu un discurs de înmormântare. Chaveze a tăcut şi a început să ne fixeze, pe mine şi pe Irza, de parcă s-ar fi aşteptat la nişte scuze rostite printre hohote de plâns. În cele din urmă, Barrin s-a hotărât să ia din nou cuvântul.

„Francois, ai pus remarcabil problema, dar, la obiect vorbind, ce preconizezi?”

„Păi, am spus: recomandarea mea fermă şi definitivă este să schimbăm furnizorul. Nu cred că trebuie să ezităm. E vorba de etica noastră şi de simţul nostru moral.”

„Problema este, Francois, că schimbarea furnizorului înseamnă schimbarea lansării. Fiocchi are drepturi exclusive asupra mărcii pe care noi trebuie să o exploatăm.”

„A, da. E complicat… Şi să mergem să-i explicăm preşedintelui că nu mai lansăm bomboana, mai cu seamă în momentul de faţă, e un lucru delicat.”

Savuram această excepţională conversaţie dintre cei doi vicepreşedinţi.

„Eu aş avea printre dosarele mele un proiect ingenios, eficient, care, în plus, are meritul că include formule agreate… Dar nu e simplu.”

„Dar, Patrick, e formidabil! Asta ne-ar rezolva toate problemele! Iată atuul tău, ai mereu mai multe chestii la îndemână… Fii atent, tineret, că asişti la o mare lecţie de management! Şi în direct! Ne aflăm în faţa unei probleme derutante, neaşteptate, şi totul se întâmplă ca şi cum domnul Barrin ar fi prevăzut-o! Se spune că a guverna înseamnă a prevedea. Ei bine, aveţi demonstraţia vie a acestui fapt în seara aceasta.”

Mă întrebam despre ce proiect putea fi vorba. Despre „Eden”? Barrin se gândea. Avea părul răvăşit, iar fruntea îi lucea.

„Ar mai fi o soluţie — mai realistă —, care ar consta în a-l convoca pe Fiocchi, a-i pune sub nas cele două tablouri şi a-i cere să cedeze Beafrance-ului două procente reducere. Scuză-mă, Francois, dar afacerile sunt afaceri

şi sunt obligat să am în vedere şi această ipoteză. Gândesc cu voce tare, înţelegi… Recunoaşte că e tentant.”

„Ai dreptate să te gândeşti la toate… Domnilor, v-aş ruga să ne lăsaţi singuri, am câteva lucruri de discutat cu domnul Barrin.”

Am coborât la bufet. Nu mai ştiam prea bine ce să credem. Irza se întreba ce comedie ni se jucase. Îi bănuia pe Chaveze şi Barrin că sunt mână în mână cu Tom Fort şi că îşi împart cele două procente. I-am spus că, după părerea mea, lucrurile erau mai simple: Barrin voia să-şi salveze lansarea, iar Chaveze pe iubitul lui, Tom Fort. Dar Irza nu se dădea bătut.

„Poate că Tom Fort şi Chaveze sunt francmasoni. E ciudat.”

Ceea ce mă neliniştea pe mine era să ştiu la ce proiect făcuse aluzie Barrin. Pentru Irza, evident, era vorba despre „Eden”. Ce răsturnare de situaţie! În numai câteva săptămâni, trecusem de la pâcla lugubră impusă de Tom Fort la lansarea „Eden”-ului! Irza m-a privit şi a spus:

„Linişteşte-te. Barrin n-o să renunţe aşa de uşor la proiectul actual. E gata, i-a fost prezentat preşedintelui şi va merge mai departe, simplu.”

„Dacă Chaveze este cel mai tare, vor hotărî lansarea «Eden»-ului, dar cu Tom Fort.”

Irza a dat din cap şi mi-a spus că este imposibil. L-am întrebat de ce.

„Pentru că noi doi n-o să acceptăm.”

Această expresie autoritară m-a impresionat. Parcă, dintr-o dată, Irza redevenise fratele meu mai mare…

Chaveze m-a convocat a doua zi, singur.

„Dragă prietene, mai întâi ţin să-ţi mulţumesc şi să te felicit în numele Grupului pentru calitatea comportamentului tău. Ieri, mă aflam oarecum în stare de şoc şi nu m-am gândit să ţi-o spun. Şi îl voi felicita în acelaşi fel şi pe colegul tău Irza, pe care-l voi vedea în curând. Aţi fi putut ţine toate lucrurile acestea pentru voi ori să cădeţi în ispita de a le răspândi în dreapta şi în stânga. Dar nu, aţi optat pentru singura atitudine responsabilă, aceea de a veni la noi. Bun. Acestea fiind spuse, trebuie acum să-ţi împărtăşesc hotărârile care tocmai au fost luate.”

Mi-a adresat un zâmbet larg, larg. Apoi, a scos artileria grea: înclinarea seducătoare a capului, mica bătaie pe umăr, fundul pe colţul mesei.

„Primul principiu e foarte simplu: Casa nu poate da curs unor relaţii cu un furnizor veros, care încearcă să-i corupă elementele cele mai bune. Patrick ne-a prezentat, mie şi preşedintelui, un nou proiect, pe care îl considerăm excelent. Eu lucrez la Resurse Umane, dar trebuie să ştii că, în tinereţe, am făcut marketing. Ştiu să recunosc o idee bună atunci când întâlnesc una. Sunt, aşadar, în măsură să te anunţ că avem în dosarele noastre un nou proiect, care îl poate înlocui în mod avantajos pe cel vechi. Cât despre Tom Fort, cred că trebuie să privim lucrurile cu obiectivitate. În această problemă, obiectivitate înseamnă să nu-l acuzăm orbeşte, ci, dimpotrivă, să-i acordăm şi lui prezumţia de nevinovăţie. Proiectul nu a fost lansat, deci nu a primit nimic din partea lui Fiocchi. Greşeala, dacă a existat vreo greşeală, ar fi de intenţie, şi nu faptică, ceea ce îi reduce considerabil gravitatea. Lucru care face, de altfel, să i se acorde o a doua şansă, acea a doua şansă despre care ai tot auzit vorbindu-se din chiar clipa în care ai intrat în Casă. Oricine are dreptul la ea, pentru că oricine poate greşi într-o zi. Oricine. Chiar şi tu, prietene. Chiar şi eu. Am hotărât deci să-i acordăm lui Tom Fort, care e încă demn de stimă şi care poate aduce în continuare mari servicii Casei, o a doua şansă. Acestea fiind spuse, pot să te asigur — şi întâlnirea este deja stabilită — că voi avea o discuţie personală cu Tom Fort. Deţin mijloacele prin care să-l fac să-i piară cheful de a mai face aşa ceva. ”

Am tăcut. Aşteptam urmarea. Şi cum aceasta nu venea, l-am întrebat cum se vor organiza lucrurile.

„Cât mai bine posibil, dragule, cât mai bine.”

„Şi Tom Fort ce va fi în noua configuraţie?”

„Ascultă, prietene, să fim clari. Suntem între noi. Ca să lansăm rapid acest nou proiect, Grupul are nevoie de tine. Nu e puţin lucru ceea ce îţi spun eu acum: Beafrance are nevoie de tine, prietene. Dar Grupul are nevoie şi de Tom Fort ca să conducă proiectul şi să încarneze pe lângă tipii de la comercial o autoritate reală. Veţi face amândoi o echipă de oţel.”

Propriu-zis, momentul adevărului tocmai se anunţase, simplu. Ora hotărârii bătea. M-am gândit la „Eden”, la exaltarea lansării, la uşurarea

instantanee de a accepta această decizie şi de a le face pe plac conducătorilor de la Beafrance. Apoi, m-am gândit la Irza, la Rasmussen şi la Liz. Şi am ezitat. Nu eu am decis, trupul meu este cel care a hotărât pentru mine. Gâtul mi s-a uscat şi am înţeles că urma să spun nu.

„Domnule, sunt bucuros să aflu că a fost reţinut un nou proiect, dar nu pot accepta."

„Stai puţin, stai puţin, bătrâne. Cred că nu ne-am înţeles bine. Eu nu ţi-am făcut o propunere pe care ai putea avea plăcerea de a o refuza sau de a o accepta. Ţi-am făcut cunoscute măsurile de urgenţă pe care Grupul le-a luat. Iată. În contextul acesta, contez pe tine ca să dai tot ce ai tu mai bun. Să fiu şi mai exact, prietene: este în interesul tău ca această nouă lansare să reuşească. Şansa nu se va mai întoarce curând. Văd în ochii tăi că m-ai înţeles. Grupul aşteaptă de la tine o atitudine adultă."

„Am înţeles bine toate acestea, domnule. Dar nu pot accepta oferta dvs. … în fine, decizia dvs."

Mi se părea nostim că faţa lui Chaveze era chinuită de minuscule ticuri care-i trădau furia reprimată. Ar fi fost un ticălos perfect într-un episod din Columbo.

„Dar, spune-mi, bătrâne, vrei să lansăm proiectul acesta fără tine? Pe legea mea că devine o manie! Asta cauţi?"

„Bineînţeles că nu."

Şi atunci s-a înfuriat.

„Ascultă, nu stă în obiceiurile mele să mă târguiesc cu colaboratorii, aşa că exprimă-ţi poziţia clar şi o dată pentru totdeauna!"

„Nu pot lucra cu Tom Fort. Sunt gata să mă implic două sute la sută în această lansare, aşa cum am făcut de când sunt în Grup. Dar fără Tom Fort."

Tensiunea a mai scăzut c-o treaptă.

„Ascultă, prietene, dacă este o problemă — foarte de înţeles — de ambiţie şi de carieră, ai încredere în mine…"

„Nu e o problemă de carieră, ci una de principiu."

„Doar n-o să-mi dai lecţii de morală totuşi! Este intolerabil! Fii un pic matur, măcar o dată! În viaţă, trebuie să ştii să faci sacrificii şi să fii rezonabil. Situaţia ta personală se va aranja, ai cuvântul meu. Beafrance-ul îţi va înapoia însutit sacrificiul pe care ţi-l cere astăzi. După lansare, vei putea spera la un post de director de marketing într-o afacere importantă. Sau chiar un post în conducerea generală dintr-o ţară mică. În Belgia, în Portugalia, cine ştie? E treaba mea să-ţi fac cariera. Ai încredere în mine. Joacă astăzi pe cartea cea bună şi mâine vei intra în clubul foarte restrâns al directorilor. E o promisiune.”

„Domnule, nu mi-aş permite niciodată să vă dau lecţii de morală. Şi nu se pune problema să nu am încredere în sistemul care nu a fost prea nedrept cu mine, deocamdată. Cu toate acestea, nu pot lucra cu Tom Fort. E o chestiune de principiu. Nu se poate. Îmi pare foarte rău că vă pun o problemă la care nu vă aduc şi rezolvarea.”

„Dacă te încăpăţânezi, rezolvarea se va găsi: îţi vei intra în atribuţii la noul post din Polonia mai repede decât era prevăzut. În felul acesta, nu vei mai fi nevoit să lu-crezi cu Tom Fort, din moment ce este atât de neplăcut pentru tine.”

Şi întâlnirea s-a încheiat într-un astfel de impas. Ieşind din biroul lui, m-am întâlnit cu Irza, căruia i-am făcut cu ochiul, în stilul lui Steve Mac Queen. Am simţit că nici el nu va ceda. Eram mândria întruchipată.

Nu ştiu ce vor hotărî. Poate că, într-adevăr, mă vor muta în Polonia. Sau mă vor da afară. Puţin îmi pasă. Mie, care tremurasem atât de tare la gândul că le displac, îmi este perfect egal acum. M-am întors acasă fără să mai trec pe la birou, ca să-i împărtăşesc soţiei mele acest botez al focului. Mi-a făcut plăcere să-i acord această exclusivitate. Ea m-a felicitat pentru că m-am ţinut tare, dar mai ales pentru că am rezistat în mod diplomatic. Îi este mereu frică să nu devin coleric şi să nu-mi pierd controlul, ca taică-meu. Seara, culcându-ne, încă pe deplin fericit de performanţa mea, doream să-i spun soţiei mele că o iubesc şi că am chef să facem dragoste. Însă ea mi-a aruncat obişnuitul ei: „O, nu, nu în seara asta, te rog” şi ne-am întors cu spatele unul la altul. Îmi venea să plâng, de parcă mi se stricase sărbătoarea. Eram doi străini, culcaţi unul lângă altul. Poate că asta înseamnă căsătoria… Vedeţi dvs., nevastă-mea crede că în mine zace o bombă cu explozie întârziată, care mă poate transforma în tatăl meu, dar eu

cred că semăn cu mama. Am moştenit de la ea această incapacitate cronică de a spune şi cele mai simple lucruri. Fie că sunt plăcute, fie că sunt neplăcute. Mă întorc la începutul conversaţiei noastre de astăzi, când vă relatam faptul că nu i-am luat apărarea mamei. Dar de ce mama nu-i spune niciodată tatălui meu să-şi ţină gura aia mare? Ea l-a luat de bărbat, nu eu! Ea nu este capabilă să facă asta. Şi mi-a transmis handicapul ei. Să fiu încolţit este ceva genetic. Vedeţi, m-am focalizat puternic asupra tatălui şi a fratelui meu, fără să mă fi gândit suficient la mama.

„Tatăl dvs. este despotic cu dvs. şi va trebui să învăţaţi nu să-l înfruntaţi, ci să-i arătaţi că există limite care nu trebuie depăşite, aşa cum foarte bine aţi procedat cu directorii de la Beafrance. Rămânând diplomat, v-aţi împotrivit despotismului lor, şantajului lor afectiv. Pentru că este modalitatea cea mai bună de a califica felul în care funcţionează ei, nu-i aşa? Într-o zi, referindu-vă la Beafrance, aţi folosit cuvântul «sectă» şi aveţi dreptate. Există clar o formă de înregimentare în felul în care gestionează ei personalul, după descrierea dvs. Însă ceea ce mă şochează este că dvs. consideraţi treaba asta normală."

Ştiţi, poate că am îngroşat liniile ca să-mi fac povestirea mai interesantă… Nu sunt chiar atât de înspăimântători…

„Iată ce mă miră pe mine. Ca şi în cazul tatălui dvs.: îi analizaţi în mod obiectiv despotismul, considerându-l normal… Bine, vom continua săptămâna viitoare."

Poate că săptămâna viitoare voi sta la uşă, regretând.

„Vom vedea."

Şedinţa a douăzeci şi una

Astăzi nu am nimic de spus.

M-am gândit în lift şi n-am găsit nimic.

„Nu aţi visat nimic?"

Nimic de care să-mi aduc aminte… (Tăcere.) A, ba da. Am avut un vis destul de pitoresc, săptămâna trecută: eram invitat la o căsătorie foarte burgheză. Fără îndoială, o căsătorie în familie, pentru că erau de faţă cele

două bunici ale mele, care au murit de ceva vreme. Intram într-o biserică imensă, plină ochi de oameni eleganţi şi îmi dădeam seama că eu însumi eram îmbrăcat elegant, dar cu sexul scos afară. Stăteam lângă Tom Fort, care se uita la mine fără să spună nimic. Mă aşteptam să-mi critice sexul, dar nu, el tăcea. Mirii intrau încet, urmaţi de un cortegiu de animale ciudate, specimene vii ale unor specii de tauri dispărute. Era unul care avea un fel de cord pe spinare. Ideea acestei defilări era aceea de a arăta că viitorul soţ provine dintr-o familie bună. Preoţii, foarte mulţi, se agitau în faţa noastră într-un decor fellinian. Soţia mea stătea în faţă, împreună cu fiul meu. Apoi, Devot se apleca şi îmi şoptea ceva nostim la ureche, iar eu îmi spuneam: „Ia te uită, în ciuda aparenţelor, tipul ăsta e simpatic”. Mai târziu, mă aflam într-o sală de recepţie şi o zăream pe bunica din partea mamei stând într-un fotoliu. Eram bucuros să o regăsesc. Îmi venea s-o întreb dacă este mulţumită că mă vede, dar nu îndrăzneam. O sărutam apăsat pe obraz. Avea obrazul încă la fel de durduliu, însă pielea îi era ca un glaspapir, foarte neplăcută la atingere. Mă întorceam şi o zăream pe bunica din partea tatălui, stând în faţă, într-un fotoliu identic. O salutam politicos, întrebându-mă dacă e sau nu o femeie aspră. Mă pregăteam s-o întreb lucrul acesta, apoi mă răzgândeam. După care nu-mi mai aduc aminte de nimic.

„În vis, nu dvs. sunteţi cel care se căsătoreşte.”

După părerea mea, biserica şi decorul simbolizează Beafrance-ul, cu şedinţele, cu ritualurile şi cu marii ei preoţi. De altfel, există şi Tom Fort în visul acesta şi este ca în viaţa reală: mut. Nu, cred că această căsătorie e una sus-pusă, din punct de vedere social vorbind, ori ceva care mă depăşeşte. Conducerea generală se cuplează cu laboratoarele, de pildă. Sau Barrin cu Chaveze. Eşti invitat la sărbătoare, dar îţi ţii gura, mulţumesc anticipat. Celălalt detaliu care m-a marcat este prezenţa comparativă a celor două bunici ale mele. M-am gândit la asta şi cred că ele apar, fiindcă, de la o vreme încoace, caut în copilăria mea ceva dureros care să explice totul. Şi nu ştiu dacă-l voi descoperi în partea mamei sau în a tatălui. Uneori, îl bănuiesc pe tata responsabil de toate suferinţele mele, alteori cred că mama este de vină. În visul meu, cele două

bunici se înfruntau. Şi veţi remarca faptul că, încă o dată, nu îndrăznesc să le spun ceea ce vreau. Chiar şi în visele mele sunt blocat. Am început o listă a „blocajelor” mele… E jalnic. Sunt incapabil să-i spun unui

chelner că a greşit nota de plată. Când stau la coadă la băcănie, le permit cuconiţelor în palton să mi-o ia înainte fără să protestez… Totuşi, recent, am făcut un progres. Soţia mea consideră că tata este prea autoritar cu băiatul nostru.

„Prea autoritar?”

Da. Se comportă cu nepoţii lui de parcă ar fi copiii lui: îi ceartă. Jenant este că o face în faţa noastră; lucrul ăsta îi destabilizează pe copii, care nu mai ştiu de cine să asculte. Mi-am luat inima în dinţi şi i-am cerut tatălui meu să stăm de vorbă. Am mers în camera lui şi acolo, cu o privire interogativă, a aşteptat să-i vorbesc. I-am spus simplu despre ce este vorba. M-a privit şi m-a întrebat doar atât:

„Asta-i tot?”

Apoi a ieşit. Am rămas singur, uşurat de curajul meu şi, în acelaşi timp, pe de-a-ntregul caraghios. Dându-i tatălui meu şutul acela e ca şi cum mi l-aş fi dat mie însumi. Şi apoi, mă sufocam de emoţie, lucru anormal într-o chestie atât de neînsemnată.

„Dar nu este o chestie neînsemnată. Dvs. puneţi sub semnul întrebării educaţia lui. Dimpotrivă, este ceva foarte important. Fundamental. Cine v-a făcut să credeţi că e vorba despre ceva neînsemnat?”

Nimeni. Fără îndoială că aveţi dreptate, nu era ceva lipsit de importanţă. De altfel, am impresia că l-am rănit. Când a ieşit din cameră, m-am simţit vinovat. Şi ipocrit. De parcă mă prefăcusem că nu înţeleg că el mă iubeşte, iar eu încercasem să-l pedepsesc dur pentru faptul că eu însumi sunt un fiu rău. Ciudat. La vârsta mea, are o influenţă anormală asupra mea. Şi asupra fratelui meu.

Că veni vorba de frate-meu, închipuiţi-vă că a venit la mine pe ascuns, pentru o „treabă delicată”, punându-mă să jur că nu-i voi spune nimic tatălui nostru. Treaba delicată era că avea nevoie de bani şi îmi cerea un împrumut. Vă daţi seama? Bani! Mie! Am fantasmat întotdeauna pe scena asta în care el are nevoie de bani, iar eu îi spun să se ducă şi să se plângă la tăticul lui iubit. Ei bine, lucrurile nu s-au petrecut aşa. Exact în clipa în care şi-a formulat cererea, am redevenit fratele mai mare care nu mai fusesem

din adolescenţă. Frăţiorul meu nu mi-a cerut nimic de cincisprezece ani încoace. Nu pare un lucru important, totuşi înseamnă ceva.

„Dar este important. Tocmai mi-aţi relatat două episoade care nu sunt deloc banale. Ceea ce mă frapează este că nu vă daţi seama de acest lucru. S-ar zice că vreţi să minimalizaţi mereu evenimentele importante. Interesant."

Tocmai că evenimentele importante nu se produc în momentul în care le aştepţi. Când se ivesc, mi-e greu să le identific. Iată dificultatea vieţii mele. Nu ştiu să fac diferenţa între esenţial şi superficial. Anumite episoade, mai ales cele care se întâmplă la Beafrance, mi se par extrem de importante, când, de fapt, sunt nişte chestii neînsemnate. Şi apoi intervin tot felul de nimicuri, o frază a soţiei mele, căreia nu-i acord atenţie şi care îmi umblă prin minte cu insistenţă, un gest anodin care sfârşeşte prin a-mi bântui visele. Dar tocmai ele sunt importante. Iată, o să vă dau un exemplu. Încă un exemplu de la Beafrance. Vă vorbesc atât de mult despre Beafrance, încât lucrul acesta sfârşeşte prin a mă îngrijora.

„Să vă îngrijoreze? De ce?"

Fiindcă îmi spun: vorbesc despre asta ca să umplu şedinţele noastre şi ca să evit să rostesc chestiunile esenţiale care o să-mi facă rău, şi în cazul acesta pierdem timpul; ori sunt obsedat de Beafrance şi lucrul acesta nu merită într-adevăr osteneala.

„Poate să nu fie nici una, nici alta."

Da. Dar încep să mă simt epuizat.

„Ştiţi, nimeni nu poate spera de la o terapie ca fiecare şedinţă să-i dezvăluie, la modul regulat şi omogen, un adevăr profund. Pentru ca inconştientul dvs. să accepte dezvăluirea unei taine, trebuie să vorbiţi mult. Despre orice. Reiau ceea ce tocmai mi-aţi spus şi care este foarte adevărat. Este greu, pentru fiecare dintre noi, să facem diferenţa, fără a ne înşela vreodată, între esenţial şi neesenţial. Este la fel de adevărat şi în cazul terapiei. Dvs. îmi puteţi povesti ceva care vi se pare că nu ajută decât la umplerea unei şedinţe. Veţi avea atunci impresia că, oricum, îmi vorbiţi."

Lucrul acesta mi s-a întâmplat deja cu dvs., recunosc.

„Şi atunci vă simţiţi încrezător, pentru că vă dominaţi discursul şi pentru că nu riscaţi să-mi spuneţi vreun lucru dureros. Vigilenţa dvs. se poate relaxa. Iar mintea dvs. exact de momentul acesta profită, ca să strecoare în conversaţie o informaţie revelatorie.”

Bine, atunci nu-mi mai fac griji. Săptămâna trecută, am crezut că discuţia cu Chaveze mi-a ruinat cariera. Credeam că mă va convoca din nou ca să-mi spună, cu aerul lui de iezuit, cât de tristă e Casa pentru că nu poate să păstreze un element ca mine, prea interesat de destinul lui personal. Îmi pândeam corespondenţa cu teamă. Eram sigur că voi zări printre prospectele publicitare un plic cu logo-ul Beafrance-ului, în care îmi voi descoperi concedierea şi calculul indemnizaţiei… Ei bine, nu. Nici un cuvânt, nici o scrisoare. Şi apoi, miercurea trecută, am fost cu toţii invitaţi la o şedinţă extraordinară a cadrelor care lucrează în problema bomboanei. Chaveze a sosit cu întârziere. Devot, cu braţele încrucişate, aştepta în colţul lui. Oamenii se prefăceau că stau de vorbă fără jenă, însă o făceau în şoaptă. Irza, care şi el petrecuse un groaznic sfert de oră cu Chaveze, săptămâna trecută, îşi rodea unghiile. În momentul acela am remarcat absenţa lui Tom Fort. Toate cadrele afacerii erau de faţă, mai puţin el. Gândindu-mă la asta, mi-am dat seama că nu-l mai văzusem de vreo două-trei zile. Chaveze şi-a făcut intrarea.

„Prieteni, dacă v-am chemat astăzi într-un mod cam neobişnuit, am făcut-o pentru că am ceva important să vă anunţ. Important şi grav. Unii dintre voi au remarcat cu siguranţă absenţa de câteva zile a lui Tom Fort. Liniştiţi-vă, e bine, face un stagiu în Grup. Aşa că voi fi franc şi brutal: după specializare, Tom Fort nu se va mai întoarce să lucreze alături de voi. Vă asigur că nu părăseşte Casa. Este doar chemat într-o funcţie nouă. Da, lucrul acesta pare să fi venit în grabă, chiar prematur. Dar asta e. Grupul are nevoie de Tom Fort şi încă neîntârziat. Fapt care celor cei mai tineri dintre voi li se va părea ciudat. (Veteranii sunt mai obişnuiţi cu aceste schimbări bruşte.) Unii îşi vor zice: «Dar abia fusese numit director de marketing! Şi deja ni-l iau? La câteva săptămâni înainte

de o mare lansare! Au căzut în cap sau ce?»”

S-au auzit râsete în sală, iar Chaveze şi-a dres glasul, mulţumit să constate imensa charismă pe care o are în faţa micii mulţimi.

„Ei bine, nu, nu am căzut în cap. Pur şi simplu, trăim în ritmul unui grup a cărui inimă bate foarte repede. Pe ici, pe colo, cam peste tot în lume, deschidem noi filiale, care sunt tot atâtea aventuri umane. Lucrurile se petreceau astfel de acum douăzeci de ani. Cei mai vechi ne vor confirma. Nu-i aşa, Firun? Vreau să vă spun că este chiar liniştitor ca numirile să aibă mereu acest aspect brusc, e un semn de sănătate a Grupului. Vi se va întâmpla tuturor, într-o zi sau alta, să fiţi nevoiţi să abandonaţi totul pentru o aventură care începe. Cât despre Tom Fort, el va prelua funcţia de director general al uneia dintre filialele noastre din străinătate.”

Apoi Chaveze a luat istoria lumii de la început vreme de o jumătate de oră, înainte de a anunţa că Devot va pilota lansarea noastră cu echipa deja constituită. Au fost nişte aplauze slabe, după care toată lumea s-a risipit. Devot mi-a făcut semn să mă apropii.

„Noi doi mergem în biroul dlui Chaveze imediat.”

Mă pregăteam să-l urmez, când Firun, directorul comercial, m-a prins de braţ.

„Tu ştii de ce l-au virat?”

Am scuturat din cap că nu şi am luat-o pe urma siluetei lungi a lui Devot, care mergea pe culoare asemenea unui bâtlan. În lift, nu ne-am spus nimic. Ajunşi la etajul al doilea, uşierul ne-a făcut să aşteptăm câteva minute. Încercam să găsesc nişte subiecte de discuţie, dar în zadar. Devot îşi privea pantofii. M-am întrebat dacă nu era supărat pe mine pentru că nu m-am dus la el în problema necinstei lui Tom Fort. În sfârşit, iată-ne în biroul lui Chaveze. Care mi-a ţinut un discurs suprarealist, de parcă discuţia noastră furtunoasă de săptămâna trecută nici nu avusese loc.

„Prietene, voiam să te văd împreună cu domnul Devot ca să-ţi aduc la cunoştinţă mai multe chestiuni care te privesc în mod direct. Vom face în aşa fel încât plecarea lui Tom Fort să dea peste cap cât mai puţine lucruri. Deja este destabilizator pentru echipe faptul că sunt nevoite să se despartă de un director de marketing de o asemenea calitate, aşa că încercăm să menajăm oamenii. Lucrul cel mai grav ar fi fost ca lansarea bomboanei să nu mai aibă loc, în condiţiile în care era anunţată. Din fericire, bătrâne, ai norocul de nişte şefi ca domnul Barrin şi ca domnul Devot, care au prevăzut

urmările. Ne-au prezentat «Eden»-ul, proiect la care, mi se pare, ţi-au îngăduit să participi…”

Totul în mine urla să spun: „Nu! Este ideea mea! Eu le-am dat ideea!” Dar m-am gândit la soţia mea care, de două săptămâni, îmi îndrumă de la distanţă conduita profesională — şi astfel am auzit-o şoptindu-mi la ureche: „Taci”. Aşa că am tăcut. Nu ştiam ce anume îi povestise Barrin preşedintelui în legătură cu „Eden”-ul şi felul în care negociase cu Naimot. Am aprobat politicos.

„Ei bine, bătrâne, iată-te în prima linie. Vei pilota acest proiect împreună cu echipa ta, iar domnul Devot, în plus faţă de funcţia lui de director general, va juca şi rolul de director de marketing. Asta îi va aduce aminte de tinereţe. Întrebări?”

Am ezitat, apoi am profitat de ocazia care mi se oferise.

„Domnule, sunt foarte sensibil la onoarea care mi se face…”

„Dar e meritată, prietene.”

„Profit de prilej ca să vă cer o favoare. Trebuia să lansăm acest proiect împreună cu Tom Fort. Faptul că el nu mai este printre noi ar putea fi compensat în parte dacă aţi numi-o pe Tristana Angiolotti şef de produse junior în proiectul bomboana, alături de Rasmussen şi sub responsabilitatea lui Irza.”

Chavèze l-a privit întrebător pe Devot, care şi-a dat acordul. În felul acesta, nu eu am avut dezagreabila sarcină de a i-o băga pe gât lui Irza pe Tristana. Când am coborât, întreaga echipă mă aştepta nerăbdătoare. Le-am dat veştile. Valerie a pălit auzind vorbindu-se despre Tristana.

„De parcă am avea nevoie de măria-sa numărul doi! Nu ştiu cum face asta de se descurcă mereu ca să se bage în chestiunile importante!”

Trebuie să spun că Irza a fost foarte fair-play şi i-a explicat lui Valerie că nu am fi destui pentru a asigura o lansare atât de dificilă. Valerie a dat din umeri, dar a roşit de plăcere atunci când a aflat că eu voi conduce singur întreaga lansare.

„Păi, sunteţi, cum s-ar zice, director de marketing?”

„Nu, Valerie, nu sunt.”

„Ba da, haideţi! Chiar dacă urâţii ăia de la etajul zece nu v-au titularizat, totuşi, dvs. sunteţi director de marketing!”

De atunci, se umflă în pene pe holuri cu aerele unei neveste de notar. De parcă ar fi ajuns secretară de director. Ştiţi, seamănă cu Bonemine, soţia şefului din Asterix. De altfel, m-a întrebat dacă i se va schimba coeficientul care, pentru funcţionari, reprezintă un fel de decoraţie administrativă. Cât despre Tom Fort, n-a mai fost văzut. A fost dezagregat. „Exfiltrat”, cum spune Rasmussen. Ceea ce este aproape neliniştitor. M-am întrebat împreună cu Irza dacă Beafrance nu este cumva o somptuoasă acoperire pentru o organizaţie mafiotă care i-ar elimina pur şi simplu pe toţi cei care ar stânjeni-o. Glumesc, totuşi m-am informat despre situaţia lui. În cele din urmă, am aflat că este într-o bătrână mănăstire transfor-mată în hotel. E genul de seminar în care eşti învăţat arta grădinii japoneze dimineaţa, fizica cuantică după-amiază şi istoria florentinilor după cină. În speranţa că vor face din tine un şef inteligent. Tom Fort trebuie să fie mulţumit. Eu credeam că sunt. La urma urmei, acum două luni eram terminat din punct de vedere profesional, Tom Fort îmi otrăvea existenţa şi mă pregăteam să lansez, la ordinele lui insuportabile, un proiect de care nu eram mândru. Astăzi, sunt singur la pupitru şi mândru să lansez „Eden”-ul. Ce-ţi poţi dori mai mult? Ei bine, mi-au mai dat o lovitură pe care nu reuşesc s-o înghit. Ar fi trebuit să am nişte bănuieli, prea s-au rezolvat toate perfect. Am crezut un moment că, lăsându-i lui Devot paternitatea şi onoarea lansării, o să-mi fie tare greu, căci ştiu cât de vanitos sunt. Ei bine, n-a fost deloc aşa. Dimpotrivă, mă simt oarecum mândru să-l văd umflându-se în pene în legătură cu proiectul „Eden”. De fapt, este ca şi cum l-aş manipula. Cred că femeile care trăiesc în umbra bărbaţilor aflaţi la putere trebuie să simtă acest frison plăcut. Desigur, atunci când Devot povesteşte cum i-a venit ideea, cum a dezvoltat-o, îmi vine uneori să-i scot ochii şi să-i spun să tacă din gură.

„Pentru că minte atât de sfruntat?”

Nu minte. A sfârşit prin a crede lucrul acesta. Ideea e bună, iar el şi-a însuşit-o. Asta se întâmplă mereu în meseria noastră.

„Şi dvs. nu spuneţi nimic?”

Dar uitaţi-vă, este la fel ca mine. Eu afirm că ideea îmi aparţine, dar, în realitate, este ideea lui Naimot. Şi eu procedez aidoma. Şi uneori mă las dus de credinţa că eu am descoperit formulele.

„Dar nu o spuneţi. Şi apoi cazul dvs. este diferit. Dvs. aţi inventat realmente o mulţime de elemente care fac ca acest proiect să fie viabil, nu-i aşa?”

Da.

„Ceea ce mă frapează, încă o dată, este adeziunea dvs. la lucruri care sunt inacceptabile. Şeful dvs. îşi însuşeşte, mai bine zis fură, paternitatea unei idei, iar dvs. nu spuneţi nimic. Încă o dată, minimalizaţi lucrurile. Dvs. eraţi cel care îmi spuneaţi că o idee valorează „zece franci kilogramul”? Ştiţi cu certitudine că nu-i adevărat. Spuneţi asta ca să vă liniştiţi. O idee este preţioasă, pentru că e rară şi mai ales pentru că este personală. Iar dvs. nu ar trebui să permiteţi să vi se fure ideile.”

Ce nostim, şi soţia mea spune cam acelaşi lucru. Într-o seară, s-a enervat şi aproape că mi-a făcut o scenă. O înţeleg.

Ea nu consideră ceva normal faptul că nu am fost numit director de marketing în locul lui Tom Fort. De când îi povestesc treburile mele, a devenit ambiţioasă în ceea ce mă priveşte. Aşa că mi-am ţinut firea şi mi-am programat o întâlnire cu Barrin. Încă o dată, am încercat să fiu diplomat.

„Domnule, am venit la dvs. ca să vă cer un sfat prietenesc.”

„Sunt foarte onorat pentru asta, bătrâne. Ştii, ăsta e unul dintre marile secrete ale Beafrance-ului. Să poţi vorbi în deplină libertate, uitând de relaţiile ierarhice. Din afară, oamenii consideră treaba asta demodată, ceva în stilul taberelor şcolare, dar nu-şi dau seama… Despre ce voiai să-mi vorbeşti?”

„Sunt foarte bucuros de turnura pe care au luat-o evenimentele şi doream să vă mulţumesc pentru asta. Dar n-am înţeles bine de ce n-am fost numit director de marketing, din moment ce îmi asum această funcţie. Trebuie, desigur, că există un motiv foarte întemeiat pentru lucrul acesta şi voiam să vă întreb dacă ar fi inteligent din partea mea să-i cer o explicaţie domnului Chaveze.”

Barrin a izbucnit în râs.

„Îmi placi mult de tot! Şi ce-mi place mai mult la tine e că progresezi. Acum şase luni, ai fi venit să te văicăreşti ca majoritatea celor care speră la o promovare. Astăzi, vii să-mi spui cu abilitate că eşti furios pentru că nu ai fost numit…”

„Nu am spus asta…”

„Haide, nu mă mai lua drept un imbecil, aşa vom câştiga timp. Ei bine, din moment ce îmi ceri sfatul, îţi voi răspunde. Nu, nu te duce la domnul Chaveze. Şi cum îmi placi mult, pentru că eu cred că pot avea încredere în tine, chiar îţi voi spune de ce. Toate acestea trebuie să rămână între noi, desigur. Nu este o idee bună fiindcă domnul Chaveze e prea ocupat să-şi repună în drepturi discipolul. Iată, e omenesc. Domnul Chaveze e ca toţi oamenii, îşi are protejaţii lui. Cam ca tine, care eşti protejatul meu. Nu am încetat să te impulsionez ca să scoţi o bomboană demnă de acest nume. Astăzi sunt încântat că ai creat un proiect ca «Eden»-ul… Aşadar, cariera ta las-o în seama mea. Nu puteai fi numit imediat după plecarea lui Tom Fort. Oamenii n-ar fi înţeles. Ar fi crezut că politica Resurselor Umane este haotică… Însă eu îţi pot spune deja ce se va întâmpla. Am vorbit cu preşedintele şi e destul de bine. Ne vei asigura o lansare frumoasă, aşa cum ştii tu s-o faci. Când spun o lansare frumoasă, vreau să spun o lansare foarte frumoasă. Vreau fonduri sigure, argumente concrete în ceea ce priveşte forţa de vânzare, dar aştept şi grandoare, dansatoare, focuri de artificii. Doar n-o să-mi faci o lansare intelectuală, care să se vrea modernă şi în care toată lumea să se plictisească! Îţi spun asta pentru că ai tendinţa să fii prea inteligent, uneori. Lansăm o bomboană, nu o pedeapsă. Trebuie să ne distrăm, să nu mai vedem nimic altceva decât bomboane. Laşi la o parte tot ce sugerează ideea de „bun la teme” şi nu păstrezi decât ceea ce ne face să visăm. Spune-le treaba asta şefilor de produse. Să nu ne umple de cifre şi de rezultate la teste. Toţi îşi bagă picioarele în chestiile astea. Ai început deja să te gândeşti la ceva?”

„Studiem o pistă destul de amuzantă. Am vrea să creăm un decor uriaş, care să le lase spectatorilor impresia că sunt mici ca nişte copii.”

„Amuzant. Fii atent la buget totuşi. Bine, să revenim la ceea ce te preocupă. La sfârşitul lansării, preşedintele va veni să ne spună câteva

cuvinte. Şi acolo, lovitură de teatru: va relata acel success story al tipului de treabă care a reuşit o lansare atât de spectaculoasă, te va felicita şi va anunţa în direct, dinaintea unui public de patru sute de persoane venite din toate ţările, că de acum înainte va trebui să ţi se spună «domnule director de marketing». Evident, eu nu ţi-am spus nimic. Şi acum, hai, la treabă!"

Poftim.

„Sunteţi mulţumit? Întotdeauna este interesant să-ţi pui această întrebare când crezi că ai obţinut ceea ce ţi-ai dorit. "

Mărturisesc că, pe moment, lucrul acesta mi-a făcut plăcere. Mai ales să mi se recunoască aptitudinile. Şi asta în mod oficial. Tot mai am nevoie de recunoaştere.

„Ce anume v-ar plăcea să se spună despre dvs.?"

Pe la spate?

„Dacă vreţi."

Aştept trei complimente precise: că sunt inteligent, creativ şi mai cu seamă curajos. Iată ce mi-ar plăcea să se spună despre mine în spatele meu. Când mi se spune că sunt un tip mai degrabă inteligent, lucrul acesta mă linişteşte. Când sunt felicitat pentru creativitatea mea, mi se flatează vanitatea. Iar când mi se subliniază curajul, chestia asta îmi dă ghes să plâng. E ceva automat. Vedeţi dvs., numai când mă gândesc la lucrul acesta şi îmi şi dau lacrimile. De fapt, nu cred în curajul meu. Iar când încerc să fiu curajos, mă gândesc imediat la fiul meu. De parcă ar fi întruparea în miniatură a curajului meu. Soţia mea mi-a povestit că, pentru el, e greu la şcoală în momentul de faţă, fiindcă se ceartă mult. Face ca mine. Am impresia că trăieşte în lumea lui aceleaşi dificultăţi pe care le trăiesc eu în a mea… Se bate. Lucru care mă emoţionează. Ştiu că este o iluzie, o nouă ilustrare a vanităţii mele. Dar mă emoţionează. (Tăcere.)

„Vorbeaţi de faptul că vi s-a dat o lovitură urâtă."

A, da… Ieri, Chaveze m-a chemat ca să-mi explice faptul că — ţinând seama de noile mele responsabilităţi — urma să beneficiez de nişte acţiuni. Am făcut pe miratul şi pe încântatul — şi chiar eram un pic. Chaveze zâmbea ca un călugăr într-o reclamă la camembert, anunţându-mă că

acţiunile mele s-ar ridica la un milion de franci. Un milion de franci! Un biet milion de franci!

„Sunt mulţi bani, nu?”

De zece ori mai puţin decât îi acordaseră Iui Tom Fort. Când a aruncat cifra, a fost cât pe ce să mă sufoc. Preţ de-o clipă, lumea s-a clătinat. Eram dezgustat, scârbit. Trebuie că aveam o mutră caraghioasă: Chaveze a crezut că sunt în stare de şoc din cauza enormităţii sumei. Era pe deplin mulţumit de efectul pe care îl crease.

„Nostim, nu? Ei bine, asta înseamnă Beafrance. Ne place să le dăm o mână de ajutor oamenilor pe care îi apreciem.”

Am reuşit să zâmbesc şi să-i mulţumesc politicos. Dar când m-am văzut singur în lift, m-a cuprins ciuda. Am coborât la etajul doi de la subsol ca să mă refugiez în maşină şi să mă gândesc. O concluzie mi s-a impus: urma să părăsesc Beafrance-ul. Hotărâre irevocabilă. După tot ce am făcut pentru firma asta, ei consideră că valorez de zece ori mai puţin decât Tom Fort. Ei bine, să se ducă dracului! Îmi fac complimente, îmi zâmbesc, dar, în fond, îi vor prefera întotdeauna pe însetaţii de putere precum Tom Fort. Ceea ce mi se pare inacceptabil. M-am dus direct acasă; cu siguranţă au crezut că am plecat să „sărbătoresc evenimentul cu nevestica”. Când i-am povestit toate astea, mi s-au umplut ochii de lacrimi. Soţia mea nu ştia ce să facă, fiindcă eu nu plâng niciodată.

„De ce vă comparaţi mereu cu Tom Fort, care nu vă seamănă absolut deloc?”

Pentru că situaţiile noastre sunt comparabile: aceeaşi vârstă, aceeaşi afacere, acelaşi post. Îi cunosc eu pe ăştia de la Beafrance: împart acţiunile pe cap de client. Pe mine mă consideră o jumătate de porţie. E limpede şi clar.

„Şi dvs. cum vă consideraţi?”

Un tip valabil. Mai valabil decât Tom Fort, în orice caz.

„Dacă nu aţi fi ştiut ce a primit Tom Fort sau dacă aţi fi avut dovada că nu a primit atât cât a pretins, aţi fi fost mulţumit?”

(Tăcere.) Neîndoielnic.

„Atunci, mulţumiţi-vă cu ceea ce vi se dă.”

Raţionamentul dvs. e just, dar, în fapt, este imposibil. Au rupt ceva în mine, definitiv. Nu ştiu dacă nu voi pleca înainte de lansarea „Eden”-ului. Încă nu am luat hotărârea.

O să le arunc demisia mea în bot şi o să vadă ei.

„Aici îmi ţineţi un discurs de îndrăgostit. Ţineţi să-i pedepsiţi, să-i faceţi să sufere aşa cum v-au făcut ei să suferiţi. În fond, ţineţi să le exprimaţi iubirea dvs. dezamăgită.”

Şi ce ar trebui să fac, după dvs.?

„Nu pot să vă dau un sfat. Dar dacă aţi gândi în raport cu dvs. şi nu cu ei, poate că aţi fi mulţumit de situaţie.”

Îmi vine greu să cred lucrul acesta. (Tăcere.) Ieri seară, ieşind de la Beafrance, mi-am dat seama că mi-am uitat cheile în birou. Mi-am lăsat maşina pe trotuar şi m-am întors în sediu pe jos, ceea ce nu mai făcusem de ani de zile. Am avut un şoc vizual. Păstrasem în minte enormitatea imobilului nostru aşa cum mi se păruse el prima dată. Şi acolo, în faţa mea, aveam o casă pentru păpuşi. Exagerez, dar sediul devenise în ochii mei o clădire banală, funcţională, lipsită de mister. Şi mică… E un semn, nu credeţi? A venit vremea să-mi iau tălpăşiţa.

„De ce fugiţi în momentul în care tocmai aţi câştigat un pariu dificil?… Aveţi o relaţie specială cu timpul. S-ar zice că vă fixaţi scopuri ca să nu înfruntaţi prezentul.”

Nu cred că fug. Dimpotrivă, vreau să plec elegant.

„Nu. Aveţi prilejul să vă împăcaţi cu prezentul, însă preferaţi un viitor necunoscut. (Tăcere.) În următoarele două săptămâni, nu voi fi aici. Aşa că ne vedem peste trei săptămâni. Vă convine?”

Perfect.

Şedinţa a douăzeci şi doua

Mi se pare că a trecut o veşnicie de când nu ne-am văzut. Am plecat de la dvs. plin de îndoieli. Dar m-am gândit bine. Sunt convins că, cu cât trăieşti mai mult clipa, cu atât ai mai multe şanse să fii fericit. Dar e greu. Să te bizui pe amintiri ori să visezi la un viitor mai bun este atât de plăcut! A voi să trăieşti în prezent trece în mod necesar prin faptul de a-ţi accepta limitele. Poate că acesta e lucrul cel mai dificil. Să renunţi la iluzia de a crede că eşti făcut pentru un destin excepţional este ceva dureros. De altfel, nu cred că am renunţat total la această iluzie, însă am înţeles-o. Eu valorez un milion, iar Tom Fort, zece. Din nefericire, indiscutabil că aşa este. Mi-a fost greu să accept. Dar toate astea mi-au adus un milion. Şi o fărâmă de seninătate. Prin urmare, iată ce am făcut: am rupt ciornele turbate ale demisiilor, care zăceau pe birou, şi le-am scris câteva rânduri lui Barrin şi lui Chaveze, în semn de mulţumire pentru încrederea pe care mi-o acordau făcându-mă beneficiarul unui plan de opţiuni. Apoi, am dus-o pe nevastă-mea la cină într-un restaurant bun. În fine, am hotărât să fac o lansare reuşită şi să profit de lucrul acesta. Programul e simplu şi mă simt liniştit. Desigur, nu trebuie să mai crezi că eşti un geniu, că eşti indispensabil, că într-o zi vei ajunge preşedinte. Sau miliardar. Încerc să mă dezintoxic de ambiţii veninoase. Dar e de muncă. Mă dau jos de pe piedestalul meu ca să-mi dau seama că sunt normal, obişnuit şi mediocru. Nu ai de ce să faci ulcer din cauza asta. Atenţie, nu m-am transformat totuşi în moluscă. Tot mă mai agăţ de reuşită. Sunt mai bine de treizeci de ani de când sunt programat să reuşesc, doar n-o să mă schimb în două minute.

Săptămâna trecută am lansat „Eden”-ul în faţa celor cincizeci de cadre de la comercial, esenţiale pentru reuşita lansării. A fost un fel de repetiţie înainte de marea ceremonie care va avea loc într-o lună. Nimeni nu era la curent cu existenţa „Eden”-ului, doar Barrin, Devot, Firun, cei trei şefi de produse ai mei şi eu însumi. Aşa că Devot i-a făcut să creadă pe şefii de sector, pe directorii regionali şi pe ceilalţi membri de la comercial că organizează un seminar de trei zile în sudul Franţei, cu scopul de a reflecta la mişcările de concentrare a marii distribuţii. Era perfect plauzibil. E genul de seminar mortal care-l bucură intens pe Devot.

Cei cincizeci de tipi s-au întâlnit deci la aeroport, unde, ca de obicei, au început să facă pe cretinii, să-şi arunce fel de fel de poante grosolane şi să râdă tare. Au urcat într-un avion închiriat anume pentru ei şi, peste două ore şi jumătate, au debarcat, nu la Nisa, ci la Marakeş. Uluiţi, s-au întrebat

ce se întâmplă. I-au luat la întrebări pe Firun, apoi pe Devot, care nu le-au spus nimic. Speriaţi, tipii au ieşit din aeroport şi, acolo, o nouă surpriză: aliniate în faţa lor, strălucitoare, douăzeci de 4x4 în culorile mărcilor Beafrance-ului. S-au urcat în ele şi iată-i plecând, cu Devot în frunte, pierzându-se în deşert. Trei ore de drum fără oprire, prin praf şi căldură. Lucrul acesta făcea parte din condiţionarea psihologică. În cele din urmă, Devot s-a oprit la poalele unei dune imense, unde şi-a parcat maşina. Toată lumea l-a imitat. Într-o tăcere absolută, arătând maiestuos în splendoarea peisajului, Devot le-a spus pur şi simplu:

„Domnilor, viitorul nostru se află pe vârful acestei dune. Trebuie să o urcăm.”

Şi-a scos pantofii şi şosetele. Cu toţii au făcut acelaşi lucru. Nimănui nu-i mai trecea prin cap să glumească. Şi iată-i pe cei cincizeci de pehlivani începând urcuşul care cum putea mai bine. Ajunşi în vârful dunei, spectacolul i-a lăsat cu gura căscată: în mijlocul deşertului, care se întindea cât vedeai cu ochii, înfipte ca nişte statui din Insula Paştelui, trei machete uriaşe ale „Eden”-ului, înalte de zece metri. La baza lor, un cort berber, în care îi aştepta un Barrin zâmbitor.

„Domnilor, bine aţi venit în Eden. Eden este un nou mod de a gândi. Este o nouă viaţă care începe pentru noi. Dar, înainte de a vă spune mai multe, cred că aţi fi fericiţi să vă potoliţi setea.”

Un alt cort s-a deschis: o masă imensă şi-a făcut apariţia, cu mii de farfurii pline de lucruri delicioase. Tipii au înaintat aproape tematori şi nişte chelneri le-au oferit cupe de şampanie. Devot a zâmbit, în sfârşit. Avea un surâs de copil, pe care nu i-l văzusem niciodată. Seara, cină în faţa unui foc uriaş, pe nisipul cald încă. Cei de la comercial au început să se trezească şi să se extazieze. Apoi, să pună întrebări. Dar li s-a zis să profite, să se odihnească, pentru că li se va spune totul a doua zi. S-au dus să se culce în corturile lor. Eu şi echipa mea eram deja de cinci zile acolo, pregătind prezentarea. Barrin sosise cu o zi înainte, excitat ca un purice. Privea totul şi tot îmi zicea:

„Totuşi, din când în când, slujba asta a noastră e plăcută, nu?”

Cu două zile în urmă, bătuse mult vântul şi am crezut că vom fi nevoiţi să anulăm totul. Machetele, dintr-un cauciuc uşor, ameninţau să-şi ia

zborul. Dar furtuna s-a liniştit. În aceste cinci zile, Tristana a fost mai atrăgătoare ca niciodată. Era aproape goală sub o djellaba din bumbac subţire. Irza se prefăcea că n-o vede, însă Rasmussen îşi clătea fără ruşine ochii. Eu visam să o duc pe Tristana departe în deşert şi să-i ling sexul călduţ sub tăcerea înstelată. Liz îmi perturba fantasmele prin conversaţia ei sclipitoare. Am muncit mult, mai ales ca să născocim un mod original de a le vinde proiectul celor de la comercial. Nu se punea problema să le ţinem un expozeu academic cu privire la potenţialul pieţei, la originalitatea formulelor noastre şi la „formidabilele mijloace publicitare şi promoţionale" puse la dispoziţia lor pentru a le permite să le dea tuturor distribuitorilor referinţe despre „Eden". Una dintre idei a fost aceea de a face prezentarea în trei reprize, lucru mai uşor de digerat, terminând de fiecare dată prin degustarea uneia dintre bomboane. Fiecărui tablou îi corespundea un spectacol. Am avut dansatoare, tipi care scuipau flăcări şi dresori de şerpi.

În ultima zi, am făcut o prezentare despre chiar importanţa ideii.

„Adulţii sunt cu toţii nişte copii care cred că s-au făcut mari. Sau, pentru unii dintre dvs., care au făcut burtă (au râs). Pentru adulţi, viaţa e dură. Trebuie să câştigi bani, să-ţi păstrezi sănătatea, să-ţi creşti cum trebuie copiii, să-i dai vieţii un sens, să te pregăteşti să îmbătrâneşti… «Eden» este primul produs din lume care nu exploatează numai nostalgia copilăriei lipsite de griji, dar le permite oamenilor să-i regăsească realmente efectele."

Liz a fost nemaipomenită. Scrupuloasă, concretă, vie. În general, cei de la comercial cască atunci când se exprimă laboratoarele. Liz i-a făcut să viseze, lăsând să se întrevadă câteva formule cu proprietăţi uimitoare, care aveau să fie şi ele puse în practică. Era ca şi cum un druid le-ar fi dat reţetele poţiunii magice. De fapt, Liz a reuşit să facă din ei nişte milionari. Au înţeles repede că ne pregăteam să lansăm un produs foarte important şi că Grupul va fi foarte exigent cu obiectivele vânzării. Dezvăluindu-le secretul formulelor aflate în pregătire, ceea ce de obicei nu se face, Liz le-a arătat că „Eden"-ul va fi pentru ei, timp de ani de zile, o inepuizabilă sursă de cifră de afaceri. Aşezaţi pe perne direct pe pământ, au aplaudat-o îndelung pe Liz, care a roşit de plăcere. Apoi Devot a vorbit mult despre condiţiile comerciale. Elaborase un sistem destul de complicat de prime pornind de la vânzările celor de la comercial, ţinând cont de „Eden" în cifra

de afaceri globală. Erau nenumărate cadouri de câştigat: DVD-uri, televizoare şi chiar surfuri cu pânză. Prezentarea lui mi s-a părut plicticoasă şi ternă, dar tipii de la comercial stăteau smirnă. Ei sunt î-totdeauna extrem de sensibili la ceea ce pot câştiga. După expozeul meu, m-am dus să mă aşez în mijlocul lor şi-i vedeam sorbindu-i cu lăcomie vorbele lui Devot care dădea amănunte despre fiecare cadou. De altfel, l-au aplaudat călduros. Barrin a încheiat ziua aceea memorabilă printr-un discurs la fel de memorabil. El ne-a explicat că, după ce s-a gândit aici, în deşert, la ce anume să ne spună, evidenţa l-a copleşit. „Eden" promiţând să fie „bomboana fericirii", discursul lui va vorbi despre fericire. S-a ridicat ţinând în mână o carte a filosofului Alain şi a început să ne citească pasaje lungi din ea. La început, am considerat originală ideea de a le ţine primele lecţii de filosofie celor de la comercial, care, cei mai mulţi dintre ei, n-au prea multe studii. Însă destul de repede expozeul a devenit lung, arid şi greu de urmărit. Cu toate acestea, îl ascultau toţi cu religiozitate, încercând să pătrundă sensul adânc al vorbelor lui. Era ca şi cum cei de la comercial îi dădeau o şansă lui Barrin. Devot, stând în faţă, dădea din cap, de parcă, în sfârşit, s-ar fi împăcat cu viaţa. Brusc, am surprins o conversaţie între doi şefi de sector care stăteau în stânga mea. Am ciulit urechea, în speranţa de a-i surprinde extaziindu-se asupra „Eden"-ului şi a genialului său inventator. (Încă nu m-am vindecat pe de-a-ntregul de vanitate.) Am fost dezamăgit să constat că făceau comentarii la prezentarea lui Barrin. Primul zicea:

„Nu sunt chiar de acord cu ce spune".

Celălalt răspundea:

„Nici eu. Nu împărtăşesc punctul lui de vedere".

„E plicticos…"

„Da, e plicticos. Dacă stai să te gândeşti bine, asta pune sub semnul întrebării multe lucruri."

Ce mic m-am simţit! Cum reuşea Barrin să provoace o dezbatere între doi şefi de sector din Tam, mai vestiţi pentru pofta lor de mâncare decât pentru conversaţia intelectuală, în vreme ce eu, care am studii, nu înţelegeam nici jumătate din ceea ce ne citea? Eu încă mai adulmecam căutând peste tot nişte complimente zadarnice, iar ei discutau despre

fericire! Am decis să-mi mobilizez întreaga concentrare şi să recuperez întârzierea. L-am ascultat din nou pe Barrin, încercând să înţeleg fiecare cuvânt. Dar îmi pierdeam puterile fără să reuşesc să-l urmăresc. Cât despre cei doi vecini ai mei, aceştia îşi punctau ascultarea cu schimburi de replici destul de însufleţite.

„De fapt, e şi mai rău: cred că nu a înţeles spiritul chestiunii".

„Două mii la sută de acord cu tine. Ştii ce? O să mergem să-i explicăm când îşi va termina cuvântarea."

„Crezi că se va supăra pentru asta?"

Nu m-am putut împiedica să nu zâmbesc imaginându-mi-i pe cei doi graşi de treabă ducându-se să-l dojenească pe Barrin, criticându-i ipotezele filosofice, corectându-i dialectica. Hotărât lucru, eram un snob incorigibil, cramponat de aparenţe. Ce-i împiedica pe acei doi şefi de sector să fie pasionaţi de filosofie? Treaba asta nu le este rezervată proştilor care fac şcolile cele mari! Pasionat, l-am părăsit definitiv pe Barrin pentru a savura conversaţia vecinilor mei.

„Ne vom duce şi i-o vom spune foarte simplu. Sunt sigur că ne va asculta. Dacă nu, înseamnă că e prost."

„Ai dreptate: dacă un director inteligent ca el nu poate nici măcar să înţeleagă faptul că punând «Eden»-ul împreună cu produsele proaspete în calculul obiectivelor nu ai nici o şansă să câştigi surful cu pânză, înseamnă că e prost."

„În orice caz, eu vreau să-ţi spun că nu voi participa la acest concurs «Eden» decât pentru surf. DVD-uri am deja trei. Şi televizoarele, nu mai ştim ce să facem cu ele…"

„Şi la mine e la fel. Nevastă-mea mi-a zis: «Dacă vii cu vreun televizor, o să vezi tu». Aşa că ţintesc surful. Nu pentru mine, ci pentru ăla mic. Sunt foarte mulţumit, e sportiv. Dacă totul merge bine, în doi ani va intra la Beafrance. Degeaba se tot vorbeşte… e totuşi o instituţie bună…"

Iată filosofia celor de la comercial. Am râs în mine însumi şi mi-am împins viciul până la a mă duce să-l felicit pe Barrin după şedinţă.

„Aţi fost foarte tare. Discursul dvs. i-a emoţionat profund.”

Barrin a roşit de plăcere ca un debutant. Şi şefii au nevoie de complimente. Suntem cu toţii nişte bătrâne sulemenite trăind cu speranţa de a mai atrage din când în când câte o privire concupiscentă.

Noi ne-am întors la sediu, cei de la comercial în regiunile din care veneau — şi, de atunci încoace, „Eden” a intrat în inconştientul colectiv al Beafrance-ului ca un succes viitor, ca o sursă de mândrie. Toată lumea îşi însuşeşte „Eden”-ul, ceea ce este un semn bun. Alaltăieri, am surprins-o pe Valerie vorbind la telefon cu o colegă de la un alt serviciu:

„Vai, ştii, «Eden» mi-a făcut atâtea necazuri. Desigur, am fost la doi paşi să nu-l mai lansăm. Pentru mine, nu-ţi ascund că este o mare satisfacţie…”

Numai cei de la comercial au rămas distanţi. Bineînţeles, ne-au mulţumit pentru călătoria în Maroc, dar la un mod prea politicos şi lipsit de entuziasm. Devot mi-a împărtăşit decepţia lui.

„Bine, de acord, au fost obligaţi să-şi ia porţia de o jumătate de oră de filosofie ieftină, din partea lui Barrin, totuşi: le-am făcut o prezentare bună, nu crezi?”

Două zile mai târziu, am primit câte un fax de la fiecare direcţie regională: cu toţii le dăduseră referinţe despre „Eden” celor mai mari distribuitori din regiunile respective. În analele Beafrance-ului, nu se mai văzuse niciodată aşa ceva. Firun, directorul comercial, avea lacrimi în ochi.

Revenit din Maroc încă sub impresia succesului nostru, nu mă mai puteam opri din a mă gândi la faptul că am fost buni, profesionişti, eficienţi. Şi gândul acesta mă copleşea, mă hrănea. Mă simţeam invulnerabil şi fericit.

„Şi acum?”

Sunt descumpănit. Acest succes tardiv ar trebui să mă umple de o fericire simplă. Am aşteptat atât de mult momentul acesta…

„Şi?”

Sunt trist ca a doua zi după o sărbătoare. Scârbit de parcă aş fi mâncat prea mult. (Tăcere.) Beau din ce în ce mai mult. Soţia mea nu vede sau nu spune nimic. Sunt pe cale să devin alcoolic.

„După ce vă daţi seama de asta?”

Am făcut o listă a simptomelor, a prilejurilor pe care le găsesc pentru a bea fără să mă fac remarcat:

invit prieteni la cină, acasă, ca să pot deschide sticlele de vin. Deschid prea multe, ca să le termin în zilele următoare;

mă pun pe mâncat brânză, ca să o însoţesc cu un „ultim păhărel”;

hotărârea de a-mi pune un aperitiv, aşa „englezeşte”;

la restaurant nu beau decât cu paharul, ca să nu se vadă o sticlă întreagă pe masă;

îmi pun în valoare rarele zile de abstinenţă;

nu folosesc decât pahare mari.

„Cum vă explicaţi alcoolismul dvs. în devenire?”

Credeam că voi fi fericit — şi trebuie că nu sunt. Mă vedeam făcând lucruri mari, utile, interesante… Iar eu fac produse, produse, mereu produse. (Tăcere.)

Îmi doresc ca „Eden” să fie un eşec, după tot ce s-a făcut pentru reuşita lui. Este încă posibil, de altfel. (Tăcere.)

Miercuri, nevastă-mea m-a sunat la birou ca să-mi ceară în mod excepţional să-l iau pe fiul nostru de la părinţii mei, unde îşi petrecuse după-amiaza. M-am dus în silă; era o corvoadă. În maşină, mergând spre casă, fiul meu avea un aer gânditor.

„Merge, bătrâne?”

„Merge.”

„La ce te gândeşti?”

A ridicat din umeri fără să răspundă. La un semafor, a spus:

„Mai târziu va trebui să reuşesc”.

„De ce spui asta?”

„Pentru că sunt băiat.”

Am pornit mai departe în tăcere. L-am întrebat dacă bunicul este cel care i-a dat ideea.

„Nu, bunica a spus asta.”

Am avut o străfulgerare: am revăzut o scenă în care mama, pe când eu aveam unsprezece ani, îmi spăla creierii pe tema reuşitei. Era o zi în care luasem o notă proastă la matematică.

„Ştii, dragul meu, faci cum vrei. Dar dacă vrei să intri la ENA sau la Politehnică, atunci eşti pe un drum greşit. Trebuie să începi de pe acum. Viaţa e grea şi, fără studii, nu faci mare lucru. Uită-te la taică-tău: în criza prin care trecem, dacă ar fi dat în şomaj ce s-ar întâmpla cu el fără diplomele pe care le are?”

M-am dus în camera mea având întipărit în minte faptul că eu, din momentul acela, nu voi duce pe umeri destinul strivitor al familiei mele. Studiile au început să mă dezguste. Mai târziu, o auzeam pe mama spunând, când le vorbea prietenelor ei despre mine:

„E băiatul meu mai mare, un băiat foarte sensibil”. Lucru pe care eu îl interpretam în felul următor: „Nu e bun de nimic”.

Mi-am spus că trebuie neapărat să-i răspund fiului meu, care stătea cuminte în spate. Şi atunci i-am spus, una peste alta, că faptul de a fi băiat nu schimbă nimic. Că reuşita nu este lucrul cel mai important în viaţă.

„Ştii, eu muncesc mult ca să reuşesc. Plec dimineaţa devreme şi mă întorc seara târziu. Şi chiar când stau acasă îmi fac griji, fiindcă mă gândesc la reuşita mea. Acum, îmi merge bine la slujbă. Dar, vezi tu, e păcat, pentru că nu mă ocup suficient de tine şi de mama. Ar trebui să plec puţin mai târziu, ca să pot lua micul dejun cu tine şi să te duc la şcoală. Seara, dacă m-aş întoarce puţin mai devreme, m-aş putea juca cu tine sau ţi-aş citi poveşti. Şi apoi, dacă m-aş gândi mai puţin la reuşita mea, m-aş distra mai mult. E bine să te distrezi.”

Era prima dată când îi vorbeam. Nu cred că am fost foarte bun. Nu sunt sigur că mă asculta.

„Aţi fi putut să-i spuneţi că, oricare ar fi reuşita lui, îl veţi iubi la fel."

E-adevărat. Era simplu. În loc să fac asta, am vorbit tot despre mine…

„V-aţi comportat firesc. Uneori este lucrul cel mai dificil."

Chiar credeţi? Sunteţi sigură? N-am făcut o prostie?

„Freud spunea că există două meserii pe care aproape sigur le ratăm: cea de profesor şi cea de părinte."

E liniştitor. În plus, eu sunt la început. Cu numai două săptămâni în urmă, nu realizam că am un băiat…

„Poate că vorbindu-vă despre reuşită vă vorbea despre dvs."

Cum aşa?

„Nu v-aţi întrebat de ce, din toate câte a reţinut, nu v-a spus decât lucrul acesta?"

Credeţi că un băiat de patru ani e capabil să-mi înţeleagă obsesia de a reuşi?

„Bineînţeles. El vă observă cu atenţie fiecare faptă şi gest. Şi înţelege multe lucruri. Chiar şi pe cele pe care v-ar plăcea să i le ascundeţi."

(Tăcere.) Cum am putut să mă interesez atât de puţin de fiul meu? Când îi văd pe ceilalţi părinţi de vârsta mea că se ocupă de copiii lor de dimineaţă până seara, mă întreb dacă sunt normal.

„Cine vă spune că aceşti părinţi sunt mai apropiaţi decât dvs. de ei?"

Pentru că stau cu ei, le vorbesc cu emoţie în glas, la tot pasul…

„Asta nu înseamnă nimic…"

Da, dar să aştepţi patru ani ca să-ţi dai seama că ai un băiat, e ceva foarte neobişnuit.

„Mai bine mai târziu decât niciodată."

Mai bine mai târziu decât niciodată… Că veni vorba, ieri, punându-mi ordine în hârtii, am dat din întâmplare peste o listă pe care o pregătisem în vederea primei noastre întâlniri.

„Îmi amintesc.”

Eu o uitasem. Recitind-o, m-am regăsit cu stupefacţie acelaşi. Mi s-a părut că am progresat mult cu ajutorul acestei psihoterapii. Ei bine, nu. Lista începea prin faptul că fac liste. Şi continuu să fac. Că eram obsedat de sex. Sunt în continuare. Că sufeream pentru faptul de a nu-l fi înjurat pe tata. E ca şi cum nu am trecut de linia de start. Ce mai era acolo? Mania de a visa foarte des cu ochii deschişi. De asta nu mă mai plâng. Mai era tendinţa supărătoare de a face teorii despre orice. De lucrul acesta poate că sunt pe cale să mă vindec. Cele câteva palme pe care le-am primit anul ăsta, combinate cu şedinţele dvs., m-au făcut să înţeleg că teoria nu este punctul meu forte. De luni de zile cred că n-am mai făcut vreo teorie… Nu, nu este adevărat. Săptămâna trecută, i-am spus lui Irza că, după mine, nordicii sunt perfecţi, asta după ce descoperisem recent că bunul nostru Rasmussen, această fiinţă serviabilă, discretă, umilă şi mulţumită de toate, profitase la întoarcere de călătoria lui cu Barrin în maşina 4x4, pentru a negocia o mărire de salariu. Pe care a obţinut-o fără dificultate.

„Mi se pare că îmi aduc aminte, din lista dvs., că evocaţi şi dimensiunea dvs. feminină. S-a schimbat lucrul acesta?”

Aveţi o memorie bună. Oare mă simt ceva mai viril? O să vă dezamăgesc, dar nu cred. (Tăcere.)

„Ne-am putea deda la un mic joc. Imaginaţi-vă că astăzi este prima dvs. şedinţă: ce aţi schimba din lista iniţială?”

Nimic. (Tăcere.) Ba da. Nu mai am chef să mă rad pe cap. Măcar asta e bine.

„Atunci, pe săptămâna viitoare.”

Mai e ceva ce voiam să vă spun de multă vreme…

„Da?”

Faptul că vă plătesc două sute cincizeci de franci… Am impresia că nu e suficient. Lucrul acesta mă tracasează: în fiecare săptămână, aştept cu nerăbdare ca vânzătorii să-mi dea bancnote de cincizeci de franci. Imediat ce am una, încerc o uşurare. Ştiu că voi avea bani pentru viitoarea şedinţă. Când zăresc o bancnotă albastră, mă gândesc îndată la dvs. E un soi de preocupare. Mă întreb, aşadar, dacă sunt suficienţi două sute cincizeci de franci…

„Imaginaţi-vă tot ce mi-aţi fi spus dacă v-aş fi cerut cincizeci de franci în plus!”

(Tăcere.)

„Haideţi, pe joia viitoare.”

---

[1] Ecole Naţionale d’administration. (N. red.)

[2] DRH: Directeur de Ressources Humaines — Director Serviciu Personal. (N. t.)

[3] Magazin vestimentar în Paris. (N. t.)

[4] Toropeală, somnolenţă. (N. t.)

[5] Film poliţist (1959) în regia lui Jean-Luc Godard, în care Jean-Paul Belmondo interpretează un personaj de-un umor şi-o uşurătate fermecătoare. (N. red.)

[6] În regia lui Howard Hawks, 1952. (N. red.)